

PROTOKÓŁ

XX sesji

RADY MIASTA LUBLIN

VIII KADENCJI (2018-2023)

25/26 czerwca 2020 r.

Spis treści:

Ad. 1. Otwarcie sesji.....	5
Ad. 2. Informacje Przewodniczącego Rady Miasta Lublin	12
Ad. 3. Zatwierdzenie protokołu XIX sesji Rady Miasta	14
Ad. 4. Informacja o działalności Prezydenta Miasta między sesjami.....	15
Ad. 5. Rozpatrzenie Raportu o stanie miasta Lublin za 2019 r. i podjęcie uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin:	18
Ad. 5.1. Przedstawienie Raportu przez Prezydenta Miasta Lublin	18
Ad. 5.2. Opinie komisji Rady Miasta Lublin.....	55
Ad. 5.3. Debata nad Raportem (z udziałem mieszkańców).....	57
Ad. 5.4. Głosowanie w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin i podjęcie uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin.....	150
Ad. 6. Absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin:	152
Ad. 6.1. Rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Lublin za 2019 rok.....	153
Ad. 6.2. Rozpatrzenie sprawozdania finansowego miasta Lublin za 2019 rok	157
Ad. 6.3. Zapoznanie się ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Gminy Lublin sporządzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku.....	158
Ad. 6.4. Zapoznanie się z uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok.....	159
Ad. 6.5. Informacja o stanie mienia Gminy Lublin na dzień 31 grudnia 2019 r.	160
Ad. 6.6. Zapoznanie się ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej dotyczącym wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok.....	161
Ad. 6.7. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin z wykonania budżetu za 2019 rok.....	184
Ad. 6.8. Podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin za 2019 rok.....	185
Ad. 7. Podjęcie uchwał w sprawach:.....	186
Ad. 7.1. zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2020 rok	186
Ad. 7.2. uchwały zmieniającej uchwałę nr 481/XII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin.....	192
Ad. 7.3. Sprawozdanie z działalności doraźnej Komisji Rady Miasta Lublin ds. Współpracy Międzynarodowej	193
Ad. 7.4. uchwały zmieniającej uchwałę nr 1172/XLIV/2010 Rady Miasta Lublin z dnia 16 września 2010 r. w sprawie utworzenia wydzielonych rachunków przez samorządowe jednostki budżetowe	194
Ad. 7.5. uchwały zmieniającej uchwałę nr 56/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin	194
Ad. 7.6. utworzenia Środowiskowego Ośrodka Wsparcia „Kalina” i nadania Statutu	195
Ad. 7.7. utworzenia Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną i nadania Statutu.....	195
Ad. 7.8. nadania statutu Branżowej Szkole Spożywczej II stopnia w Lublinie	196
Ad. 7.9. nadania statutu Branżowej Szkole Samochodowej II stopnia w Lublinie	196
Ad. 7.10. nadania statutu Branżowej Szkole Budownictwa II stopnia w Lublinie.....	197
Ad. 7.11. ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych działających na terenie miasta Lublin.....	197

Ad. 7.12. ustalenia planu sieci publicznych szkół specjalnych działających na terenie miasta Lublin.....	198
Ad. 7.13. ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Lublin na rok szkolny 2020/2021	198
Ad. 7.14. zamiaru wzniesienia na terenie Miasta Lublin pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego	199
Ad. 7.15. nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin.....	205
Ad. 7.16. wyrażenia zgody na wzniesienie na terenie Miasta Lublin pomnika Prymasa Tysiąclecia kardynała Stefana Wyszyńskiego.....	209
Ad. 7.17. nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin.....	211
Ad. 7.18. nadania nazwy skwerowi położonemu w granicach administracyjnych miasta Lublin.....	211
Ad. 7.19. „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Lublin”	212
Ad. 7.20. petycji PRUIM Sp. z o.o. dotyczącej podjęcia przez Radę Miasta Lublin uchwały w przedmiocie zwolnienia z podatku od nieruchomości.....	212
Ad. 7.21. wprowadzenia czasowego obniżenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych na terenie miasta Lublin, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin, w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.....	213
Ad. 7.22. obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie miasta Lublin oraz wysokości opłat za postój i sposobu ich pobierania	214
Ad. 7.23. uchwały zmieniającej uchwałę nr 18/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty.....	215
Ad. 7.24. uchwały zmieniającej uchwałę nr 596/XVIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości	216
Ad. 7.25. zaproszenia do osiedlenia się na terenie miasta Lublin w ramach repatriacji obywateli Kazachstanu polskiego pochodzenia	216
Ad. 7.26. wyrażenia zgody na nabycie w drodze umowy przekazania na rzecz Gminy Lublin nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Mieczysławowej stanowiących własność osoby fizycznej	217
Ad. 7.27. wyrażenia zgody na oddanie w najem niewyodrębnionego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Narutowicza 74a w Lublinie.....	218
Ad. 7.28. wyrażenia zgody na oddanie w najem niewyodrębnionego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Rynek 14 w Lublinie	219
Ad. 7.29. wyrażenia zgody na oddanie w najem niewyodrębnionego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Bernardyńskiej 8 w Lublinie.....	219
Ad. 7.30. wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem, dzierżawę lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	220
Ad. 7.31. wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	220
Ad. 7.32. wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Lubartowskiej 33 w Lublinie.....	221
Ad. 7.33. przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IV w rejonie ulicy Mełgiewskiej.....	221
Ad. 7.34. przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II.....	223

Ad. 7.35. uchwały zmieniającej uchwałę nr 516/XIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wspólnej obsługi organizacyjno-administracyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Lublin zaliczanych do sektora finansów publicznych	223
Ad. 7.36. przyjęcia „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania na terenie miasta Lublin”	224
Ad. 7.37. zmiany uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 7 września 2017 roku w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą „Lubelskie Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Oświaty” i nadania jej statutu.....	227
Ad. 7.38. stanowisko w sprawie upamiętnienia wydarzeń i bohaterów Lubelskiego Lipca '80.....	227
Ad. 8. Informacja o zrealizowanych i zaplanowanych wyjazdach w zagraniczną podróż służbową Prezydenta Miasta Lublin i pracowników Urzędu Miasta Lublin	228
Ad. 9. Zmiany w komisjach Rady Miasta Lublin.....	228
Ad. 10. Sprawozdanie Prezydenta Miasta Lublin wynikające z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 282) z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miny Lublin na lata 2015-2019	229
Ad. 11. Wolne wnioski i informacje radnych oraz Prezydenta Miasta	230
Ad. 12. Zamknięcie obrad.....	232

Obrady XX sesji Rady Miasta odbywały się w dniu 25 czerwca 2020 r. (czwartek) w godz. 9⁰⁰ – 23⁵⁹ i w dniu 26 czerwca 2020 r. (piątek) w godz. 0⁰⁰ – 2⁴⁰ w Ratuszu.

W obradach uczestniczyło 31 radnych Rady Miasta Lublin, co stanowi wymagane ustawą quorum.

Listy obecności radnych, zaproszonych gości, dyrektorów Wydziałów UM i przewodniczących Zarządów Dzielnic stanowią załączniki nr 1 – 4 do protokołu.

Posiedzeniu przewodniczyli:

Jarosław Pakuła	– przewodniczący Rady Miasta
Leszek Daniewski	– wiceprzewodniczący Rady Miasta
Stanisław Kieroński	– wiceprzewodniczący Rady Miasta
Marcin Nowak	– wiceprzewodniczący Rady Miasta

AD. 1. OTWARCIE SESJI

Zawiadomienie o zwołaniu sesji przekazane Radnym stanowi załącznik nr 5 do protokołu

Przewodniczący Rady Miasta Lublin Jarosław Pakuła „Otwieram XX sesję Rady Miasta Lublin. Witam radnych Miasta Lublin, witam przedstawicieli związków zawodowych, prezydenta miasta i jego zastępców. Witam skarbnika miasta i sekretarza miasta, dyrektorów wydziałów Urzędu Miasta i przedsiębiorstw komunalnych, przewodniczących rad dzielnic, przedstawicieli prasy, radia i telewizji. Szczególnie serdecznie witam mieszkańców naszego miasta. Witam również panie, które zajmują się tłumaczeniem naszych obrad na język migowy.

Na podstawie listy obecności stwierdzam, że w naszym posiedzeniu uczestniczy 28 radnych, co stanowi quorum wymagane do podejmowania przez naszą Radę prawomocnych uchwał.

Zgodnie ze zwyczajem, przed rozpoczęciem naszych obrad na maszt w Ratuszu wciągnięta została flaga urzędowa miasta Lublin – w dniu dzisiejszym dokonała tego pani Monika Kwiatkowska, przewodnicząca Komisji Gospodarki Komunalnej oraz doraźnej Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej. Ceremonii tej towarzyszył, jak zwykle, hejnał miejski. Brawo.

Szanowni państwo, w dniu dzisiejszym będzie miała miejsce uroczystość wręczenia Nagród Miasta Lublin w dziedzinie sportu tegorocznym laureatom: pani Aleksandrze Mirosław – Nagrody Miasta Lublin dla zawodników osiągających najwyższe wyniki sportowe w 2019 roku oraz panu Dawidowi Dedkowi – Nagrody Miasta Lublin dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej oraz zasłużonych w osiąganiu przez zawodników wysokich wyników sportowych.

Jest mi niezmiernie miło gościć na naszej dzisiejszej sesji panią Aleksandrę Mirosław oraz pana Dawida Dedka. Witam również przewodniczącego Kapituły, pana Leszka Daniewskiego oraz członków Kapituły: pana Zdzisława

Drozda, pana Dariusza Sadowskiego, pana Tomasza Jasinę, pana Jakuba Kosowskiego. Na sesji obecni są również: pan Michał Winszt, prezes Klubu Wspinaczkowego Kotłownia oraz pan Arkadiusz Pelczar, prezes MKS Start S.A. Lublin – witam serdecznie panów prezesów. (oklaski)

A teraz poproszę przewodniczącego Kapituły o oficjalne ogłoszenie decyzji o przyznaniu przez Prezydenta Miasta Lublin Nagród Miasta Lublin w dziedzinie sportu, wraz z uzasadnieniem i podaniem wysokości Nagród.”

Przewodniczący Kapituły Nagród w dziedzinie sportu Radny Leszek Daniewski „Panie Przewodniczący! Panowie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Szanowni Państwo Radni! Zanim przejdę do odczytania oficjalnego komunikatu Kapituły, chciałbym na początku serdecznie podziękować panu prezydentowi za zaufanie dla członków Kapituły. Chciałbym podziękować pani prezydent Beacie Stepaniuk-Kuśmierzak, która z nami praktycznie była podczas posiedzeń i wspierała swoją wiedzą Kapitułę. Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim członkom Kapituły. Kapituła była w składzie niezmiennym od ubiegłego roku. Szczególnie dziękuję obecnym tutaj panu Tomkowi Jasinie i kolegom radnym, jak również dyrektorowi Kosowskiemu. Skład Kapituły, proszę państwa, przedstawia się następująco: Tomasz Jasina, Tomasz Wójtowicz, Tadeusz Łoboda, Leszek Dunecki, Wiesław Pawłat, Jakub Kosowski, Zdzisław Drozd, Dariusz Sadowski, Leszek Daniewski.

Kapituła Nagrody została powołana zarządzeniem prezydenta z 19 maja 2020 roku. Działając w oparciu o uchwałę w sprawie ustanowienia Nagród Miasta Lublin w dziedzinie sportu z późn. zm. na dwóch posiedzeniach Kapituła w dniu 19 i 26 maja dokonała analizy wszystkich złożonych wniosków. 8 wniosków dotyczyło kandydatów do Nagrody Miasta Lublin dla zawodników osiągających najwyższe wyniki sportowe w roku 2019 oraz 7 kandydatów do Nagrody Miasta Lublin dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej oraz zasłużonych w osiągnięciu przez zawodników wysokich wyników sportowych oraz przedstawiła panu prezydentowi Krzysztofowi Żukowi swoje dwie rekomendacje. Te rekomendacje spotkały się z życzliwością i zostały przez pana prezydenta przyjęte.

W związku z powyższym Nagrodę Miasta Lublin dla zawodników osiągających najwyższe wyniki sportowe w roku 2019 w wysokości 20 tys. zł pan prezydent, na wniosek Kapituły, przyznaje pani Aleksandrze Mirosław. Pani Aleksandra Mirosław jest zawodniczką Klubu Wspinaczkowego Kotłownia, w 2019 roku osiągnęła znaczące wyniki – zajęła pierwsze miejsce podczas Mistrzostw Świata we wspinaczce sportowej, konkurencji na czas, które odbyło się w Hahoi w Japonii (jeśli dobrze przeczytałem). Do jej sukcesów w 2019 roku należy również pierwsze miejsce Mistrzostw Europy Seniorów we wspinaczce sportowej w tejże samej konkurencji, które się odbyły w Edynburgu w Wielkiej Brytanii oraz pierwsze miejsce Mistrzostw Polski Seniorów we wspinaczce sportowej w konkurencji na czas. Kapituła jednomyślnie uznała pani wyniki za te, które są godne nagrodzenia, także to chcę podkreślić, na pierwszym posiedzeniu.

Nagrodę Miasta Lublin dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej oraz zasłużonych w osiągnięciu przez zawodników wysokich wyników sportowych w wysokości 20 tys. zł – najwyższa kwota, która można było przyznać – przyznaje panu Dawidowi Dedkowi. (oklaski) Pan

Dawid Dedek jest trenerem drużyny ekstraklasy koszykówki mężczyzn Startu Lublin. Pod jego opieką zawodnicy klubu w sezonie 2019/2020 zdobyli wicemistrzostwo Polski w koszykówce mężczyzn – jest to powtórzenie sukcesu już dużo, dużo wcześniejszego przed kilkadziesiąt laty, kiedy Start też uzyskał... Aha, wtedy był brązowy medal, przepraszam, przepraszam. Jest to największe osiągnięcie sportowe, jeśli chodzi o drużynę koszykówki w Lublinie. Pod jego opieką zawodnicy klubu, co już mówiłem, zdobyli wicemistrzostwo Polski. Pan Dawid pracuje w MKS-ie od 2016 roku. I teraz trochę prywaty – muszę panu powiedzieć, że jest pan najbardziej spokojnym trenerem, który się w ostatnich latach tutaj zdarzył w Lublinie, kiedy nie muszę przeżywać tego, co słyszą zawodniczki od innych trenerów, zawodnicy od innych trenerów. Także ja bardzo podziwiam pana spokój na ławce tutaj zawodniczej, no i życzę dalszych sukcesów.

W imieniu Kapituły, panie prezydencie, proszę o wręczenie tych wyróżnień. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Teraz zapraszam laureatów Nagród oraz prezydenta miasta i przewodniczącego Kapituły do wspólnego wręczenia dyplomów potwierdzających przyznanie Nagród Miasta Lublin w dziedzinie sportu.”

Nastąpiło wręczenie Nagród laureatom

Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk „Panie Przewodniczący! Czy mogę jedno słowo?”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, panie prezydencie.”

Prez. K. Żuk „Gratuluje uhonorowanym przez miasto Lublin, chciałbym podziękować całemu środowisku sportowemu, bo ono nam zapewniło wiele radości w minionym roku. Liczymy na dużo, dużo więcej. Wydaje się, że mamy szansę na świetne wyniki sportowe. I w tym momencie chciałbym podziękować państwu za wspieranie lubelskiego sportu, bo Rada Miasta, myślę, że my wszyscy stworzyliśmy dla sportu świetne warunki, nie na te może jeszcze oczekiwania, bo tutaj ograniczenia finansowe są i będą, ale od wielu lat konsekwentnie budujemy ten poziom lubelskiego sportu z dobrym skutkiem. I chciałbym wyraźnie podkreślić, że mamy również podobną ocenę tej współpracy z panem Marszałkiem, czy Zarządem Województwa, który dostrzega potrzeby lubelskiego sportu i sportu w regionie i również przeznacza na to spore środki finansowe. I to jeszcze raz podkreśla, co można zrobić, jak się w sprawach strategicznych, bo sport jest jednym ze strategicznych obszarów zadań naszego miasta, jeśli się w tym obszarze potrafi współpracować. Publicznie chciałbym panu Marszałkowi bardzo podziękować za tę współpracę i w minionym okresie i tę, która się zapowiada w bieżącym roku.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Chciałbym teraz oddać głos laureatom Nagród – zapraszam.”

Laureatka Nagrody Aleksandra Mirosław „Szanowny Panie Prezydencie! Szanowna Rado Miasta Lublin! Szanowni Państwo! W pierwszej kolejności chciała-

bym przede wszystkim podziękować za przyznane wyróżnienie, za docenienie moich osiągnięć i przede wszystkim za docenienie sportu, jakim jest wspinanie sportowe. Zastanawiając się, co będę chciała tutaj powiedzieć, zdałam sobie sprawę, że jestem tym pokoleniem, które ma niewątpliwie okazję przeżywać transformację tego sportu, gdzie ze sportu tak naprawdę niszowego, nieznanego wchodzi w erę sportu zawodowego, w erę sportu olimpijskiego i tak naprawdę, tak samo, jak kiedyś, tak i dzisiaj wspinanie sportowe w Lublinie jest bardzo silnie wspierane przez miasto i za to chciałabym przede wszystkim podziękować i jednocześnie też obiecać, że dołożę wszelkich starań, aby godnie reprezentować Polskę, aby być dumą dla mieszkańców miasta Lublin, dumą dla Rady Miasta i na przyszłorocznych igrzyskach olimpijskich w Tokio. Dziękuję.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo.”

Lauret Nagrody Dawid Dedek „Dzień dobry. Mam nadzieję, że mój polski będzie wystarczająco dobry, żebym mógł przekazać to, co chcę przekazać. Chciałbym przy tej okazji podziękować bardzo mocno panu prezydentowi i wszystkim osobom, dzięki którym mogę odbierać tę Nagrodę w dzisiejszym dniu. Tej Nagrody nie traktuję jako Nagrodę dla mnie, tylko jako Nagrodę dla całego sztabu ludzi, którzy pracują ze mną na co dzień, dla zawodników, którzy codziennie wykonują ogrom pracy, dla klubu z prezesem, który nam to umożliwia i z tego powodu jestem bardzo szczęśliwy. Chciałbym jednocześnie też podziękować wam wszystkim za pracę, którą wykonujecie, bo dzięki tej pracy miasto Lublin jest miastem, w którym się świetnie żyje, w którym są bardzo dobre warunki do uprawiania sportu, do trenowania, fantastyczna infrastruktura, która nam na co dzień umożliwia robić to, co robimy i co kochamy robić, i myślę, że dzięki tej pracy i temu wszystkiemu Lublin ma bardzo jasną przyszłość przed sobą sportową. I ja mam nadzieję, że jak najdłużej będę częścią tej przyszłości. Dziękuję.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Zapraszam pana prezesa Arkadiusza Pelczara.”

Prezes MKS Start S.A. Arkadiusz Pelczar „Dzień dobry państwu. Pozwolę sobie zabrać kilka słów i chwilę czasu, witam wszystkich. Chciałbym podziękować przede wszystkim panu prezydentowi za stworzenie takich warunków dla nas do funkcjonowania, do uprawiania sportu. Lublin niewątpliwie dzisiaj zaistniał na mapie sportu, 40 lat temu ostatni medal, brązowy medal Mistrzostw Polski w koszykówce, w tym roku srebrny medal, zostaliśmy docenieni przez FIBę, zostaliśmy dołączeni do grupy drużyn, która ma bardzo duże szanse zagrać w elitarniej grupie Champions Ligue, to jest bardzo duże wyróżnienie dla nas, jako dla Klubu i dla całego Lublina, dla całej społeczności. Dziesięć lat temu, jak zaczęliśmy przygodę z odbudową lubelskiej koszykówki, były to bardzo ciężkie czasy, mieliśmy dużo problemów, ale tutaj dzięki pomocy, dzięki zaangażowaniu pana prezydenta i przede wszystkim dzięki bardzo dużej motywacji dla nas, jesteśmy w tym miejscu. Warto nadmienić, że dzisiaj mamy 280 dzieci trenujących koszykówkę, mamy 6 reprezentantów Polski w kategoriach młodzieżowych, mamy trenerów w drużynach narodowych – Kuba Drozd jest trenerem

przygotowania fizycznego w drużynie narodowej, Kuba Majewski jest fizjoterapeutą w drużynie narodowej, dlatego pozwoli pan prezydent, że przekażę panu prezydentowi srebrny medal, który dostanie cała drużyna, ale to dopiero niebawem, jest to srebrny medal za wicemistrzostwo Polski. Chcemy go przekazać panu prezydentowi, ponieważ jest pan jednym z architektów tego sukcesu i dziękujemy bardzo za wsparcie, na które zawsze mogliśmy liczyć.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Pani przewodnicząca Anna Ryfka. Za chwilę pan przewodniczący Leszek Daniewski.”

Radny L. Daniewski „Jeśli pan... Panie przewodniczący, jeśli pan mi pozwoli, to chciałbym tylko uzupełnić swoją wypowiedź, bo nie byłbym sobą, gdybym nie podziękował pani Ali, która siedzi tam skromnie wśród pracowników Biura, za naprawdę profesjonalną obsługę posiedzeń Kapituły, jak i również Wydziałowi Sportu. Bardzo dziękuję i przepraszam, że tutaj taki podekscytowany, w emocjach zapomniałem. Dziękuję.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Pani przewodnicząca – bardzo proszę.”

Przewodnicząca Klubu Radnych Prezydenta Krzysztofa Żuka Anna Ryfka „Szanowni Państwo! Ja z tego miejsca pozwolę sobie podziękować państwu w imieniu Klubu Radnych Prezydenta Krzysztofa Żuka za te cudowne emocje, które zapewnacie nam, te pozytywne emocje, których tak potrzebujemy, bo sport łączy, więc ten sport trzeba wspierać i my ten sport wspieramy i wspierać będziemy. Jeszcze raz życzę wszystkim pięknych chwil, abyście państwo je przeżywali, a nam dostarczali tych cudnych emocji, i serdecznie, serdecznie gratuluję.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz... Bardzo proszę, tak, pan przewodniczący Zdzisław Drozd.”

Radny Zdzisław Drozd „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Klub Radnych PiS-u też chce się dołączyć do tych wszystkich życzeń i podziękowań, a jednocześnie chciałem tutaj powiedzieć, że jeszcze jednej bardzo ważnej osobie, która też związana jest bardzo z koszykówką, mianowicie o Marku Lembrychu, prezesowi Okręgowego Związku Koszykówki i jednocześnie doradcy prezydenta, i też mu chciałem bardzo podziękować w zakresie działań w koszykówce. Dziękuję bardzo.” (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do omówienia dzisiejszego porządku obrad.

Zawiadomienie o dzisiejszej sesji wraz z porządkiem obrad przesłałem państwu radnym w piśmie z dnia 18 czerwca 2020 roku. Drodzy państwo, mamy do wprowadzenia trzy wnioski. Dziękuję państwu.

Pierwszy – jest to wniosek prezydenta miasta Lublin o rozszerzenie porządku obrad o projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 7 września 2017 r. w sprawie utworzenia jednostki

organizacyjnej pod nazwą Lubelskie Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Oświaty i nadania jej statutu (druk nr 809-1).

Drugi wniosek – jest to wniosek grupy radnych o wprowadzenie do porządku obrad stanowiska w sprawie upamiętnienia wydarzeń i bohaterów Lubelskiego Lipca '80 (druk nr 810-1).

I jako trzeci – mamy wniosek prezydenta miasta o rozszerzenie porządku obrad o punkt Sprawozdanie Prezydenta Miasta Lublin wynikające z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Lublin na lata 2015-2019 (druk nr 808-1).

Bardzo proszę, pan radny Marcin Jakóbczyk.”

Radny Marcin Jakóbczyk „Dziękuję. Panie przewodniczący, proszę jeszcze o uzupełnienie porządku obrad o zmiany w komisjach stałych.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, pani przewodnicząca Monika Kwiatkowska.”

Radna Monika Kwiatkowska „Panie przewodniczący, ja chciałabym prosić o przesunięcie punktu 8. – Sprawozdanie z działalności doraźnej Komisji Rady Miasta Lublin ds. Współpracy Międzynarodowej na jakiś punkt wcześniejszy. Tutaj może zaproponuję po zmianach uchwały budżetowej i uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej – punkt 7.3., z 8 na 7.3.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś z państwa radnych chciałby jeszcze zabrać głos?”

Radny Piotr Popiel „Panie przewodniczący, czy zmiana porządku obejmuje również wprowadzenie uchwały o budowie pomnika? Są przedstawiciele obecni na sali.”

Przew. RM J. Pakuła „Ja przyznam szczerze – nie bardzo rozumiem pytanie pan radnego. Ten punkt jest w porządku obrad.”

Radny P. Popiel „Panie przewodniczący, oddajmy głos przedstawicielowi, dobrze? Jest wnioskodawca na sali, może wyjaśni sytuację.”

Przew. RM J. Pakuła „W tej chwili jesteśmy przy porządku obrad. Czy ktoś z państwa radnych chciałby wprowadzić coś do porządku obrad, zmienić? Bardzo proszę, ja czekam na głosy państwa radnych i pana prezydenta.”

Radny Piotr Breś „Panie przewodniczący, jeżeli można.”

Przew. RM J. Pakuła „Proszę bardzo.”

Radny P. Breś „Ten punkt, o którym mówił radny Piotr Popiel dotyczy porządku obrad, bo tu chyba chodzi o zmianę uchwały o wzniesieniu pomnika, i chodzi o to, żeby on był wprowadzony, czyli zmieniony. Nie wiem, czy pan prezydent zna tę sprawę, czy nie, i proszę, żeby pan prezydent wprowadził go, bo on jest jakby

w punkcie, ale chodzi o zmianę tej uchwały, tak? Więc może po prostu chodzi o to, żeby oddać głos wnioskodawcy lub panu mecenasowi. Chyba wiemy, o co chodzi.”

Przew. RM J. Pakuła „Pan mecenas w imieniu pana prezydenta – bardzo proszę.”

Koordinator Biura Obsługi Prawnej Zbigniew Dubiel „Panowie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Szanowni Państwo! W porządku obrad dzisiejszej sesji jest projekt uchwały w sprawie zamiaru wzniesienia pomnika bł. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta z 2013 roku po podjęciu takiej uchwały Rada może podjąć kolejną uchwałę w sprawie wyrażenia zgody i wiem, że taki projekt będzie zgłoszony, ale w pierwszej kolejności trzeba podjąć tę uchwałę w sprawie zamiaru. No, gdyby ta uchwała – mówię oczywiście teraz abstrakcyjnie – nie została podjęta, no to nie ma przestrzeni do podejmowania dalszej. Jeżeli zostanie podjęta, to w każdej chwili będzie rozszerzony porządek obrad i z tego, co wiem, to taki projekt jest przygotowywany i ja pomagam, także myślę, że po prostu poczekajmy na tę uchwałę zamiarową i jeżeli zostanie podjęta, będzie zgłoszony projekt uchwały o wyrażeniu zgody. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Czy są ze strony państwa jeszcze jakieś wnioski? Nie widzę, przechodzimy do głosowania w takim razie.

Jako pierwszy przegłosujemy wniosek pana prezydenta miasta Lublin o rozszerzenie porządku obrad o projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z 7 września 2017 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą Lubelskie Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Oświaty i nadania jej statutu (druk nr 809-1). Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 1. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” wprowadzeniem – proszę o przyłożenie karty do czytnika – za wprowadzeniem tego punktu do porządku obrad? Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? - (**Radny Eugeniusz Bielak** „Panie przewodniczący, można do protokołu, że byłem „za”?”) – Dziękuję bardzo. – (**Radny E. Bielak** „Byłem „za”, bardzo bym prosił do protokołu.”) – Szanowni państwo, głosowało 31 radnych – 30 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujących się”, a intencją pana radnego Bielaka było głosowanie „za”. Jeśli nie będzie sprzeciwu proponuję, aby był to punkt 7.35. obecnego porządku obrad – sprzeciwu nie widzę.

Jako drugi przegłosujemy wniosek grupy radnych o wprowadzenie do porządku obrad projektu stanowiska w sprawie upamiętnienia wydarzeń i bohaterów Lubelskiego Lipca '80 (druk nr 810-1). Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 2. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” wprowadzeniem tego punktu do porządku obrad? Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? – (**Radny Zbigniew Ławniczak** – wypowiedź nieczytelna) – Dziękuję bardzo. Jednocześnie informuję, że głosowało 30 radnych – 29 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”, a intencją pana radnego Ławniczaka było głosowanie „za” – proszę o dokonanie takiego zapisu w protokole.

Trzeci wniosek – jest to wniosek prezydenta miasta Lublin o rozszerzenie porządku obrad o punkt Sprawozdanie Prezydenta Miasta Lublin wynikające

z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2019 (druk nr 808-1). Bardzo proszę, jest określony temat, dobrze.

Głosowanie nr 3. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” wprowadzeniem tego punktu do porządku obrad? Proszę o zbliżenie karty do czytelnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 31 radnych – 30 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że wprowadziliśmy ten punkt do porządku obrad. Jeśli nie będzie sprzeciwu proponuję, aby to był punkt 10. obecnego porządku obrad – sprzeciwu nie widzę.

Kolejna propozycja – jest to wprowadzenie punktu Zmiany w komisjach stałych. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 4. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” wprowadzeniem tego punktu? Proszę o zbliżenie karty do czytelnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Droży państwo, jednogłośnie – przy 31 głosach „za” – wprowadziliśmy ten punkt do porządku obrad i proponuję, aby to był punkt 9 obecnego porządku obrad. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, właśnie tak się stanie – sprzeciwu nie słyszę. Dziękuję bardzo.

I ostatnia propozycja – jest to przeniesienie punktu nr 8 – jest to sprawozdanie z działalności doraźnej Komisji Rady Miasta Lublin ds. Współpracy Międzynarodowej – w miejsce punktu 7.3. Bardzo proszę o określenie tematu, czyli będzie to punkt tuż po uchwałach związanych z budżetem.

Głosowanie nr 5. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” wprowadzeniem tej zmiany? Proszę o zbliżenie karty do czytelnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Głosowało 30 radnych – 29 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że dokonaliśmy tej zmiany zgodnie z intencją pani przewodniczącej Moniki Kwiatkowskiej.”

Zmieniony porządek obrad stanowi załącznik nr 5 do protokołu

AD. 2. INFORMACJE PRZEWODNICZĄCEGO RADY MIASTA LUBLIN

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – są to Informacje Przewodniczącego Rady Miasta Lublin.

Pismami z dnia 26 maja, 1 i 8 czerwca br. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przedłożył informacje o udzieleniu (w ramach budżetu na 2020 rok) następujących dotacji:

- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Nawrócenia św. Pawła w Lublinie dotacji w wysokości 100 000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Lublin, kościół pw. Nawrócenia św. Pawła (1459 r.): ołtarz główny prace restauratorskie i konserwatorskie - II etap,
- Zgromadzeniu Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej, Dom Zakonny w Lublinie dotacji w wysokości 480 000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Lublin, wotum Władysława Jagiełły, zespół klasztorny Sióstr Brygidek (XV w.), obecnie siedziba Zgromadzenia Sióstr

Urszulanek Unii Rzymskiej: wykonanie izolacji przeciwwilgociowej - etap IV,

- Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława Biskupa w Batorzu dotacji w wysokości 100 000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Batorz Pierwszy, kościół pw. św. Stanisława Męczennika (XIX): konserwacja techniczna i estetyczna wybranych elementów wyposażenia kościoła - kontynuacja prac,
- Metropolitalnemu Seminarium Duchownemu w Lublinie dotacji w wysokości 200 000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Lublin, zespół pomisjonarski (1 połowa XVII w.): prace konserwatorskie i restauratorskie mające na celu przywrócenie historycznych walorów estetycznych i poprawę stanu technicznego części zabytku.

W dniu 8 czerwca br. wpłynęła uchwała nr 211/2020 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 2 czerwca 2020 r. w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały nr 596/XVIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

Z uzasadnieniem decyzji organu nadzoru mogą państwo zapoznać się w Biurze Rady Miasta.

W dniu 9 czerwca br. wpłynęło pismo z Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczące stanowiska Rady Miasta Lublin z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie przywrócenia tablic upamiętniających ofiary NKWD w Twerze. Otrzymali je Państwo drogą e-mailową.

Szanowni państwo, realizując postanowienia art. 24h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym przedstawiam informację na temat złożonych przez państwa radnych oświadczeń majątkowych za 2019 r.

Zgodnie z art. 31zza ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw - osoby obowiązane do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym za rok 2019, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, mogły złożyć oświadczenie w terminie do dnia 31 maja 2020 r.

Wszystcy radni złożyli oświadczenia w terminie.

Po wstępnej analizie, zgodnie z art. 24h ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym, oświadczenia państwa radnych zostały przekazane do urzędów skarbowych właściwych ze względu na miejsce zamieszkania państwa radnych. Wyniki analizy zostaną przedstawione państwu w określonym ustawą terminie.

Natomiast realizując postanowienia art. 24i ustawy o samorządzie gminnym o jawności informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym, z wyłączeniem informacji o adresie zamieszkania składającego oświadczenie oraz o miejscu położenia nieruchomości, kopie państwa oświadczeń zostały przekazane Prezydentowi Miasta Lublin w celu opublikowania ich w Biuletynie Informacji Publicznej.”

AD. 3. ZATWIERDZENIE PROTOKOŁU XIX SESJI RADY MIASTA

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to zatwierdzenie protokołu XIX sesji Rady Miasta.

Szanowni państwo, protokół XIX sesji było dostępny w Biurze Rady Miasta...”

Radny Piotr Gawryszczak „Panie przewodniczący, przepraszam, bo mam pytanie do pana sprawozdania tylko jedno, no bo nie bardzo usłyszałem Czy w tych środkach przyznanych dla parafii, tam pan przewodniczący przeczytał, że przyznane zostały środki dla kościoła, czy parafii św. Biskupa Stanisława Męczennika w Batorzu? Jeśli dobrze usłyszałem, bo w Lublinie nie ma zabytkowej chyba parafii św. Biskupa Męczennika, bo Biskupa Stanisława Męczennika jest na Zbożowej, a to nie jest zabytkowy kościół. I jeśli to jest w Batorzu, to chciałem zapytać, dlaczego my zajmujemy się Batorzem? Jeśli to tak dobrze usłyszałem.”

Przew. RM J. Pakuła „Dobrze pan radny usłyszał. Panie mecenasie, czy pan jest w stanie to wyjaśnić? – (**Dyrektor BRM Dorota Bartoszczyk** „Taką informację przekazało nam ministerstwo do wiadomości Rady.”) – Tak. Taką informację przekazało nam ministerstwo, czułem się zobowiązany przekazać tę informację państwu.”

Radny P. Gawryszczak „Nie, bardzo dziękuję, natomiast właśnie tak się trochę zdziwiłem, że my, jako miasto Lublin, Gmina Lublin zajmujemy się zabytkami zupełnie poza nawet powiatem, znaczy, no, daleko, tak, powiat janowski to jest Batorz. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Wracając do punktu 3., protokół XIX sesji był dostępny w Biurze Rady Miasta oraz aktówce systemu Zimbura od dnia 24 czerwca 2020 roku, był on również wyłożony do wglądu państwa radnych w dniu dzisiejszym przed sesją, przy listach obecności. Czy są ze strony państwa radnych jakieś uwagi do protokołu XIX sesji? Nie widzę. Wobec tego, że nie ma uwag, poddaję pod głosowanie zatwierdzenie protokołu. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 6. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” zatwierdzeniem protokołu XIX sesji? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 29 radnych – 26 głosów „za”, 0 „przeciw” i 3 „wstrzymujące się” – informuję, że Rada zatwierdziła protokół XIX sesji.”

AD. 4. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA MIASTA MIĘDZY SESJAMI

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to Informacja o działalności Prezydenta Miasta między sesjami. Bardzo proszę, panie prezydencie, a pana z obsługi technicznej bardzo proszę o uruchomienie monitora, który cały czas odmawia współpracy.”

Radna Jadwiga Mach „Ale panie przewodniczący, jeśli mogę. Słaba bardzo widoczność jest, ten druk jest mało wyraźny, jeśli chodzi o tablice.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, panie prezydencie, a służby techniczne proszę o poprawienie widoczności, w miarę możliwości oczywiście. Myślę, że to jest efekt słońca, które wpada przez okna.”

Prez. K. Żuk „Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Okres między sesjami, pomiędzy 21 maja a dniem dzisiejszym przyniósł kilka ważnych i myślę dla nas bardzo przyjemnych informacji i też konkretnych działań.

Lublin otrzymał prestiżową nagrodę w ramach Smart City za wdrożenie kompleksowego projektu przestrzennego miasta. My uczestniczymy w tych konferencjach, również i w rankingach od wielu, wielu lat, to jest IX edycja Smart City Forum, która gromadzi zarówno firmy z sektora IT, jak i samorządy. Generalnie jest to dla nas ważne, ponieważ ma dosyć duży rezonans w środowisku branżowym i Lublin dzięki tym kolejnym nagrodom jest przez nich postrzegany bardzo pozytywnie, co zresztą ułatwia później rozmowy i przyciąganie inwestorów do Lublina. Tak się też stało w ubiegłym roku.

Miasto Lublin zostało również nagrodzone w konkursie Zdrowy Samorząd za program wczesnego wykrywania wad wzroku i zezła dla uczniów klas II szkół podstawowych. Przypominam o tym, bo to jest drobna rzecz, ale to jest konsekwencja znowuż przez wiele lat realizowanych programów profilaktyki i takich działań prozdrowotnych. My jesteśmy co roku zaangażowane w różne projekty jako partnerzy, bądź organizatorzy, również tu współpracujemy ze środowiskiem Uniwersytetu Medycznego. Dzięki temu nasze dzieci i młodzież mają lepszą opiekę, ale też z drugiej strony staramy się adresować te usługi do również innych grup wiekowych.

Poznaliśmy najnowszy raport sektora usług biznesowych w Polsce i mamy tu ponadprzeciętną dynamikę wzrostu zatrudnienia wskazaną w Lublinie i największy udział w zatrudnieniu w firmach z polskim kapitałem. Lublin jest tutaj wspólnie z Trójmiastem na równorzędnym stanowisku w kategorii największej liczby nowych podmiotów. Jest również Lublin ósmym co do wielkości rynkiem biurowym w Polsce, czyli można powiedzieć – dobiliśmy do tej czołówki i całkowite zasoby nowoczesnej powierzchni biurowej to już ponad 200 tys. metrów, w budowie jest około 40 tys. metrów, a w kolejnych latach planowane jest

kolejne ponad 50 tys. metrów kwadratowych. W ubiegłym roku popyt na tego typu powierzchnie w Lublinie wyniósł ponad 9 tys. metrów. Ten nurt rozwoju gospodarczego jest niesłychanie istotny, bo m.in. obejmuje to, co jest najistotniejsze dla nas – współpracę pomiędzy tym biznesem, czy nowoczesnymi usługami dla biznesu, w tym również przede wszystkim IT z uczelniami tutaj w procesie kształcenia, jeśli chodzi o informatykę dokonała się w ostatnich latach wręcz rewolucja.

30 lat minęło – wystawa na Placu Litewskim. To praktycznie trochę sentymentalne spojrzenie na Lublin przez te 30 lat, ale też i pokazanie, że wspólnie razem zmienialiśmy nasze miasto przez ten czas i w szczególności w tych ostatnich kilkunastu latach, kiedy mamy dostęp do środków europejskich. Warto tę wystawę obejrzeć. Realizujemy ją wspólnie z Kurierem Lubelskim. Niedługo będzie podobna wystawa poświęcona Lubelskiemu Lipcowi, gdzie będziemy się starali pokazać zaangażowanie pracowników naszych zakładów pracy, nie tylko zresztą z Lublina, w te wydarzenia, które tak naprawdę stworzyły podstawy pod zmianę ustroju w 1990 roku i zbudowały dzisiejszą demokrację w naszym kraju.

Na czas zawieszenia zajęć lekcyjnych prowadzone są prace termomodernizacyjne w budynkach miejskich szkół, konsekwentnie rok po roku staramy się ten program wieloletni realizować, zaangażowanych jest ponad 31 mln zł, 5 kolejnych inwestycji w przygotowaniu, a w 4 placówkach trwają te prace.

Analizowaliśmy również to, co się dzieje w Zespole Szkół im. Vetterów. Z panem prezydentem Arturem Szymczykiem i Mariuszem Banachem, z panem dyrektorem, również z panem przewodniczącym Stanisławem Kierońskim mieliśmy okazję przyglądać się kolejnym potrzebom działań inwestycyjnych. Tam jest sytuacja o tyle skomplikowana, że w trakcie remontu okazało się, że trzeba ten remont znacznie pogłębić i państwo przesuwaliście środki poprzednio, ale też dzisiaj patrzymy z punktu widzenia oczywiście tego potencjału, który tam możemy dodatkowo jeszcze tworzyć i takie działania przygotowujemy do budżetu przyszłorocznego już.

Jeśli chodzi o coroczne wręczanie laureatom konkursów przedmiotowych, artystycznych, dyplomów, z racji ograniczeń związanych z epidemią odbyło się to symbolicznie, ale warto podkreślić, że 465 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zdobyło ponad 580 tytułów laureata olimpiad, turniejów i konkursów przedmiotowych. Mamy okazję im dziękować, również i nauczycielom, którzy prowadzą ich w tych konkursach.

To, co jest warte podkreślenia – jesteśmy chyba liderem, a w każdym bądź razie pan dyrektor Grzegorz Hunicz mógłby to już precyzyjnie określić, jeśli chodzi o wdrażanie nowych technologii cyfrowych w szkole, a na pewno ten nowy model zarządzania szkołą. I tu chciałbym podziękować dyrektorom szkół, którzy się zaangażowali i te nowoczesne technologie adaptują. To nam w dużej

mierze ułatwiło, żeby nie powiedzieć umożliwiło zdalne nauczanie i w tym zakresie naprawdę dokonuje się rewolucja. Warto, żebyście państwo mieli okazję z tym się zapoznać.

To, co też jest istotne, choć ma mniejszą rangę, to to, że uzgodniliśmy z Polskim Związkiem Piłki Nożnej finał Pucharu Polski w Lublinie 24 lipca. Załeży nam na promocji miasta poprzez wydarzenia sportowe i to jest jedna z tych form właściwie budowania tej promocji. Będzie ich więcej.

To, co też jest istotne, chciałem państwu powiedzieć, że nie tylko Andrzej Majka, co telewizja publiczna podała, jest członkiem Rady Pomocy Społecznej IX kadencji przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a przede wszystkim nasza pani prezydent Monika Lipińska wczoraj odebrała powołanie od pani minister, reprezentuje stronę samorządową i jej kandydatura została przyjęta na Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, a zatem będziemy mieli swojego przedstawiciela w ważnym dla nas ministerstwie.

To, co dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej, ja pozwolę zgłosić to do protokołu, ale chciałem kilka zdań jeszcze państwu powiedzieć, bo warto. Mianowicie nasz Miejski Urząd Pracy jest jednym z najlepszych, na pewno najskuteczniej funkcjonujących w Polsce, w związku przede wszystkim z realizacją tarczy antykryzysowej, w tych obszarach, w których ma przyznane środki i działa na rzecz przedsiębiorców, generalnie rzecz biorąc przoduje i niezwykle sprawnie realizuje pomoc dla naszych przedsiębiorców. Wydaliśmy już około 100 mln zł na wsparcie i warto też o tym powiedzieć. I z tej informacji dotyczącej okresu między sesjami na tych chciałbym zakończyć. Dziękuję bardzo. A, jeszcze pan prezydent.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę.”

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Artur Szymczyk „Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Proszę państwa, dotyczy tej dotacji. Po pierwsze – nie otrzymaliśmy tej dotacji w sensie formalnym, jest pismo, które wpłynęło od ministerstwa, natomiast pieniądze zostały przydzielone rzeczywiście Parafii Rzymskokatolickiej. W rozdzielniku do pisma jest Wojewódzki Konserwator Zabytków, powiat janowski i tak dalej, i tak dalej, natomiast podejrzewamy, że to pismo po prostu wpłynęło tak troszkę w ramach rozdzielnika i tak bardziej informacyjnie, może dlatego, że też udzielamy dotacji, i żebyśmy podwójnie w ewentualnej sytuacji takiej dotacji nie udzielili. Natomiast nie ma to związku z rzeczywistym wpływem środków i też my tam nie uczestniczymy w tym procesie, bo to jest poza jurysdykcją naszego konserwatora, więc to czysto informacyjne po prostu pismo. dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo.”

AD. 5. ROZPATRZENIE RAPORTU O STANIE MIASTA LUBLIN ZA 2019 R. I PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE WOTUM ZAUFANIA DLA PREZYDENTA MIASTA LUBLIN:

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy Państwo! Przechodzimy do punktu nr 5 – jest to Rozpatrzenie Raportu o stanie miasta Lublin za 2019 r. i podjęcie uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin.

AD. 5.1. PRZEDSTAWIENIE RAPORTU PRZEZ PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy dokument (druk nr 770-1) stanowi załącznik nr 6 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „5.1.- jest to Przedstawienie Raportu przez Prezydenta Miasta Lublin (druk nr 770-1). Bardzo proszę, panie prezydencie.”

Prez. K. Żuk „Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Propozycja przedstawienia Raportu jest następująca: po moim wprowadzeniu poproszę państwa prezydentów odpowiedzialnych za poszczególne obszary działań związanych z zarządzaniem bieżącym i zarządzaniem rozwojem miasta o przedstawienie szczegółowej informacji dotyczącej roku ubiegłego, ale też i taką własną ocenę tych działań, które wspólnie podejmowaliśmy. To jest zawsze praca zespołowa.

Chciałbym nawiązać do tego, o czym dyskutujemy od wielu lat. Przyjęliśmy w Strategii Lublin 2020 wyraźnie proinwestycyjną strategię. To, co dzisiaj jest dla nas szczególnie istotne, to jesteśmy już w końcu jej realizacji, pracujemy nad nową Strategią i musimy do końca tego roku zdefiniować te obszary naszych działań inwestycyjnych, które będą wspomagane funduszami europejskimi, a które będą w istotny sposób rozwiązywały problemy naszych mieszkańców. Ta Strategia Lublin 2020, która zresztą jest prezentowana w Raporcie poprzez różne wskaźniki, jest skutecznie realizowana i ona rzeczywiście przysparza nam, naszym mieszkańcom wiele korzyści, zarówno w wymiarze tej infrastruktury, która przełamuje bariery dostępności, buduje tę otwartość miasta na inwestycje i współpracę również w wymiarze międzynarodowym, ale też i w wymiarze infrastruktury społecznej, która jest dla nas niesłychanie istotna i te dwa przykłady inwestycji na Kalinowszczyźnie, gdzie mówimy tutaj o Środowiskowym Domu Pomocy Społecznej, ale i tych domach rodzinnych, które obok zostały pobudowane, mamy już standardy europejskie. Do nas, nie wiem, czy państwo sobie z tego zdajecie, można przyjeżdżać i pokazywać najwyższe standardy szeroko rozumianej pomocy społecznej, ale też standardy związane z warunkami pobytu osób, które takiej opieki potrzebują. To samo dotyczyć będzie innych naszych ośrodków i to ten obszar naszych działań zdefiniuje, czy pokaże pani Monika Lipińska. Ale nawiążę do tego w kontekście corocznej dyskusji, którą odbywamy, dyskusji, która z jednej strony pokazuje ambitne cele, z drugiej wywołuje duże emocje w związku z zadłużeniem naszego miasta, więc warto przy sprawozdaniu z realizacji budżetu o tym wspomnieć.

Po pierwsze – od wielu lat mówiąc o kolejnych budżetach i o realizacji Strategii, mamy niezwykle skuteczne i profesjonalne zarządzanie finansami.

Pani skarbnik za chwilę, w kolejnym punkcie będzie miała okazję przedstawić sprawozdania z wykonania budżetu, ale można już dzisiaj, czy w tej chwili powiedzieć, że mamy kolejną świetną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej i biegłego rewidenta, co pokazuje, że wieszczenie katastrofy w finansach miasta od wielu, wielu lat było tylko taką polityczną retoryką. Dług publiczny też ma swoje uzasadnienie, ponieważ dzięki inwestycjom majątek miasta wzrósł w ostatnich chociażby 9 latach o ponad 2 mld zł do 6 mld dzisiaj. Ale też warto zwrócić na to uwagę trochę w inny sposób. Ten dług nie musiałby być taki, gdybyśmy otrzymywali subwencję ogólną i dotacje celowe na poziomie, który opisują ustawy, no i te standardy, które nawet jeśli nie są przepisem ustawy – mówię tu o oświacie – to one praktycznie w rzeczywistości są. Warto wspomnieć, że do oświaty w ostatnich czterech latach dołożyliśmy kwotę ponad 700 mln zł ze środków własnych, a powinniśmy mieć subwencję oświatową, że do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dołożyliśmy 40 mln zł, a nie powinniśmy dołożyć ani złotówki, bo ustawodawca te kwestie reguluje jednoznacznie. I mówiąc o tym, warto to zestawić z kwotą zadłużenia – stanowi to 88% całości długu zaciągniętego w tym czasie, a zatem gdybyśmy otrzymywali środki w postaci transferu z budżetu państwa na poziomie określonym ustawami, ten dług byłby o prawie 90%, ten zaciągany w tych latach, niższy.

To, co też jest warte podkreślenia i staramy się cały czas o tym głośno mówić, ten dług jest zaciągany wyłącznie na inwestycje. Nie możemy, tak jak rząd, zadłużać się na realizację celów bieżących, czy zadań bieżących. Jeśli dzisiaj zarówno rząd, jak i miasto Lublin, czy samorządy realizują podobną politykę zarządzania długiem, czy też odwoływania się do zwrotnych źródeł finansowania na te cele, które musi realizować, to różnica jest zasadnicza. My to robimy na inwestycje, czyli w celach rozwoju naszych miast, a rząd robi to w celu pokrywania bieżących potrzeb państwa. Ja tego nie oceniam, tylko stwierdzam. W związku z powyższym, tutaj warto gdzieś w dyskusji o zadłużeniu, no, trochę miarkować swoje opinie. Bez tych zwrotnych źródeł finansowania nie pozyskalibyśmy takiej ilości środków europejskich. Chciałbym przypomnieć, że jesteśmy w czołówce miast pod względem pozyskiwania środków europejskich. Ranking, który prezentuje czasopismo Wspólnota, tak naprawdę od kilkunastu lat realizuje go prof. Paweł Swianiewicz z zespołem Uniwersytetu Warszawskiego, pokazuje, że mamy trzecie miejsce wśród miast wojewódzkich, patrzymy na te projekty do 2018 roku, bo ranking zakończył się na 2018 roku. Dzisiaj można powiedzieć, że dzięki inwestycjom, dzięki umiejętności pozyskiwania środków europejskich Lublin jest w ekstraklasie polskich metropolii. Ten dynamiczny rozwój naszego miasta – jeszcze raz to podkreślę – nie byłby możliwy bez pozyskiwania środków unijnych. Na te projekty, które realizowaliśmy w ostatnich kilku latach, pozyskaliśmy, jak państwo już wiecie, prawie 3 mld środków z funduszy europejskich, nasze inwestycje to prawie 5 mld, a miasto jest w pierwszej piątce w Polsce pod względem kwoty inwestycji. To jest ta dobra strategia, która umiejętnie realizujemy i dobra praca, którą wykonujemy i za to chciałbym wszystkim zaangażowanym w pozyskiwanie środków, w przygotowywanie inwestycji, w realizację inwestycji podziękować, a też i tym, którzy później zarządzają na bieżąco naszym miastem, i tu również podziękowania do zastępców prezydenta.

Ta Strategia, o czym warto powiedzieć, została uchwalona po bardzo takej długiej dyskusji. Te konsultacje społeczne, dyskusje, które trwały, doprowadziły do tego, że pod tą Strategią rzeczywiście podpisują się wszystkie środowiska naszego miasta, zaczynając od kultury, która nabrała istotnego znaczenia, jeśli chodzi o realizację tej Strategii, ze względu na to, że stała się takim kołem zamachowym dynamicznych zmian naszego miasta, po biznes, który w tej Strategii odnalazł dla siebie również korzyści związane chociażby z ich planami inwestycyjnymi. Dobrym tego przykładem jest to, co się dzieje w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, bądź to, o czym jeszcze zaraz powiem, co realizujemy wspólnie z takimi wielkimi firmami developerskimi, jak Panattoni, Millenium Logistic Park, czy 7R, czy też Goodman, ponieważ one budują hale pod działalność produkcyjną i wynajem również pod działalność usługową, a to jest dzisiaj główny nurt aktywności inwestycyjnej również inwestorów naszych, lubelskich, nie tylko tych, których przyciągamy z zewnątrz. I bez tej umiejętności współpracy, bez takiego skutecznego rozwiązywania problemów, które niesie każda inwestycja, myślę, że tak skuteczni w przyciąganiu inwestorów byśmy nie byli, o czym powie pan Artur Szymczyk, który za to odpowiada i któremu dziękuję za dosyć niewdzięczną, trudną i niewidoczną pracę, którą wykonujemy na etapie przygotowywania tych inwestycji.

Chciałbym jeszcze, wracając na chwilę do tych uwarunkowań finansowych powiedzieć, że rok ubiegły stał się pewnym przełomem dla samorządów w ogóle, ale również i dla Lublina, bo runęły prognozy finansowe na te najbliższe przynajmniej parę lat. Mówimy tutaj o reformie podatku PIT, która wywołuje istotny ból głowy dla wszystkich samorządów, patrząc na ubytek po stronie dochodów. W skali całego kraju samorzady stracą na tym ponad 6 mld, ale jeśli uwzględnimy jeszcze reformę emerytalną, to blisko 9 mld zł, i to nie jest rekompensowane. Musimy zatem być przygotowani, że w najbliższych latach, jeśli tej rekompensaty rząd nam nie zapewni, będziemy musieli zredukować tempo inwestycyjne i to jest powód do zmartwienia, dlatego że nasze możliwości przy takim ubytku i tym, co się dzieje w bieżącym roku, czyli skutkach epidemii, mówimy o skutkach w postaci zmniejszonego udziału PIT i CIT, ale również i innych dochodach, spowodować może osłabienie tempa inwestycyjnego. Lublin na reformie PIT-u traci około 65 mln zł, bierzemy to pod uwagę, ale niestety do tego już doszło ok. 40 mln, patrząc na te ostatnie miesiące, ubytku po stronie dochodów, czekamy ze zniecierpliwieniem na informacje, jak to będzie za czerwiec, ale do maja możemy powiedzieć, że mamy istotne utrudnienie kontynuowania działań inwestycyjnych, bo musimy koncentrować się na utrzymaniu płynności w finansowaniu bieżących zadań, za które ustawowo też odpowiadamy.

To, co jest również istotne, dzisiaj zresztą o tym dyskutowaliśmy na wideokonferencji, nasi przedstawiciele byli na spotkaniu z panią premier Emilewicz, próba pokazania funduszu inwestycji samorządowych, jako kierunku rozwiązywania problemu tych malejących dochodów i osłabiania samodzielności finansowej, jest przez nas przyjmowana pozytywnie, ale z obawami, ponieważ po pierwsze – na razie wygląda na to, że to jest jednorazowe wprowadzenie tych 5, 6 mld; po drugie – jest to zapowiedź, a jeszcze nie ma faktów i po trzecie – jeśli corocznie ubytek w naszych miastach – mówię o miastach na prawach powiatu – będzie ok. 1,7 mld zł, a otrzymujemy z tego funduszu ok. 830 mln, no

to sami państwo widziecie, że praktycznie to rozwiązanie jest nadal niewystarczające. I nasze apele i propozycje do rządu będą podtrzymywane, my chcemy rozmawiać o docelowych rozwiązaniach związanych z podwyższeniem udziału w PIT i w CIT, po to, żeby dojść nie od razu, bo zdajemy sobie sprawę z tego, że budżet państwa tych możliwości mieć nie będzie, ale w ciągu najbliższych, najpóźniej trzech lat, do tego poziomu, który utraciliśmy w wyniku reformy PIT-u, żeby zwiększyć udział w dochodach ogółem z PIT-u o te 6 co najmniej miliardów złotych. O tym wspominam dlatego, że rok ubiegły był rokiem kontynuowanych inwestycji i te inwestycje z jednej strony miały ten wymiar strategiczny, z udziałem funduszy europejskich, dotyczyło to programu transportowego, również te inwestycje były istotne z punktu widzenia mieszkańców – mówię tutaj chociażby o szkole przy ulicy Berylowej, a zatem inwestycji oświatowej, na którą czekają całe Czuby. Ale też były tu inwestycje odpowiadające potrzebom naszych mieszkańców o mniejszym znaczeniu w skali budżetu i strategii, ale o dużym znaczeniu w dzielnicach – budowa ulicy Rozmarynowej, Chabrowej, Pana Tadeusza, Pawiej, Piaskowej, oczywiście przebudowa mostu, przebudowa ulicy Kalinowszczyzna, ulicy Boya-Żeleńskiego, Kasztanowej, Kaskadowej, Halickiego, Barcickiego, Firlejowskiej, Balladyny – tak trochę możemy wymieniać dłużej, ale pokazuję to państwu tylko po to, żeby powiedzieć, że staramy się od lat zachowywać równowagę pomiędzy tymi inwestycjami w wymiarze strategicznym dużymi, a tymi inwestycjami, które rozproszone w dzielnicach mają budować dostępność komunikacyjną, a przede wszystkim poprawiać jakość życia. Natomiast z punktu widzenia tych dużych inwestycji, to tylko przypomnę o rondzie Lubelskiego Lipca, Fabrycznej, również rozbudowa Abramowickiej, czy Park&Drive przy Choinach, w szczegółach o tym będzie mówił pan prezydent Artur Szymczyk.

Wracając do inwestycji i inwestorów, w roku ubiegłym dzięki dobrej współpracy, za co jeszcze raz dziękuję panu Arturowi Szymczykowi, z firmami, które budują powierzchnię magazynową i pod działalność produkcyjną, pojawiło się trzech nowych inwestorów w sektorze produkcji – inwestorzy z branży motoryzacyjnej i dziewięciu w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu. To powinno oznaczać ponad 700 nowych miejsc pracy. Mamy również te nowe inwestycje w biznesie, o czym zapewne pan prezydent jeszcze powie, ale wystarczy wspomnieć, że kolejny park produkcyjno-magazynowy o ponad 80 tys. metrów przy Mełgiewskiej, Tyszowieckiej zbudowała spółka Panattoni. Mało tego, chciałem państwu powiedzieć, że to nie tylko przyciąga nowych inwestorów, ale tak naprawdę oznacza błyskawiczną komercjalizację przestrzeni, czyli oprócz tego, co my robimy przyciągając inwestycje, to inwestorzy tacy, jak spółka Panattoni, pomaga nam rozmawiając i komercjalizując powierzchnie poprzez przyciąganie nowych inwestorów.

To, co dzisiaj nas czeka, to kolejna rozbudowa już u zbiegu Kasprowicza i ulicy Zadębie, ale też i szukamy kolejnych miejsc pod tego typu inwestycje. W Specjalnej Strefie Ekonomicznej pojawiły się nowe firmy, również kolejna inwestycja Aliplastu, pierwszego naszego inwestora w Strefie, który uruchomi nowy zakład produkcyjny ponad 6 tys. m² i linię produkcyjną, a z kolei Millenium Logistic Park rozbudował park produkcyjno-logistyczny.

Warto również tutaj wspomnieć, że w tym czasie przeznaczaliśmy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia na aktywizację zawodową około 20 mln zł.

Trzeba wspomnieć o Lublinie akademickim, ponieważ w Strategii jest to istotny obszar naszych działań i też trudno sobie dzisiaj wyobrazić budowanie przyszłości naszego miasta bez wspierania uniwersytetów i bez powiększania potencjału naszych uniwersytetów. Tutaj przypomnę, że przez ostatnie 10 lat zainwestowały one znacznie ponad 1 mld zł w infrastrukturę, a też realizują wiele projektów przy współpracy z biznesem, co oznacza, że wchodzimy powoli w taki naturalny proces do zbudowania tej triady – z jednej strony uniwersytety, z drugiej strony samorząd, który jest takim zwornikiem i wreszcie biznes, a może od biznesu trzeba zacząć, bo on właściwie stymuluje działania i uniwersytetów i nasze. Świetnym posunięciem było kilka lat temu przygotowanie, w oparciu o naszą Strategię, zmian w kształceniu i podejściu do kształcenia absolwentów na naszych uczelniach pod potrzeby sektora IT. I tutaj państwo już wielokrotnie byliście informowani o tym, że ok. 30 tys. bezpośrednio zatrudnionych w sektorze IT, a blisko 9 tys., jeśli uwzględnimy jeszcze nowoczesne usługi dla biznesu, informatyków, to jest rzecz, która buduje naszą dumę, bo zrobiliśmy to szybko i zrobiliśmy to dobrze, i tu dla środowisk akademickich głęboki ukłon za to, że potrafiły się szybko dostosować do potrzeb biznesu. W ubiegłym roku również, co jest sukcesem uczelni, blisko 7 tys. studentów zagranicznych było w Lublinie i w związku z powyższym jesteśmy w Polsce liderem, jeśli chodzi o liczbę studentów zagranicznych, w przeliczeniu oczywiście we wskaźniku, który jest tutaj stosowany na ogólną liczbę studentów.

Dzisiaj pracujemy nad nową Strategią, ale w ramach jeszcze dotychczasowej bardzo dużą wagę przykładaliśmy do umiędzynarodowienia naszego miasta. Ta otwartość budowana i przez kontakty kulturalne, czy kontakty naszych instytucji kultury, współpracę miast, obecność w różnych projektach międzynarodowych, ale również i obchody wielkich jubileuszy w ostatnich latach, które zbudowały markę Lublina i doprowadziły do identyfikacji naszego miasta jako nie tylko dynamicznie rozwijającego się, z nowoczesną infrastrukturą, ale przede wszystkim miasta ciekawego jako partnera do współpracy. I warto tu wspomnieć o Wielkim Jubileuszu 450-lecia zawarcia unii polsko-litewskiej, o obecności trzech prezydentów w Lublinie, o obchodach niemalże całorocznych, które obfitowały w działania naukowe, edukacyjne, projekty historyczno-kulturalne, festiwale, ale też i bardzo ważną debatę – Kongres Dwóch Unii – spotkanie historyków i intelektualistów, którzy przyglądali się współczesnej Europie w kontekście tych doświadczeń historycznych. I też z tym związana jest umowa Lublin – Wilno, umowa partnerska, która bardzo dobrze rokuje i dobrze się zapowiada, i ta współpraca przy poparciu ministrów kultury i również parlamentów powinna być czymś stałym.

To, co warto również podkreślić – rok ubiegły był takim przełomem, jeśli chodzi i o sukcesy sportowe. Pani prezydent Beata Stepaniuk-Kuśmierzak o tym powie. Zaczynamy już w tej chwili, myślę, inną miarą oceniać i sport, i nasze zaangażowanie, ponieważ po wielu latach, trudnych latach zbudowaliśmy podstawy do naprawdę takiej potęgi sportowej w Lublinie, również dzięki infrastrukturze nowoczesnej. Pan trener o tym wspominał, ale chciałbym państwu

powiedzieć, że wszystkie związki sportowe, z którymi współpracujemy, komplementują nas zarówno co do tych inwestycji, które już zrealizowaliśmy, ale też i umiejętności współpracy ze związkami sportowymi i klubami tutaj naszymi w Lublinie.

O opiece senioralnej i o naszych działaniach adresowanych do seniorów powie pani prezydent Monika Lipińska, ale ja tylko chciałbym podkreślić, że tak jak wspólnie składaliśmy deklaracje naszym seniorom, że będą korzystać z bezpłatnej komunikacji miejskiej, tak to zrealizowaliśmy i dzisiaj jesteśmy jednym z tych miast, które są dobrym przykładem dla innych.

Szanowni państwo, uszczegółowienie, ale też i inne obszary tego Raportu przedstawia państwo prezydenci: pan Artur Szymczyk odpowiedzialny za inwestycje, rozwój, ale również za bieżące zarządzanie miastem w sferze infrastrukturalnej.”

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Artur Szymczyk „Szanowni Panowie Przewodniczący! Wysoka Rado! Ja mam taką propozycję – rozpocząłbym może... z tą prezentacją, to wstrzymajmy ją, natomiast omówiłbym najpierw kwestie takie te twarde w zakresie projektów unijnych i to, co realizujemy,, bo warto o tym przypomnieć i zwrócić uwagę na skalę tych zamierzeń, a potem bym przeszedł do prezentacji, bo też trzeba się chwalić, jak miasto się zmienia w zakresie i tych obszarów zielonych, bo chcielibyśmy to akcentować, bo nie zgadzamy się z twierdzeniami, że betonujemy miasto. Prowadzimy zrównoważony rozwój i to będziemy na każdym kroku akcentować, i to chcemy też potwierdzić tą prezentacją, jak miasto, bo warto o tym sobie przypomnieć, jak te przestrzenie wyglądały, a jak wyglądają teraz.

Przechodząc do konkretnych – jeżeli chodzi o fundusze europejskie... - **(Głos z sali „A prezentacji nie będzie?”)** – Prezentację tę zieloną potem pokażę, na razie te twarde rzeczy. Jeśli chodzi o fundusze europejskie, przypomnę, że jednym z głównych programów, które realizujemy, jest to Program Operacyjny Polska Wschodnia na lata 2014-2020. Jesteśmy liderem, jeżeli chodzi o ten projekt w zakresie wydatkowania środków, rozliczania. Jednostką odpowiedzialną za ten projekt jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, która właściwie nas komplementuje w tym obszarze i to jest dla nas miłe, że dostrzegają nasze zaangażowanie i profesjonalizm.

Główny projekt – budowa i przebudowa drogi wojewódzkiej 835 w Lublinie na odcinkach od granicy miasta do skrzyżowania ulicy Abramowickiej i Sadowej, od skrzyżowania ulicy Kunickiego z Dywizjonu 303 do ulicy Wrotkowskiej, wraz z budową skrzyżowania z drogą wojewódzką 830 – wartość projektu ponad 162 mln, kwota dofinansowania 130 mln, zakres prac konkretny, to co powiedziałem; droga Kunickiego – Wrotkowska, przebudowa skrzyżowania ulicy Diamentowej z planowanym przedłużeniem ulicy Lubelskiego Lipca. To są te działania, które już, wspominaliśmy, też domykają ring ten śródmiejski, to są konkretne działania realizujące pewne strategie przyjęte w latach poprzednich.

Kolejne zadanie w ramach tego programu – niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF, wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej – wartość projektu 197 mln, kwota dofinansowania 139 mln. To jest też istotne. Mówimy o aspekcie komunikacyjnym

szeroko pojętym, w tym zakresie przebudowaliśmy ulicę Szeligowskiego, zbudowaliśmy parking Park&Ride na ulicy Choiny, ale też zakontraktowaliśmy 15 autobusów elektrycznych, dostawę 10 trolejbusów i podpisaliśmy umowę na wykonanie biletu, na opracowanie biletu elektronicznego. Troszkę traktujemy tę aplikację zdecydowanie szerzej, chcielibyśmy, żeby to była aplikacja umożliwiająca wprowadzanie różnych uprawnień dla naszych mieszkańców, czyli nie tylko bilet rozumiany, natomiast on daje możliwość, to co wprowadzamy w zakresie doceniania mieszkańca i osób, które płacą podatki w mieście Lublinie, żeby też te uprawnienia w takich narzędziach były zapisywane, żeby nasz mieszkaniowiec mógł wygodnie z tych usług miejskich szeroko rozumianych korzystać.

Kolejna inwestycja w tym obszarze w zakresie obszaru komunikacyjnego – rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Strefy Przemysłowej w Lublinie – wartość projektu ponad 207 mln, kwota dofinansowania prawie 164 mln zł. W ramach tej inwestycji przebudowaliśmy, rozbudowaliśmy ulicę Grygową z dwoma potężnymi wiaduktami, zbudowaliśmy odcinek trakcji trolejbusowej na ulicy Mełgiewskiej do Grygowej, przebudowaliśmy rondo Lubelskiego Lipca. I tutaj tak samo wydatki dotyczyły również wykupu gruntów, zawarcia kontraktów na dostawę 5 sztuk trolejbusów i ogłosiliśmy postępowanie na 7 autobusów elektrycznych. To też pokazuję, bo to jest kolejny projekt, że wchodzimy bardzo mocno w aspekt elektromobilności. Ja przypomnę, że też będziemy, inwestujemy już i budujemy ładowarki na Choinach i na Zbożowej, więc przygotowujemy tę infrastrukturę, że jak się pojawiają autobusy w mieście Lublinie, żeby mogły z tej infrastruktury korzystać.

Kolejny duży projekt – przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – wartość projektu ponad 128 mln, kwota dofinansowania ponad 102 mln zł. I w ramach tego projektu, to co teraz realizujemy, ale to są projekty w tym okresie programowania – przebudowa Al. Raclawickich i Lipowej, Poniatowskiego, dostawa autobusów elektrycznych wraz z ładowarkami.

W ramach tych takich centralnych projektów Polski Wschodniej to tutaj prawie że mamy już około, jak podsumujemy, około 600 mln zł wydatków w tym zakresie.

Kolejny – Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. Te inwestycje bardzo duże i rozproszone po całym mieście, budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych, zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – wartość projektu ponad 76 mln, kwota dofinansowania 55 mln zł. Tutaj przypomnę – w ramach tego projektu wykonujemy zespół przystanków na ulicy Związkowej, na ulicy Kraśnickiej w rejonie kościoła Poczekajka, rondo Dmowskiego, skrzyżowanie ulic Kunickiego – Mickiewicza i przy ulicach Kunickiego przy dworcu oraz przy ulicy Turystycznej. W ramach jeszcze dodatkowo tego projektu budujemy też węzły przesiadkowe na ulicy Żeglarskiej, Abramowickiej, Franczaka „Lalka”, przy granicy miasta, przy ulicy Kraśnickiej, tutaj w rejonie ulicy Wróbla, na ulicy Granitowej, na Zbożowej, Osmolicka i dodatkowo parking przy ulicy Grenadierów. Czyli rozwijamy to, co mówiliśmy, że będziemy bardzo mocno stawiać na rozwój transportu publicznego i też umożliwienie w ramach Lubelskiego Ob-

szaru Funkcjonalnego dać pewną alternatywę osobom wjeżdżającym do miasta, żeby ten ruch był ograniczony i osoby przesiadały się do komunikacji, do transportu publicznego komunikacji miejskiej.

Oczywiście mimo różnych dyskusji, ale warto powiedzieć, że rewitalizujemy Park Ludowy – wartość projektu 44 mln, kwota dofinansowania ponad 20 mln. Zgodnie z postępowaniem prac wszystko wskazuje na to, że wykonamy to zadanie zgodnie z zawartymi kontraktami, co też pokazuje, że jest pod kątem zdarzeń, które miały w tym roku, nie spowodowały te zdarzenia zachwiania tego procesu inwestycyjnego w zakresie jego realizacji, więc to też jest duży sukces w tym zakresie.

Może wspomnę tutaj – pani prezydent będzie mówiła o domach pomocy – natomiast powiem o kwotach i nie będę wchodził już może w szczegóły – budowa dwóch domów rodzinnych pomocy przy ulicy Kalinowszczyzna – wartość projektu ponad 3,5 mln zł z dofinansowaniem ponad 2,7 mln zł, rozbudowa Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Głowackiego – wartość projektu prawie 8 mln, dofinansowanie 2 mln; tutaj rozbudowa Domu Środowiskowego, o którym pan prezydent wspominał „Kalina” – wartość projektu ponad 15 mln, dofinansowanie ponad 8. Oczywiście dodatkowo dofinansowanie też i z PFRON-u uzyskiwaliśmy zarówno w jednym, jak i w drugim projekcie w zakresie ok. 1,5 mln zł. Te projekty przyczyniły się też do tego, że te budynki są w takim standardzie, którym możemy się chwalić i nie ukrywamy, że też przyjeżdżają do nas osoby z innych rejonów Polski, również z Warszawy, żeby zobaczyć, jak te obiekty wyglądają.

Poza projektami takimi twardo inwestycyjnymi i infrastrukturalnymi nie zapominamy też o rozbudowie tej infrastruktury IT. Przypomnę tylko: budowa i rozbudowa e-usług w Gminie Lublin – wartość projektu prawie 7 mln zł, kwota dofinansowania prawie 5 mln zł; opracowanie i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego dla jednostek oświatowych miasta Lublin – wartość projektu ponad 15 mln, kwota dofinansowania ponad 11 mln.

Również poprawa warunków kształcenia zawodowego przez budowę i wyposażenie stacji diagnostycznej przy Zespole Szkół Samochodowych w Lublinie – wartość projektu prawie 6 mln zł, dofinansowanie prawie 3 mln zł. Obecnie realizowany też jest bardzo mocno zaawansowany i trudny technicznie projekt w zakresie poprawy warunków edukacyjnych, jeżeli chodzi o Zespół Szkół Ekonomicznych im. Vetterów w Lublinie – tu projekt wartość ponad 16 mln, kwota dofinansowania, niestety troszkę nas niesatysfakcjonująca, natomiast ponad prawie 4 mln, natomiast obiekt rzeczywiście wymagający, ostatni dzwonek, żeby ten obiekt zmodernizować i przebudować.

Dodatkowo troszczymy się o kwestie efektywności energetycznej, o zmniejszenie emisji. W ramach tego typu projektów realizujemy temomodernizację trzech obiektów użyteczności publicznej – wartość projektu ponad 4 mln, dofinansowanie ponad 2. Mówimy tutaj o budynku Przedszkola nr 35, Przedszkole 44, budynek Szkoły Podstawowej nr 2. Kolejny – zespół 6 obiektów użyteczności publicznej – wartość projektu 24 mln, kwota dofinansowania 8,4 mln. I tutaj kolejne szkoły – Szkoła Podstawowa nr 33, III Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa nr 18, Szkoła Podstawowa nr 26, Szkoła Podstawowa nr 20 i Bursa Szkolna przy Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych.

Poza projektami, tak jak mówiłem czysto infrastrukturalnymi,, realizujemy Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina, czyli też aspekt międzynarodowy, o którym często mówimy i ten projekt to są te działania konkretne dotyczące realizacji konkretnych projektów – wartość projektu ponad 2,2 mln, dofinansowanie ok. 2 mln zł.

Dodatkowo, poza środkami unijnymi, realizowaliśmy zadania również ze środków z dofinansowania krajowego. Tutaj istotną inwestycją była rozbudowa ulicy Pana Tadeusza w Lublinie – wartość projektu ponad 4 mln zł, kwota dofinansowania ponad 2 mln zł; przebudowa ulicy, o której pan prezydent mówił i mostu, który jednak był przez parę lat wyłączony i był dla nas pewnym problemem z punktu widzenia skutecznej komunikacji, udało się to zadanie wykonać – wartość projektu ponad 11 mln przy dofinansowaniu prawie 6 mln zł.

Również korzystaliśmy – poprawa warunków szkolnej infrastruktury sportowej poprzez przebudowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 5 oraz remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 7 w Lublinie – wartość projektu prawie 2,5 mln zł, dofinansowanie 700 tys. zł. Też pokazuje nasze zaangażowanie i też pokazuje, że te poziomy dofinansowania czasami są nie tak optymistyczne, jak w niektórych innych to projektach wygląda i to wtedy udział środków własnych jest zdecydowanie ponad 50%.

Jeżeli chodzi o kwestię inwestycji i przyciągania inwestorów – takim dobrym przykładem pewnych działań, bo często mówimy o wspieraniu przedsiębiorców pod kątem pewnych ulg podatkowych, natomiast nie tylko takie działania są istotne, podjęliśmy dosyć istotne wyzwanie, jeżeli chodzi o rejon ulicy Hajdowskiej i Zadębia, Kasprowicza w zakresie pozyskiwania terenów, ale nie pozyskiwania w sensie dosłownym, czyli zakupu gruntów i sprzedania go prywatnym inwestorom, tylko skomunikowania dwóch zainteresowanych stron – mieszkańców miasta Lublina, którzy posiadają dosyć sporo, ale jednak rozproszonych terenów i potencjalnych inwestorów. Odbyliśmy bodajże 3, albo 4 spotkania, jak dobrze pamiętam, z mieszkańcami zainteresowanymi, było to poprzedzone pewnym procesem ankietyzacji, zbieraniem zainteresowanych i doprowadziliśmy do takich rozmów, że firma, której już padła nazwa, Panattoni jest na tym etapie, jest w stanie kupić, ma podpisane, albo już nawet dokonała transakcji zakupu gruntów od mieszkańców i mogła wykroić dosyć potężny teren pod budowę hal, jak się nie mylę, tam bodajże ok. 130 tys. m² taka powierzchnia jest planowana do budowy. I też to pokazuje, że możemy budować poprzez rozmowy, poprzez dosyć ciekawe inicjatywy, nie takie typowe tę współpracę z przedsiębiorcami i to zarówno było bardzo dobrze przyjęte przez mieszkańców, bo mogli te działki po prostu sprzedać, a też daje to tę możliwość rozwoju firmom. Drugi potencjał bardzo istotny, który przyciąga inwestorów – tutaj pan prezydent też o tym wspominał – w zakresie inwestowania w rozwój intelektualny, w rozwój kadr – polski kapitał firma 7R w rejonie ulicy Mełgiewskiej lokuje swoją działalność. I co zdecydowało o tym, że jest u nas w Lublinie? Akurat chodziło o konkurencję z miastem na Podkarpaciu. Głównym czynnikiem determinującym to, że ta firma się u nas pojawiła, chodziło o to, że jest potencjał ludzi, którzy mogą przyjść tutaj do pracy; są kadry i mimo, że jesteśmy w tym okresie dosyć trudnym, bo mamy pandemię, mamy kryzys, firma podpisuje, albo już podpisała z nami stosowne umowy drogowe, więc to nie jest też tak, że ta firma

żąda tylko od nas, ale też od siebie daje ten wkład tej odpowiedzialności społecznej, w zakresie odpowiedzialności społecznej i biznesu. I właśnie patrząc na ten potencjał nasz tutaj edukacyjny i możliwość zapewnienia przyszłych pracowników lokuje swoją działalność.

Jeszcze odniosę się, bo też ta dyskusja się pojawia, bo to nie tylko rozwój Lublina. Trzeba to powiedzieć i trzeba się tym chwalić – dzięki naszej działalności, bo trzeba skończyć z taką trochę fałszywą skromnością, dzięki naszej działalności firma Panattoni zainwestowała w Gminie Niemce i tam jest lokowana firma Varroc budująca, produkująca oświetlenie dla koncernów międzynarodowych, co też pokazuje, że nie zamykamy się tylko na naszej działalności, ale też szukamy, istotny jest dla nas inwestor. Bo jak inwestor będzie w naszym rejonie, w naszym województwie, czy w naszym sąsiedztwie, to wiadomym jest, że dla nas też to będą korzyści, co też pokazuje, że działamy dużo szerzej, niż tylko lokalnie.

Chciałem tę... Nic, może przejdę do tej prezentacji o zielonym mieście, natomiast jeszcze tylko dodam, bo to też jest istotne, że ten rok 2019 i poprzednie lata spowodowały to, że wybudowaliśmy taki potencjał i we współpracy z firmami. Warto o tym przypomnieć, mimo że to dotyczy tego roku, ale okres pandemii spowodował, że żadne usługi publiczne nie zostały zatrzymane, wykonywaliśmy wszystkie swoje usługi, mimo że było wiele ryzyk, czy to w zakresie odbioru odpadów, natomiast... i tu też trzeba złożyć podziękowania firmom, bo też stanęły na wysokości zadania. Ani nie było dziwnych roszczeń, że tak się wyrażę, czyli dodatkowych, natomiast wszystkie usługi były świadczone, więc też pokazuje, że jesteśmy przygotowani do różnych tego typu działalności.

Też muszę o tym powiedzieć, bo często krytykowany i może niezrozumiały, albo my nie potrafimy tego komunikować, System Zarządzania Ruchem, który jest w mieście i funkcjonuje, dało tę szansę, że my z punktu widzenia, można powiedzieć, pulpitu mogliśmy wyłączyć wszystkie, teoretycznie, ale nie wyłączyliśmy, wszystkie sygnalizacje przełączyć w tryb pracy awaryjnej, czy wyłączyć wszystkie przyciski na przejściach dla pieszych i wejść w stałoczasowe fazy zmiany świateł, więc to pokazuje też te możliwości techniczne, które są. Nie wspomnę już o kwestiach bezpieczeństwa, ja rozumiem czynniki, służby, które nie chcą się chwalić, ale dzięki naszym zasobom informacyjnym pewne sukcesy też są osiągnięte.

To bym poprosił może o tę prezentację. To, co wspomniałem – mówimy dużo o terenach zielonych i chciałbym zwrócić na to uwagę, bo dobrze mówić o pewnych cyfrach. Tereny zielone w Lublinie, to jest ponad 2,5 tys. ha. 1/5 powierzchni Lublina – tereny zielone, w tym tereny zielone tzw. urządzonej, 1 tys. ha. W nowym Studium, o którym też wiele dyskusji było i udało się w tamtym roku przegłosować, oczywiście naszą rolą jest zabezpieczenie pewnych podstaw prawnych do ustanowienia tych obszarów. W nowym Studium znaczny wzrost udziału powierzchni zielonej do około 48 m² na mieszkańca, obecnie 26, czyli praktycznie podwojenie. Z terenami otwartymi to jest 142 m² na mieszkańca. W ostatnich latach 72 ha nowych i zrealizowanych terenów zielonych. 70 mln na rewitalizację Ogrodu Saskiego, Parku Ludowego, który jest w trakcie realizacji, będzie zrealizowany oraz budowa nowych parków: Zawilcowa, Park Jana Pawła. Naprawdę, warto to zobaczyć, warto pojechać do Parku Jana Pawła i zobaczyć, jak ten Park wygląda, bo naprawdę jest się czym chwalić i

możemy być z tego obszaru dumni. Przed nami kolejne wyzwania – plany miejscowe, które również chronią i zostały opracowane w zakresie tych cennych przyrodniczo ekosystemów – Abramowice, Bronowice, Czechów, macie państwo tu napisane, nie będę tego wszystkiego odczytywał. Cztery miejskie plany zagospodarowania przestrzennego ekologicznych systemów obszarów chronionych dla obszarów dolin rzecznych, rejon Bystrzyca, Zemborzyce, Czechówka, Śródmieście, Czarniejówka. Też z udziałem bardzo mocnym społeczeństwa przy opracowaniu tych planów. W trakcie opracowania, procedowania rejon Podzamcza Bystrzyca, Wrotków. Oczywiście ochrona planistyczna drzew niechronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody. Wskazania w miejscowych planach zagospodarowania zakazu zagospodarowania wąwozów. Oczywiście tak samo w warunkach zabudowy staramy się te zapisy wpisywać, natomiast tu jest inna regulacja prawna i czasami z SKO przegrywa, natomiast walczymy do końca w tym zakresie.

Nowe obszary chronione – macie państwo wypisane, zapisy w Studium w zakresie łąki w dolinie Bystrzycy, chronione zespoły przyrodnicze, Dolina Cieku pod Konopnicą, więc pokazuje, że te bazy prawne i tę podbudowę wykonujemy. I nie można zgodzić się z takimi uproszczeniami – „betonujecie miasto”. Więc będziemy to powtarzać w nieskończoność, jeżeli trzeba będzie, na każdej sesji będziemy to prezentować, bo trzeba z pewnymi zakłamaniami walczyć.

Reprezentacyjne aleje miejskie – też bym zachęcał do spacerów, do zobaczenia, jak te aleje wyglądają i do takiego rzeczywistego spojrzenia i prawdziwego na miasto.

Obiecywaliśmy i to przy dyskusji przy Studium wychodziły kwestie ochrony ogródków działkowych. Mówiliśmy, że jest to dla nas – pan prezydent to potwierdzał – że jest to dla nas priorytet, i to się odzwierciedla w zmianach planów miejscowych. Ochrona obecnych rodzinnych ogrodów działkowych w poszczególnych dzielnicach: Kalinowszczyzna, Czechów, Konstancynów, Poniwoda i tak dalej. Nowe lokalizacje dla ogrodów działkowych, 83 ha w dzielnicy Abramowice, 20 ha przy północnych granicach miasta. Oczywiście powoduje to też pewne... też chcę jasno powiedzieć – te tereny są często czymiś terenami, więc też to powoduje pewne dyskusje z mieszkańcami, bo to nie jest tak, że wszyscy są za tym, żeby wszędzie była zieleń, właściciele chcieliby, żeby tam były bloki i tak dalej, i tak dalej, więc też dobrze, żebyśmy o tym pamiętali, że te interesy musimy równoważyć.

Utworzenie parku leśnego nad Zalewem Zemborzyckim. Ochrona, kształtowanie i wzmocnienie funkcji Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych miasta. Ja przypomnę rysunek ze Studium – zapewnienie ciągłości tych obszarów. To jest dla nas istotnym i bardzo ważnym wyzwaniem, żebyśmy potem mogli te wszystkie założenia w Studium przekuć na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

I kwestia wycinki – oczywiście tu jest pewien przykład podany, natomiast bardziej mi chodziło o to, żebyśmy też byli świadomi, że wycinki drzew, które są realizowane, w zdecydowanej... nie będę się do tych cyfr odnosił, bo one pokazują, kto ile drzew wycina, natomiast... - (**Głos z sali** „W nocy.”) – Znaczy, akurat nikt nie wycinał w nocy, tylko przesadzał te drzewa i ten temat, wydaje mi się, był wyjaśniony i proszę tutaj, proszę mi nie wrzucać jakichś takich tekstów.

– (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Wie pan co? Nie wie pan na ten temat nic, więc proszę się nie odzywać.”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny, pan na pewno otrzyma głos, będzie dyskusja. Bardzo proszę o powstrzymanie się od komentarzy.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Jeżeli chodzi o wycinki drzew, gros wniosków to są wnioski dotyczące osób fizycznych. Też trudno się z tym nie zgodzić, że osoby też mają potrzeby na swoich działkach porządkowania tych terenów.

Wycinki, które my realizujemy – gros wycinek dotyczy zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi, ruchu drogowego, czy mienia. Jest bardzo dużo wniosków mieszkańców też o wycinki drzew i też podejmujemy z mieszkańcami te dyskusje pod kątem, nie wiem, bardziej ochrony, przycięcia drzewa, ale nie wycięcia. Natomiast tutaj pokażę kilka zdjęć, jakie drzewa wycinamy, warto o tym, żebyśmy też patrzyli na to w tym zakresie. I to jest prawda. Największy ubytek drzew w Lublinie był w ramach tej regulacji prawnej, nawet nie ma żadnej, i to sobie trzeba jasno powiedzieć, nie ma na ten temat żadnej ewidencji, bo jest to poza jakąkolwiek regulacją, więc teraz trudno nam jest powiedzieć, jaka to jest skala. Więc może, tak się zastanawiamy, skąd na transparentach bierze się ilość 60 tys. drzew. Może rzeczywiście środowiska, które bronią tych drzew, to policzyły indywidualne wycinki, ale to dobrze byłoby mówić prawdę, czyje to są wycinki w tym zakresie. Oczywiście, jeżeli chodzi o wycinki, zawsze mówimy o nasadzeniach kompensacyjnych i te nasadzenia są realizowane. Właśnie – takie drzewa wycinamy. Nie wiem, czy to jest źle. Wydaje nam się, że dobrze, że tak robimy. Proszę dalej – al. Warszawska, ulica Dunikowskiego, Jarzębinowa, Paganiniego, Mariańska. No i jak ktoś zacznie liczyć bezwzględne wartości, no to parę drzew policzy. Prawda, trzeba się z tym zgodzić. Natomiast dobrze popatrzeć, o czym rozmawiamy. Ulica Koncertowa, Droga Męczenników Majdanka, Tumidajskiego, Czaplińskiego. Pokazuję państwu skalę też, że liczby, że nie zawsze za liczbami stoi prawdziwy obraz. Nie każde drzewo podlega ochronie, więc z tych samych slajdów pokazuję państwu, ile drzew wycięliśmy z punktu widzenia ich obumarcia. – (**Głos Radnego E. Bielaka z sali** – wypowiedź nieczytelna) – Wie pan co? To ja mam propozycję – niech Rada Dzielnicy Felin złoży wniosek, likwidujemy wszystkie chodniki, a będziemy chodzić po trawie i wsiejemy wszędzie trawę. Wtedy byłoby to prawdziwe i uczciwe podejście do sprawy. – (**Radny E. Bielak** – wypowiedź nieczytelna, poza mikrofonem). – Bardzo proszę o taki wniosek i nie będziemy...”

Przew. RM J. Pakuła „Ja bardzo proszę, panie prezydencie, żeby pan kontynuował i bardzo proszę nie przeszkadzać.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Teraz tak – jeżeli chodzi o kwestię drzew i nasadzeń w ramach decyzji o wycinkach – prawie 9 tys., liczba drzew posadzonych staraniem Miejskiego Architekta Zieleni prawie 1600. Podwoiliśmy liczbę pomników przyrody, więc też pokazuję to, że nieprawdą jest, że nie chronimy. W mieście w 2020 – 246 drzew. Przygotowanych kolejnych 8 pomników przy ulicy Gdańskiej. Nowe nasadzenia – proszę popatrzeć, o jakich ilościach nasadzeń roślin

mówimy, ilości drzew. Plac Litewski, Park Zawilcowa, oczywiście w planie park nadrzeczny, ale to są wyzwania przed nami, dolina Bystrzycy, proszę dalej.

Przypomnieć należy – Lublin był pierwszym miastem z Zielonym Budżetem. Byliśmy pierwsi w tym zakresie, zrealizowaliśmy 55 projektów, 436 drzew, 36 tys. krzewów, 6,2 tys. bylin. Zielony Budżet w 2020 – 38 projektów. Jednym z głównych będzie realizacja nasadzeń przy Krakowskim Przedmieściu – proszę bardzo.

Macie państwo statystykę, jeżeli chodzi o poszczególne nasadzenia w zakresie drzewostanu, krzewów, bylin, łąk kwietnych. I to będziemy kontynuować. Oczywiście tu już są pokazane pewne statystyki i żebyśmy też widzieli, jak to się zmieniało z różnych względów. Proszę dalej. To jest kolejny już na wykresach diagramowych, jak te elementy wyglądają.

Zestawienie ilości urządzonych rond z ilością rond pozostałych. To też pokazuje, ile zrobiliśmy, natomiast gros jest jeszcze przed nami, więc też mamy kolejne wyzwania na kolejne lata.

Wykres – będziemy kolejne pokazywać, jak były dokonywane, proszę bardzo o kolejne slajdy – i teraz tak: chciałbym prosić, żebyśmy popatrzyli, warto sobie przypomnieć, jak wyglądało miasto jeszcze nie tak dawno, a jak wygląda teraz. Będzie parę slajdów po realizacji, bardzo proszę, po realizacji. Przed realizacją tak wyglądało, tu mamy po wykonaniu tych nasadzeń i upiększeniu miasta, a efekt estetyczny też jest niewątpliwie bardzo istotny. Wojciecha Kilara – proszę bardzo, przed realizacją... - (**Radny Z. Ławniczak** „Może w ogrodzie pokażmy...”) – Ale ja powiedziałem, że nie wszystko jest wykonane, chyba to wyraźnie mówię. Mówię, co zrobiliśmy. – (**Radny Z. Ławniczak** „Wapienna.”; **Wiceprzew. RM M. Nowak** „Ale ja państwa proszę, żebyście nie przeszkadzali panu prezydentowi. Będziecie mieli państwo...”) – Po realizacji rondo gen. Berbeckiego, Zelwerowicza aleja – w trakcie prac, aleja Witosa – w trakcie prac, po realizacji; ulica Kowalska, no, mówi pan o Lubartowskiej, no to dobrze, Lubartowska; ulica Kowalska – po realizacji, proszę; Tysiąclecia na rogu z ulicą Lubartowską – po realizacji; ulica Smorawińskiego – po realizacji jak wygląda; ulica Ogrodowa, też chodzimy, też w ścisłym centrum miasta; po realizacji Smorawińskiego, Szeligowskiego, o czym już mówiliśmy; Witosa, proszę bardzo, ulica Muzyczna, też w centrum miasta jesteśmy; Gliniana, Nadbystrzycka – ja ta przestrzeń wyglądała, jak wygląda teraz; ulica Nałęczowska; ulica Mełgiewska, Głęboka – łąki kwietne, o których wspominaliśmy; Zalew Zemborzycki; Unii Lubelskiej, Nałęczowska, Bernardyńska, centrum miasta; Krokusowa, łąka na wzgórzu pod Zamkiem; pnącza na ekranach, skwer Balickiego – też w ścisłym centrum miasta, proszę dalej – Narutowicza, Kapucyńska – co było, co jest; Narutowicza – to w trakcie prac, ten sam punkt; skwer im. Stanisława Kalinowskiego – jak wykonany... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) - ...Skwerek przy ulicy Szmaragdowej, skwerek przy ulicy Szmaragdowej – to już z innego ujęcia; podwórko przy ulicy Jezuickiej, przy baszcie na Starym Mieście; Duleby – skwer po rewitalizacji, wchodzimy w każde obszary miasta; Śniadeckiego, Dziesiąta, Zygmunta Augusta – nie wiem, pan radny chyba tego nie zauważył; Kunickiego, Kunickiego, Lwowska – no, szkoda; Biedronki, Cyrulicza – też nikt nie widział; Zesłańców Sybiru... - (**Głosy z sali** „Ja tam chodziłem. Co pan mi mówi, że ja

nie widziałem...”) – No, ale pan tam się urodził, to parę lat temu, to trzeba odwiedzić to miejsce teraz. Zesłańców Sybiru... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) - ...ulica Krótka...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Ale proszę państwa, naprawdę, to nie jest pogadanka między wami, tylko pan prezydent ma głos, a państwo radni będą mogli ten głos zabrać w odpowiednim momencie.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „To omówimy, jak do tego dochodziliśmy, jaki był projekt, jak to wygląda. Przypomnę, jakie tam stały piękne pomarańczowe budy, może stąd i autor nawiązał z tym pomarańczowym kolorem do tej przestrzeni, to tak rozumiem, taki trochę symboliczny wymiar, tylko w innym wymiarze; Chmielarczyka – przed i będzie zaraz po; Lipowa, Lipowa – też dobrze zobaczyć jak wygląda w tej chwili miejsce przy cmentarzu – to projekt i oczywiście realizacja tego projektu. Oczywiście dodatkowo dekoracje, które co roku wykonujemy i będziemy dalej je realizować. Królewska oczywiście – przyzwyczailiśmy się do tego widoku; ulica Jana Pawła... - (**Głosy z sali** – nieczytelne).”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Czy pan radny Ławniczak rozumie moją prośbę, żeby nie przerywać? Panie radny, czy pan rozumie?”

Zast. Prez. A. Szymczyk „...Kwietne dekoracje z okazji 700-lecia nadania praw miejskich. Tysiąclecia – przypomnę, co było, a jak wygląda ten obszar przy dworcu w obecnym momencie; ulica Kapucyńska, ulica Kołłątaja, ulica Chopina, ulica Zamojska. I oczywiście poza tym obszarem, który jest bardziej widoczny, również podejmujemy się działań w zakresie leczenia drzew i tej opieki nad drzewostanem. I to jest wykonywane. Przykład ulicy Świętochowskiego i pułapek feromonowych, żeby te drzewa chronić. Więc te działania są robione w wielu wymiarach. To, co mówiliśmy o dodatkowych pomnikach przyrody, oczywiście ustanawiamy je i tak dalej będziemy postępować.

Tu wizualizacja nasadzeń, które planujemy i chcemy wykonać w tym roku, jeżeli chodzi o Krakowskie Przedmieście. Chcielibyśmy te rozwiązania, jeżeli one się nam uda wykonać, tak jak planujemy, dalej kontynuować w przestrzeni miejskiej.

Już chyba nie będę może państwa w tej chwili zanudzał, natomiast jeszcze powiem może parę słów co do zakresów, bo mówiłem o środkach unijnych, ale jeszcze wymienię parę inwestycji dotyczących układu drogowego, wykonywanych ze środków własnych. Ulica Firlejowska – prawie 800 tys. zł; budowa i przebudowa Kasztanowej – prawie 1,2 mln; budowa Chabrowej, Rozmarynowej, o których pan prezydent wspominał – ponad 900 tys.; przebudowa ulicy Balladyny – prawie 5,6 mln zł; przebudowa ulicy Boya-Żeleńskiego – to jest niewielka kwota, ale też 150 tys. zł; przebudowa ulicy Kalinowszczyzna – ponad 5,8 mln zł. I moglibyśmy... O, budowa ulicy Halickiego, Barcickiego – 5,6 mln zł; ulica Kaskadowa – 1,7 mln zł. I moglibyśmy jeszcze przejść do inwestycji kolejnych, mniejszych, i zarówno z Budżetu Zielonego, budżetów obywatelskich, które realizujemy w zakresie, żeby ten obszar miejski był coraz lepiej wykonany i coraz lepiej się mieszkańcom żyło, a że są wyzwania, to się cieszymy i będziemy z tymi wyzwaniami się dzielić w poszczególnych latach.

Natomiast też dobrze, jak mówimy o tych kwestiach finansowych, bo fajnie się opowiada i rzuca się hasła, że tu nie zrobione, tam nie zrobione – muszę się do tego odnieść, bo gdzieś mi to tak wewnątrznie mnie to boli. Pojawił się taki filmik propagandowy, jak tu dochody miast wzrosły, jak jest cudownie. Pan prezydent o tym wspominał, ale sobie tak zanotowałem i muszę to wypowiedzieć, bo nie mogę się z tym gdzieś tam wewnątrznie pogodzić. Jeżeli reklamuje się, że dochody CIT-u, PIT-u wzrosły o 22 mld zł, to wydatki w tym samym okresie 41 mld zł. Jeżeli subwencja, się mówi, że jest 47 mld zł, to koszty 75 mld zł. Jeżeli jest Fundusz Dróg Samorządowych, co mnie najbardziej jak gdyby boli i gdzieś smuci – rzuca się hasło 10 mld zł, a jest 615 mln, no to nie wiem, to jeżeli już mówimy, to mówmy... Ja też przyjmuję krytykę, że coś jest nie zrobione, akurat czy Wapienna, która gdzieś tam mnie osobiście dręczy, boli i tak dalej, i tak dalej, natomiast jeżeli mówimy, to mówmy to uczciwie, ale mówmy w dwie strony i jedni i drudzy niech operują prawdziwymi kwotami.

Jeżeli chodzi o kwestię jeszcze, odniosę się, bo mówimy o twardych elementach, ale takiej bieżącej działalności – też staramy się i podejmujemy wyzwania co do wsparcia przedsiębiorców. W zakresie działań i czynszów, które ZNK nalicza za lokale użytkowe, w okresie od początku pandemii, od 14 marca do 30 czerwca z tych ulg, które zastosowaliśmy, straty w dochodach będą na poziomie 1 mln zł. Też pokazuję skalę, że tych pieniędzy po prostu nie będzie. Również systematycznie rozpatrujemy wnioski przedsiębiorców w zakresie rozłożenia albo podatków na raty, rozłożenia terminów płatności podatków, albo umorzenia tych zaległości podatkowych, bo idziemy w trybie art. 67a ustawy Ordynacja podatkowa i tutaj podejmujemy decyzje co do umorzeń tych zaległości. Te wnioski na bieżąco są przez nas analizowane i rozpatrywane. Oczywiście wymaga też przez przedsiębiorców, niektórych wniosków nie jesteśmy w stanie zaakceptować i też trzeba o tym pamiętać, bo nie ma regulacji prawnej, bo nie zostało to jeszcze przepracowane na poziomie Komisji chyba Europejskiej, jak się nie mylę, jeśli chodzi o kwestię pomocy de minimis. Niektórzy przedsiębiorcy przekraczają tę pomoc i stąd ta pomoc nie może być na dzień dzisiejszy udzielona. Natomiast jeżeli takie regulacje będą, to oczywiście będziemy do tych wniosków wracać. Ja przypomnę, że UOKiK napisał bardzo mocne pismo, z którego wynika, że nie ma na dzień dzisiejszy zwolnienia z tych oświadczeń i z deklaracji co do pomocy de minimis, więc od przedsiębiorców musimy tego żądać. Jak wygląda w tym zakresie... No, dzisiaj jest p od państwa obrady stawiana uchwała o zmniejszeniu oczywiście opłat za zajęcie pasa drogowego pod ogródki gastronomiczne, więc też o tym trzeba pamiętać, że te działania podejmiemy w wielu wymiarach. To chyba tyle. Dziękuję bardzo.”

Prez. K. Żuk „Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Zanim przekażę głos panu Mariuszowi Banachowi, żeby przekazał informację dotyczącą oświaty i w wymiarze tych działań inwestycyjnych, a przede wszystkim tego, jak realizujemy te zadania, jeszcze jedna uwaga uzupełniająca, bo my mówimy tutaj o bezpośrednich działaniach inwestycyjnych i pozainwestycyjnych miasta, ale miasto, to nie tylko Urząd i jego jednostki organizacyjne, to także spółki. I tu warto, żebyście państwo pamiętali o ogromnych zadaniach inwestycyjnych realizowanych przez MPWiK – łącznie ponad 700 mln już tych inwestycji; LPEC, który

w tej chwili jest w toku 100-milionowego zadania; mamy również świetnie zarządzaną firmę, która realizuje zadania w naszym imieniu w zakresie transportu zbiorowego, wspólnie z Zarządem Transportu Miejskiego – mówimy tutaj o MPK i niezależnie od wyniku, na który się często patrzy, to tak naprawdę nie wynik finansowy jest tu istotny, bo z nim sobie radzimy, tak jak ustawa o rachunkowości o tym mówi, a ważna jest jakość usług, które MPK oferuje wspólnie z Zarządem Transportu Miejskiego. I jak gdyby dostrzegając również ten wymiar działań inwestycyjnych, które uzupełnia bezpośrednio to, co finansowane jest z budżetu, można powiedzieć, że składa się to na te dynamiczne zmiany, które wszyscy obserwujemy w naszym mieście, w każdym wymiarze infrastruktury, również i tej przestrzeni miasta, która służy jakości życia. I już przekazuję dalej.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Pan prezydent powiedział o MPWiK-u, to nie fair wobec firmy i chciałem o tym przypomnieć, bo to też warto o tym powiedzieć i się tym pochwalić, że bardzo mocno spółka inwestuje w rozwiązania idące w kierunku szczególnie gospodarki energetycznej i tego zrównoważonego rozwoju, warto przypomnieć, że w poprzedniej perspektywie finansowej została wykonana modernizacja komór fermentacyjnych i dzięki tej modernizacji moc energetyczna zwiększyła się bodajże z 0,7, zmienione zostały dwa silniki gazowe z turbiną, z mocy 0,7 MW, teraz mamy bodajże 1,8 MW mocy, co też pokazuje... to jest jeden element, który bardzo mocno wpływa na to, że te potrzeby energetyczne w dużej części zapotrzebowane są z własnego źródła. Kolejna inwestycja MPWiK-u na poziomie 8 mln dotyczy budowy, no, w tej chwili ta inwestycja jest kończona, farmy fotowoltaicznej o mocy dwóch ponad sześćset parę, sześć tysięcy, no, 2 MW. Moc tej instalacji fotowoltaicznej jest 2 MW, więc z takiego bilansu, o którym spółka mówi, około 70% energii elektrycznej będzie pokrywana z własnych potrzeb. Jeżeli na to nałoży się kolejne prace w zakresie oszczędności, celem jest, żeby oczyszczalnia ścieków jako taki jeden z najbardziej energochłonnych procesów był samowystarczalny energetycznie, więc też dobrze o tym pamiętać i się tym też chwalić. Dziękuję.”

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Mariusz Banach „Czy ja już mogę, panie prezydencie?”

Prez. K. Żuk „Tak, bardzo proszę.”

Zast. Prez. M. Banach „Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Ja, po pierwsze, bardzo dziękuję mojemu szefowi za to, że możemy dzisiaj opowiedzieć państwu również o tych działaniach miasta, które są może mniej spektakularne i mnie jej na co dzień widać, ale wydaje się, że to jest ten krwioobieg miasta – no, trudno bez tego, o czym powiem ja, czy o czym powie moja koleżanka Monika Lipińska, trudno opisać. Mało tego, wydaje się, że te wydatki na te zadania bieżące o wiele trudniej nam pospinać i dlatego bardzo jesteśmy wdzięczni panu prezydentowi za to, że możemy dzisiaj o tych naszych działaniach również opowiedzieć.

Proszę państwa, poprzedni rok w lubelskiej oświacie nie był wcale łatwiejszy od tego, dlatego że mieliśmy, przypominam, strajki nauczycielskie, mieliśmy

podwójny rocznik w szkołach średnich i mieliśmy wreszcie bardzo trudne rozmowy ze związkami zawodowymi dotyczące określenia płac pracowników niepedagogicznych. Zanim jednak powiem o tych wydarzeniach, powiedzmy sobie nadzwyczajnych, to ja powiem państwu, że dla nas każdy rok budżetowy w lubelskiej oświacie, które uda nam się pospinać finansowo, traktujemy jako sukces, dlatego że oświata, o czym mówił pan prezydent, jest notorycznie niedofinansowana i zdajemy sobie sprawę, że tych pieniędzy w oświacie jest naprawdę za mało, nie odczuwamy natomiast, broń Boże, i nie chciałbym z takiego pułapu tutaj występować, że jesteśmy w związku z tym dla naszego miasta kulą u nogi, bo pan prezydent wielokrotnie podkreśla, że właśnie te zadania oświatowe są dla niego zadaniami, ustawia je wśród zadań absolutnie najważniejszych realizowanych przez nasze miasto. Proszę państwa, jak państwo widzicie na slajdzie,, mamy w Lublinie 153 placówki, dla których pan prezydent jest organem założycielskim i prowadzącym. Mamy również – na tę liczbę zwracam państwa uwagę – 182 placówki dotowane. Dla nas ma to znaczenie takie, że kiedy my wydajemy pieniądze z budżetu miasta na oświatę, to te pieniądze wydawane na dotacje są dla nas niestety jeszcze bardziej sztywne, niż te, które wydajemy na własne placówki, dlatego że zdajecie sobie państwo sprawę, że w sytuacjach, kiedy placówki niepubliczne nie otrzymują od nas dotacji, natychmiast mają prostą drogę do rozwiązań sądowych i z tych rozwiązań chętnie korzystają. Mamy w Lublinie 68.837 uczniów i wychowanków, w tym w naszych szkołach samorządowych mamy ponad 54 tys. wychowanków. Proszę państwa, tutaj macie państwo podaną liczbę etatów nauczycieli i pracowników niepedagogicznych, jest również wykres pokazujący, że zdecydowanie największą liczbę tych pracowników, tych nauczycieli stanowią nauczyciele dyplomowani, co świadczy o jakości naszej edukacji, ale również o tym, że oczywiście jest to dla nas większy wydatek, bo jak państwo wiecie, zarobki nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego są bardzo różne.

Proszę państwa, ostatni rok był ostatnim z trzech lat, kiedy bardzo radykalnie wzrastała w Lublinie liczba nauczycieli. Co roku przyjmowaliśmy około 170 nauczycieli więcej. Brało się to z reformy edukacji. My się próbujemy przebijać z tymi informacjami, dobrze, że dzisiaj mogę o nich powiedzieć. Proszę państwa, kiedy zamienialiśmy klasy gimnazjalne na klasy szkoły podstawowej, to proszę pamiętać o tym, że w klasach gimnazjalnych mieliśmy około 30 uczniów, a w klasach szkoły podstawowej do 25, czyli z 5 klas gimnazjalnych tworzyło się 6 klas szkoły podstawowej. Wzrosły również wymagania dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej i w związku z tym, tak jak mówię, musieliśmy co roku przyjmować około 170 nauczycieli do pracy dodatkowo, w tym roku ta sytuacja się zmieni. Zwracam jednak państwa uwagę na to, że mamy w Lublinie ponad 5 tys. nauczycieli i ponad 3 tys. pracowników niepedagogicznych. Tych prawie 10 tys. ludzi uważa pana prezydenta za swojego pracodawcę.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o źródła finansowania zadań oświatowych, o tym chcę dzisiaj mówić najwięcej. Tutaj wstępnie jedynie podajemy w takim wykresie wielkość subwencji i wielkość naszego wkładu własnego, na następnym slajdzie będzie to już pokazane w konkretnych liczbach. Proszę państwa, w ubiegłym roku wydaliśmy na zadania objęte subwencją ponad 630 mln. Subwencja natomiast wyniosła 462 mln. Widzicie więc państwo, że w ubiegłym roku do subwencji oświatowej dołożyliśmy ponad 35% tej kwoty. To jest istotne, bo

to jest to, o czym tak często mówi pan prezydent. Rzeczywiście, proszę państwa, nam tych środków na zadania objęte subwencją brakuje. Ja oczywiście pamiętam te wszystkie sugestie państwa związane również z tym, że ktoś z państwa tłumaczył mi kiedyś, że słowo „subwencja” pochodzi od łacińskiego słowa „jalmużna”, my jednak tak nie myślimy, my jednak tak nie myślimy i nie zakładamy, że wydatki oświatowe, te, które powinny być objęte subwencją, że one po prostu mogą nie wpływać. My zakładamy, że zgodnie z przepisami prawa te wydatki, a zaraz powiem konkretnie, na co my te pieniądze wydajemy, że one powinny do miasta wpływać. Proszę państwa, i tutaj będziemy mieli właśnie spojrzenie trochę retrospektywne, jak to wyglądało. Widzicie państwo, że w roku ubiegłym udało nam się wprowadzić pewne oszczędności, także ten udział procentowy naszego dodatku do subwencji jest nieco mniejszy. Myśmy to wypracowali, Wydział Oświaty to wypracował, wypracowali to dyrektorzy szkół, to się wiąże głównie z ograniczeniem liczby pracowników niepedagogicznych. Oczywiście, że ma to proste przełożenie na jakość. Oczywiście, że ma to bardzo proste przełożenie na jakość oferowanych przez nas usług oświatowych, ale my sobie zdajemy sprawę z tego, że tych oszczędności musimy szukać niezmiennie i chcielibyśmy bardzo, żeby w przyszłym roku pokazać państwu, że te słupki zaczynają maleć w tym kierunku, na którym nam zależy.

Proszę państwa, i teraz bardzo ważny slajd, chciałbym, żebyście państwo zwrócili na to, na co my te pieniądze wydajemy. Bo w ten sposób będzie mi łatwiej powiedzieć państwu, co to są zadania, które powinny być objęte subwencją. Widzicie państwo, że 70% wszystkich wydatków oświatowych to są wynagrodzenia nauczycieli, to jest 556 mln w roku ubiegłym. Przypominam, że subwencja wyniosła 462 mln, czyli już na pensje dla nauczycieli nam zabrakło. Ale ponad wszelką wątpliwość, ponad wszelką wątpliwość subwencja oświatowa powinna dotyczyć również tych dotacji, o których mówiłem. W tamtym roku wypłaciliśmy 114 mln dotacji. Proszę państwa, my zakładamy bardzo skromnie, że gdyby subwencja oświatowa wystarczała nam na pensje dla nauczycieli i na dotacje, to byśmy byli zadowoleni, resztę byśmy mogli dopłacić. W ubiegłym roku miała to być kwota 670 mln, jak łatwo dodać, otrzymaliśmy – przypominam, 462. To jest proszę państwa ta różnica, to jest ta różnica i o tej różnicy mówimy nieustannie. Widzicie państwo, że pozostałe wydatki w oświacie nie są wielkie, że na remonty i inwestycje wydaliśmy w roku ubiegłym takiej żywej gotówki blisko 18 mln. Widzicie państwo, że te wydatki rzeczowe są w ogóle w oświacie niezbyt wielkie.

Proszę państwa, teraz jedno zdanie, jeden slajd, z którego jesteście bardzo dumni, dlatego że nasze szkoły bardzo świadomie realizują projekty unijne. Zwracam państwa uwagę na tę kwotę. To jest ponad 67 mln zł, z czego 47 mln to dofinansowanie ze środków unijnych. Oczywiście, że my tam realizowaliśmy twarde projekty inwestycyjne, o których mówił pan prezydent Szymczyk, no, tutaj wydaje się najistotniejsze, takie najbardziej znamienne jest budowa stacji diagnostycznej przy szkole samochodowej, to jest oczywiście rozpoczęcie remontu szkoły Vetterów. Ale proszę państwa, dzięki tym środkom nasza młodzież ma dzisiaj zupełnie inne pojęcie o takim sformułowaniu „Jestem Europejczykiem”, dlatego że proszę państwa w naszych szkołach na wielką skalę realizuje się programy Erasmusa. Państwo o tym wiecie, bo przecież te wszystkie

programy są opiniowane przez Radę Miasta Lublin, natomiast wiecie też państwo, ile naszej młodzieży z powodu tych środków wyjechało do swoich kolegów w Europie, tam nawiązało przyjaźnie i rzeczywiście myślą dzisiaj o Europie zupełnie inaczej, niż to moje pokolenie, dla którego ta Europa była ciągle takim miejscem związanym z jakąś tam niepewnością. Dzisiaj młodzi mieszkańcy naszego miasta jeżdżą po Europie korzystając ze środków unijnych.

I teraz, proszę państwa, te trzy projekty, o których mówiłem. Pierwszy, to związany z podwyżkami płac oczywiście dla nauczycieli, myśmy zrealizowali dwie podwyżki w roku ubiegłym, oczywiście subwencji nam na to nie wystarczyło. Natomiast ja chcę państwu opowiedzieć krótko jeszcze raz o bardzo trudnych negocjacjach ze związkami zawodowymi dotyczących płac pracowników niepedagogicznych, bo nas ten projekt kosztował blisko 5 mln wydatków bieżących przecież. Proszę państwa, nam w roku ubiegłym udało się doprowadzić do sytuacji takiej, że lubelscy pracownicy niepedagogiczni w szkołach w składzie swojej pensji, którą otrzymują co miesiąc, jeżeli chodzi o pensję minimalną, bo o tym rozmawiamy, nie mieli już ujętych premii. To miało ogromne znaczenie w tym roku budżetowym, bo jak państwo wiecie, w tym roku budżetowym już takiej możliwości nie ma, natomiast my spróbowaliśmy to uszeregować w roku ubiegłym, to była tytaniczna praca Wydziału Oświaty, dlatego że tak naprawdę wszystkie pensje pracowników niepedagogicznych, tych ponad 3 tys. pracowników niepedagogicznych, zostały ustalone wraz z dyrektorami poszczególnych placówek w Wydziale Oświaty. Chcieliśmy zadbać o to, żeby lubelscy pracownicy szkół i przedszkoli mieli mniej więcej porównywalne pensje. To zaowocowało podpisaniem porozumienia (może przejdźmy już do następnego slajdu), pan prezydent podpisał porozumienie ze wszystkimi związkami i uważamy, że to był wielki sukces ubiegłego roku owocujący dużo większym porządkiem w tym roku.

Proszę państwa, drugie duże zadania, to podwójny rocznik. Pamiętacie państwo, ile było emocji również na tej sali związanych z podwójnym rocznikiem, dlatego że my do tego zadania przygotowaliśmy się przez lata wiedząc, że przyjdzie taki rok, kiedy do naszych szkół średnich pójdą dwa kompletne roczniki absolwentów szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych. W tamtym roku, jak państwo widzicie, w sumie udało nam się przygotować ponad 10 tys. miejsc w naszych szkołach średnich, wykorzystano blisko 9 tys. Uważamy tę pracę również za ogromny sukces wymagający dużo naszej pracy.

I ostatnie duże wydarzenie, to strajki. Proszę państwa, w ubiegły roku były te strajki, one wiązały się oczywiście z bardzo dużym takim rozstrojem emocjonalnym – tak to nazwę – w lubelskich szkołach. Muszę powiedzieć, że pan prezydent wysyłał do nauczycieli strajkujących pisma, w których solidaryzował się z ich oczekiwaniami, to było dla lubelskich nauczycieli niezwykle ważne, pojawiło się również zagadnienie tego, w jaki sposób zrekompensować nauczycielom straty finansowe, które ponieśli w związku z tym strajkiem. Pan prezydent zaproponował, żeby nauczyciele odpracowali te godziny na zajęciach dodatkowych i tak to wyglądało w liczbach, jak możecie sobie państwo przeczytać na zaprezentowanym slajdzie.

Proszę państwa, miasto Lublin po raz kolejny otrzymało tytuł Samorządowego Lidera Edukacji, oprócz tego otrzymaliśmy również tytuły Lider Wśród Li-

derów oraz Lider Edukacji Praktycznej. To, wydaje się, jest najbardziej prestiżowy w tej chwili tytuł dla oświaty samorządowej w Polsce, my otrzymujemy te tytuły, odkąd został ustanowiony ten ranking.

O inwestycjach w oświacie mówił dużo pan prezydent Szymczyk. Ja tylko powiem, proszę państwa, że to, co się wydarzyło w roku ubiegłym, sprawi, że w tym roku będziemy mogli dokonać kilku spektakularnych otwarć. Pomimo tego, że mamy tak trudny czas budżetowy, my we wrześniu zaprosimy państwa do jednej z najnowocześniejszych szkół w Polsce, a na pewno najnowocześniejszej po tej stronie Wisły, do szkoły przy ulicy Berylowej. Bardzo dbamy o to, żeby ta szkoła rzeczywiście była wizytówką taką, którą również każdy z państwa będzie się mógł pochwalić. To rzeczywiście duży wydatek, nie tylko finansowy, ale również organizacyjny. W tej chwili dopinamy już ostatnie przetargi związane z wyposażeniem tej szkoły.

W roku ubiegłym rozpoczęliśmy również bardzo trudny remont szkoły Vetterów. Tutaj któryś z panów powiedział, że był to ostatni moment – tak. Pa-miętacie państwo, co się stało ze szkołą przy ulicy Spokojnej, że w pewnym momencie jej remont okazał się kompletnie niemożliwy, dlatego że ten budynek był już zbyt zdegradowany i tak naprawdę nie wiadomo było, za co się tam zabrać. Szkoły Vetterów nie straciliśmy, wybudowaliśmy ją w sposób właściwie nowy. Tak naprawdę wybudowanie nowej pewnie byłoby tańsze od tego remontu, ale rzeczywiście będziemy mieli pewnie w tym roku, albo na przełomie tych lat budżetowych, będziemy mieli również możliwość uczestniczenia w otwarciu tego obiektu, z którego będziemy bardzo dumni.

Trwa proces modernizacji lubelskich szkół – termomodernizacji. Przypominam, że w roku ubiegłym stworzyliśmy również kilka obiektów sportowych, wydaje się, że jeden z najładniejszych, najważniejszych to boisko przy Szkole Podstawowej nr 5. Chcielibyśmy zresztą posłużyć się tą formą projektowania i wykonania tych zadań również w innych szkołach.

Bardzo państwu dziękuję za wyrozumiałość dla lubelskiej oświaty, bo oświata w Polsce jest droga. Jest dlatego droga, że jest niedofinansowana i zdajemy sobie sprawę z tego, że rzeczywiście dużo to kosztuje, ale z całą pewnością jest to najważniejsza inwestycja w przyszłość. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Lublin Stanisław Kieroński „Bardzo proszę, pani prezydent Monika Lipińska.”

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Monika Lipińska „Szanowni Panowie Przewodniczący! Szanowni Państwo Radni! Polityka społeczna naszego miasta realizowana jest w oparciu o strategiczne dokumenty i tematyczne programy w poszczególnych obszarach; określają one bardzo szczegółowo kierunki działań, z uwzględnieniem przede wszystkim diagnozy, analizy potrzeb, zasobów, określają także realną sytuację. Takie strategie obejmują zarówno sprawy osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, ale także Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Program Zdrowie dla Lublina to są te bardzo ważne dokumenty, które, można powiedzieć, są takim drogowskazem do naszych działań społecznych skoncentrowanych na najbardziej trudnych, bym powiedziała, watkach społecznych. I też w takiej formule te kwestie zostały przedsta-

wione w Raporcie o stanie miasta za 2019 rok. Zasygnalizowano, przedstawiając te strategie i konkretne działania w tych programach i strategiach takie najistotniejsze, można powiedzieć, kierunki działań.

Prezentacja, którą przygotowałam dla państwa i zechce omówić, stanowi takie swoiste uzupełnienie, rozwinięcie informacji, które są zawarte w raporcie. Prezentujemy tutaj o wiele szersze spektrum naszych działań i osiągnięć, które miały miejsce w obszarze polityki społecznej w roku ubiegłym.

W działaniach społecznych, już tak troszkę zawężając te kwestie polityki społecznej, w działaniach społecznych miasta koncentrujemy się przede wszystkim na tworzeniu jak najlepszych warunków dla życia naszych wszystkich mieszkańców. Podmiotem tych wszelkich oddziaływań jest rodzina, rodzina w pojęciu bardzo szerokim, bo rodzina to dla nas dzieci, to rodzice, ale to także osoby starsze, to rodziny wielopokoleniowe, to też ten wymiar solidarności międzypokoleniowej, bardzo ważny, o którym od wielu lat mówimy i z którego, można powiedzieć, Lublin słynie w Polsce, bo tu powstały pierwsze inicjatywy międzypokoleniowe i Lublin może się szczycić tym, że ta wrażliwość i solidarność międzypokoleniowa ma miejsce. Ale to także osoby. Rodzina to osoby z niepełnosprawnościami, to rodzice wychowujący dzieci z niepełnosprawnościami, to dorośli niepełnosprawni, ale to także rodziny, które borykają się z różnego rodzaju trudnościami, rodziny wieloproblemowe, nie chcę powiedzieć dysfunkcyjne, ale rodziny w kryzysie. I w zainteresowaniu polityki społecznej miasta, spraw społecznych są także osoby, można powiedzieć, najsłabsze, te, które są zagrożone, bądź już wykluczone społecznie, osoby bezdomne, wszystkie osoby w wyjątkowej sytuacji.

We wszystkich działaniach staramy się reagować elastycznie na aktualne potrzeby, na aktualną sytuację, na te dynamicznie też zmieniającą się sytuację demograficzną, społeczną, czy też gospodarczą, bo ten rok na pewno przyniesie nowe potrzeby, nowe rozwiązania i nowe problemy. Ale mówimy o roku 2019. Zawsze szukamy rozwiązań, które są adekwatne do potrzeb naszych mieszkańców. Często wychodzimy o wiele dalej, poza ramy przepisów ustawowych, szukamy rozwiązań innowacyjnych, silimy się pomysłami krajów Europy Zachodniej, dobrymi praktykami, nie boimy się wdrażać rozwiązań nowych. Mamy wielką aktywność i znakomitą współpracę z partnerami społecznymi, którzy tutaj zawsze ze zrozumieniem podchodzą do tych pomysłów i wspólnie udaje nam się bardzo wiele nowych rozwiązań wprowadzać, które dziś, z dumą powiem, są już wprowadzone w rozwiązania systemowe. To my, przypomnę, byliśmy jednymi z pierwszych, którzy wprowadzili Kartę Dużej Rodziny, Kartę Seniora, asystenta osoby z niepełnosprawnościami, czy od niedawna dziecka z niepełnosprawnościami. To tu powstawały pierwsze mieszkania wspomagane, chronione, czy treningowe, czy opieka wytchnieniowa, więc tych zagadnień jest bardzo wiele.

Ale konkretnie też przechodząc do tego, by państwu zobrazować, jak wyglądała sytuacja społeczna naszego miasta i jakby zaspokajanie tych potrzeb społecznych przez władze miasta w stosunku do naszych mieszkańców, chcę pokazać budżet – 611.530 tys. zł to budżet na działania społeczne, to jest 25% wszystkich wydatków naszego miasta rocznie. Jeszcze, bo to też obrazuje nasze zaangażowanie i troskę o te środowiska najuboższe i najtrudniejsze, proszę spojrzeć na budżet na działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami – to

jest ponad 170 mln zł w ubiegłym roku. Stale także – tu bardzo dziękuję moim współpracownikom, dyrektorom, pracownikom zaangażowanym na co dzień w pracę, bo naprawdę to wielki wysiłek – ale stale poszukujemy źródeł zewnętrznych finansowania, szukamy projektów, programów, grantów, tak, by uzupełniać ten budżet, by tworzyć różne nowe pomysły, innowacyjne rozwiązania i w samym 2019 roku udało nam się pozyskać ponad, no, blisko czterysta... 40 mln na projekty miękkie i na projekty inwestycyjne, które są w trakcie realizacji jeszcze w części – ponad 23 mln zł.

Przejdę, szanowni państwo, tak jak mówiłam, może bardziej już do tych tematów konkretnie, żeby państwu przybliżyć tematykę rodzin. Rozpocznę może od tych najmłodszych, czyli rodzina to też zapewnienie opieki nad maluchami. W gestii Departamentu Spraw Społecznych są żłobki i tę formę rozwijamy. W naszym mieście funkcjonuje 9 żłobków miejskich z liczbą 1209 miejsc i 53 żłobki prywatne, w tym także do tego jeszcze dochodzą kluby z liczbą 1770 miejsc. Chcę powiedzieć, że 65 miejsc dedykujemy dzieciom z niepełnosprawnościami. To naprawdę powiem taki wyjątek, bo w niewielu miastach żłobki publiczne organizują wsparcie dla dzieci z niepełnosprawnościami. Nasze żłobki są przystosowane, przygotowane dla dzieci, dla rodziców, bo to też wsparcie rodziców, ale to także specjalistyczna kadra, znakomite wyposażenie, zabezpieczenie wszystkich pomocy, także specjalne diety, bo oczywiście dzieci z niepełnosprawnościami, to nie tylko niepełnosprawności fizyczne, ale to także różne sprzężone inne choroby. W ubiegłym roku udało się uruchomić prawie 600 nowych miejsc w 14 placówkach niepublicznych. To dobre rozwiązanie dotowanie, to dzięki przychylności państwa radnych dotujemy od wielu lat żłobki niepubliczne w wysokości 400 zł na jedno dziecko i 200 zł na jedno dziecko w klubie miesięcznie. To powoduje, że ta liczba podmiotów organizujących opiekę nad dziećmi do lat 3 sukcesywnie nam wzrasta. Z drugiej strony sprzyjamy rozwojowi tej drobnej przedsiębiorczości, więc cieszymy się ogromnie, bo na przestrzeni tych kilku lat powstały 53 takie podmioty. Co ważne – w ubiegłym roku wprowadziliśmy, właściwie państwo wprowadziliście, państwo radni, bezpłatne żłobki dla dzieci z niepełnosprawnościami.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Bardzo proszę państwa radnych o zachowanie spokoju. Bardzo proszę.”

Zast. Prez. M. Lipińska „Bezpłatne żłobki dla dzieci z niepełnosprawnościami – to oczywiście dostrzeżenie potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza rodzin wychowujących dzieci i myślę, że także ulga dla budżetu, a z drugiej strony, no, cały czas staramy się, by to miasto było ze wszech miar przyjazne dla wszystkich mieszkańców, więc to jest ten jeden z elementów wsparcia.

Mówiąc o rodzinie, nie zapominamy cały czas o naszych dużych rodzinach. Rodziny duże, czyli troje i więcej dzieci. To rodziny, w które chcemy inwestować, tak powiem, bo to jest przyszłość naszego miasta. Oczywiście program, który wprowadziliśmy parę lat temu Rodzina Trzy Plus ona znakomicie nadal funkcjonuje, cały czas rozwijamy ofertę podmiotów, które uczestniczą w naszym programie Rodzina Trzy Plus. Na dzień dzisiejszy mamy 205 partnerów oferujących różne zniżki, różne ulgi, różne bonifikaty i formy wsparcia rodzin z dziećmi – trójką i więcej. W ubiegłym roku z programu skorzystało łącznie 3.700 lubelskich dużych

rodzin, to jest 88% uprawnionych. To pokazuje, że pomimo różnych rozwiązań systemowych, o których też będę mówić, takich jak program 500+, czy 300+, czy cały system świadczeń opiekuńczych, rodzinnych, to wsparcie i ten pomysł nasz lokalny cieszy się ogromnym zainteresowaniem. To są faktyczne ulgi, zniżki, pomoc w konkretnych sytuacjach dla rodzin. Oczywiście cały czas podejmujemy działania, my jesteśmy w kontakcie z dużymi rodzinami, ze Związkiem Dużych Rodzin, wspólnie organizujemy liczne przedsięwzięcia, które cały czas promują rodzicielstwo, duże rodziny, ale także pokazują takie codzienne życie, więc tu mamy konkursy Rodziny Inspirują Lublin, Lublin Wielu Pokoleń, Lublin w Zbliżeniu, czy rokrocznie organizowany przez nas konkurs o tytuł Podmiotu Przyjaznego Dużej Rodzinie. To jest konkurs, który kończy się certyfikowaniem miejsc, które są wyjątkowo przyjazne dla rodzin z dziećmi, czy to lokale gastronomiczne, czy obiekty kulturalne, sportowe, rekreacyjne. Więc staramy się tę przestrzeń miejską, nie tylko w formule zniżek i ulg, ale także tworzyć ją dostępną i przyjazną dla rodzin dużych. Oczywiście realizujemy także przyjęty już w 2014 roku program rządowy Karta Dużej Rodziny, więc te dwie karty znakomicie się uzupełniają i wspierają codzienne życie dużych rodzin.

2019 rok, szanowni państwo, to też rok zmian przepisów w zakresie ustalania uprawnień i wypłat programu 500+. To był dla nas trudny okres i trudny czas, kiedy staraliśmy się organizacyjnie, logistycznie przygotować do tego przedsięwzięcia, bo tak naprawdę liczba uprawnionych zwiększyła się dwukrotnie i tak naprawdę, tak jakbyśmy przygotowali się do wdrożenia nowego programu, musieliśmy zorganizować miejsca przyjmowania wniosków, przygotować nowe stanowiska, dozatrudniać osoby, system zmianowy pracy, więc wielki wysiłek organizacyjny współpracowników. Ponad 30 tys. nowych uprawnionych przybyło nam do programu 500+. Mówię – to pierwsze dziecko, które jest uprawnione jest od roku ubiegłego też do tego programu. Ponad 58 tys. dzieci łącznie w ubiegłym roku mieliśmy uprawnionych, przyjęliśmy 42.576 i zweryfikowaliśmy wnioszków o wypłatę świadczenia 500+ na kwotę ponad 250 mln zł.

26.148 przyjęliśmy wniosków i też zweryfikowaliśmy o Dobry Start na kwotę ponad 10 mln zł.

Poza tymi świadczeniami, takimi systemowo regulującymi, wspierającymi funkcjonowanie naszych lubelskich rodzin, blisko 100 mln zł wydatkowaliśmy na wsparcie poprzez wypłatę zasiłków rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, czy zasiłków wspierających kobiety w ciąży w ramach programu Za Życiem.

To są te wszystkie świadczenia finansowe, które jakby wynikające z przepisów prawa, które przyznawaliśmy naszym rodzinom.

Ale wsparcie rodzin to – oczywiście tu sygnalnie powiedziałam o tym, co dotyczy rodzin, czy dużych rodzin w naszym mieście – natomiast kiedy mówimy o rodzinie, to musimy też pamiętać o tym, że mamy w Lublinie część rodzin w potrzebie – tak bym powiedziała – rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej, zawodowej, rodzinnej, różnej. I tutaj część działań podejmuje Centrum Interwencji Kryzysowej, które wspiera takie osoby w kryzysie, czy to są ofiary przestępstw, czy osoby po stracie bliskich, w sytuacjach nagłej, ciężkiej choroby, czy w kryzysach rodzinnych, zwyczajnie przemocy domowej, różnych innych traumatycznych przeżyciach. W roku ubiegłym udzielono wsparcia w różnej formie – czy osobiście, czy telefonicznie, internetowo, bezpośrednio –

1012 rodzinom, z różnych przyczyn oczywiście. Na bieżąco realizowane są zajęcia tematyczne, przeróżne grupy wsparcia czy dla osób doświadczających przemocy, czy dla dorosłych dzieci alkoholików, czy szkoły są dla rodziców i wychowawców, programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy. Tu mogłabym dużo, dużo mówić, tych działań jest ogrom, są one bardzo zindywidualizowane, spersonalizowane do określonych potrzeb, sytuacji, a tych sytuacji jest tak wiele, jak wiele może być w życiu różnych sytuacji trudnych, więc nie sposób wszystkich wymienić. W ramach Centrum działa też całodobowy telefon zaufania. W ubiegłym roku z niego skorzystało 7.745 połączeń, tyle porad zostało udzielonych. Dysponujemy także mieszkaniem interwencyjnym. W zeszłym roku 13 osób skorzystało z konieczności, musiało skorzystać z konieczności wsparcia takiego interwencyjnego. Ale w ubiegłym roku udało nam się pozyskać także budynek na utworzenie dodatkowego mieszkania i punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób znajdujących się w kryzysie, w takiej pilnej sytuacji, przy ul. Północnej. Jesteśmy już w trakcie finalizowania, remontu, wyposażenia, więc mamy nadzieję, że niebawem będzie uruchomiony ten budynek. No i oczywiście dużo działań, tej interwencji kryzysowej w środowisku,, przede wszystkim prewencja, profilaktyka, uświadamianie, edukacja, przeróżne projekty, na które pozyskujemy środki. To jest mnóstwo działań podejmowanych przez Centrum Interwencji Kryzysowej, czy służby społeczne.

Ponad 8 tys. rodzin w ubiegłym roku skorzystało i zostało objętych wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej. W ramach systemu pomocy społecznej, gdzie wiadomo, tych przesłanek jest wiele, bo i przyczyny mogą być różne, ale dominującą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest jednak niskie kryterium dochodowe, więc to są te osoby, których sytuacja dochodowa plus do tego jeszcze jakaś sytuacja kryzysowa, inna, zmusiły do korzystania z pomocy społecznej i te osoby są w opiece Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie czy w formie finansowej, ale też w tej pozafinansowej, która jest właściwie istotą pomocy społecznej – myślę tu o szeroko rozumianej pracy socjalnej, czyli tak naprawdę wzmacnianiu tych osób i wyprowadzaniu z trudnej sytuacji do samodzielności. Ponad 53 mln zł wydatkowaliśmy na wsparcie z pomocy społecznej. To są te wszystkie formy pomocy finansowej. Ponad 6 mln zł na wsparcie rodzin zastępczych. W ubiegłym roku w naszym mieście mieliśmy 363 rodziny zastępcze, w których wychowywało się, opiekę miało zapewnioną 499 dzieci. Nasza specjalistyczna poradnia dla rodzin przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zajmująca się wieloma problemami, różnymi sprawami trudnymi, bardzo szeroko pojmowanymi, objęła pomocą 777 rodzin. Asystenci rodziny, których mamy zatrudnionych, którzy są zatrudnieni w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a wspierają rodziny trudne, rodziny wieloprobłmowe, rodziny niewydolne, rodziny, które są w jakimś kryzysie, wychowują dzieci, być może trzeba je wspierać w pełnieniu ról społecznych, tak, by zapobiegać na przykład instytucjonalizacji dzieci, odbieraniu tych dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ci asystenci pełnią ogromnie ważną rolę i w ubiegłym roku 16 asystentów wspierało łącznie 288 rodzin, łącznie ponad... prawie 8 tys. wizyt odbyli.

Utworzyliśmy w ubiegłym roku także nowy punkt konsultacyjno-doradczy dla rodzin zagrożonych wykluczeniem, dla rodzin w trudnej sytuacji i cieszy się ogromnym zainteresowaniem, ogromna potrzeba jest też takiego punktu, dużo

osób potrzebuje wsparcia, doradztwa, pokierowanie może w swojej sytuacji. Z pomocy specjalistów skorzystało już 51 rodzin. Poza tym 18 placówek wsparcia dziennego, do których uczęszczało w roku ubiegłym 681 dzieci. To są te wszystkie placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczego, czyli gdzie dzieci po lekcjach mogą spędzić bezpiecznie czas, mają pomoc w odrobieniu lekcji, ale też jakiś podwieczorek, coś ciepłego, ale to są też placówki wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, czyli tam naprawdę z pomocą specjalistów, często terapeutów, psychologów, pedagogów te dzieci są wspierane, ponieważ pochodzą z różnych rodzin, także trudnych, więc te placówki także odgrywają ogromną rolę w środowisku zamieszkania. I oczywiście Centrum Aktywności Środowiskowej – z oferty skorzystało 329 osób z rodzin z trudnościami.

Oczywiście projekt Przyjazne Patrole wspólnie ze Strażą Miejską, z Policją, to są te, które, że tak powiem, rozpoznają jakieś zagrożenia w środowiskach, które są zagrożone różnymi trudnymi sytuacjami, być może trudnymi zdarzeniami, być może przemocą, więc można powiedzieć, że ci przedstawiciele tych patroli odwiedzają takie środowiska, są w stałym kontakcie, tak, by monitorować, by nie doszło do jakichś trudnych, tragicznych, kryzysowych sytuacji.

I oczywiście liczne działania, projekty z zakresu profilaktyki uzależnień – na to przeznaczamy duże środki i bardzo dużo czasu, pracy, zaangażowania, przede wszystkim w szkołach, wśród młodzieży, dzieci, w tym aspekcie też sportowym, bo to jest też bardzo ważne, czy kulturalnym.

Te wszystkie kwestie są niezmiernie ważne do tego, by zapobiegać pewnym zachowaniom, by prewencyjnie reagować, przede wszystkim oddziaływać na młodzież, na dzieci, więc tego jest dużo i musiałabym tutaj bardzo, bardzo długo państwu opowiadać.

Zdrowie lubelskich rodzin – kiedy mówimy o rodzinie, nie sposób pominąć zdrowia rodzin. Jakkolwiek Lublin nie jest organem prowadzącym, czy założycielskim dla zakładów opieki zdrowotnej, poza jednym Ośrodkiem Leczenia Uzależnień, nie jesteśmy, nie możemy tutaj organizować opieki czy w poradniach, czy w przychodniach, natomiast bardzo ściśle współpracujemy z instytucjami ochrony zdrowia na terenie naszego miasta i ta współpraca jest bardzo dobra. Ja bardzo dziękuję też w tym miejscu wszystkim naszym partnerom, powiedziałabym, tym medycznym, bo bez nich na pewno nie udało by nam się na taką skalę realizować działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia chociażby, gdyby nie nasza wspólna współpraca.

I tak, prowadzić właściwie tylko te działania profilaktyczne i prewencyjne w roku ubiegłym wydaliśmy 17 mln zł na profilaktykę, programy zdrowotne. Mamy kilka programów adresowanych do określonych grup – grup zagrożonych, grup, które są jakby wyróżnione w toku diagnozy i opracowanego programu Lublin. Zdrowie 2020. To są programy, które otrzymały pozytywne oceny agencji technologii medycznych i taryfikacji, agencji Ministra Zdrowia, czyli instytucji rządowej i na część tych programów udało nam się również pozyskać dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia. Ja może wymienię chociaż kilka, bo one są bardzo istotne i te, które realizujemy już od kilku lat cieszą się dużym zainteresowaniem. To jest program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65. roku życia – w roku ubiegłym tymi szczepieniami objęliśmy 8.042 osoby; program szczepień przeciwko pneumokokom dla dzieci w wieku

3 lat – skorzystało 522 dzieci, czy wieloletni nasz program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV dla 12-letnich dziewczynek – dziś mówi się o tym już, że ten program dobrze by było, gdyby był w systemowych rozwiązaniach rządowych, my go realizujemy już od wielu lat i tak naprawdę, no, mamy duże przesłanki do tego, z badań z innych krajów, że jest to naprawdę skuteczna forma, metoda zapobiegania rozwojowi raka szyjki macicy u kobiet, a potem oczywiście wysoka śmiertelność związana z tym nowotworem, więc szczepimy nasze dzieci w tym zakresie. W zeszłym roku skorzystało 608 dziewczynek. Program zdrowego odżywiania w szkołach podstawowych w Lublinie „Jedz z głową”, który realizowany jest w 38 szkołach, to nie tylko budowanie zdrowego stylu życia, zdrowego sposobu odżywiania, ale to także zapobieganie chorobom metabolicznym, chorobom cywilizacyjnym. Tutaj mamy bardzo dobrą współpracę ze szkołami, ukłon w stronę pana prezydenta, bo ta współpraca jest znakomita i dyrektorzy, wychowawcy prowadząc zajęcia znakomicie edukują przede wszystkim, informują nie tylko dzieci, ale także rodziców, więc to jest taki bardzo wszechstronny program, tu zresztą z państwa radnych inicjatywy, przyjęty przez nas do realizacji. I to, czym chwalimy się, bo jesteśmy jednym z nielicznych samorządów, który od wielu lat realizuje program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów lubelskich szkół. Opieką stomatologiczną objęliśmy w roku ubiegłym 8.016 uczniów w 65 lubelskich szkołach. To ogromnie ważne, bardzo ważne też z punktu widzenia rodziców, wiemy, że program cieszy się ogromnym zainteresowaniem, będziemy go chcieli kontynuować. Program wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych – przebadaliśmy 2 tys. uczniów klas II. Bardzo ważny, bo te wady wzroku są bardzo częstą przyczyną, często gdzieś umykają uwadze rodziców w tym okresie. I jeszcze wcześniej, paręnaście lat temu był to program rządowy, który był realizowany obowiązkowo, potem wycofano się z tego programu, my wprowadziliśmy własny i faktycznie wykrywamy bardzo poważne wady u dzieci, i udaje się w porę podjąć stosowaną korekcję i mamy nadzieję, że te dzieci po prostu zwyczajnie ratujemy, pomagamy im. Więc za ten program otrzymaliśmy nagrodę, o której pan prezydent mówił na początku sesji. Program opieki paliatywnej, hospicyjnej – programem objęliśmy łącznie 58 osób. To program wspierający nasze hospicja, czy Hospicjum Dobrego Samarytanina, czy Hospicjum Małego Księcia, więc rokrocznie przekazujemy środki finansowe na wsparcie tej opieki. Program profilaktyki chorób nowotworowych skóry – programem objęliśmy 31 szkół i 1916 uczniów – program realizowany od 2 lat w naszym mieście wspólnie z Akademią Czerniaka, z Uniwersytetem Medycznym w Warszawie; program polegający na przede wszystkim edukacji, informacji, samobadaniu skóry, konsultacjach dermatologicznych, ale przede wszystkim szerokiej akcji informacyjnej, edukacyjnej. Program ochrony zdrowia psychicznego – i tutaj różnorodne działania. 13 szkół, jeśli mówimy o szkołach, 1017 uczniów, ale to także program, który sięga naszych instytucji społecznych, które dedykują różne działania na rzecz niepełnosprawnych na przykład z zaburzeniami psychicznymi, czy innych osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Bardzo duży nacisk kładziemy i chcemy rozwijać ten program w kontekście psychiatrii dziecięcej. Jest to potężny problem, nie tylko w Lublinie, ale w całym kraju, brakuje psychiatrów dziecięcych, a zachowania trudne, bym powiedziała,

kryzysowe wśród dzieci i młodzieży rosną zatrważająco – depresje, próby samobójcze. Kiedy spotykamy się z psychiatrami na posiedzeniach zespołu, który przygotowuje ten program, to naprawdę nie jest dobrze, więc tutaj te działania chcemy intensyfikować, jeszcze bardziej rozwijać w stronę skutecznych działań.

Pozostałe działania prozdrowotne w ubiegłym roku, to oczywiście Lubelskie Dni Promujące Zdrowie, to przez tydzień, albo i dwa trwające wydarzenia prozdrowotne, wspólnie ze szpitalami, z poradniami, z przychodniami organizujemy dni otwarte, możliwość badań profilaktycznych dla mieszkańców, możliwość spotkania ze specjalistami, organizujemy takie badania, które na co dzień być może nie są dostępne dla wszystkich mieszkańców, organizujemy je nieodpłatnie, to też spotkania informacyjne, szkoleniowe, przeróżne i festyny dla dzieci integracyjne, więc rokrocznie takie dni organizujemy. To także Marsz Różowej Wstążki, gdzie uwrażliwiamy na konieczność badania, profilaktyki chorób, profilaktyki nowotworowej piersi. Akcja profilaktyczna Miasteczko Zdrowie, czy kampania szkolna Dopalacze – droga donikąd, czy program w końcu wykrywania cukrzycy, chorób metabolicznych, otyłości. Tych programów jest bardzo wiele takich dodatkowych, kampanii informacyjnych, spotkań, można by dużo mówić, naprawdę staramy się z każdej strony, w każdym środowisku tworzyć różne okazje do tego, by mówić o zdrowiu, by dbać o zdrowie, by dostrzegać różne elementy tego zdrowia. Też jeszcze nie wspomniałam, ale też ważne wśród osób starszych szereg oddziaływań, zwłaszcza takie badania przesiewowe w kierunku choroby Alzheimera, przeróżne działania i badania u osób, które na przykład mają zaniki pamięci, jakieś schorzenia demencyjne, więc tego jest, tych wydarzeń i tych działań jest dużo. W tym zakresie także otrzymujemy nagrody – to ta statuetka w ubiegłym roku – Zdrowy Samorząd i tytuł Honorowego Eksperta w zakresie profilaktyki.

Szanowni państwo, osoby z niepełnosprawności, to jest powyżej 18% mieszkańców, to jest ogromna rzesza osób, które mieszkają w naszym mieście i w wielkiej trosce i zainteresowaniu są dla nas sprawy osób z niepełnosprawnościami, zarówno i starszych, i dzieci, i całych grup społecznych, całych grup środowisk osób z niepełnosprawnościami. Ponad 70 mln zł środków własnych miasta przekazaliśmy w ubiegłym roku na działania na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami. To oczywiście różnorodne działania obejmujące również wsparcie instytucji, ich aktywności, jak na przykład chociażby Warsztaty Terapii Zajęciowej, które są wyjątkowym miejscem też oddziaływań na mapie instytucji wspierających osoby z niepełnosprawnościami, ale też wiele innych. Te 70 mln to środki własne, a 100 mln to są te pozyskane z zewnątrz, czyli łącznie 170 mln.

W ubiegłym roku Ośrodek Informacji, który działa w Wydziale ds. Osób Niepełnosprawnych przy pełnomocniku prezydenta ds. osób niepełnosprawnych udzielił ponad 5 tys. porad. To też pokazuje, jak jest duże zainteresowanie, jak jest duże zapotrzebowanie na takie formy wsparcia i pomocy, i jak jednak dużo osób korzysta.

Uruchomiliśmy w ubiegłym roku wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego dla naszych mieszkańców nieodpłatną. Mieszkańcy mogą korzystać nieodpłatnie z wypożyczenia łóżek rehabilitacyjnych, elektrycznych, takich do tego krze-

selek kąpielowych, czy balkoników. Ten sprzęt jest w gestii, w zarządzaniu dyrektora Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Kosmonautów i tam też ten punkt wypożyczalni uruchomiliśmy.

Utworzyliśmy dwa nowe mieszkania wspomagane tak zwane dla osób z niepełnosprawnościami zapewniające okresowe wsparcie w samodzielnym funkcjonowaniu. To są mieszkania czasowe, gdzie osoby przy udziale osób trzecich, takich mentorów można powiedzieć, osób wspierających uczą się troszkę takiej samodzielności, są wspierane do tego, by później powrócić do swojego środowiska zamieszkania. Takie mieszkania utworzyliśmy przy ulicy Koryznowej, przy ulicy Legionowej.

Oczywiście stale poprawiamy dostępność przestrzeni publicznej – tu dużo by wymieniać. Ta praca dzieje się sukcesywnie cały czas, etapowo. Mamy świadomość zaszłości przeróżnych i tego, że żyjemy – nie tylko w Lublinie, ale w całym kraju – wśród wielu barier architektonicznych, już wielu barier też mentalnych, bo tu mówimy o dostępności w szerokim ujęciu, więc sukcesywnie staramy się tę dostępność poprawiać w każdym aspekcie. Te wszystkie działania koordynuje pani dyrektor Joanna Olszewska, pełnomocnik prezydenta ds. osób z niepełnosprawnościami. Ale udało się 156 inwestycji, że tak powiem, poprawić dostępność tych inwestycji, zgodnie z projektowaniem uniwersalnym. To są różne obiekty sportowe, kulturalne, pojazdy komunikacji miejskiej, sygnalizacja świetlna i wiele innych.

W ubiegłym roku dotowaliśmy ponad 25 projektów na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji, hipoterapii, zajęć edukacyjnych w przedszkolach, dogoterapii, czy promowania osiągnięć osób z niepełnosprawnościami. Cyklicznie także organizujemy wydarzenia o charakterze edukacyjnym, integracyjnym, wspierającym, chociażby Gala Aktywni z Lublina, kiedy przyznajemy medal, właściwie nie my, tylko same środowiska osób z niepełnosprawnościami typuje spośród siebie osoby najbardziej zaangażowane w pomoc osobom niepełnosprawnym, czy Targi Aktywności Osób Niepełnosprawnych zawsze w grudniu, kiedy też promujemy tę aktywność i twórczość osób niepełnosprawnych, Lubelskie Dni Autyzmu, Dni Zespołu Downa. Realizujemy usługę asystenta osoby niepełnosprawnej, w tym tak jak wspomniałam na początku, od niedawna dziecka niepełnosprawnego – blisko 200 osób korzysta z tej formy pomocy. Zlecamy ją do realizacji naszym partnerom społecznym z dużym sukcesem, znakomicie sobie radzi Fundacja Fuga Mundi, czy Związek Niewidomych, więc te podmioty realizują tę usługę. Rozwijamy ją także weekendowo, więc asystent takiej osoby z niepełnosprawnością może jej towarzyszyć w codzienności, także w weekendy.

W zeszłym roku realizowaliśmy pilotażowo program opieka wytchnieniowa w formie usług i dziennych, i w domu, i w placówce oraz całodobowej placówce dla osób dorosłych i dzieci z niepełnosprawnościami. Krótko mówiąc, chcąc powiedzieć, o co chodzi, to jest program, gdzie zapewniamy osobę tutaj, akurat chodziły o osoby z niepełnosprawnościami, ale także dzieci, zapewniamy opiekę w określonym czy wymiarze godzin w ciągu dnia, czy w całodobowej placówce, dajmy na to przez 10-14 dni, tak, by rodzice, czy opiekunowie mogli zająć się swoimi bardzo ważnymi sprawami, różnymi, życiowymi, które muszą, czy muszą wyjechać gdzieś, przeprowadzić jakiś zabieg operacyjny, gdzieś musi coś załatwić, czy zwyczajnie chorują też, też potrzebują wsparcia, pomocy.

Więc ta opieka wytchnieniowa była w formie pilotażu realizowana przez nas, będziemy chcieli ją realizować dalej, szukamy środków zewnętrznych na jej finansowanie.

Oczywiście szeroki wachlarz ulg, zwolnień dla osób z niepełnosprawnościami, ich opiekunów, w tym komunikacji miejskiej w zakresie dowozu do zajęć rehabilitacyjnych, czy w strefie płatnego parkowania.

Ponad 600 bezpłatnych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych dedykowaliśmy w roku ubiegłym i wcześniejszych latach też, tak, by bezpiecznie mogli zaparkować w centrum i nie tylko w centrum miasta.

No i oczywiście wsparcie indywidualne dla osób z niepełnosprawnościami, instytucji, organizacji, ze środków PFRON, Aktywny Samorząd – wydaliśmy blisko 10 mln zł. To są te zadania, które znoszą bariery architektoniczne, wspierają rehabilitację, turnusy rehabilitacyjne, bardzo wiele innych działań.

Szanowni państwo, i lubelscy seniorzy to temat, któremu bardzo wiele poświęcamy uwagi, siły, środków, ale to też rzeczywistość. My się starzejemy. Raport wyraźnie państwu pokazuje tendencje starzenia się społeczeństwa polskiego, ale społeczeństwa też naszego miasta. Więc nie sposób nie rozwijać tematu opieki senioralnej, wsparcia senioralnego, aktywizowania seniorów w takim zakresie, w jakim czynimy to w naszym mieście i będziemy rozwijać nadal. Ja tylko informacyjnie powiem, że osób powyżej 60. roku życia w naszym mieście żyje ponad 93 tys., dokładnie 93.842 osoby. To jest prawie 30% mieszkańców naszego miasta. Więc to już nie jest tak do końca, że miasto Lublin jest tylko miastem młodych i miastem studentów, to jest także miasto, które się starzeje, gdzie osoby starsze, aczkolwiek też aktywne, sprawne jeszcze, zdrowe często, bo ta długość życia się wydłuża, dostęp do usług medycznych również, więc mamy seniorów, którzy chcą i są bardzo aktywni i są bardzo współuczestniczyć w tym, co dzieje się w naszym mieście. W związku z tym w tych wszystkich działaniach tę aktywność bardzo dostrzegamy i rozwijamy. Wprowadziliśmy bezpłatną komunikację miejską dla mieszkańców 65+, nie tylko mieszkańców, ale tych wszystkich, którzy są w naszym mieście, bo nawet goście spoza Lublina mogą przyjechać i jeśli w naszym mieście się poruszają, mają 65+ i jeżdżą za darmo. W zeszłym roku to był koszt 4,5 mln zł rocznie. To, przypomnę, nie cały rok funkcjonowała ta ulga, tylko od połowy roku.

Rozwijamy cały czas usługi dedykowane seniorom, to są innowacyjne usługi opiekuńcze, które zabezpieczamy również w porze nocnej. Utworzyliśmy nowy punkt opieki domowej i zwiększyliśmy zakres dowozu posiłków dla naszych seniorów. To bardzo ważne, bo te formy są bardzo oczekiwane i bardzo potrzebne. Tutaj pani dyrektor z Zespołu Ośrodków Wsparcia bardzo te formy rozwija, ona też koordynuje, właściwie trzy duże dzielnice już, można powiedzieć, obsługujemy w zakresie dowozu codziennego posiłków do mieszkania razem z opiekunem, z terapeutą, tak, by też ten kontakt z seniorem utrzymywać.

400 lubelskich seniorów objęliśmy programem teleopieki SOS dla seniora. To opieka, system całodobowej opieki, bardzo ważny, to nie tylko opaska SOS, ale to także możliwość kontaktu z Centrum Zarządzania, to możliwość reakcji takiej bardzo żywej i bezpośredniej na różne zagrożenia dla seniora. To także kontynuacja programu Lublin – Strefa 60+, a w tym Telewsparcie 60+,

czyli usługa takiego telefonu zaufania dla seniorów, poradnictwo psychologiczne. To też 18 tys. wydanych Lubelskich Kart Seniora. Te Karty Seniora cieszą się ogromnym zainteresowaniem, także ze strony partnerów programu. Mamy 170 partnerów programu, którzy oferują bardzo ciekawe, bardzo ładne, adresowane dla seniorów konkretne zniżki, rozwiązania, ciekawe jakieś pomysły w swoich usługach.

Organizowaliśmy w roku ubiegłym także konkurs Miejsca Przyjazne Seniorom. To tak jak w dużych rodzinach staramy się tworzyć tę przestrzeń przyjazną dla osób starszych w każdym wymiarze, nie tylko usług, inwestycji, o których jeszcze powiem, nie tylko usług domowych, aktywności w formie klubów, ale także w przestrzeni publicznej. I mamy duży odzew ze strony podmiotów publicznych, prywatnych, bym powiedziała społeczności miasta, tak krótko mówiąc, do tego, by tworzyć życzliwość dla osób starszych w naszym mieście. Mamy 353 przyznane certyfikaty, w roku ubiegłym 78 nowych podmiotów przystąpiło do tego, oferując różne, bardzo różne, dopasowane do potrzeb osób starszych pomysły rozwiązania w zakresie swojej oferty, czy to kulturalnej, czy edukacyjnej, czy tak jak podobnie w dużych rodzinach usługi gastronomicznej, czy w medycznych usługach, czy różne zniżki, bonifikaty, czy innych. Oczywiście organizujemy cyklicznie wszystkie wydarzenia, w których państwo też uczestniczyacie zawsze, zapraszam serdecznie, jesteście z nami w tych wszystkich wydarzeniach na rzecz aktywizacji, integracji osób starszych, m.in. Lubelskie Dni Seniora, Dni Solidarności Międzypokoleniowej, Pokaz Mody Senioralnej Odczaruj Jesień Życia, czy w tym roku, w ubiegłym roku po raz pierwszy, wspólnie z Targami Lubelskimi zorganizowaliśmy Lubelskie Spotkania Seniorów LubSenior – trzydniowe wydarzenie bardzo się cieszyło dużym zainteresowaniem dla seniorów.

Szanowni państwo, mówiąc o osobach starszych, o osobach z niepełnosprawnościami, bo nie każda osoba starsza jest osobą niepełnosprawną, ale często to się przeplata ze sobą, że wiek dojrzały wiąże się z różnymi dysfunkcjami i często z niepełnosprawnościami, organizujemy wsparcie instytucjonalne. To jest dla nas bardzo ważne, by poza tym wsparciem w środowisku, aczkolwiek ono jest takim priorytetem naszych działań, bo wszyscy wiemy i każdy z nas wie, nawet jak zachoruje, że najlepiej jest w domu, i to w domu warto stworzyć optymalne warunki do tego, by móc pokonać te różne trudności, z którymi się borykamy czy to w zdrowiu, czy w życiu, czy z dysfunkcją określoną, więc to robimy. Natomiast czasem jest taka sytuacja, że ta opieka domowa, pomimo najszczerzych chęci i starań, jest niewystarczająca i to wsparcie instytucjonalne jest jedynym możliwym, tak by zapewnić godne, bezpieczne życie i funkcjonowanie naszych osób starszych. Ale mówię tu o wsparciu instytucjonalnym całodobowym, ale wsparcie instytucjonalne to też wsparcie dzienne. Myśląc o naszych seniorach, mamy w naszym mieście sześć centrów dziennego pobytu, to są centra całodzienne – od porannych do późnych godzin – w ubiegłym roku utworzyliśmy dwa kolejne. To są ośrodki Senior+, które finansujemy, dofinansowujemy z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, więc one działają zarówno na ulicy Nałkowskich, jak i przy parafii Świętej Rodziny, u ks. proboszcza Tadeusza Pajurka, znakomicie cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

Mamy w naszym mieście 24 kluby seniora w dzielnicach. W ubiegłym roku utworzyliśmy kolejnych 8 klubów, w tym dwa takie, bym powiedziała tematyczne

dla seniorów Klub Montessori, bo okazuje się, że metoda Montessori to nie tylko praca z dziećmi, ale znakomicie się sprawdza z osobami starszymi i podtrzymuje ich aktywność, i klub dla kobiet Aktywne Kobiety Seniorki, więc takie dwa tematyczne kluby jeszcze. Pani skarbnik mówi, się musi zapisać. (śmiech) Zapraszamy.

Poza tym powstały dodatkowe punkty opieki domowej, o której mówiłam w ogólnych rozwiązaniach dla osób starszych i z niepełnosprawnościami w dzielnicy Kalina, centrum, LSM. Kupiliśmy 6 samochodów, opieką objętych jest codziennie systematycznie 139 osób. W naszym mieście działają także dwa specjalistyczne dzienne ośrodki terapeutyczne opiekuńcze dedykowane osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, 9 środowiskowych domów samopomocy, w tym też te, które są nakierowane na potrzeby osób z chorobą Alzheimera, schorzeniami pokrewnymi, demencywnymi, więc bardzo potrzebne. I tak naprawdę powiem państwu, że mało jest miast, w których jest tyle placówek wsparcia dziennego dla osób z chorobą Alzheimera, wsparcia w środowisku zamieszkania plus ze specjalistycznym oddziałem całodobowym, bo taki też mamy dla osób z chorobą Alzheimera przy ulicy Kalinowszczyzna. Dodatkowo mamy 9 warsztatów terapii zajęciowej – są ważnym ogniwem w całym systemie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, też z niepełnosprawnością intelektualną i 39 mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych i starszych, którymi dysponujemy. W roku ubiegłym uruchomiliśmy nowy ośrodek wsparcia w formule dwóch rodzinnych domów na Kalinie. Mam nadzieję, że niebawem, jak już troszeczkę te obostrzenia miną, zaprosimy państwa też do tego, by pokazać, jak one funkcjonują, bo to są te nowe inwestycje, które realizowaliśmy w ubiegłym roku, właściwie finalną część miały już w ubiegłym roku, bo to są naprawdę nowoczesne ośrodki oferujące różne formy wsparcia. My tam łączymy nie tylko pomoc taką całodobową, ale też pomoc dzienną, wsparcie terapeutyczne, urozmaicone działania, no i samo wyposażenie i funkcjonowanie tego ośrodka naprawdę jest na najwyższym, wysokim, europejskim poziomie. Tak więc ten nowy ośrodek dla osób starszych łącznie ma 36 miejsc, do tego jeszcze są miejsca dzienne.

Kontynuowaliśmy w ubiegłym roku i właściwie w tym roku, i to na tej sesji dzisiaj państwu przedłożę do zaopiniowania i podjęcia decyzji, uchwały już o utworzeniu i sfinalizowaniu statutów dwóch inwestycji – pierwsza to jest inwestycja Środowiskowego Ośrodka Wsparcia na Kalinie dla osób z chorobą Alzheimera i schorzeniami pokrewnymi – to jest ośrodek, który budowaliśmy właśnie w roku ubiegłym, ta inwestycja miała swój finalny czas właśnie w roku ubiegłym. Tam są i miejsca całodobowe i dzienne, i jeszcze połączona jest opieka wychowawcza, o której mówiłam państwu, czyli na jakiś czas rodziny mogą na przykład oddać w opiekę osoby starsze, kiedy potrzebują coś załatwić, wyjechać, czy odpocząć. Także rehabilitacja, którą tam uruchomimy dla 264 osób przygotowana. I wartość projektu – tu pan prezydent Szymczyk wcześniej mówił, mówiąc o inwestycjach, cały projekt, jeśli chodzi o Kalinę, Środowiskowego Ośrodka Wsparcia to jest 15.287.633, z tego nasze własne środki miasta ponad 5 mln zł. I w zeszłym roku także kontynuowaliśmy budowę Centrum Rozwoju Integracji Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną przy ulicy Głowackiego – to miejsca pobytu całodobowego i dziennego dla osób też ogromnie potrzebny ośrodek. Tutaj mieliśmy taką troszeczkę lukę, jeśli chodzi o działania

i rozwiązania na rzecz właśnie osób z niepełnosprawnością intelektualną, więc tutaj znajdują swoje miejsce i w formule dziennej i wsparcia specjalistycznego ze specjalistami całodobowego. Wartość projektu prawie 8 mln, z tego z Unii Europejskiej 2 mln dofinansowania.

I 7 domów pomocy społecznej, i w zeszłym roku tak naprawdę to jest ten zasób, którym dysponujemy w naszym mieście w roku ubiegłym; w zeszłym roku wyłączony ze świadczeń usług niestety był budynek przy ulicy Głowackiego w konsekwencji pożaru, a jak ta sytuacja wyglądała, to pewnie państwo pamiętacie, kiedy wybuchł pożar i 102 mieszkańców musieliśmy ewakuować w środku nocy, na szczęście nikomu nic się nie stało, mieszkańcy do dzisiaj są jeszcze, przebywają w naszych wszystkich domach pomocy społecznej na terenie miasta, są bezpieczni, natomiast my już jesteśmy w trakcie odbudowy domu i planowany termin zakończenia prac to jest koniec września tego roku, więc w miarę szybko. Tu też wielkie podziękowania dla panów dyrektorów i tych wszystkich, którzy są zaangażowani w te prace, dla pana dyrektora Dziuby, bo tu bez tej aktywności pewnie nie udałoby się tak szybciotko tych inwestycji przeprowadzić.

I wsparcie aktywności zawodowej, szanowni państwo – osoby bezrobotne, ale też osoby w sytuacji poszukiwania pracy. W zeszłym roku sytuacja na rynku pracy wyglądała całkiem nieźle. Na pewno ten rok będzie już troszeczkę inny. Mieliśmy najniższą stopę bezrobocia od ponad 20 lat – 4,9%, malała nam liczba bezrobotnych, to było tylko 9.040 osób. Pozyskaliśmy ponad 7,8 tys. miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Wydatkowaliśmy też duże środki czy to na dotacje dla osób bezrobotnych, czy na wsparcie lokalnych przedsiębiorców w formie staży, prac. Muszę powiedzieć, że efektywność zatrudnieniowa w zeszłym roku utrzymywała się na poziomie 83, właściwie 84%. To jest bardzo dużo, jedno z najwyższych w Polsce, czyli chodzi o te starania aktywizacji pracowników Urzędu Pracy, spotykały się później z długotrwałym zatrudnieniem tych osób już konkretnie. To jest ta efektywność zatrudnieniowa.

Pozyskiwaliśmy także wiele środków na aktywizację czy z projektów, czy ze środków z ministerstwa, łącznie mieliśmy ponad 20 mln zł. Ja tylko powiem, że w tym roku do dnia dzisiejszego wydaliśmy na samą „tarczę” już ponad 100 mln zł, więc ta sytuacja na pewno w tym roku będzie wyglądała zdecydowanie inaczej.

I ostatnia informacja już, szanowni państwo – tak, wspieranie aktywności obywatelskiej. To jest też to, co jest w gestii Departamentu Spraw Społecznych i działań społecznych, bo to, co mówiłam wcześniej – ta współpraca z podmiotami społecznymi, z partnerami społecznymi jest dla nas ogromnie ważna. My już w 2012 roku, to jako obietnica pierwszej kadencji pana prezydenta była, utworzyliśmy Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej. To Centrum działa do dzisiaj, znakomicie się sprawdza i jest ogromna potrzeba jego funkcjonowania i rozwijania, rozwijamy je. Na dzień dzisiejszy korzysta z pomocy i wsparcia 63 organizacje pozarządowe, ponad 200 organizacji i instytucji współpracuje z Centrum na co dzień, korzystając z różnych form wsparcia, usług, czy to lokalowego, czy biurowego, czy merytorycznego. Odbyło się ponad 1.500 spotkań w ubiegłym roku w siedzibie Lubelskiego Centrum Aktywności Obywatelskiej, to też pokazuje, że sprawdza się i jest taka potrzeba.

Jeśli mówimy o wspieraniu aktywności obywatelskiej, to też nie sposób powiedzieć o tych inicjatywach społecznych, które działają przy prezydencie miasta i które są bardzo aktywne, i które działają wspierając też nas wszystkich w mieście w różnych aspektach. Myślę tu o Forum Kobiet Lublina – wspaniałe kobiety, ponad 66 pań reprezentujących różne środowiska na co dzień współpracują z nami w ważnych sprawach dla miasta, opiniują, inicjują różne pomysły, są bardzo kreatywne, wspólnie wypracowujemy bardzo ważne sprawy dla działań społecznych i nie tylko.

Ale to także Rada Seniorów – 14 członków, przedstawicieli środowiska lubelskich seniorów, organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania seniorów, czy Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnościami i w końcu Lubelskie Partnerstwo Publiczno-Społeczne działające na rzecz rynku pracy – 53 podmioty, przedstawiciele uczelni, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy. Wszyscy razem są z nami zaangażowani i bardzo są pomocni w codziennej współpracy na rzecz działań społecznych.

Bardzo państwu dziękuję za wytrwałość i uwagę. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję pani prezydent Monice Lipińskiej. Bardzo proszę o zabranie głosu panią prezydent Beatę Stepaniuk-Kuśmierzak.”

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Beata Stepaniuk-Kuśmierzak „Szanowni Panowie Przewodniczący! Wysoka Rado! Moi poprzednicy mówili dużo o zadaniach, projektach infrastrukturalnych, natomiast my zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważnym i skomplikowanym organizmem jest miasto, dlatego jestem przekonana, że te zadania, te projekty, które realizowaliśmy w obszarze kultury, sportu, czy partycypacji, były równie ważne, a pokazują to, że to kolejny rok, kiedy wszyscy byliśmy dumni z miasta i to wielokrotnie podkreśla pan prezydent, wielokrotnie czuliśmy dumę z miasta, przywiązanie, czuliśmy się wspólnotą. Co prawda, nie wszyscy z państwa potrafią to wprost przyznać, ale ja jestem przekonana, że każdy, ktoś choć przez chwilę tę dumę poczuł.

Ale żeby zacząć od początku – rok 2019 upłynął nam pod znakiem kolejnej ważnej rocznicy, rocznicy zawarcia Unii Lubelskiej. Świątowaliśmy ten wyjątkowy jubileusz pod hasłem „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”, pokazywaliśmy, jak z dziedzictwa i doświadczeń Unii Europejskiej czerpać i budować przyszłość Unii Europejskiej.

Szanowni państwo, jeżeli mowa o emocjach, które nam towarzyszyły w obszarze kultury, sportu, to powiem szczerze, że pozwolicie państwo, że moją wypowiedź, moje sprawozdanie z 2019 roku uzupełnię o filmy, bo one najlepiej oddadzą emocje, które nam wtedy towarzyszyły. Jak za chwilę państwo się przekonacie, program obchodów był niezwykle bogaty i myślę, że w tym momencie możemy ten krótki, czterominutowy film uruchomić. Bardzo proszę.”

Nastąpiła przedstawienie filmu.

Zast. Prez. B. Stepaniuk-Kuśmierzak „Szanowni państwo, to bardzo krótkie podsumowanie minionego roku, natomiast oglądaliście przed chwilą państwo wydarzenia związane z programem 450-lecia, ale to nie tylko, bowiem rok 2019 to także Święto Dwóch Unii, to także majówka na Litewskim, gdzie w dniach od

1 do 5 maja świętowaliśmy 15. rocznicę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, ale także zawarcia Unii Lubelskiej i myślę, że w tym momencie możemy włączyć, uruchomić Święto Dwóch Unii – bardzo proszę zobaczyć – a za chwilę będę dalej kontynuowała.”

Nastąpiło przedstawienie filmu.

Zast. Prez. B. Stepaniuk-Kuśmierzak „Szanowni państwo, tylko kilka minut, ale jesteśmy dumni, że w wydarzeniach pod nazwą Świętujemy Unię, których główne obchody miały miejsce 28 czerwca do 4 lipca, towarzyszyło nam tysiące mieszkańców, ale także były to wydarzenia z udziałem władz państwowych oraz samorządowych.

Rok 2019 w lubelskiej kulturze, szanowni państwo, to też w dużej mierze współpraca z organizacjami pozarządowymi i my zdajemy sobie sprawę z ogromnej roli, jaką w kreowaniu aktywności kulturalnej w naszym mieście odgrywają właśnie organizacje pozarządowe. W 2019 roku z budżetu naszego miasta zostały przekazane dotacje dla 132 podmiotów, które realizowały 279 projektów na łączną kwotę ponad 5 mln zł w następujących zadaniach publicznych: w konkursie Miasto Kultury wspieraliśmy 162 projekty na kwotę blisko 3,6 mln zł, Dzielnice Kultury to 81 projektów na kwotę ponad 1 mln zł, wspieraliśmy tworzenie kolekcji sztuki współczesnej, kulturę dla wszystkich oraz zadania w ramach projektu Unia Lubelska – Kultura, Pamięć, Dialog – było to 30 projektów na łączną kwotę prawie 400 tys. zł. Szanowni państwo, dofinansowaliśmy te projekty, tak jak wspomniałam, dla 130 organizacji, z czego 119 były to stowarzyszenia i fundacje oraz 13 to były podmioty kościelne, parafie. Wśród najważniejszych wydarzeń, które w ten sposób wsparliśmy, był to m.in. Europejski Festiwal Smaku, Lublin Ekumeniczny w 100-lecie odzyskania niepodległości, całość Lublin śpiewa Rotę, czy KUL równolatką Niepodległej. Poza tym, szanowni państwo, część dofinansowanych przedsięwzięć miało charakter dużych, już cyklicznych imprez i festiwali o zasięgu międzynarodowym, czy krajowym, jak na przykład Ogólnopolski Festiwal Piosenki Artystycznej Wschody, Lubelski Festiwal Piosenki Autorskiej i Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego Metamorfozy sentymentalne, czy Międzynarodowy Festiwal Organowy Lublin Czuby 2018. Z tych środków wspierane były także inne inicjatywy, jak m.in. Mikołajki Folkowe. Międzynarodowy Festiwal Renesansu, Festiwal Teatrów Ludzi Niepełnosprawnych. Co ważne, w ramach tych środków przyznaliśmy także dla organizacji dotacje na publikacje i wydawnictwa, w tym m.in. na kwartalnik Akcent, czy dwumiesięcznik Lublin. Kultura i Społeczeństwo.

Szanowni państwo, kultura w 2019 roku to oprócz wspomnianych przeze mnie aspektów, także wspieranie działalności kulturalnej i twórczości artystycznej poprzez nagrody i stypendia w dziedzinie kultury.

Rok 2019 to przyznanie przez Prezydenta Miasta Lublin stu Nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury na łączną kwotę ponad 300 tys. zł, z czego, szanowni państwo, 96 nagród to nagrody dla osób fizycznych na łączną kwotę 225 tys. i cyklicznie – te nagrody, które przyznajemy rok do roku na Gali Kultury, czyli Nagroda Artystyczna Miasta

Lublin, Nagroda Miasta Lublin za upowszechnianie kultury, Nagroda za całokształt działalności oraz Nagroda dla mecenasa kultury.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o stypendia, w roku 2019 Prezydent Miasta Lublin przyznał 158 stypendiów na łączną kwotę ponad 600 tys. zł w następujących kategoriach: za osiągnięcia artystyczne w randze międzynarodowej lub ogólnopolskiej zostały rozdysponowane: 64 stypendia w łącznej wysokości ponad 43 tys., z czego najwyższe wynosiło 1500 zł, najniższe 300. Kolejne stypendia przyznawane były na realizację właśnie w 2019 roku projektów z zakresu twórczości artystycznej i upowszechniania kultury – było to 60 stypendiów w łącznej wysokości ponad 514 tys., z czego najwyższe to wartość 10 tys. zł, najniższe 2,5 tys.

Jeżeli chodzi o stypendia, wspieramy także udział w międzynarodowych lub ogólnopolskich konkursach, festiwalach, czy przeglądach bądź projektach kulturalnych, które odbywają się poza granicami naszego miasta. W tamtym roku przyznaliśmy 34 stypendia dla 26 osób o łącznej wysokości prawie 62 tys. zł, z czego najwyższe takie stypendium wynosiło 5 tys. zł, najniższe 320.

Szanowni państwo, rok 2019 to także rok wyjątkowy pod kątem nowych projektów i obszarów. Tym razem były to projekty w zakresie dostępności wydarzeń kulturalnych w Lublinie dla osób z niepełnosprawnościami. Od września do grudnia odbyliśmy ponad 30 8-godzinnych szkoleń dotyczących dostępności, skierowanych do pracowników zarówno miejskich instytucji kultury, ale także organizacji pozarządowych. Przeprowadzaliśmy szkolenia poprzez współpracę z dwoma organizacjami – z Fundacją Polska bez barier oraz Fundacją Kultury bez barier. Ogółem, szanowni państwo, w tych szkoleniach wzięło ponad 400 osób z 11 miejskich instytucji, z Muzeum Wsi Lubelskiej, ale także z poszczególnych komórek Urzędu Miasta Lublin. Co więcej, w szkoleniach uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych z ponad 40 organizacji.

Szanowni państwo, nie poprzestaliśmy tylko i wyłącznie na szkoleniach. Rok 2019 to także pierwsze projekty w zakresie zwiększania dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców, dla osób z niepełnosprawnościami, dlatego też tłumaczyliśmy na polski język migowy galę, która odbyła się w 2019 r., posiedzenie Rady Kultury Miasta Lublin, ale także część wydarzeń, które przed chwilą państwo obserwowaliście. To także były wydarzenia, które były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Szanowni państwo, to także dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, to także oferta miejskich instytucji kultury, i tak, na stronach 9 miejskich instytucji kultury pojawiają się już opisy dostępności, a w ofertach znajdują się właśnie wydarzenia, które mają charakter także autodeskrypcji, czy wszelkie spotkania tam odbywające się, tłumaczone są na polski język migowy.

Szanowni państwo, kultura w 2019 roku to nie tylko, a może przede wszystkim działalność także miejskich instytucji kultury. Ja przypomnę, że miasto Lublin jest organizatorem dla 11 miejskich instytucji kultury i to nie czas i moment, aby omawiać każdą z nich, bowiem o tym moglibyśmy rozmawiać godzinami, ale pozwólcie państwo na dwa, trzy zdania o każdej z nich, bowiem Centrum Kultury, oprócz realizacji regularnego programu, szeregu różnych projektów artystycznych, spektakli, koncertów, czy działań w zakresie edukacji i upowszechniania kultury, jest także organizatorem wyjątkowych festiwali, jak Międzynarodowy Festiwal Konfrontacje Teatralne, Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca, Lublin Jazz Festival, czy Prezentacji Form Muzyczno-Teatralnych

Dźwięki Słów, czy Lubelskiego Festiwalu Filmowego, które w 2019 roku miały taką odstonę związaną z rocznicą Unii Lubelskiej.

Podobne działania prowadziły nasze dzielnicowe domy kultury, zarówno Dzielnicowy Dom Kultury Bronowice wraz ze swoimi filiami, czyli Pracowniami Kultury Tatary oraz Pracowniami Kultury Maki, jak i Dzielnicowy Dom Kultury Węglin wraz z filią na Czubach Południowych także w sposób dostępny dla mieszkańców, w sposób bardzo dzielnicowy przedstawiał nie tylko tę rocznicę, ale także prowadził szereg działań w ramach projektu Dzielnicze Kultury.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o kilka naszych instytucji w liczbach – Zespół Pieśni i Tańca, co oczywiste, oprócz realizacji szerokiego programu upowszechniania i popularyzacji polskiego folkloru zarówno na terenie naszego miasta, jak i w kraju i za granicą, włączył się bardzo aktywnie w obchody 450-lecia Unii Lubelskiej. To za ich sprawą odbył się Polonez dla Lublina, czy Festiwal Dwojga Narodów, podczas którego prezentowały się zespoły i orkiestry z Polski, Litwy, Ukrainy i Białorusi. Co ważne – organizowane w 2019 roku Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne przyciągnęły ponad 25 tys. widzów.

Teatr Andersena w liczbach w 2019 roku to 270 spektakli, w których uczestniczyło prawie 29 tys. widzów, to także cztery premiery, ale także jubileusz, który mieliśmy okazję obchodzić właśnie w 2019 roku.

Szanowni państwo, na dostrzeżenie zasługuje Galeria Labirynt, która oprócz swojej bogatej oferty jest instytucją, która w sposób bardzo pełny dostosowuje swój program dla różnych grup odbiorców, w tym w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami. Jeżeli chodzi o Galerię Labirynt w liczbach, w 2019 roku zaprezentowano 30 wystaw, w których uczestniczyło niemal 9 tys. odbiorców.

Szanowni państwo, na uwagę zasługuje również Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN, bowiem wszyscy państwo doskonale zdajecie sobie sprawę z tego, że to instytucja, której głównym zadaniem są projekty związane z historią, dziedzictwem kulturowym, architekturą, przestrzenią, czy edukacją, ale także to instytucja, która w sposób naprawdę bardzo mocny zaangażowała się w ostatni rok, jeżeli chodzi o nasze jubileusze, zarówno o jubileusz 450-lecia Unii Lubelskiej poprzez nowy portal Lublin w okresie Unii Lubelskiej, poprzez Wędrownik po Unii Lubelskiej, poprzez wydanie fantastycznej pozycji „Unia Lubelska 1569. Przewodnik”, ale także to instytucja, która wspólnie z nami organizuje obchody, chociażby rocznicę wyborów 4 czerwca – przypomnę, że w minionym roku obchodziliśmy okrągłą, 30. rocznicę. Zapewne pamiętacie państwo wyjątkową instalację 170 urn na Placu Litewskim, czy specjalny numer czasopisma „Para”.

Szanowni państwo, Miejska Biblioteka Publiczna to 40 filii, ale rok 2019 przyniósł nam pozytywy, jeżeli chodzi o uruchomienie, czy jeżeli chodzi o proces uruchomienia kolejnej filii – mówię tutaj o Karczmie Słupskiej.

Szanowni państwo, na uwagę zasługuje także program, program Dzielnicze Kultury, które z powodzeniem realizowaliśmy poprzez kilka naszych miejskich instytucji, które pozwoliły, by ta szeroko rozumiana kultura znalazła się we wszystkich dzielnicach naszego miasta, nawet w tych, które pozbawione są na chwilę obecną instytucji kultury.

Szanowni państwo, kończąc tę część związaną z kulturą, na uwagę zasługuje oczywiście także Teatr Stary, bo liczby, które za chwilę przytoczę względem Teatru Starego, są naprawdę imponujące. To tutaj na scenie Teatru odbyły się 262 wydarzenia, w których wzięło udział ponad 32 tys. widzów. Jak państwo doskonale wiecie, w Teatrze Starym gościliśmy Teatr Narodowy z Warszawy, Teatr Polonia, Teatr Współczesny w Szczecinie, czy Teatr Muzyczny Roma w Warszawie.

I ostatnie – Warsztaty Kultury, które najczęściej państwo kojarzycie jako organizatora największych i najlepszych, można powiedzieć, festiwali w naszym mieście, najbardziej rozpoznawalnych – to jest Noc Kultury, Wschód Kultury, Inne Brzmienia, Carnaval Sztukmistrzów, czy Jarmark Jagielloński. W minionym roku mogliśmy liczyć na współpracę z Warsztatami Kultury, bowiem te wszystkie wydarzenia miały odstonę związaną z 450-leciem Unii Lubelskiej.

To tyle, jeżeli chodzi szanowni państwo o kulturę, natomiast pozwólcie że też w dość krótkiej może prezentacji słownej, ale też rozpocznę obszar sportu od filmu, filmu podsumowującego 2019 rok, bowiem tak jak w przypadku kultury, o sporcie można mówić także poprzez emocje i myślę, że to właśnie film odda najlepiej to, co nam towarzyszyło w minionym roku. Bardzo proszę, podsumowanie, film.”

Nastąpiło wyświetlenie prezentacji

Zast. Prez. B. Stepaniuk-Kuśmierzak „Szanowni państwo, to był wspaniały rok dla lubelskiego sportu, jeżeli do tych treści, które były prezentowane, a były one szykowane na koniec 2019 roku dodamy dane, które przyniosły pierwsze miesiące 2020 roku, to mamy pełny komplet, bowiem wiemy już po tych pierwszych miesiącach, że ten sezon skończył się przez koronawirusa przedwcześnie, piłkarki ręczne MKS Perła Lublin zakończyły sezon jako mistrzynie Polski. Wiemy o tym, że koszykarze Startu, których mieliśmy okazję dzisiaj gościć, zostali wicemistrzami Polski. Wiemy o tym, że koszykarki AZS UMCS zakończyły sezon na czwartym miejscu, że Budowlani Rugby to ósme miejsce, a Lub Politechnika, który sprawił nam niezwykle niespodziankę, zakończył sezon na trzecim miejscu w pierwszej lidze. Jeżeli dodamy do tego Motor Lublin, który awansował, można z całą pewnością powiedzieć, że to był wyjątkowy rok w lubelskim sporcie.”

Prez. K. Żuk „Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, chciałbym podziękować wszystkim za współorganizowanie tych działań, które podejmowaliśmy w ubiegłym roku, podziękować mieszkańcom, którzy byli niezwykle aktywni, od kultury zaczynając, a oczywiście kończąc na tej współpracy przy tych zadaniach inwestycyjnych, chociażby z tego programu dla dzielnic. I chciałbym również podziękować wszystkim partnerom, bo rok, jak każdy, jest niezwykle wymagający, pracowity, ale też i cieszy, jeśli udaje nam się osiągnąć założone cele. I teraz państwo tylko popatrzcie – to wszystko, o czym dzisiaj mówimy, a to jest tylko mały fragment tej naszej aktywności, spina od strony finansowej zespół pani Skarbnik, pani Irenie, która za chwilę będzie składała nam sprawozdanie już dzisiaj. I teraz należy podziękować, i to bardzo, całej grupie jej współpracowników.

Panie przewodniczący, na tym prezentację Raportu chcieliśmy zakończyć. Jesteśmy do dyspozycji.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Panie prezydencie, drodzy państwo, byliśmy w punkcie 5.1.”

AD. 5.2. OPINIE KOMISJI RADY MIASTA LUBLIN

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do punktu 5.2. Proszę o zabranie głosu przewodniczących wszystkich komisji stałych, które opiniowały Raport. Bardzo proszę, jako pierwszy pan przewodniczący Zdzisław Drozd.”

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zdzisław Drozd „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Komisja pozytywnie rozpatrzyła Raport Prezydenta Miasta Lublin za 2019 rok. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Budżetowo-Ekonomiczna – pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Przewodniczący Komisji Budżetowo-Ekonomicznej Bartosz Margul „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Komisja pozytywnie zaopiniowała Raport 5 głosami „za”, 3 głosami „przeciw”, 0 głosami „wstrzymującymi”. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Ochrony Środowiska – pani przewodnicząca Anna Ryfka.”

Przewodnicząca Komisji Rozwoju, Urbanistyki i Ochrony Środowiska Anna Ryfka „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Ochrony Środowiska pozytywnie zaopiniowała Raport o stanie Miasta Lublin za 2019 rok.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Komisja Gospodarki Komunalnej – pani przewodnicząca Monika Kwiatkowska.”

Przewodnicząca Komisji Gospodarki Komunalnej Monika Kwiatkowska „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Gospodarki Komunalnej pozytywnie opiniowała Raport.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej – pani Elżbieta Dados, pani przewodnicząca Elżbieta Dados.”

Przewodnicząca Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej Elżbieta Dados „Dziękuję, panie przewodniczący. Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej Raport o stanie Miasta Lublin za 2019 rok został zaopiniowany pozytywnie: 6 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Oświaty i Wychowania – pani przewodnicząca Jadwiga Mach.”

Przewodnicząca Komisji Oświaty i Wychowania Jadwiga Mach „Panie Przewodniczący! Komisja Oświaty i Wychowania również zaopiniowała Raport pozytywnie.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Komisja Kultury i Ochrony Zabytków – pani przewodnicząca Maja Zaborowska.”

Przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków Maja Zaborowska „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Komisja Kultury i Ochrony Zabytków pozytywnie zaopiniowała Raport, przy 6 głosach „za”, 1 „wstrzymującym się” i 1 „przeciw”. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Sportu, Turystyki i Wypoczynku – pan przewodniczący Dariusz Sadowski.”

Przewodniczący Komisji Sportu, Turystyki i Wypoczynku Dariusz Sadowski „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Sportu, Turystyki i Wypoczynku stosunkiem głosów 7 „za”, 3 „przeciw”, 0 „wstrzymujących się” pozytywnie zaopiniowała Raport o stanie Miasta Lublin za 2019 rok. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Samorządności i Porządku Publicznego – pan przewodniczący Zbigniew Jurkowski.”

Przewodniczący Komisji Samorządności i Porządku Publicznego Zbigniew Jurkowski „Miło mi jest zakomunikować, że Komisja jednogłośnie dała pozytywną opinię.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję panu przewodniczącemu. Komisja ds. Rodziny – pani przewodnicząca Monika Orzechowska.”

Przewodnicząca Komisji ds. Rodziny Monika Orzechowska „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Komisja ds. Rodziny pozytywnie zaopiniowała Raport o stanie Miasta Lublin za 2019 rok 6 głosami „za”, 3 „przeciw”, 0 „wstrzymujących się”. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo.”

AD. 5.3. DEBATA NAD RAPORTEM (Z UDZIAŁEM MIESZKAŃCÓW)

Zgłoszenia mieszkańców do debaty nad Raportem stanowią załącznik nr 7 do protokołu.

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy państwo, przechodzimy do punktu 5.3. – jest to Debata nad Raportem (z udziałem mieszkańców). Chciałbym dodatkowo poinformować, że obrady Rady są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a nagrania obrad będą udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej i na oficjalnej stronie internetowej Miasta Lublin.

W pierwszej kolejności udzielię głosu mieszkańcom Lublina, którzy zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym mogą zabierać głos w debacie nad Raportem. Do udziału w debacie zgłosiło się 23 mieszkańców. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Zgodnie z ustawą liczba mogących zabrać głos mieszkańców w debacie wynosi 15, chyba że Rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.

Drodzy państwo, chciałbym was poinformować, że do debaty zgłosiły się 23 osoby i po to, żeby formalnościom stało się zadość, chciałbym zaproponować, aby dopuścić wszystkich mieszkańców, którzy się zgłosili do głosu. Podam ten mój wniosek pod głosowanie. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 7. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” moim wnioskiem? Proszę o zbliżenie karty do czytnika i podniesienie ręki do góry. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 24 radnych – 22 głosy „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się”, a intencją pana Stanisława Brzozowskiego było głosowanie „za”. Bardzo proszę o dokonanie takiego zapisu w protokole.

Przedstawię państwu listę mieszkańców, wraz z numerami porządkowymi, zgłoszonych do debaty: jako pierwszy pan Krzysztof Kowalik, drugi – pan Krzysztof Jakubowski, trzeci – pan Andrzej Filipowicz, czwarty – pan Adam Łukasik, piąta – pani Zofia Cecylia Polska, szósta – pani Urszula Chłopiczka-Khan, siódmy – Henryk Pietrzak, ósma – pani Ewa Michalska, dziewiąty – Wiesław Borkowski, dziesiąta – pani Celina Stasiak, jedenasty – pan Dariusz Boruch, dwunasty – pan Czesław Biaduń, trzynasta – Marta Wcisło. Chciałbym tu zaznaczyć, że ustawowym obowiązkiem moim jest udzielanie głosu posłom, senatorom wtedy, kiedy o to poproszą, więc ta pozycja pani poseł Marty Wcisło może być inną, niż wyznaczona w tej kolejce. Jako czternasty pan Filip Merklejn, jako piętnasty pan Filip Jastrzębski, jako szesnasty Piotr Parcheta, siedemnasta – pani Halina Godyńska, osiemnasty – pan Janusz Malinowski, dziewiętnasta – Maria Pietrusza-Budzyńska, dwudziesty – pan Tomasz Gąsior, dwudziesty pierwszy – pan Michał Błaszczak, dwudziesty drugi – pan Rafał Kulicki i jako dwudziesty trzeci – pan Seweryn Hamulewicz.

Drodzy państwo, zaczynamy. Jako pierwszy pan Krzysztof Kowalik. Ja mam jeszcze taką gorącą prośbę od radnych Rady Miasta Lublin – chciałbym podkreślić, że od wszystkich radnych, bez względu na podziały – żeby wypowiedzi państwa były tak w okolicach 10 minut. Zwracam państwu uwagę, że 23 mówców po 10 minut to są niemal cztery godziny. I jeszcze raz bardzo proszę, jeżeli będziecie państwo mogli – nie jest to wniosek formalny, nie będziemy tego głosować, to jest tylko i wyłącznie prośba Rady Miasta. Bardzo proszę, pan Krzysztof Kowalik.”

Pan Krzysztof Kowalik „Dzień dobry. Szanowni Państwo! Nazywam się Krzysztof Kowalik. Na początku mam takie uwagi jakby techniczne. W pierwszej kolejności pragnę podziękować, że jednak 23 osoby będą mogły zabrać głos, a nie tylko 15 osób, co jest wymagane przez ustawę. Wciąż jednak, jako mieszkaniec nie bardzo czuję się tutaj zaproszony. Być może to jest kwestia jakichś nieporozumień, ale dużo wygodniej byłoby dla mnie, gdybym wcześniej wiedział, jaki mam czas wypowiedzi. W zeszłym roku poświęciłem kilka dni przygotowań, miałem przygotowaną prezentację, którą dowiedziałem się, że nie będę mógł jej zaprezentować, w tym roku nawet nie pytałem, czy ta prezentacja może być, bo w zeszłym roku usłyszałem, że nie ma możliwości technicznych, czym jestem zdziwiony, bo przed chwilą państwo zastępcy prezydenta pokazywali takie prezentacje, więc w przyszłym roku chciałbym wiedzieć, czy da się tę prezentację pokazać, czy nie, żeby określić ten czas wypowiedzi, bo jednak wtedy łatwiej jest powiedzieć. I też dużo wygodniej by było dla mnie, jako mieszkańca, gdybym wiedział, o której godzinie jednak będą mówili mieszkańcy. Dzisiaj jest około godziny 13.00. Pamiętajcie państwo, że państwo jakby w pracy, tak, są państwo zwolnieni ze świadczenia obowiązku pracy, natomiast ja musiałem wziąć dzień wolny, żeby tutaj przyjść i teraz się wypowiadać. – (**Głosy z sali** – nieczytelne).”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny Bielak, ja bardzo pana proszę o spokój, ma głos w tej chwili pan Krzysztof Kowalik.”

Pan K. Kowalik „Przechodząc zaś...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale bardzo proszę komentarze może w innym miejscu, a nie teraz. Będą wolne wnioski i oświadczenia o 4.00 nad ranem.”

Pan K. Kowalik „Przechodząc zaś do meritum, jestem tutaj w imieniu rowerzystów i rowerzystek Lublina i mam tu na myśli rowerzystów, którzy codziennie dojeżdżają rowerem do pracy, także proszę nie mylić ze sportowcami, z kolarzami, którzy kręcą setki kilometrów, chodzi o zwykłych mieszkańców, którzy po prostu do pracy wybrali rower. Nie reprezentuję tutaj wszystkich mieszkańców, którzy jeżdżą rowerami, bo też zdaję sobie sprawę, że ci bardziej odważni, bardziej doświadczeni radzą sobie w takiej sytuacji, jaka jest dzisiaj na drogach. Pamiętajmy jednak, że ci rowerzyści, którzy chcą dojeżdżać do pracy, do szkoły, na uczelnię, zaczynają się od 10. roku życia. To może być uczennica, która chce w wieku 10 lat pojechać do szkoły, to może być matka z dzieckiem, która chce pojechać rowerem towarowym na zakupy, w końcu to może być 80-letni senior, który też wybrał rower jako środek transportu. Ja nie chcę zmuszać mieszkańców Lublina, żeby jeździli rowerem. Ja chcę zachęcać, żeby mogli jeździć rowerem i chcę, żeby miasto dało im do tego możliwości. Bezsporne jest, że warunki do jazdy rowerem w Lublinie z roku na rok się poprawiają. na Lubelszczyźnie mamy wszystkich, po prostu zostawiamy wszystkich daleko w tyle, ale na tle ogólnopolskim, na tle miast wojewódzkich niestety coraz więcej tracimy do liderów i to jest problem. Jako reprezentant rowerzystów i organizacji rowerowej, chcę na to zwrócić uwagę.”

Na początek chciałbym zadać takie pytanie: kto dzisiaj tutaj z państwa przyjechał rowerem? Ja przyjechałem. Ktoś jeszcze? Nikt. No to, proszę państwa, mamy ogromny problem. Państwa uchwała, uchwała Rady Miasta z 2011 roku – Polityka rowerowa zakłada, że w 2020 roku co dziesiąta podróż będzie odbywała się na rowerze. Dzisiaj, jak widzę, tych rowerzystów tutaj praktycznie nie ma i to jest duży problem. Problemem jeszcze większym jest to, że od roku 2011 miasto nie zleciło nawet nigdy badań, które miałyby stwierdzić, ilu tych rowerzystów jeździ, czyli nawet nie wiemy, jaki jest punkt wyjściowy. Przypomnę, że kilka lat temu w Lublinie był Jan Galan i powiedział – „mierzymy to, co nas interesuje”. Jeśli my mamy politykę rowerową, mamy określony cel do realizacji w tym roku i nigdy tego nie zmierzylśmy, to według Jana Galana nas to kompletnie nie interesuje.

Dlaczego mieszkańcy Lublina nie jeżdżą rowerami? Odpowiedź wydaje się oczywista. Podejrzewam, że jeśli państwo tutaj dzisiaj nie przyjechali rowerami, to też ją znają. Dużo osób się boi, nie widzi możliwości poruszania się rowerem. Ci odważniejsi często wybierają chodnik, bo boją się poruszać po ulicy.

Celem polityki rowerowej było przede wszystkim to, żeby zwiększyć ilość jeżdżących na rowerach. W tym momencie niestety w Lublinie mamy taką sytuację, że ruch rowerowy rozwija się jakby niezależnie od działań podejmowanych przez miasto i miasto nie kreuje, nie zwiększa tego ruchu rowerowego.

Od wielu lat słyszę, że Lublin nie ma pieniędzy, żeby budować infrastrukturę rowerową. Ta infrastruktura powstaje głównie przy projektach drogowych. Szanowni państwo, Strategia rozwoju dróg rowerowych opracowana w 2014 roku przez Prezydenta Miasta Lublin, zresztą zobligowali państwo do tego prezydenta, zakładała, że w ciągu 6 lat w Lublinie trzeba wybudować ok. 140 km dróg rowerowych i będzie to kosztowało 140 mln zł – kosmiczne pieniądze, prawda? Ale przypomnę, że to jest 1,5 razy tyle, co budowa przedłużenia Bohaterów Monte Cassino. I teraz mam pytanie: czy budowa Bohaterów Monte Cassina sprawiła, że zwiększyła nam się liczba mieszkańców jeżdżących samochodami o 10%, albo może na rowerach? Nie. A te 140 mln, które miały być przeznaczone na infrastrukturę rowerową, naukowcy obliczyli, że za te pieniądze 10% mieszkańców będzie mogło bezpiecznie poruszać się rowerami. Dla miasta są to wymierne korzyści. To jest około 30 tys. mniej osób dziennie na ulicach w samochodach, czy w komunikacji miejskiej.

Na takie środkowe podsumowanie chciałbym przypomnieć kilka zapisów z miejskich uchwał, które moim zdaniem nie są realizowane i mamy na to wiele dowodów.

Po pierwsze – w koncepcji rozwoju ruchu rowerowego – to jest uchwała Rady Miasta z 2011 roku – zapisano, że na realizację inwestycji rowerowych należy przeznaczać co najmniej 2 środków dedykowanych na inwestycje drogowe. Zapisano także, że ważne, aby projekty rowerowe powstawały również jako oddzielne inwestycje, czyli nie tylko przy budowie dróg, bo celem jest to, żeby dało się bezpiecznie poruszać po całym mieście. Polityka rowerowa z tego samego roku zakładała zaś, że wdrażanie Polityki rowerowej będzie następować w oparciu o wieloletni plan inwestycyjny wraz z wydzieloną pozycją budżetową dotyczącą finansowania działań służących rozwojowi ruchu rowerowego; że będą opracowywane czteroletnie programy rowerowe obejmujące pełne

spectrum działań na rzecz wdrażania polityki rowerowej w tym okresie. Z odpowiedzi od pana sekretarza miasta wiem, że coś takiego nigdy nie było realizowane. Przypominam – to jest uchwała Rady Miasta.

Kolejna rzecz – że będą opracowywane roczne plany rowerowe, na podstawie tego planu czteroletniego, że będzie powołana Rada ds. Rozwoju Ruchu Rowerowego, która powinna składać się z przedstawicieli Urzędu oraz organizacji pozarządowych. Zgłaszaliśmy jako organizacja pozarządowa sami taką inicjatywę, żeby takie ciało powołać. Staraliśmy się organizować spotkania tego ciała, jednak to ciało nie powstało. Przypomnę – minęło 9 lat i ten zapis w dalszym ciągu nie jest realizowany.

No i na końcu Polityka zakładała też monitoring, gdzie napisano, że należy prowadzić okresowe pomiary ruchu, pomiary udziału ruchu rowerowego, czyli ile tych rowerzystów jeździ w stosunku do wszystkich podróży, a także liczbę rowerzystów w poszczególnych punktach miasta. I takie badanie było przeprowadzone tylko raz.

I tutaj chciałbym też w imieniu lubelskich rowerzystów zapytać: co państwo radni chcą z tym zrobić, że te uchwały Rady Miasta nie są od tylu lat przestrzegane?

Przypomnę też obietnice pana prezydenta Krzysztofa Żuka, który w Lubelskiej Deklaracji Rowerowej złożonej przez liczne organizacje rowerowe zadeklarował, że w 2019 roku rozpocznie budowę najważniejszych inwestycji rowerowych. To jest m.in. uciążlenie wzdłuż Drogi Męczenników Majdanka, zrobienie trasy wzdłuż trasy W-Z, zrobienie drogi rowerowej na ulicy Lwowskiej – wczoraj tam mieliśmy piękny wypadek z rowerzystą – wzdłuż ulicy Głębokiej, wzdłuż ulicy Zana, Kraśnickich, Sowińskiego, czy chociażby dojazdu do Urzędu Miasta na ulicy Wieniawskiej przez ulicę Lubomelską i Wieniawską. Na dzień dzisiejszy z tych obietnic nie powstało nic, nie rozpoczęto nawet przygotowań do tego, także jako w Fundacji Wolności zrobiliśmy monitoring obietnic wyborczych prezydenta, tylko dwie obietnice nie zostały zrealizowane i już nie będą zrealizowane – obie dotyczą niestety rowerzystów.

Podsumowując, miasto Lublin jest fantastycznie przygotowane strategicznie do rozwoju ruchu rowerowego. Niestety wszystkie te strategie leżą na półkach, leżą w szufladach. Poza strategiami przez państwa przyjętymi, pan prezydent ma też koncepcję, jak rozwiązać ruch rowerowy w centrum, które trasy rowerowe są najpotrzebniejsze, czyli tak naprawdę wszystko czeka tylko na te pieniądze.

I tutaj przypomnę jeszcze w kwestii braku pieniędzy, że z pieniędzy, z których w Lublinie buduje się estakady drogowe, takie miasto Biała Podlaska – troszkę na wschód i na północ od Lublina – buduje drogi rowerowe dokładnie z tych samych pieniędzy na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Przeznaczili na to 26 mln zł.

Kończąc już, chciałbym państwa zaprosić na Ogólnopolski Zlot Rowerów Towarowych, który odbędzie się we wrześniu w Lublinie. Dzisiaj dotarła do mnie także informacja, że Rada Miasta Gdyni podjęła bezprecedensową decyzję na skalę Polski – jako pierwsi w Polsce będą dotowali mieszkańcom zakup rowerów towarowych, żeby mieszkańcy korzystali z tych rowerów, a nie z samochodów. Jest to jedyna tego typu impreza promująca rowery towarowe w Polsce.

Staraliśmy się o współpracę w tym zakresie z miastem Lublin, niestety nie było woli współpracy.

No i na koniec – Polityka rowerowa to także działania miękkie. Niestety z tym... chociaż w zeszłym roku było lepiej, to w tym roku, mam wrażenie, jest dużo gorzej. Do tej pory miasto finansowało takie akcje, jak chociażby Rowrowa wiosna, która zachęcała tysiące dzieciaków do dojeżdżania rowerami do szkoły, w tym roku na to pieniędzy nie było. Był też wzorcowy na skalę Polski program edukacji rowerowej – w tym roku na to pieniędzy też zabrakło. W końcu w tym roku poprosiliśmy miasto, żeby użyczyło nam swój rower towarowy, który zakupiło dwa lata temu w celu prowadzenia wypożyczalni. W zeszłym roku tę wypożyczalnię na zlecenie miasta prowadziliśmy my, w tym roku rozumiemy, że nie ma pieniędzy, ale powiedzieliśmy – „dajcie nam rower, zrobimy za darmo po prostu tę wypożyczalnię” i tak prowadzimy to w czynie społecznym. Dostaliśmy odpowiedź, że nie ma na to pieniędzy. Także chciałbym też, żeby państwo się zainteresowali, co się dzieje z tym rowerem, bo skoro on stoi, nie ma pieniędzy na to, żeby on jeździł, to po co on jest.

I na zakończenie, żeby ta moja wypowiedź nie została taka może gołosłowna, żeby państwa trochę zmobilizować, mam w dniu dzisiejszym cztery skargi dotyczące nieprzestrzegania standardów rowerowych, tych uchwał, które wymieniłem i liczę, że państwo je w najbliższym czasie rozpatrzą. Składam je na ręce przewodniczącego Rady Miasta. Dziękuję. To jest całość mojej wypowiedzi.” *(czas trwania wypowiedzi ok. 9 min.)*

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję panu. Chciałbym i panu, i pozostałym mieszkańcom, którzy chcą wziąć udział w debacie wyjaśnić dwie kwestie. Po pierwsze – na pewno przyjemnością dla mnie by było, gdybym ja mógł pana poinformować, o której godzinie pan będzie mógł wystąpić, ale niestety nie mogę. Ja nie znam czasu trwania prezentacji, którą przygotowuje prezydent miasta i przewidywanie godziny startu tej debaty jest bardzo trudno. To jest jedna rzecz.

Druga rzecz – pan by chciał wcześniej wiedzieć, jaki będzie czas pańskiej wypowiedzi. Proszę pana, ja chciałbym zwrócić uwagę, że czas wypowiedzi nie został w żaden sposób ograniczony. Radni pana poprosili o to, żeby to było około 10 minut, pan w swojej uprzejmości ograniczył się do tych 10 minut – dziękujemy panu bardzo. Wie pan, sprawiłoby mi również przyjemność, gdybym ja mógł wcześniej poinformować wszystkich, którzy się zapisali do debaty, czy w ogóle wystąpią, ale tego też nie mogę zrobić. Ustawa mówi o tym, że mamy obowiązek dopuścić 15 osób i nie ja jednoosobowo decyduję o tym, czy 23 osoby zostaną dopuszczone do głosu, tylko decyduje o tym Rada. I wydaje mi się, wie pan, że gdyby to nie były 23 osoby, tylko na przykład 60 osób, to prawdopodobnie Rada by się nie zdecydowała na całe 60 osób. Więc naprawdę tych wiadomości ja w przeddzień nie mam. Zapisywanie się do głosu trwa do ostatniego dnia przed debatą. Przykro mi, ale niestety tych pańskich próśb spełnić nie będziemy mogli.

Jako drugi pan Krzysztof Jakubowski – zapraszam do mikrofonu.”

Pan K. Kowalik „Pana Krzysztofa Jakubowskiego nie ma, z tego, co wiem informował o tym, niestety ----- ---- i nie może się pojawić. Ewentualnie ktoś z Biura Rady Miasta może potwierdzić tę informację.”

Przew. RM J. Pakula „Dziękuję bardzo. Jako trzeci pan Andrzej Filipowicz. Przekazuję prowadzenie panu przewodniczącemu Stanisławowi Kierońskiemu.”

Pan Andrzej Filipowicz „Dzień dobry państwu, Andrzej Filipowicz, Lubelski Alarm Smogowy, Porozumienie Obrony Lublina, członek Rady Dzielnicy Czechów Południowy.

Organie Wykonawczy! Organie Uchwałodawczy! Szanowni Mieszkańcy Lublina! Ta moja nomenklatura do państwa radnych wzięła się z Raportu, tam widniejecie państwo jako organ uchwałodawczy, a nie stanowiący, więc staram się uszanować to, co zawarli autorzy w Raporcie. Otóż, drodzy państwo, chciałbym podziękować, tak szczerze od serca, za to, że nie musieliśmy czekać, jak przed rokiem do niedzieli, żeby móc zabrać głos, że jak na razie nie nakładano na nas mandatów za werbalne wyrażanie opinii, jak i również jak do tej pory nie straszono nas sądami. Więc to jest szalenie ważny element i myślę, że bardzo dobry przyczynek na przyszłość.

Z szeregu podniesionych w Raporcie kwestii, najbardziej przebiega się ta o budowie i rozwijaniu zielonej metropolii, co ma się nijak do rzeczywistości, w której pośród wymienionych w Raporcie dokumentów zabrakło prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii rozwoju Lublina na lata 2013-2030. Stało się tak zapewne dlatego, że pośród wymienionych tam uwarunkowań szczególną uwagę musiałyby przykuć z przyczyn widocznych za oknem temperatura powietrza i kształtujące ją uwarunkowania oraz planowane przeznaczenie Górki Czechowskich, które są nieocenione w przewietrzaniu i schładzaniu wschodniej, południowo-wschodniej i centralnej części naszego miasta. Mówiąc o planowanym przeznaczeniu byłego poligonu na Czechowie, mam na myśli zapisany w prognozie i planowany tam rezerwat przyrody oraz otulinę w postaci użytku ekologicznego. W sposób szczególny zwracają uwagę wymienione w prognozie, a nie zawarte w Raporcie wartości biologiczne i bioróżnorodność, które zapisane zostały w formie planowanego rezerwatu przyrody Górki Czechowskie o powierzchni 21,4 ha oraz otuliny w postaci 42,5 ha. Miał to być rezerwat o statusie florystyczno-krajobrazowym położony na terenie byłego poligonu wojskowego, gdzie występują mozaiki, występowały, możemy powiedzieć dzisiaj, że występowały, bo ingerencja ostra, bezwzględna ingerencja spółki LPEC i właściciela części terenu TBV Investment spowodowała, że musimy, czy też powinniśmy mówić w czasie przeszłym. Nie puszczamy filmu, w jakiejś mierze żeby nie psuć państwu tego sielankowego nastroju, który został wytworzony przez ponad 180 minut, czyli przez trzy godziny, ale w zamian zapraszam państwa na przykład na stronę czechow.poludniowy.pl, gdzie zobaczycie państwo nie tylko dzisiejszy obraz Górki Czechowskich, ale zobaczycie państwo ulicę Zbożową, zobaczycie państwo Al. Raclawickie, ulicę Lipową, zobaczycie państwo osiedle na Grenadierów, zobaczycie państwo były Klub Jeździecki LKJ, zobaczycie państwo szereg innych rzeczy, których tu niestety my również nie mogliśmy zobaczyć. Wśród 22 gatunków roślin zielonych wyróżnić można było 44 gatunki drzew i krzewów, 11 gatunków mszaków i 13 gatunków porostów. Znajduje się tam również największe w województwie lubelskim skupisko roślin

lecniczych – aż 168 gatunków – gatunki objęte całkowitą ochroną: zawilec wielokwiatowy ochroną częściową, kalina koralowa i centuria pospolita. Na tym obszarze znajduje, a być może znajdowało się również 9 gatunków rzadkich, jak i gatunków chronionej i ściśle chronionej flory i fauny, które zostały zinwentaryzowane w roku 2018-2019. Sfinansowano to ze środków publicznych. I w tych zlokalizowanych miejscach miały miejsce te ingerencje, o których nadmieniłem, czyli inwestorzy weszli tu, gdzie miano chronić. Dla większego bezpieczeństwa bioróżnorodności tego obszaru zaplanowano użytek ekologiczny Górki Czechowskie, leżący wokół projektowanego rezerwatu, jako siedlisko roślin leczniczych, element korytarza ekologicznego łączącego system przyrodniczy miasta z obszarem chronionego krajobrazu doliny Ciemięgi. Ochronę czynną tego obszaru oraz innych suchych dolin i wąwozów Lublina miała poprzedzić inwentaryzacja przyrodnicza w formie zadania „Zachowanie różnorodności biologicznej miasta Lublin poprzez ochronę wybranych wąwozów”. Na końcowy dokument mieszkańcy musieli czekać 2,5 miesiąca dłużej, niż firma powiązana z projektantem potencjalnego developera.

Raport końcowy, udostępniony społecznikom i mieszkańcom Lublina zawiera ponad 107 stron mniej niż oryginał. Został on opublikowany w formie takiej białej księgi, cenzury, raportu do inwentaryzacji przyrodniczej. Cenzurze podległy definicje strefy ESOCh, analiza prawna możliwości zabudowy oraz nakazy i zakazy wynikające ze szczególnego charakteru Górek Czechowskich.

Tu także należałoby zwrócić szczególną uwagę, że w dziedzinie ochrony powietrza i klimatu brak jest istotnej zmiany wcześniejszych parametrów zdrowotnych i życiowych. W roku objętym Raportem przedłożonym przez prezydenta Krzysztofa Żuka mieliśmy kolejny raz znaczne przekroczenie normatywów dla pyłów zawieszonych oraz benzoapiren, co według informacji zawartych w Programie ochrony powietrza Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, było przyczyną około 150 tys. pracowniczych dni chorobowych, 370 przedwczesnych zgonów i ponad 2 mld kosztów zewnętrznych rocznie, czyli równowartość dochodów naszego miasta w okresie objętym Raportem.

Na stronie 7 Raportu przeczytać można, iż *miasto wdraża ustalenia Panelu obywatelskiego dotyczącego walki ze smogiem. Co najmniej 1 mln zł rocznie ma trafić na wymianę pieców, co w ciągu 5 lat pozwoli na wymianę ok. 1 tys. tego typu urządzeń. W ramach dotacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w 2019 roku Lublin podpisał ponad 140 umów na kwotę blisko 1 mln zł. Mieszkańcy mogą odczytywać bieżące dane o jakości powietrza na 60 wyświetlaczach na przystankach komunikacji miejskiej. Tymczasem w 2019 roku zrealizowano 136 zadań, czyli w 135 budynkach, a w mieście mamy co najmniej 25 domów jednorodzinnych opalanych węglem, czyli około 4.700 bez domów z kotłami na gaz i inne paliwa na około 10%. Na pełną likwidację kotłów i pieców, tylko węglowych, potrzeba około 35 lat przy takim budżetowaniu tego problemu, tej potrzeby. Czy przy obecnej jakości powietrza w Lublinie i przy zmianach klimatycznych takie tempo jest do zaakceptowania? W aspekcie statystyk dotyczących zieleni w omawianym Raporcie zabrakło nie tylko informacji o ilości wniosków i zgłoszeń oraz zgód dotyczących wycinki w Lublinie drzew i krzewów, przeznaczenia pozyskanego w ten sposób drewna, kosztów i zysków, ale przede wszystkim ilości wyciętych ogółem drzew, których cień w dniu upalne obniża temperaturę o około 20°C.*

W ocenie Lubelskiego Alarmu Smogowego i wielu innych środowisk społecznych takich drzew w roku ubiegłym, kolejny zresztą raz, wycięto w ilości ponad 3,5 tys. sztuk, i to nawet bez jednej wycieczki z udziałem mieszkańców i prezydenta. Poza pozbawianiem mieszkańców naturalnego klimatyzatora dla miejskich wysp ciepła, regulatora wilgotności gleby i powietrza, ekranu akustycznego i filtra antysmogowego spowodowano sytuację, w której poziom pyłów zawieszonych wyemitowanych spalaniem w kotłach i kominkach drewna pochodzenia z wyciętych drzew był wyższy o ok. 30 do 50% w stosunku do węgla puszczanego z dymem w kopciuchach. Tymczasem na stronie 7 Raportu wpisano, że zieleń w mieście jest równie ważna, co rozwiązania czysto funkcjonalne, takie jak budynki, ulice, czy chodniki. Idea miasta SMART jest możliwa do połączenia z koncepcjami ekologicznymi.

Stąd też kolejną grupą spraw są kwestie związane z zielenią i ekologią miasta. I słusznie podkreśla się wagę zieleni i sprawę ekologii w naszym mieście. Łączny bowiem udział lasów, parków i zieleńców oraz terenów zielonych w powierzchni miasta wśród 13 największych powierzchniowo miast Polski plasował nas na 4. miejscu od końca, po Łodzi, Wrocławiu i Krakowie. Równanie do najlepszych jest troską mieszkańców, czemu ciągle dają wyraz. Niekoniecznie władze miasta taką stałą troskę wykazują. Z jednej strony na przykład zbudowany został wymieniany tu, w państwa prezentacji Park Zawilcowa, z drugiej zaś strony otworzono drogę do zabudowy mieszkaniowej w Górkach Czechowskich, w miejscu, które winno być objęte ochroną gatunkową, od 10 traktowanych jako tereny zieleni, jednym dużym terenem zielonym dla olbrzymiej dzielnicy Czechowa, Sławina i Sławinka, a przeciw udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni miasta stale maleje. I tak na przykład w roku 2018 wskaźnik ten zmalał do 5,4%, przy 8% w roku 2005. Mniemam, że te statystyki, które podawał pan prezydent, wiążą się z planowaną budową, urządzeniem cmentarza przy ulicy Zelwerowicza, no bo łatwo jest wliczać na przykład cmentarze do zieleni ogółem.

Na stronie 117 Raportu przeczytać możemy, iż tereny zieleni osiedlowej (w hektarach) w 2012 roku stanowiły 564,3 ha, a w 2018 roku 505,25 ha. Oznacza to, że odsetek terenów zielonych w powierzchni miasta, w procentach, spadł od 2013 roku o niemal 9%.

Szanowni państwo, cytuję fragmenty Raportu. Tak, jak niezbędne było wydanie białej księgi do inwentaryzacji, do raportu z inwentaryzacji, tak niezbędne, szczególnie przy jakimś obciążeniu czasowym, 10 minut to jest 18 razy mniej, niż my słuchaliśmy państwa – 180 minut – jesteśmy tak jak gdyby zmuszeni, my, mieszkańcy, my społecznicy do wydania białej księgi do Raportu pana prezydenta, szczególnie, że liczy on, ma cztery razy więcej stron zawartości, aniżeli przed rokiem. Gdyby ktoś chciał ze zrozumieniem przeczytać ten dokument, nie mówiąc o wysłuchaniu trzygodzinnych referatów, musiałby poświęcić około 11 godzin. Zgodzicie się państwo, że nawet przy tej waszej uprzejmości 10 minut to jest karykatura i to w 40. rocznicę przywołanych tu nie tak dawno przez pana prezydenta strajków lipcowych – Lubelskiego Lipca. Oznacza to, że odsetek tych terenów maleje, a nie rośnie. Oddaje to obraz polityki developerskiej w mieście. O tym stanie rzeczy nie powinno nikogo dziwić, że łatwiej uzyskać zgodę na wycinkę 82 drzew w lesie Stary Gaj – odnotowano

2 dni temu w Ekoportalu Ministerstwa Klimatu, to była decyzja wydana na wniosek Urzędu Miasta, 82 drzewa w lesie Stary Gaj – niż doczekać się usunięcia kęp niezwykle toksycznego barszczu Sosnowskiego. I tu wypada mi podziękować,, panie prezydencie, wysłałem informację na prośbę mieszkańców, poinformowaliśmy media, wczoraj media temat podjęły, dzisiaj barszcz Sosnowskiego został usunięty, ale niestety już po okresie kwitnienia. Więc łatwiej, no, mimo wszystko w naszym mieście łatwiej jest wyciąć drzewo, niżeli poradzić sobie z czymś inwazyjnym. Ale on był i który nagle pojawił się obok planowanych w Górkach Czechowskich inwestycji TBV Investment.

W aspekcie partycypacji najbardziej znamienne są sprawy związane z Górkami Czechowskimi, ulicą Janowską i okolicami, ulicą Smoluchowskiego, osiedlem zlokalizowanym w obszarze przemysłowym przy ulicy Grenadierów, rodzinnych ogródków działkowych, lasu Stary Gaj, południowej obwodnicy Lublina, Ponikwody i wszystkich innych miejsc, dla których podjęto decyzję o nieuwzględnieniu uwag mieszkańców oraz uchwaleniu zmiany lokalnej konstytucji planistycznej nad ranem w dniu 1 lipca ubiegłego roku. Najlepszym odzwierciedleniem tych spraw jest sposób rozpatrzenia skarg na prezydenta w sprawie braku realizacji uchwały dotyczącej rodzinnych ogródków działkowych Podzamcze, problemów nie rozwiązanych do dzisiaj ani przez organ uchwałodawczy, ani przez organ wykonawczy, mieszkańców osiedla Grenadierów, czy też braku informacji o wynikach audytu środowiskowego procedur planistycznych związanych z pracami nad zmianą „skuiz”. W tym roku minie druga rocznica, organie uchwałodawczy, od kiedy Wydział Audytu i Kontroli miał przekazać wnioski ze swoich działań. Nie mniej znamieną była w ubiegłym roku tendencja umożliwiania i wydawania pozwoleń na budowę wielorodzinnych apartamentowców z praktycznie zerową ilością powierzchni biologicznie czynnych oraz brakiem takiej infrastruktury, jak place zabaw dla dzieci, czy ławki dla osób w podeszłym wieku. Sztandarowym przykładem takich patologii jest tzw. hotel studencki przy ul. Paganiniego 23, dla którego szybko zmieniono pozwolenie na budowę, a zasoby przekazano wspólnocie, i to w obszarze chronionym przed dogęszczeniem funkcją mieszkaniową. Wydanie pozwoleń na budowę magistrali ciepłowniczej oraz iście ekspresowe zgody na budowę infrastruktury rekreacyjnej oraz drogi wewnętrznej w obszarze Górek Czechowskich, to tak dla przypomnienia, drodzy państwo, to był rekord świata – chyba 9 dni od złożenia wniosku do otrzymania zgody, gdzie średnio w Lublinie, gdybyście sprawdzili i prosiłbym o to organ uchwałodawczy, ile trwa średnio uzyskanie pozwolenia na budowę w naszym mieście. Wydanie tych dokumentów bez ustalenia uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć spowodowało nie tylko bezprawne wycinki drzew i krzewów, bezprawne – proszę gorąco organ uchwałodawczy, żeby dokonał wizji lokalnej, bo opieracie się państwo o informacje wewnętrzne, tu, z Urzędu Miasta Lublin, które niekoniecznie odzwierciedlają prawdę; akurat jeżeli chodzi o wycinki dokonane przez TBV Investment, w ogóle się nie zgadzają ze stanem faktycznym. Przyczyny są dwie. Po pierwsze – TBV Investment nie uzyskało zgody na wycinkę drzew, a wycinało, po drugie – było zobligowane uzyskać odpowiednią decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dlatego że były dokonywane w obszarze, w którym zlokalizowano liczne chronione i ściśle chronione gatunki flory i fauny. Spowodowało to nie tylko szko-

dliwe działania w sferze ekosystemu, zaburzenie przewietrzania i wartości widokowych miasta, chronionych m.in. zapisami Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, niewyobrażalne zniszczenia w świecie chronionej i ściśle chronionej flory i fauny, ale również naruszenie wartości kulturowych i historycznych tego miejsca, jako terenów osadniczych doliny Bystrzycy, miejsca licznych egzekucji oraz grzebania tam wielonarodowościowych ofiar systemów totalitarnych. Tak trochę będzie niezbyt gładko, ale nie przyzwyczajony jestem czytać, to jest raz, dwa, zawartość faktyczna tego, co widzimy w mieście, potrafi porażać, szczególnie osoby, które z jakichś względów uwikłane zostały w historię, szczególnie synów, bratanków, kuzynów, Żołnierzy Rodzin Wyklętych, szczególnie kuzynów katyńczyków, jak i osób, które 40 lat temu po roku swobody przez kolejne 8 lat uczeni byli tego, że nie wolno przeciwstawiać się władzy, wtedy ludowej, a teraz mamy demokratyczną, więc jest znaczna różnica.

Działania powyższe poprzedzone zostały zlekceważeniem wyników pierwszego w 700-letniej historii naszego miasta referendum lokalnego, zainicjowanego dla ograniczonego obszaru, wybranego podmiotu gospodarczego w sprawie indywidualnej i zarezerwowanej do wyłącznych decyzji władzy uchwałodawczej i wykonawczej, za którego niewiążący charakter obarczono mieszkańców, którzy nie byli jego inicjatorami, ani stroną. W Raporcie jest wzmianka w ramach uchwał wykonanych przez organ uchwałodawczy i to jest tyle na temat pierwszego w 700-letniej historii miasta referendum lokalnego. Dlaczego tylko tyle? Bo miasto się wycofało, miasto w ogóle nie brało w tym udziału, poza daniem wolnej ręki oczywiście komu? Potencjalnemu beneficjentowi. Nie wyszło – no, nie wyszło, pomimo tego, że jak podają agencje reklamowe, była to największa kampania reklamowa w Lublinie od roku 1989, a brali pod uwagę wszystkie, bez wyjątku, polityczne. Oddanie całej kampanii referendalnej jej potencjalnemu beneficjentowi spowodowało, że Lublin zaczął być postrzegany jako miasto patodeveloperki, a ze specjalnej miejskiej strony referendalnej pozostało tylko wspomnienie, którego najbardziej się wstydzić powinni autorzy Raportu prezydenta Lublina za 2019 rok. Zapytaj, organie uchwałodawczy, gdzie podziła się strona, która została stworzona na potrzeby pierwszego w historii Lublina referendum lokalnego. My mamy kopię, my wiemy, dlaczego, mając kopię wiemy, dlaczego. Bo jeżeli tę kopię zestawimy z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie uchylającym Studium zmienione nad ranem 1 lipca ubiegłego roku, no to nie mogło dalej być w domenie Urzędu Miasta Lublin, bo jest w totalnej kolizji informacyjnej z tym, co ustalił Wojewódzki Sąd Administracyjny. Nieuwzględnienie wyników referendum lokalnego, tak jak i wcześniejszych rekomendacji pierwszego w Lublinie i drugiego w kraju Panelu obywatelskiego, którego uczestnicy w swojej bezwzględnej większości zdecydowali o pozostawieniu całego niezabudowanego obszaru Górek Czechowskich jako terenów zielonych i otwartych, stało się synonimem faktycznej władzy sprawowanej w naszym mieście przez developerów oraz układ władzy i pieniądza. Kwintesencją całości antypartytocytacji prezydenta była forma przyjmowania i sposób rozpatrzenia uwag do ponownego wyłożenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które złożone zostały przez ponad 8.880 podmiotów na 5.744 formularzach zestawionych w taki sposób, że w dalszym ciągu brakuje 2.839 formularzy, dokumentów, bądź list zbiorczych – nie wiemy. Uznano, że nie ma co w ogóle tego wyjaśniać. Więc po co

w ogóle – to jest pytanie retoryczne – po co było robić konsultacje i po co było mieszkańców angażować, żeby potem powiedzieć – „no, wszystko się zgadza, tylko wam coś się nie zgadza”. No, nie nam, teraz już na szczęście nie nam, bo nie zgadza się również Wojewódzkiemu Sądowi, nie zgadzało się również Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Lublinie. Z tych wymienionych przeze mnie dokumentów 3.999 zostało odrzuconych. Gdybyśmy to zestawili, było to około 60 do 70 tys. literalnych uwag, w różnym zakresie, oczywiście z różnych części miasta i dotyczących różnych jego właściwości, choć, no, dominowała sprawa Górek Czechowskich, o których ochronę, ocalenie w całości, nie w jakimś fragmencie, bo przy 30% intensywnej urbanizacji 70% zostanie zniszczonych, już nawet nie 70, już nawet nie 70, nawet nie wiem, czy 50, bo ten pozostały obszar został zniszczony w trakcie inwestycji LPEC i w trakcie innych działań towarzyszących, miał w tym również swój udział grodzący te tereny nomen omen niezgodnie z planem miejscowym, na który się państwo powołujecie, grodzący te tereny oficjalny właściciel ich części.

W tej sytuacji nie powinien dziwić całkowity brak informacji autorów Raportu o ilości oficjalnych umów i zrealizowanych przedsięwzięć naszego miasta w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, zatrudnianiu radnych w spółkach i jednostkach budżetowych oraz samorządowych zakładach budżetowych Urzędu Miasta Lublin, ilości wniosków, odmów i udostępnianiu informacji publicznej oraz informacji o środowisku i jego ochronie. Jak wiemy, ma miasto z tym potężny problem, znaczy mamy my wszyscy potężny problem, bo dokumenty albo giną, albo są usuwane do kosza, albo zakłada się, że to jednak to nie jest tryb dostępu do informacji o środowisku, tylko tryb dostępu informacji o środowisku w warunkach możliwości przedłużenia go w nieskończoność, albo w ogóle, jak miało to miejsce w przypadku kilku wniosków do Miejskiego Architekta Zieleni, stwierdzono, że w ogóle obywatel nie ma podstaw, czy też prawa, żeby pytać o takie rzeczy, to jest nie jego sprawa; ilości złożonych skarg, wniosków i petycji oraz ich kwalifikacji i sposobach rozpatrzenia. To jest tylko ogólna informacja o tym, że Komisja działała. Jak działała, mógł się przekonać zdający sprawę z opinii Lubelskiego Alarmu Smogowego i Porozumienia Obrony Lublina, między innymi, bo takich osób było zdecydowanie więcej; ilości wniosków w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego oraz sposobów ich rozpatrzenia; ilości decyzji o warunkach zabudowy, w tym decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz decyzji dotyczących zabudowy usługowej. Zabrało w Raporcie również przeciętnego czasu oczekiwania na decyzję o warunkach zabudowy i przeciętny czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Pominięto w Raporcie liczbę decyzji wydanych przez prezydenta miasta i zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które uchylilo zaskarżone decyzje; ilości decyzji, dla których wojewoda stwierdził nieważność oraz zarządzeń i uchwał wydanych przez organy gminy, ilość zarządzeń i uchwał, wobec których wojewoda skierował skargi do sądu administracyjnego; liczby skarg mieszkanek i mieszkańców Lublina, którzy złożyli w 2019 roku skargi na akty wydane przez organy gminy; ilość orzeczeń, jakie zapadły w sprawach w 2019 roku, z czego w ilu przypadkach były to wyroki uwzględniające skargi, czego dotyczyły te skargi oraz co w związku z zapadłymi wyrokami postanowiły organy gminy. Znamienny jest również brak w Raporcie informacji

o ilości i wysokości naliczonych oraz wyegzekwowanych opłat adiacenckich, rent i odszkodowań planistycznych oraz związanych z tym wyroków sądów administracyjnych, cywilnych i karnych. Organ uchwałodawczy chyba się orientuje, że tu jest od co najmniej 10 lat geometryczny dysonans. W warunkach, kiedy plan miejscowy ma również generować zyski dla gminy, umożliwiać jej rozwój, ta różnica pomiędzy tym, co miasto otrzymuje, a co miasto wydaje, jest wręcz niewyobrażalna. To są krotności – 5, 6, 10-krotnie więcej trzeba płacić odszkodowań mieszkańcom za zmianę planów, niżeli otrzymuje miasto od beneficjentów tych zmian, tak delikatnie licząc, nie moja opinia, ekspertów z branż zbrojeniowych, TBV Investment w Górkach Czechowskich z tytułu uzbrojenia terenu przez miasto zaoszczędziło ok. 150 mln zł. Sieć budowana w Górkach Czechowskich – państwo, jako organ uchwałodawczy daliście wiarę temu, że to jest sieć osiedlowa. No, nie, to była magistrala, to już chyba jest stwierdzone na etapie organów kontrolnych. Dla kogo była ta magistrala? Dla chomików, kserotermów, czerwończyków nieparków i jeszcze kilku gatunków ściśle chronionych, które nie potrzebują tego, bioróżnorodność potrzebuje jednego – nie wchodzić w jej obszar i korzystać z tego, że jeszcze jest i reguluje nam powietrze, reguluje nam temperaturę i reguluje nam samopoczucie. Szkoda, że organ uchwałodawczy naszego miasta w swojej większości, broniąc pryncypiów organu wykonawczego, zachował się tak, jakbyśmy żyli w ubiegłym wieku, który jako era przemysłu nie dawał możliwości udziału w debacie na odległość, czego dzisiaj doświadczył Krzysztof Jakubowski, prezes Fundacji Wolności. Prosił, no, jako osoba z zakazem wstawania, chodzenia, siedzenia, prosił, żeby mu umożliwić taki udział. Fundacja Wolności, no, nawet z samej nazwy, to nie zawsze idzie w parze, akurat tu, w tym wypadku... Całe spectrum działań i zaniechań prezydenta Lublina nie ujętych w sposób bezpośredni w omawianym Raporcie powoduje, że Rada Miasta powinna odrzucić ten dokument oraz nie udzielić wotum zaufania za 2019 rok. Dziękuję.” (czas wypowiedzi – ok. 32 minut)

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję. Nie zwykłem komentować wystąpień kogokolwiek, z szacunkiem dla każdego, zachowując starą zasadę *pleno titulo*, ale chciałbym na przyszłość zwrócić uwagę, nie tylko panu, z szacunkiem dla pana, ale dla wszystkich innych, że każdy z nas ma swoje imię i nazwisko, organ uchwałodawczy i organ, jak pan nazywał wykonawczy też ma swoją nazwę – ten organ uchwałodawczy to jest Rada Miasta Lublin i dzisiaj odbywamy spotkanie Rady Miasta Lublin, także z całym szacunkiem dla pana. Chciałbym, żeby nie zabrzmiało to źle, wysłuchałem pana z zainteresowaniem, ale chciałbym, żeby miał pan szacunek dla siebie i dla nas w przyszłości i używał właśnie to, co wynika z szacunku dla innych *pleno titulo*, bo chwilami brzmiało to tak, jakby pan używając tego typu nazw, troszeczkę nadawaj pejoratywny ton, powiedzmy sobie, każdemu z tych ciął. Nie mam do pana pretensji, ma pan do tego prawo. Chciałbym panu również zwrócić uwagę, że nie ograniczyłem panu czasu i przedwczesna była pana uwaga o tym, że 10 minut, to jest karykaturalne, jak gdyby tutaj wystąpienie. Mówił pan pół godziny i nie miałem zamiaru panu przerywać, gdyby pan mówił następnie jeszcze półtorej, czy dwie godziny. Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu następnego mówcy, pana Adama Łukasika.”

Pan A. Filipowicz „Panie przewodniczący, z całym szacunkiem dla tu obecnych wszystkich osób – pan nie usłyszał. Przywoływałem określenia z Raportu, to nie są moje określenia, proszę spojrzeć do raportu.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Szanowny panie, jeśli pan pozwoli, pozostawmy to już może innej dyskusji, dobrze. Natomiast ja mam prawo również... - (p. A. Filipowicz „Proszę się zapoznać z Raportem.”) – Niech pani mi nie przypisuje tego typu jak gdyby sytuacji, że nie zapoznałem się z Raportem, znam nazewnictwo, tylko zwróciłem panu uwagę na coś zupełnie innego, jeśli pan dobrze zrozumiał moje intencje. Bardzo proszę o zabranie głosu pana Adama Łukasika.”

Pan Adam Łukasik „Dzień dobry państwu. Chciałem przywitać prezydenta, posłów, wszystkich radnych i prosić...”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przepraszam pana najmocniej. Prosiłbym o wyłączenie ewentualnie mikrofonów, które gdzieś tam się pojawiają, bo jest lekkie zakłócenie dźwięku, dobrze? I prosiłbym o spokój i wysłuchanie pana. Dziękuję bardzo.”

Pan A. Łukasik „Moje nazwisko Łukasik Adam. Jestem ze Związku Rodzin Żołnierzy Wyklętych. Mój ojciec Adolf Łukasik był... „Retuszer” miał pseudonim, mój wujek miał pseudonim „Raby”, drugi wujek miał pseudonim „Grypsik”, a najważniejszym z tych wszystkich ludzi był mój, proszę państwa, kuzyn – Ryś Stanisław, bohater, którego nie chce się uczyć, ale to jest taka prawda. Złożyłem do pana prezydenta 12 listopada 2019 roku petycję w sprawie szczególnej ochrony obszaru Górek Czechowskich, jako miejsca dziedzictwa i pamięci narodowej oraz lubelskiej enklawy bioróżnorodności. Zrobiłem dlatego, że dotychczasowe działania prezydenta podejmowane wobec obszaru naszego miasta, który kryje w sobie miejsce kaźni i grzebania ofiar faszyzmu, stalinizmu, komunizmu nie napawały optymizmem, a wręcz przeciwnie, budziły trwogę ze względu na ustępliwość prezydenta Lublina wobec zamiarów intensywnej urbanizacji Górek Czechowskich. Na próżno 31 stron Raportu prezydenta za rok 2019 od strony 203-234 szukać o mojej petycji. Państwo radni, jako organ uchwałodawczy, mogą poznać treść rzeczowej pozycji i udzieloną przez sekretarza miasta Lublin odpowiedzi. Jedynie ode mnie, jako ja, sygnatariusz, którego wasz przewodniczący i prezydent, jako organ wykonawczy pozbawił prawa do jej rozpatrzenia, zgodnie z ustawą o petycjach oraz ustawa o samorządzie terytorialnym, które stanowią, że jednym organem do jej rozpatrzenia była Rada Miasta i to dopiero po zasięgnięciu od Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Przekroczenie uprawnień i kompetencji przez waszego przewodniczącego oraz prezydenta Lublina spowodowało, że obszar ochrony, o który wnosilem, poddany został niewyobrażalnej integracji inwestorskiej w postaci wykopu pod magistralę ciepłowniczą zrealizowaną przez LPEC oraz przygotowanie do realizacji planów zabudowy Górek Czechowskich przez spółkę TBV Investment. Tak jedne, jak i drugie działania realizowane były bez ustalenia przez prezydenta uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć, które ze względu na hi-

storyczny i osadniczych charakter obszaru Górek Czechowskich musiały zawierać uzyskanie wymaganej zgody konserwatorskiej na planowane roboty i objęcie pełnym nadzorem archeologicznym całości prac ziemnych. Ponadto niezbędne było uzyskanie przez LPEC i TBV Investment zgody dyrektora RDOŚ w Lublinie na prowadzenie działań inwestorskich i robót porządkowych w obszarach podlegających ochronie w trybie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), z dnia października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów oraz z dnia 16 z dnia ... w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z roku 2016 poz. 283).

Moja przygoda z Górkami Czechowskimi, proszę państwa, zaczęła się, gdy miałem lat... jestem urodzony na Czechowie. Jako 10-letni chłopak chodziłszy po tych Górkach Czechowskich za czubkami. I co się stało? Pewnego razu, proszę państwa, znalazłem tam kości ze swoim kolegą już nieżyjącym i jeszcze drugim kolegą, który może to poświadczyć. Proszę państwa, wcześniej koledzy moi znaleźli dwa granaty. Poszli na policję, otrzymali nagrodę, a ja, wiecie państwo, co otrzymałem? Był dzielnicowy – nie znam jego nazwiska, ale powiem, bo tak my go nazywaliśmy Ślepy. Proszę państwa, ten dzielnicowy wyrzucił nas. Ja wtedy, jako gówniarz z drugim kolegą wrzuciłem te kości do Czechówki i to było moje pierwsze spotkanie z Górkami Czechowskimi. Ja, jako syn Żołnierza Wyklętego, proszę państwa, od 1974 roku uczestniczyłem w różnego rodzaju uroczystościach, spotykając się z partyzantami i z młodymi, proszę państwa, dziećmi takimi jak ja, gdzie rozmawialiśmy na temat Górek Czechowskich, ale nie tylko, bo proszę państwa, mój wujek, który uczył się na Uniwersytecie Lubelskim, potem wyjechał do Warszawy i inny jego kolega, proszę państwa, wtedy było powiedzenie na medycynie – wiecie jakie? Że jeżeli chcesz mieć swoje kości, to pójdz na Górki Czechowskie i poszukaj ich, tam jest pełno tych kości. Proszę państwa, mam świadka, który wyjechał do Stanów Zjednoczonych na razie, ale on przyjedzie tutaj. W 1990 roku, proszę państwa, znaleziono czaszkę. Ten pan siedzi w więzieniu. Ujawniłem te wszystkie informacje po prośbie jednego pana i drugiego pana, którzy po prostu prosili mnie, żeby zaprowadził do pana Krzysztofika ludzi. Zaprowadziłem wszystkich świadków, ale co z tego – nic się w tej sprawie nie dzieje. Proszę państwa, ziemia, która była tam, proszę pana, rozsypywana, bo tam były 3 strzelnice na 300 metrów, na 200 metrów i na 100, została przesunięta, zrobiona została jedna strzelnica ma lutka. Proszę pana, te kości... nie ma tam kości, bo jak profesor Krzysztofik powiedział mi, że znaleziono 232 ofiar kości, proszę pana, to jest tylko namiastka tego, co tam jest. Bo proszę państwa, od swego świadka, kobiety, która szukała, proszę państwa, swojego ojca i swojego dziadka, którzy byli aresztowani na Majdanku, proszę państwa, potwierdziła mi, że 6 osób, proszę pana, było rozstrzeliwań w tym czasie, okresie. Tam jest kupę kości. Proszę państwa, ludzie przychodzili później i wiecie co? Szukali, szabrowali tam, chcieli ubrania zabrać, chcieli buty zabrać, a kości były przesypane, proszę państwa, tak blisko, że krew wypływała, proszę państwa, na te pola. I wiecie mi państwo, na pewno jestem, rozdałem wam, panu tutaj o moim kuzynie, który robił napad na Izbę Skarbową. Proszę państwa, trzech żołnierzy poległo tam, czy dwóch, proszę państwa, i wiecie gdzie ci są żołnierze pochowani? Na Górkach Czechowskich, proszę państwa. I gwarantuję to, bo na Radzie w 2016 roku, proszę państwa,

mówił wam o tym pan prof. Krzysztofik, które były uzasadnione w zeznaniach pana z urzędu bezpieczeństwa. Proszę państwa, na pewno jest pochowany kolega mojego ojca ps. „Ali”, który został wrzucony przez ubecję, proszę państwa, do studni, do studni prawdopodobnie z drugim kolegą. I co by mi państwo powiecie? Proszę państwa, proszę się zainteresować tą sprawą, proszę, róbcie sobie, co chcecie, ale te szczątki ludzkie trzeba wyjąć, proszę państwa, i dać im godny... szacunek. Proszę państwa, mój kuzyn Ryś Stanisław został zabity 7 marca 1949 roku na Rakowieckiej i wiecie, jak został pochowany? Proszę państwa, został zakopany, proszę pana, w jamie, a wrzucony w mundurze SS-manna. Mój wujek jest, proszę państwa, bohaterem i był bohaterem, bo walczył o wolną Polskę, tak samo, jak moi rodzice. Czy wy mnie rozumiecie, co ja mam zrobić w tej sprawie? Proszę państwa, nie zróbcie tego błędu, że zasypcie. Ja się wam nie poddam nigdy i nie będę się poddawał, tak jak moja rodzina się, proszę państwa, nie poddawała i nie podda się. Możecie mnie straszyć, możecie nie przyjmować moich pism, odrzucać moje pisma, ale to nie jest tak. Proszę państwa, mam szacunek dla jednego człowieka, który jest wysoko postawiony. Nie wiem, nie wiem, jak się ta sprawa skończy, ale proszę państwa, ten kto chce tam robić bloki, będzie straszony przez moją rodzinę i przez inne rodziny, tak jak jest w Domku Kata, proszę państwa. Kto tam, dlaczego nie chcą zamieszkać? Bo kat wykonał kupę wyroków, a ja, proszę państwa, walczę o swoją rodzinę, walczę o wszystkich Żołnierzy Wyklętych. Proszę państwa, czy powiecie mi – tam nie ma „Uskoka” pochowanego, czy mojego dowódcy ojca „Jemioly”? Powiecie mi to? Nie wiecie tego, bo nie wie tego nikt. A wiadomo, gdzie jest pochowany jeden z największych bohaterów Polski, pan Pilecki? Też nie wiecie i nie będziecie wiedzieli. Czycie, zapraszacie tutaj, proszę państwa, Dzień Żołnierzy Wyklętych, wszystkich, a to się chce zrobić z Żołnierzami Wyklętymi, którzy tam leżą? Nie wierzycie mi? Proszę pójść do pana Krzysztofika. Trzech partyzantów jest pochowanych tam, jest proszę pana pochowany „Ali”, tak jak ja mówiłem, wrzucony do studni, ale prawdopodobnie już go nie znajdziemy, bo jest, proszę państwa, pod blokiem, ta studnia była, co na posesji tego państwa.

Moje zainteresowania zaczęły się, proszę państwa, niedługo, bo w październiku, jak zrobiłem spotkanie z pewną panią o Żołnierzach Wyklętych. I wtedy to się narodził ten pomysł. Popiera mnie cały Związek Rodzin Żołnierzy Wyklętych w Warszawie, bo ponieważ tu, proszę pana, w Lublinie byłem skarbnikiem w tym Związku, ale jedna pani, proszę pana, która była przewodniczącą straciła na ten Związek, musiałem wyjechać do Warszawy, jeżdżę na zebrania, jeżdżę na to wszystko i wiem, co się dzieje. Jeżeli pan prezydent i wy, radni pozwolicie sobie na ten porządek, żeby tam zabudować... Znajdźcie, budujcie, ale nie na szczątkach ludzkich, na szczątkach bohaterów. Proszę państwa, to są ludzie, którzy zasłużyli na to. Proszę państwa, po tamtym moim kiedyś wystąpieniu zobaczyłem, jak niektórzy posłowie się śmiali ze mnie, że jestem niewiedzący, czy co, nie wiem po prostu. Ale ja w obecnej chwili mówię i proszę pana prezydenta o to, żeby odstąpił, proszę państwa, od tych planów. Wiem, że po prostu nie, bo gdzie wchodzi pieniądze, to nie można odstąpić, ale proszę państwa, proszę, proszę o to. I dlatego, że w sprawozdaniu moim, proszę państwa, w sprawozdaniu pana prezydenta o tak ważnym temacie nie było żadnego, proszę pana, wspomnienia, bardzo mi przykro, panie prezydencie, jak tak może być? Czy pan szanuje Żołnierzy Wyklętych? Chyba nie. Nie wiem, czy

radni szanują Żołnierzy Wyklętych. Proszę państwa, bohaterowie, mój wujek, proszę państwa, Virtuti Militari dostał, nie tylko to. Proszę państwa, ja wam przyprowadzę żołnierzy, których odznaczaliście, starszych, bo żyje jeszcze trzech z oddziału „Zapory”. Oni powiedzieli, mają odznaczenia, ale jeżeli nie, to po prostu po co im te odznaczenia, jak się nie szanuje ludzi. Wierzcie mi, ja nie udzielię panu prezydentowi, proszę pana, tej żadnej... odrzucać... proszę o to wszystko, że po prostu jest niemożliwością, żeby to zrobiła Rada Miejska. I macie państwo serca i posłuchajcie moich słów, słów patrioty, młodego patrioty, który ma 66 lat, który na tym terenie spędził kupę czasu. Tam chodzili ludzie, proszę państwa, na wagary, młodzi ludzie i proszę państwa, mam z 1990 roku, proszę pana, świadka, o którym wie pan Krzysztofik. Proszę państwa, człowiek młody, miał 14, 13 lat, bo to były lata 90. Proszę pana, powiedziałem nazwisko, powiedziałem, gdzie przebywa ten pan. czy ktoś z IPN, czy ktoś z prokuratorów pojechał do niego? Nie, proszę państwa, bo on siedzi w więzieniu, prawdopodobnie zabił ojca, ale świadków mam sporo na ten temat, że ta czaszka była znaleziona, ale to nie jest jeszcze to. Proszę was wszystkich, radni, upamiętnijcie jezdnię, proszę państwa tutaj, która została zbudowana od ulicy Kraśnickiej do stadionu, basenu dawnego Lublinianki. Wiecie co państwo? Pod tą jezdnią jest kupę czaszek, bo mam dwóch świadków kierowców, proszę państwa, którzy wozili ziemię. Powiedziałem do kierownika budowy, zgłaszał te sprawy, ale wtedy była komuna, pan Dąbek, czy pan Kruk, nie wiem, kto był wtedy wojewodą, proszę państwa, powiedzieli – „Sypać, sypać”. Po bohaterach sypać, tak? Tak można i dalej betonować, i zrobić to, co zrobiono z moim kuzynem Łukasikiem „Rysiem” Stanisławem. Przepraszam, że może mnie poniosły emocje, ale to jest prawda, szczerą prawdą. Proszę, chcecie państwo, weźcie mnie na wykrywacz kłamstwa, ja wam przyprowadzę świadków wszystkiego, a prokuratora pierwszy raz poszedłem do niej, nie powiedziałem nic, bo zażądałem, proszę państwa, żeby wstrzymano budowy, pokażę miejsca. A teraz, jak pokazałem panu dr. Krzysztofikowi wszystkich świadków, to nikt do mnie nie chce przyjść, bo mówię prawdę? Jak tak może dalej trwać? Proszę państwa, zrozumcie mnie, jak ja mogę powiedzieć? Tam jest, proszę państwa, partyzantka to była tak jak rodzina i tam jest trzech żołnierzy z tej rodziny pochowanych, a wy jej nie chcecie znaleźć. Czy wy to rozumiecie? Nie wiem, macie państwo serca, głosujcie, jak chcecie, bo ja panu prezydentowi nie udzielię. Chyba że pan prezydent w tej sprawie coś zrobi. Bo proszę pana bardzo i błagam, bo jako syn, proszę pana, partyzantów, Żołnierzy Rodzin Wyklętych i powiedziałem, to tak samo, jak powiedział pan prof. Szwagrzy, że dopóty będzie szukał Pileckiego, dopóki będzie miał życie. Dziękuję. Do widzenia.” (czas wypowiedzi ok. 17 min.)

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo. Jak państwo widzicie, przejąłem obrady dzisiejszej sesji Rady Miasta. Tak tytułem uzupełnienia pana wypowiedzi przypomnę tylko, że absolutorium prezydentowi miasta Lublin udziela ciało uchwałodawcze, a więc Rada Miasta. Dziękuję za wystąpienie. Mam kolejną osobę na liście dyskutantów, w porządku widzę zapisaną panią Zofię Cecylię Polską. Bardzo uprzejmie proszę panią o zabranie głosu. Widzę, że jest pani na miejscu. Bardzo proszę, oddaję ten głos.”

Pani Zofia Polska „Szanowny Panie Prezydencie! Szanowni Państwo Radni! Dużo zostało już powiedziane, dużo powiedział pan Andrzej Filipowicz, jeśli chodzi o samą ochronę przyrody. Ja chciałam się zwrócić już w takim przypadku, krócej będę mówiła, bo już przedmówcy moi wykorzystali limit czasowy dość duży.

Zwracam się do władz miasta Lublin, jak również państwa radnych o udzielenie odpowiedzi na pytania, które nurtują mieszkańców. Po pierwsze – po co było przeprowadzane referendum w sprawie Górek Czechowskich, skoro wola mieszkańców Lublina nie została uszanowana? Referendum przez Urząd Miasta, przez pana prezydenta zostało zlekceważone. Dwa – zlecenie wykonania inwentaryzacji przyrodniczej – czy jest respektowana przez władze miasta, stosowne wydziały Urzędu Miasta? Nie. Samo to, że referendum zostało opublikowane o pół roku później, niż Rada Miasta zatwierdziła Studium, odwrócono procedury. Szanowni państwo, drodzy radni, trzeba szanować prawo, a prawo jest jednoznaczne i takie same dla wszystkich. Najpierw powinno być zrobione opracowanie przyrodnicze, państwo powinniście się z tym zapoznać, a dopiero później podchodzić do Studium. I czy Studium zatwierdzicie, czy nie, to to powinna wskazać sama inwentaryzacja przyrodnicza. Została wykonana. I w tej chwili co się dzieje? Dzieje się to, że w dalszym ciągu Rada Miasta lekceważy inwentaryzację przyrodniczą. W tej inwentaryzacji uczestniczyło 16 naukowców naszych uczelni. Proszę mi powiedzieć, jak by każdy z państwa się czuł, gdyby brał udział, rok czasu pracował nad tą inwentaryzacją i nagle dowiedział się, że jego praca została... jest niepotrzebna, została zmarnowana, że ta fauna, flora może być, zwierzęta mogą być wymordowane, rośliny mogą być zniszczone, zdewastowane? Mamy przykład na zdewastowaniu suchej doliny Zimnych Dołów. Tam również zwierzęta z czerwonej listy poszły pod buldożery. Nikt z państwa nie zareagował nawet, że te zwierzęta są mordowane. Więc po co jest czerwona lista, po co te zwierzęta są wprowadzone pod ścisłą ochronę, czy rośliny, jeśli państwo tego nie respektujecie? Proszę mi powiedzieć – dla kogo jest prawo? Czy prawo jest tylko dla zwykłego mieszkańca Lublina, Krakowa, Warszawy, czy również i państwa obowiązuje? Bo jeśli państwo lekceważycie wykładnię prawa, no to wydaje mi się, że powinniście podlegać jakiejś karze. A kto jest bardziej świadomy, jak nie pan prezydent, jak państwo radni? Więc teraz tak – jest opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej. Ja może pokażę, wydrukowałam – tyle osób, naukowców jest w tej chwili lekceważonych. Proszę mi powiedzieć jeszcze raz: jak można tę pracę zmarnotrawić? Ci ludzie podchodzili do tego bardzo poważnie, licząc na to, że ten teren, ponieważ był chroniony, będzie chroniony, jeśli wykażą ten stan przyrodniczy. Wykazali wiarygodny stan przyrodniczy, a państwo zlekceważyliście to wszystko.

W obu przypadkach zostały wydatkowane pieniądze publiczne – tak na referendum, jak również na opracowanie inwentaryzacji i należy mieć wrażenie, że stan przyrody i jakości życia nikogo nie interesuje. A to właśnie władza powinna dbać o stan zdrowia swoich mieszkańców. Przecież przyroda jest ściśle powiązana z człowiekiem. W naszym kochanym mieście jest ponad 100 tys. emerytów i niepełnosprawnych, nie mówiąc już o dzieciach i młodzieży. W dobie koronawirusa i innych zagrożeń konieczne jest zabezpieczenie terenów zielonych, o czym mówi właśnie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza opublikowana w styczniu 2020 roku. Raport sfinansowano ze środków Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz ze środków własnych Gminy Lublin w ramach zadania – zachowanie różnorodności biologicznej miasta Lublin przez ochronę wybranych wąwozów – etap II. Proszę mi powiedzieć, jak to się ma, jak to się ma do wyciągnięcia wniosków i zastosowania tego w życiu?

Teraz chciałabym skupić się jednak na niepełnosprawnych i na seniorach, emerytach. Proszę państwa, kwarantanna pokazała, że jeśli ktoś nie daj Boże z państwa przebywał na kwarantannie, był dwa tygodnie, trzy, odczuł to boleśnie. Proszę mi powiedzieć: jeśli ten człowiek niepełnosprawny resztę życia ma być i mieszkać w czterech ścianach i patrzeć w sufit, to może ten, kto był na kwarantannie, wreszcie zrozumie, co to znaczy być człowiekiem odosobnionym, który nie może skorzystać z przestrzeni zielonej, który nie może przebywać z inną osobą, który nie może z nikim rozmawiać? Proszę pana, panie prezydencie, proszę i proszę państwa radnych, o otrzeźwienie wołam – zastanówcie się, co zrobicie z przestrzenią zieloną, która powinna być bezwzględnie chroniona? Są ludzie, którzy mogą sobie kupować zamki, zoo, mogą kupować tereny, które powinny być zabezpieczone przyrodniczo i nie wolno ich ruszyć, więc każdy może być właścicielem tego gruntu i Górki Czechowskich. Nie wolno ich zabudować. To służy miastu i mieszkańcom, a Lublin liczy dobrze ponad 300 tys. osób, w tym 1/3 to są osoby, które wymagają specjalnej troski, bo niepełnosprawni, renciści, emeryci, czyli seniorzy i dzieci do wieku lat 18 podlegają pod szczególną opiekę. Dlatego my musimy prosić i wołamy, i nieustannie będziemy prosić o zupełnie inne spojrzenie na tę 1/3 mieszkańców, bo dzieci to właśnie też będą kiedyś seniorami, oby nie... żeby nie byli niepełnosprawnymi. Dziękuję bardzo.” (czas wypowiedzi – ok. 7 min.)

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję pani bardzo. Kolejną osobą, która chce zabrać głos, jest wpisana na listę wystąpień, jest pani Urszula Chłopicka-Khan. Bardzo proszę.”

Pani Urszula Chłopicka-Khan „Dzień dobry. Witam pana prezydenta, witam wiceprezydentów obecnych tutaj, witam zgromadzonych tutaj radnych, witam mieszkańców, którzy nas oglądają być może on-line, witam przede wszystkim, i chciałam podziękować też mieszkańcom, którzy zechcieli tutaj się wypowiedzieć w tej debacie. No, dzisiejszy dzień i lektura Raportu ze stanu miasta dostarczyła nam bardzo ciekawych wrażeń, tutaj niektórzy z wypowiadających się wiceprezydentów aż łkali łzy wzruszenia, no bo jakżeż, w Lublinie jest wszystko pięknie, proszę, mamy tutaj jakieś zawody hipiczne. Pięknie, bardzo fantastycznie. A dlaczego żadna prezentacja nie wspominała o likwidacji Lubelskiego Klubu Jeździeckiego? Mogę tutaj po prostu określić zarówno ten Raport, jak i relacje tutaj, laudacje wygłoszone przez wiceprezydentów, jako przykład zjawiska, które określam jako oszczędne gospodarowanie prawdą. Otóż, pewne fakty pomija się, a pewne wyolbrzymia. Mogliśmy na przykład tutaj odnieść wrażenie, że wyłącznie dzięki panu prezydentowi odbywają się w Lublinie jakieś zawody sportowe, że to zasługa prezydenta Żuka, że nasi sportowcy zdobywają jakieś medale, ale jako żywo, nie widziałam na żadnej z tych prezentacji, żeby prezydent Żuk strzelał jakieś gole, czy biegł do mety na pierwszej pozycji. Dowiedzieliśmy się, że tutaj najprawdopodobniej dzięki panu Żukowi słońce wstaje

na wschodzie, zachodzi na zachodzi, bo gdyby go nie było, to przecież wszystko byłoby odwrócone do góry nogami. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Może tak jest, no ja nie wiem, może my jesteśmy po prostu niewdzięcznymi pieniaczami, którzy nie wiadomo czego się czepiają, tak jak nam to zwolennicy prezydenta Żuka niejeden raz, na niejednym forum wytykają. Ale do meritum.

Wiadomo, że zarządzanie przepływem informacji jest podstawą sprawnego rządu i tutaj mam pełną świadomość, że pan prezydenta i jego Rada Miasta bardzo na tym polu się wykazują i wprowadzają szereg bardzo nowatorskich i kreatywnych rozwiązań. Ponieważ wiceprezydenci pozwolili sobie na omówienie częściowe tego, co się wydarzało w roku 2020, ja też sobie pozwolę na przytoczenie tutaj pewnej anegdotycznej sytuacji, w której jedna z radnych Klubu Prezydenta Żuka wprowadziła taką poprawkę do tekstu uchwały, tak wszystko poprawiła, że zostały z tego oryginalnego tekstu uchwały same przecinki. Brawo, pani Ryfka. Nie interesowałam się nigdy polityką lokalną, dopóki się nie zetknęłam z bezdusnością i bezmyślnością prezydenta miasta i większości Rady Miasta w stosunku do Górek Czechowskich. Proszę mi uwierzyć, że nigdy by mi nie przyszło do głowy uczestniczyć w sesjach Rady Miasta, nawet tylko w charakterze obserwatora, ale to, co zdołałam zaobserwować w 2019 roku, to jest festiwal pogardy i niekompetencji z państwa strony. Nie wiem, czym tu się zachwycać, naprawdę, bo jest to wręcz porażająca sprawa. Państwo nie tylko z totalnym brakiem szacunku odnosicie się do Klubu opozycyjnego, upokarzacie ich państwo na każdym możliwym... w każdy możliwy sposób, państwo także z pogardą odnosicie się do mieszkańców, demonstracyjnie potraficie państwo wyjść, kiedy mieszkańcy zaczynają mówić, z sali obrad, potraficie na salę obrad zamawiać sobie pizzę – no, po prostu... No, to jest coś niesamowitego.

Przejdę teraz już do omówienia Raportu o stanie miasta, ponieważ nie jestem kompetentna, żeby się wypowiadać, jeżeli chodzi o sport, czy budżet miasta. Skupię się tylko na dwóch rozdziałach, czyli na marzeniach o zielonym Lublinie, który cały czas tu robi się coraz bardziej betonowy oraz na tzw. partycypacji, która w naszym mieście przypomina zebranie, które zwołał wilk z lisami, zaprosili na niego zającą, no i pytają go – „Co byś powiedział na to, żebyśmy cię zjedli?”. No, zając skorzystał z możliwości uczestniczenia w tych konsultacjach, odbyła się długa dyskusja, po czym został zgodnie z prawem przegłosowany, czyli była konsultacja, była partycypacja, było głosowanie demokratyczne, no, niestety zającowi się nie udało z tego wyjść cało. I tak to wygląda w naszym mieście. Odbywają się jakieś konsultacje, można składać jakieś uwagi, które potem po prostu nie są uwzględniane, bo najwyraźniej głos mieszkańców jest ważny tylko w dniu wyborów, a potem to już można sobie go zupełnie zignorować.

Jest jeden temat, którego w ogóle Raport, poza jednym przypadkiem, nie porusza – tym tematem są Górki Czechowskie. Nie można się na przykład dowiedzieć z tego Raportu, że istniało coś takiego, jak jakieś referendum – święto demokracji, można by powiedzieć – po którym Urząd Miasta na swojej stronie na Facebooku miał do powiedzenia mieszkańcom miasta tylko dwa słowa – „Dzień dobry”. Nie odbyło się, ponieważ była niesamowita dysproporcja w dostępie do kanałów informacji między stroną społeczną, stroną przeciwników zabudowy Górek Czechowskich a inwestorem, który tak naprawdę nie wiadomo

ile wydał pieniędzy na tę kampanię dezinformacyjno-reklamową. obrońcy Górek Czechowskich mieli do dyspozycji 6 tys. zł, i tutaj Urząd Miasta nie zadbał nawet o to, żeby na tej sali odbyła się jakaś debata między obrońcami Górek Czechowskich a inwestorem. Tłumaczono nam to w ten sposób, że wtedy po prostu Urząd Miasta byłby stronniczy. Nie wiem, w jaki sposób stronnicze jest zorganizowanie debaty na równych prawach między oboma stronami sporu, no ale najwyraźniej pan prezydent Żuk ma inne zdanie. Chciałam tylko powiedzieć, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, panie prezydencie, w tym przypadku nakazuje panu stronniczość. Polecam lekturę art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jest tam bodajże w punkcie 4 dokładnie napisane, że władze mają obowiązek wspierać obywateli w działaniach na rzecz ochrony środowiska. Jeżeli pan uważa, że to by było coś, co by łamało zasadę bezstronności, to proszę mi pokazać artykuł w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nakazujący władzom wspieranie interesów developera. Proszę mi pokazać taki artykuł. Pan ma obowiązek w tym momencie być stronniczy, pan ma obowiązek nas wspierać, a nie developera.

Dalej, czytając Raport, możemy się dowiedzieć, że odbył się jakiś Panel obywatelski i możemy nawet z niego przeczytać, z treści Raportu takie zdanie: *Miasto wdraża ustalenia Panelu obywatelskiego*. Jako żywo, wypadaloby raczej napisać – „Miasto wdraża niektóre postanowienia Panelu obywatelskiego”, bo jedno z tych postanowień, panie prezydencie, o czym pan doskonale wie, była ochrona Górek Czechowskich przed zabudową, całkowita ochrona Górek Czechowskich. I tego punktu pan absolutnie realizować nie zamierza, nieprawdaż?

Dalej – w Raporcie mamy spis różnych terenów zielonych, różnych parków, które nawet państwo dopiero macie w planach. W tym całym spisie, chociaż wymienione są nawet skwery, nie pojawia się ani razu teren Górek Czechowskich. I tutaj mam państwu, ośmielam się zadać panu prezydentowi przede wszystkim pytanie, ponieważ inwestor, że zrealizuje park na terenie, który miasto odkupiło wspinałomyślnie od niego, podał nawet sumę 10 mln, można przypuszczać, że państwo już mają jakieś plany, skoro już kosztorys jest. To proszę podzielić się z nami tymi planami. Nawiasem mówiąc, kilka tygodni temu, będąc na Górkach Czechowskich, natknęłam się na młodego człowieka, który mi opowiedział, że na terenie Górek Czechowskich będą budowane drogi, że on jest tutaj po to, żeby robić dokumentację geologiczną. Pytam: czy te drogi będą na terenie odkupionym przez miasto, czy będą na terenie developera? I kto sfinansuje budowę tych dróg? Proszę pochwalić się tą informacją, niech obywatele wiedzą.

Dalej – tutaj w ramach tych prezentacji widzieliśmy, jak chwalono się obchodami kolejnej rocznicy Unii Lubelskiej. Tutaj, w tym samym czasie odbywała się debata, na której tłumnie zjawili się mieszkańcy miasta, debata haniebna, debata, która trwała prawie całą dobę, debata, w trakcie której tutaj był potworny upał, zamykano nam okna – to jest poszanowanie, jakie wy macie do mieszkańców, to jest szacunek, którym nas obdarzacie.

Niedawno, muszę państwu powiedzieć, ponieważ się państwo bardzo przejmujecie tym, jak państwo doskonale działacie na rzecz tego, żeby Lublin był pozytywnie postrzegany na zewnątrz. Niedawno Fundacja im. Stefana Batorego opublikowała raport pt. „Czego dowiedzieliśmy się z raportów o stanie gminy?”. O Lublinie zacytuję, żeby państwo wiedzieli, co się sądzi o Lublinie.

W Lublinie debata zaczęła się od awantury z mieszkańcami. Po złożeniu wniosku przez radnego i ograniczeniu przez Radę uchwałą czasu wypowiedzi mieszkańców do 3 minut, słychać było okrzyki „Cenzura!”, a po przyjęciu wniosku „Cenzorzy! Cenzorzy!”. Czy o taką markę chodzi panu, panie prezydencie? Zapewne Fundacja im. Batorego nie wspomniała przez uprzejmość, że chodziło o prezydenta z Platformy Obywatelskiej, o radnego z Platformy Obywatelskiej, o większość w Radzie Miasta, którą ma Platforma Obywatelska i która takie rzeczy przegłosowała. Pytam jeszcze raz: czy o taką markę chodzi? Chociaż może to akurat takie rzeczy rzeczywiście inwestorów przyciągną, nie wiem.

Raport nie wspomina o kilkumiesięcznej walce mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz dziennikarzy o publikację stworzonego przez wybitnych lubelskich naukowców raportu z inwentaryzacji przyrodniczej Górek Czechowskich. Dziwnym trafem został ten materiał opublikowany w wersji niepełnej, dziwnym trafem został opublikowany dopiero po rozprawie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym. Dziwnym trafem został udostępniony, zanim został udostępniony mieszkańcom, został udostępniony firmie EKOID z Katowic, która została opłacona z pieniędzy podatnika, żeby stworzyć koreferat, czyli twórczą krytykę tego raportu. Poruszyliśmy ten temat na Komisji Skarg i Wniosków i dowiedzieliśmy się od pana mec. Dubiela, że ponieważ żadne prawo nie nakazuje publikacji takich raportów, to pan prezydent nie musiał tego robić. Ja jestem tego zdania, że skoro za raport zapłacili podatnicy, to pan prezydent ma obowiązek podatnikom udostępnić jego treść i to nie podlega żadnej wątpliwości.

Zahaczę tutaj jeszcze właśnie o postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym, bo tutaj uchwalenie Studium też się pokazuje jako wielki sukces. No, Wojewódzki Sąd Administracyjny i postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym akurat wykazuje coś zupełnie odwrotnego, bo jak wskazuje orzeczenie wyroku, nie tylko Studium jest wewnętrznie sprzeczne, co jest kpina, po prostu państwo przedstawili inne obrazki i inną treść. Z treści wynika zupełnie co innego, niż z obrazków, które państwo w tym Studium, w tym dokumencie zamieścili. W treści jest poszanowanie przyrody, a na obrazkach widzimy postępującą urbanizację i brak poszanowania przyrody, i tutaj Wojewódzki Sąd Administracyjny słusznie to zauważył.

Kolejna sprawa, jeżeli chodzi o to orzeczenie wyroku, które po prostu miażdży, miażdży merytorycznie. Państwo powinni się schować do mysiej dziury – twórcy tego Studium – po przeczytaniu orzeczenia wyroku, bo to jest po prostu hańba. Wojewódzki Sąd Administracyjny wykazuje, że państwo sporządzając i uchwalając to Studium w dwóch przypadkach złamali Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej – chodzi dokładnie o art. 74: *Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnym i przyszłym pokoleniom. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.* I art. 31, który dopuszcza ograniczenie w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw także wtedy, gdy są one konieczne w demokratycznym państwie dla ochrony środowiska. Państwo wmawialiście nam przez wiele miesięcy, że interes developera i interes mieszkańców, którzy walczą o ochronę środowiska, są równoważne. Nie. Z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wynika coś innego – to interes developera jest najmniej ważny w tym momencie.

Pozwolę sobie na koniec przytoczyć fragment uzasadnienia wyroku WSA stanowiący jego finalną konkluzję. *W realiach rozpoznawanej sprawy uzasadnione jest przekonanie, że Rada Miasta w istotny sposób naruszyła zasadę sporządzenia przedmiotowego Studium w zakresie obejmującym obszar Górek Czechowskich, dając tym samym podstawę do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały.* Z tego, co wiemy, pan prezydent, mimo protestów społecznych, zdecydował się wnieść kasację do tego wyroku, podając naprawdę kuriozalny powód, i nie polemizując w ogóle z tym, co jest zawarte w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, czyli państwo po prostu przyjęło to do wiadomości, tak?

Dyskutowany tu Raport nie wspomina o tym, jak próbowano w 2019 roku zaskarżyć Lubelski Ruch Miejski pozwem sądowym, zastraszyć w celu niedopuszczenia do opublikowania billboardów wymieniających z imienia i nazwiska radnych odpowiedzialnych za uchwalenie Studium. Okazuje się, że nie można powiedzieć w Lublinie o radnych, że szkodzą miastu. To ja państwu pozwolę przytoczyć fragment uzasadnienia wyroku sądu w sprawie pana prof. Sadurskiego, który nazwał PiS, cytując, zorganizowaną grupą przestępczą. W uzasadnieniu wyroku sądu czytamy: *Wolność wypowiedzi odnosi się nie tylko do przychylnych lub neutralnych wypowiedzi, ale też do takich, które mogą być rażące, szokujące, czy niepokojące.* I dalej: *Nie jest wykluczone postępowanie się nawet drastycznymi, wywołującymi kontrowersje formami ekspresji i poglądów w kwestiach o doniosłym znaczeniu społecznym.* Proszę przez chwilę to przemyśleć. I mam nadzieję, że pozwoli to i panu prezydentowi, i radnym z jego Klubu oswoić się ze świadomością, że żyjemy w kraju, w którym obowiązuje wolność słowa. No, tak to niestety jest, że obejmuje wolność słowa także wypowiedzi, które mogły się państwu z różnych przyczyn nie spodobać, które mogą się państwu wydać drastyczne, jednak, no, wolność słowa, która jest filarem demokracji. Jeżeli państwo będziecie zastraszać swoich krytyków sądami, nawet teraz, jak tutaj już w 2020 roku pan prezydent straszy sądem za złożenie doniesienia do prokuratury. W jakim kraju my żyjemy, panie prezydencie, że pan w ogóle się nie wstydzi takich rzeczy robić?

Raport poświęca cały rozdział tematowi partycypacji i współpracy Ratusza z organizacjami pozarządowymi i obywatelami, i właściwie pominął ten temat, bo partycypacja w Lublinie jest tylko pro forma, nikt tak naprawdę obywateli, mieszkańców nie chce słuchać. Ale skupię się na jednym z aspektów współpracy Ratusza z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi, a chodzi o dostęp do informacji publicznej. W Lublinie, jeżeli obywatelowi zależy na skorzystaniu z prawa do informacji publicznej, musi napisać pismo. Dlaczego tego typu informacje nie są po prostu publikowane automatycznie? Dlaczego te pisma potrafią zniknąć? Jakież roztargnione asystentki potem się przywołuje, biedne młode istotki, które są trochę roztrzepane, no i tam kasują akurat jakieś niewygodne pytania, które się składa do Ratusza. No, nie wiem, jak to w ogóle jest możliwe? Czy państwo w ogóle coś zrobili w tej sprawie, żeby jakoś usprawnić przepływ informacji?

Jeden z przedmówców przytaczał na przykład też kwestię publikowania przez Biuro Miejskiego Architekta Zieleni informacji na którymś z portali. Doszło do sytuacji, że informacja wyglądała w ten sposób – złożono jakiś tam wniosek, jakaś tam firma, na jakiejś ulicy i jeszcze usiłuje się nam wmówić, że to ze

względu na RODO. No, przepraszam, ale to jest kpina. Proszę to naprawić. Obywatel ma prawo do informacji o stanie środowiska i jest to prawo zawarte także w 74 artykule Konstytucji Rzeczypospolitej. Zaczniście państwo przestrzegać polskiej Konstytucji, zaczniście przestrzegać polskiej Konstytucji, bo jest wstyd na cały kraj już.

Jedno stwierdzenie w Raporcie rozbawiło mnie do łez – *Lublin jest określany miastem zielonym i ekologicznym*. Trudno polemizować i skomentować takie stwierdzenie, tym bardziej, że z przestrzeni miasta znika i zniknęło w ostatnich latach ponad 60 tys. drzew, a Ratusz nie powiedział jeszcze ostatniego słowa, bo ta wycinka się cały czas toczy, to wcale nie jest zatrzymane.

Dużo prawdziwsze jest z innej części omawianego Raportu – *Lublin jest miastem przyjaznym inwestorom* – szczególnie słowackim.

Szanowny panie prezydencie, szanowni radni, mówienie tylko części prawdy, mimo że nie jest kłamstwem, wprowadza w błąd, tworzy mylne wyobrażenie rzeczywistości, nie mające nic wspólnego z faktami, tworzy przeświadczenie, że władze manipulują dostępem do informacji. Nie wiem, czy twórcy tego Raportu działali celowo, nie wspominając w nim ani słowem o walce mieszkańców miasta o ochronę Górek Czechowskich. Zastosowane tu wielokrotnie i konsekwentnie przemilczenie tego tematu jest jednak ewidentne. Niestety ten Raport jest przykładem oszczędnego gospodarowania prawdą. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 21 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Witam bardzo serdecznie panią poseł Martę Wcisło, która zaszczyliła nas swoją obecnością. Udzielam głosu kolejnej osobie – będzie to pan Henryk Pietrzak. Zapraszam.”

Pan Henryk Pietrzak „Dzień dobry państwu. Nazywam się Henio Pietrzak, reprezentuję środowisko lubelskich seniorów. Społeczność licząca około 90 tys., ponad 25% mieszkańców Lublina.”

Radny Tomasz Pitucha „Troszkę bliżej jakby pan mikrofon trzymał ust, dobrze?”

Pan H. Pietrzak „Z dużą przyjemnością mogę stwierdzić, że nam, seniorom dobrze się żyje w Lublinie. (brawa) Czujemy się zaniepokojeni i dostrzegamy wielką troskę gospodarzy o najstarszych mieszkańców, przejawiającą się w wielu różnorodnych formach wsparcia i aktywności społecznej. Pozwólcie państwo posłużyć się własnym przykładem. Z chwilą, gdy przeszedłem na emeryturę, zapisałem się do Centrum Usług Socjalnych, znajdującego się w pobliżu mojego miejsca zamieszkania. Ośrodek ten finansowany jest z dotacji Gminy Lublin, zabezpiecza moje najistotniejsze potrzeby, umożliwia codzienny kontakt ze środowiskiem, zachęca do realizacji pasji i podejmowania nowych zainteresowań. Pobyt w Centrum pomaga seniorom odnaleźć się w nowych sytuacjach społecznych i życiowych, które bez wsparcia z zewnątrz często stają się tragedią, szczególnie dla samotnych. Staram się być aktywnym uczestnikiem i w miarę swoich sił pracować na rzecz naszej mikrospołeczności. Od 2018 roku działam w Radzie Uczestników CUS – Centrum Usług Socjalnych. Na początku

2019 roku dodatkowo podjąłem uczestnictwo w Klubie Senior Montessori, oferującym osobom starszym radosne uczenie się i pozwalającym odnaleźć satysfakcję z życia i bycia seniorem.

Tworzenie warunków do rozwoju form wsparcia i aktywności społecznej osób starszych jest głównym celem stworzonego i realizowanego w Lublinie w latach 2016-2020 Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów. W ramach tego Programu w ubiegłym roku utworzono w mieście 211 nowych placówek dla najstarszych mieszkańców, w tym 8 klubów seniora oraz 3 oddziały. W Zespole Ośrodków Wsparcia Klub Seniora Pozytywistów, Klub Senior Plus i Dzienny Dom Senior Plus. Łącznie z usług skierowanych do seniorów proponowanych przez miasto skorzystało w minionym roku 10 tys. osób. Wśród pozytywnych efektów w zakresie promocji zdrowia osób starszych w Lublinie należy wymienić zapewnienie seniorom całodobowej teleopieki, z czego skorzystało blisko 600 osób. Jest to wspaniała inicjatywa gwarantująca użytkownikom opasek życia poczucie bezpieczeństwa, że również posiadam taką opaskę i dlatego jest mi... Przepraszam. Ja również posiadam taką opaskę i dzięki niej jestem dzisiaj z państwem.

W bogatej i różnorodnej ofercie kulturalnej miasta uczestniczyło w ubiegłym roku ponad 30 tys. seniorów. Zorganizowano 6 dużych wydarzeń aktywnych w środowisku seniorów. Zrealizowano około 700 inicjatyw proponujących pozytywny wizerunek osób starszych. W ramach programu Lublin – Strefa 60+ wydano trzy tysiące w tamtym roku dwieście egzemplarzy Lubelskiej Karty Seniora, na podstawie której 170 lokalnych podmiotów oferuje zniżki i ulgi osobom po 60. roku życia.

Z dużym uznaniem najstarszych mieszkańców spotkał się pomysł radnych miasta Lublina wprowadzający bezpłatną komunikację dla osób w wieku od 65 lat. Zauważamy również w mieście efekty programu likwidacji barier architektonicznych ułatwiających nam, a w szczególności seniorom z obniżoną sprawnością ruchową, poruszanie się po mieście.

W tym miejscu, w imieniu seniorów, pragnę złożyć władzom miasta serdeczne podziękowania za opiekę nad nami.

W ramach wniosków proszę o większą ilość ławek w mieście, na których moglibyśmy odpoczywać w drodze do ośrodków. Pragnę również zgłosić postulat tworzenia kolejnych placówek, gdzie seniorzy mogliby spędzać miło i beztrudnie swój wolny czas. Najbardziej brakuje tego miejsca w dzielnicy Czuby. Serdecznie dziękuję za poświęcony czas. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 6 min.) (oklaski)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję panu. Zapraszam panią Ewę Michalską.”

Pani Ewa Michalska „Dzień dobry państwu. Szanowny Panie Prezydencie! Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Radni Miasta Lublin! Nazywam się Ewa Michalska. Urodziłam się w Lublinie i tutaj mieszkam i żyję od ponad 60 lat. Jestem dumna z mojego miasta, z jego osiągnięć, znaczenia i rozwoju. Interesują mnie zmiany w moim otoczeniu i poprawa warunków życia mieszkańców miasta. Na stronach internetowych Urzędu Miasta często czytam informacje o podejmowanych działaniach na rzecz mieszkańców i efektach, która przynoszą. Otrzymuję

również informacje z serwisów Urzędu Miasta, z których dowiadują się o bieżących wydarzeniach dotyczących mieszkańców, również ofert kulturalnych.

Zauważyłam Raport o stanie miasta za 2019 rok, zapoznałam się wnikliwie z jego treścią i nawet go wydrukowałam i jako obywatelka i seniorka pragnę podzielić się z państwem moimi spostrzeżeniami na jego temat.

Cieszę mnie zauważalne pozytywne zmiany w wyglądzie miasta i starania władz o to, aby mieszkańcom żyło się lepiej. Te starania doświadczyłam i dostrzegam za kadencji pana prezydenta miasta Lublin Krzysztofa Żuka, najbardziej zauważyłam. Miasto Lublin, dzięki jego staraniom, umożliwia mieszkańcom zaangażowanie się w rozwiązywanie różnorodnych problemów, współdecydowania i realnego wpływu na zarządzanie budżetem miasta, poprawę jakości funkcjonowania i warunków życia mieszkańców.

Chciałabym zasygnalizować te sprawy, które bezpośrednio mnie dotyczą, mojej bliskiej rodziny, a także szerszej grupy mieszkańców miasta, z którymi na spotkaniach podejmujemy te ważne dla nas i naszego otoczenia tematy.

Priorytetowym dla mnie zagadnieniem, zaprezentowanym w raporcie, są sprawy dotyczące Budżetu Obywatelskiego, Zielonego Budżetu, mieszkańców miasta, a zwłaszcza grupy seniorów oraz kultury czasu wolnego. Z przekazu internetowego dowiedziałam się, że to decyzją pana prezydenta w Lublinie został wprowadzony Budżet Obywatelski. Od kilku lat czynnie uczestniczę w tych głosowaniach na projekty w nim zawarte. Daje to wymierną możliwość włączenia się w proces zarządzania budżetem miasta. W roku 2019 głosowałam na projekt ogólnomiejski pt. „Zwierzę nie jest rzeczą”, który przynosi realne korzyści dla posiadaczy psów, do których się zaliczam. Pozytywne i wymierne rzeczy, to zwiększenie świadomości opiekunów w opiece nad pupilami, wyraźna poprawa dbałości o czystość, zwiększona liczba koszy na odchody, choć i tak ta ilość jest wciąż niewystarczająca; sterylizacja psów. Znakomite hasło, które pojawiło się w przestrzeni miejskiej – „Miasto to też twój dom. Sprzątaj po swoim psie” przynosi oczekiwane rezultaty. Zauważam to każdego dnia będąc na spacerach. Drugi projekt, na który głosowałam, to „Modernizacja stadionu żużlowego”. Jako zawodniczka sekcji lekkoatletycznej przy RKS Motor, kibicowałam już lata temu drużynie żużlowej Motoru. Cieszę się niezmiernie, że doczekałam się modernizacji infrastruktury tego stadionu, zwiększenia komfortu użytkowania, również dla publiczności. Wszystkie prace modernizacyjne podnoszą rangę odbywających się zawodów i jak dowiedziałam się z projektu, nawet rozgrywania turniejów krajowych i międzynarodowych. To wielka sprawa dla dużej rzeczy kibiców naszej drużyny.

Chciałabym pokłonić się nisko i podziękować panu prezydentowi i wprowadzenie w 2016 roku Zielonego Budżetu. Lublin to pierwsze miasto w Polsce, które wprowadziło taki Budżet. Oczywiście cieszą, serce raduje, dusza upaja widząc te wielobarwne kolory kwiatowych łąk na trawnikach. Dzięki projektom i pomysłom mieszkańców powstały bezpieczne i kolorowe skwery zabaw dla dzieci. Wokoło pojawiły się nowe nasadzenia drzew i krzewów, mała infrastruktura w postaci ławeczek, na których można przysiąść i kosze na śmieci. I tak, jak poprzednik mój powiedział, również jest to niewystarczające, ale cieszymy się każda taka zauważalna zmiana w otoczeniu ułatwia, uprzyjemnia życie miesz-

kańcom, zwiększa też świadomość ekologiczną, a w rezultacie dbałość o miasto, wywiera również duże wrażenie na turystach tak chętnie odwiedzających nasz Lublin.

Z utęsknieniem czekam na zakończenie prac modernizacyjnych Parku Ludowego, w którym jako nastolatka brałam udział w czynach społecznych – sadzeniu drzew i krzewów oraz wykonywaniu różnych czynności porządkowych. Takie wtedy były czasy, ale wspólne dzieło przetrwało wiele lat. Dzięki tej modernizacji otrzymamy zielone, pięknie zadbane miejsce do wypoczynku i nauki, tak bardzo potrzebne w tej części miasta.

Poprawa i modernizacja połączeń rowerowych, zakup autobusów i trolejbusów wygodnych, nowoczesnych, z wydzielonymi miejscami dla wózków dzieciennych i inwalidzkich, niskopodłogowych, a przede wszystkim ekologicznych wpisują się w dbałość o poprawę komfortu i jakości życia mieszkańców Lublina.

Jakość powietrza w naszym mieście dzięki takiej inicjatywie poprawia się z roku na rok. Mieszkam przy ciągu komunikacyjnym i zauważam, że pomimo dużego natężenia ruchu pojazdów mogę oddychać znacznie bardziej czystym powietrzem.

I w tym miejscu chciałabym podziękować władzom miasta za umożliwienie nam, seniorom korzystania z bezpłatnej komunikacji miejskiej. Jest to wielka sprawa dla ograniczonych budżetów starszych mieszkańców Lublina. Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, nie sposób w tak krótkim wystąpieniu odnieść się do wszystkich interesujących mnie zagadnień, ale na uwagę zasługuje ta część Raportu dotycząca kultury czasu wolnego. Powszechnie jest zauważalne dołożenie wszelkich starań władz miasta, aby mieszkańcom żyło się dobrze, a czas wolny był wykorzystywany różnorodnie, zgodnie ze społecznym oczekiwaniem. Służy temu zwiększenie ilości ścieżek rowerowych, rowerów miejskich, ilość imprez sportowych odbywających się w naszym mieście. Niezaprzeczalnym znaczeniem jest ilość różnorodnych wydarzeń kulturalnych, odbywających się przez cały rok, przyciągających tłumy mieszkańców i turystów, w których również my, seniorzy możemy brać udział jako wykonawcy i jako publiczność. Dzięki ogłaszanych konkursom ofert na realizację zadań zaangażowana jest znaczna ilość osób starszych do działań na rzecz otoczenia, promocję aktywnego stylu życia, współpracy międzypokoleniowej, ale przede wszystkim działań zmieniających wizerunek seniora i promującą aktywność osób starszych. Odbywa się to przy udziale takich instytucji jak: Centrum Kultury, domy kultury, teatrów naszych miasta, Centrum Spotkania Kultur oraz różnego rodzaju stowarzyszeń i fundacji. Chcę tutaj mocno zaakcentować, iż jako aktywna seniorka mam możliwość czynnego uczestniczenia w wydarzeniach organizowanych w przestrzeni miejskiej miasta Lublin. Razem z senioralnymi zespołami, do których należę, tj. zespołem ludowym „Sławiniacy”, grupy tanecznej „Flow” i przez kilka lat zespołem wokalnym „Pasjonata” uczestniczymy w takich wydarzeniach, jak Lubelskie Dni Seniora, Noc Kultury, zimą zaś na Festiwalu Bożego Narodzenia, w uroczystościach związanych z obchodami Konstytucji 3 Maja, dając koncerty i tańcząc poloneza wspólnie z mieszkańcami miasta. Warto tutaj wspomnieć o cyklicznym już wydarzeniu, jakim stał się Dzień Solidarności Międzypokoleniowej, który obchodzony jest w naszym mieście bardzo uroczystie.

Uczestnicy tworzą barwny, rozśpiewany korowód, który łączy pokolenia, budując niepowtarzalny most pokoleń. Z zespołem ludowym „Sławiniacy” prezentujemy koncerty pieśni patriotycznych i ludowych, pokazy obrzędów regionalnych, ukazujących szerokiej publiczności niepowtarzalne walory naszego regionu i miasta Lublin. Dużym wydarzeniem roku 2019 było powstanie Lubelskiego Spotkania Seniorów LubSenior, mającego na celu aktywizację środowisk lubelskich seniorów. „Odczaruj jesień życia”, to kolejny senioralny pokaz mody, wspaniała inicjatywa uświadamiająca wszystkim, że starość może być również piękna. Prezentowane tam stroje, fryzury, ale przede wszystkim możliwość przejścia po wybiegu, są niepowtarzalnym przeżyciem dla osób uczestniczących w tych wydarzeniach. Występowanie również zespołów senioralnych uświadamia nam, że możemy się rozwijać i rozwijać nasze pasje, niezależnie od wieku. Bardzo za to dziękuję.

Lubelska Karta Seniora daje wymierne korzyści, oferując zniżki i ulgi osobom powyżej 60. roku życia, z czego my, seniorzy chętnie korzystamy.

Na zakończenie pragnę serdecznie podziękować panu przewodniczącemu za udzielenie mi głosu, za możliwość podzielenia się swoimi spostrzeżeniami. Dziękuję państwu radnym za wysłuchanie i dbanie o nasze miasto, wspólne nasze miejsce urodzin i życia, całego naszego życia. Szczególne podziękowania kieruję do pana prezydenta miasta Lublin Krzysztofa Żuka, a za jego pośrednictwem do wszystkich tych, którzy przyczynili się do tego, że możemy mieszkać w tak pięknym i społecznie wrażliwym mieście, za wiele nowatorskich inicjatyw, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców naszego kochanego Lublina. Dziękuję za wysłuchanie. Dziękuję bardzo.” (brawa) *(czas trwania wypowiedzi – ok. 11 min.)*

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Zapraszam pana Wiesława Borkowskiego.”

Pan Wiesław Borkowski „Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Panie Prezydencie! Szanowni Zebrani na dzisiejszej sesji Rady! Miło mi, że mogłem i mogę zabrać głos na dzisiejszym spotkaniu. Nie chcę, proszę państwa, poruszać tematów wszystkich, natomiast chcę się ograniczyć do tematu, który jest dla mnie w tej chwili bardzo istotny, zresztą jak chyba dla wszystkich osób. Od 10 lat jestem na emeryturze, więc ten temat się wiąże ze sprawami społecznymi i osób starszych. Nie chce narzekać, jak wielu moich poprzedników, nie chcę też, i nie pisałem takiego elaboratu pochwał, ale chcę podzielić się z państwem taką refleksją rodzinną, służbową, bo miałem również pracę i pracowałem w nieruchomościach, w tym wiele w nieruchomościach komunalnych, proszę państwa, i nasuwają mi się takie porównania, co było do 2000 roku, co jest po 2000 roku. Miałem ojca, który bardzo wcześnie, jak na moje życie zmarł, w 2000 roku, więc mogę powiedzieć coś na ten temat. Miałem parę lat mamę u siebie i tutaj zaczęły się znaczne zmiany, natomiast w tej chwili od roku, no, - - - - - , więc mam porównanie na przestrzeni dwudziestu paru lat, do tego życie zawodowe.

Proszę państwa, jak większość osób dojrzałych dociera do nas taki problem – chora osoba w domu, starsza osoba, niepełnosprawna osoba, prawda? Zostawaliśmy z tym tematem sami – taka jest prawda – natomiast po 2005 roku,

tak można powiedzieć, następowała zmiana, po 2005 roku już nastąpiła ta zmiana. Obecnie jest wiele, wiele poprawy. Nie mówię, że jest idealnie. Jeszcze z mamą w 2012 roku odczułem to, co pani prezydent mówiła – brak hospicjum, brak dostępu do hospicjum. Bowiem nie można powiedzieć i myśleć tutaj, jak większość osób jest młodych – „da sobie radę”. Tak, ale już nie fizycznie. Ja mam -----, mam -----, jak ja mogę podnieść osobę, która waży 70, czy 80 kg? Jak ja mam ją zaprowadzić do ubikacji, która ma drzwi 60 cm, proszę państwa? Ja, po śmierci mamy zacząłem robić remont mieszkania, dostosowując go, z moich doświadczeń, do osób niepełnosprawnych, bo się liczę, że ja i żona będziemy mieli ten problem. I tutaj chciałem, proszę państwa, powiedzieć, że inaczej mamy plany emerytury, inaczej to wygląda, życie prostuje te tematy. Wiele spraw po prostu zmienia się wraz z życiem. Tutaj aktualnie małżonka przebywa.. no, mogę powiedzieć, -- -----, więc nie jest to jakieś tam udawanie, ----- i proszę państwa, wiele osób nie zdaje sobie sprawy, ile to jest problemów i tematów dodatkowych z dnia codziennego. Do- stałem -----, dzwonię do córy, nie przyjadę, bo -----, godzina 11 w nocy, taksówka, do szpitala, kładziemy pana. Nie, nie wiem, czy ktoś miał taki ból, to jest porównywalne z porodem ponoć. Proszę państwa, lekarz patrzy – no, tak, małżonka... Ja mówię – za dwie, trzy godziny muszę być w domu. Kroplówka, kroplówka, czwarta godzina, wzywam taksówkę, wracam. Przyjeżdża taksówkarz – „Do domu?”. Ja mówię – „A skąd pan wie?” – „Na -----?” Ja mówię – „Tak”. – „Bo ja pana przywoziłem”, ta sama zmiana nawet taksówek. Proszę państwa, są rzeczy nieobliczalne.

Jak wspominałem, miałem problem z mamą. Mama też ----- - ---- - - -----, -----, bo ja jeszcze pracowałem i pracowała żona. --- - - - - ---. I mam porównanie z lat dziesiątych, jedenastych – 2010-2011, i mam po- równanie dzisiaj. Odchodziły, nie miał nowych obiektów, nie miał takiego zaplecza, nie miał takiej, powiedzmy, przygotowanej szeroko kadry, małżonka po pandemii ----- - - - - -. Ja zadeklarowałem się, że będę ją woził. Jest to odprężenie dla tych osób – te pięć, sześć godzin dziennie – to jest dużo. I proszę państwa, podziwiałem organizację pracy. Mam takie zboczenie zawodowe, po- nieważ przepracowałem 45 lat, więc troszeczkę tej praktyki, doświadczenia mam, widzę zmiany. Nie można tylko narzekać. Tak jak mówię – są pewne rze- czy, że jeszcze jest tego mało, że jest to krótko, że są jakieś tam niedogodności, ale idzie to w dobrym kierunku i uważam, że ten dobry kierunek trzeba by było zachować, i tutaj trzeba by było zwiększać takie możliwości, żebyśmy mogli w większej ilości, jak pani prezydent podała, że jest 30%, ja wyczytałem w ma- teriałach 24, ale łącząc niepełnosprawnych jeszcze, prawda, łącząc osoby star- sze, chyba nawet przekroczymy te 30% - przerażające to jest – ale tutaj jest niezbędna potrzeba. Młodzi ludzie, jak widzę, z zachowania się tych ludzi. A pracowałem z młodymi ludźmi, również miałem zajęcia na wyższej uczelni, bo wykładałem zajęcia praktycznie, że ci młodzi ludzie nie rozumieją do pew- nego momentu, aż się sami nie zderzą z problemem osoby starszej. Tak się składa, że w budynku, w którym mieszkam, zasiedlałem ten budynek jeszcze jako kierownik osiedla, mieszka również wiele osób starszych, w tym również niepełnosprawnych, niewidoma, osoby starsze z dysfunkcją chodzenia. I proszę państwa, często ja nawet podpowiadam tym osobom – niewidomej na przykład – gdzie i jak można skorzystać. Można w prosty sposób pomóc. Zrobiłem duży

spis telefonów, gdzie na jednej całej stronie dużą czcionką wydrukowałem jej spis telefonów. Ona korzysta przy pomocy lupy i sobie to czyta. Najlepszy był prezenta dla niej na imieniny. I wiele, wiele takich rzeczy można by było zrobić, pomóc jako sąsiedzi.

Mogę porównać te zmiany właśnie, tak jak już wspomniałem, proszę państwa, pani prezydent mówiła o Głowackiego. Codziennie przejeżdżam przez ulice Głowackiego jadąc od córki, czy jadąc z żoną i proszę państwa, denerwowało mnie to, że okres zimy przegapiliśmy, bo to był naprawdę okres stracony, zima była dobra. No, dobrze, że się nie zdewastował ten budynek w dalszym stopniu, ale w tej chwili muszę powiedzieć, że podziwiam, bo już widzę przygotowanie pod panele jakieś, czy woltaiczne, czy ciepłownicze, nie wiem, natomiast już jest wiele, wiele spraw zrobiony i chyba ten termin wrześnieowy, jak pani wspomniała, będzie dotrzymany.

Pobyt, proszę państwa, dzienny, pobyt – to co pani też mówiła – wytchnieniowy, chociażby w takim przypadku, ja nie z darma racji powiedziałem o tym, no, problemie położenia się drugiej osoby. Bo dzwonię, załatwiam, kładę się i tak jak pani mówi, mam operację, czy mam zabieg, czy mam badanie zrobione, i to jest bardzo dużym plusem, to jest niezbędne. Bo nie można odrywać dzieci, a tutaj też jest sytuacja skomplikowana, nie można odrywać dzieci tylko i wyłącznie dlatego, że my sobie nie dajemy rady. A to jest jednak temat trudny.

Inne, proszę państwa, dane i to, co wspominali moi przedmówcy – ta Strefa 60+, telewsparcie, no, tutaj opieka domowa, proszę państwa – istotne rzeczy, naprawdę i uważam, że to trzeba rozszerzać. Mnie się wydaje i tutaj jest prośba do następców, powiedzmy, żeby te działania wyprzedzały na tyle przyspieszenie tych działań, nie pogorszenie, tylko przyspieszenie, aby to społeczeństwo w szalejącym tempie starzejące się mogło mieć jakieś godne warunki życia i godne warunki tej egzystencji na starość, bo i świadomość człowieka jest taka, że chciałby nie sprawiać kłopotu, ale tak jak pani mówiła, sama starość, jak słyszę o tych starszych osobach, które są same w domu, czekają na telefon, czekają na wizytę, czekają na kolegów, no, pandemia troszkę zepsuła to, niemniej jednak można zadzwonić do kolegi, można porozmawiać. No, wydaje mi się, że jest to nieodzowne i takie działania powinny być kontynuowane.

Nie będę przytaczał materiałów i danych, bo już wszystko było powiedziane na ten temat. Chciałbym po prostu zaapelować tylko do Rady Miasta, do państwa wszystkich tu obecnych, aby temat ten nie został zsypany, że tak powiem, w jakimś... jest postęp, w postępie i stajemy. Nie, musimy mimo wszystko zwiększyć, uważam, działania w tym zakresie. No, niestety przyszły nam takie czasy, tak żyjemy. Ja pomagam, jak to się mówi, jak mogę, uważam, że zasługuje tutaj na pochwałę dyrektor, który ma masę inicjatywy, widzę ten postęp przez 8 lat od ostatnich jego działań, ja, była ----, do pierwszych działań, jak przyszła ----. Jest to niesamowita różnica. I proszę państwa, zarzuty tego typu, że zbyt komfortowo, zbyt wygodnie, to chyba nie tak jest. Podobało mi się tam, że – a byłem - --- ---- - że proszę państwa, są tam sale spotkań, gdzie się mogą wszyscy spotkać, gdzie mogłem mieć jakąś dyskusję, mogą mieć rozmowy z psychologiem. Tego brakuje w tej chwili. Proszę państwa, na pewnym etapie choroby musi być ta rozmowa. I to nie ominie każdego, musi mieć pomoc, jakąś taką podbudowę psychiczną, a najlepsze to są takie spotkania właśnie w gronie,

jak się ludzie mogą dogadać, jeden poradzić drugiemu i pomóc. Dziękuję serdecznie za umożliwienie. Apeluję do Rady i do wszystkich obecnych, aby w tym działania nie poprzestały, aby dalej tempo wzrostu jakoś następowało. Dziękuję serdecznie. Do widzenia.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 11 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję panu bardzo. Zapraszam panią Celinę Stasiak. Zapraszam serdecznie.”

Prez. K. Żuk „Panie przewodniczący, jeśli państwo pozwolicie, ja tylko chciałbym wyrazić wielkie podziękowanie dla pana za te słowa, bo my wiemy, jak świetny jest personel w naszych domach pomocy społecznej, czy w tych środowiskowych centrach, ale też chciałbym, żeby to było docenione. Oni są świetnie wyszkoleni, świetnie zorganizowani, dyrektorzy, tak jak dyrektor Łaba przy ul. Kalinowszczyzna w tych ośrodkach, to jest osoba, która ma ogromne doświadczenie i to, co najistotniejsze, budują taką prawie domową opiekę dla wszystkich potrzebujących. Ja za te słowa dziękuję, bo to nam jest bardzo potrzebne, żebyśmy mieli świadomość, że to my też jesteśmy w stanie wyznaczać te standardy, nie tylko Francja, Niemcy w naszych miastach partnerskich. Oni dzisiaj mogą się od naszych pracowników uczyć. Dziękuję bardzo.”

Pan W. Borkowski „Część wypowiedzi nieczytelna – poza mikrofonem - ...i rozmawiamy o tych domach pomocy, pyta się, czy gdzież żona przebywa, ja mówię, że przebywa na Kalinie, to moja mama tam jest. Ja mówię – „nie”. Tam nie mam mamy, bo widziałem mamę pana w Głusku, prawda? On mówi – „No właśnie jest problem, bo na Towarowej nie bardzo chcą takie osoby przyjmować, a tam przyjmują?” Ja mówię – „Tak, widzę, że są takie osoby, są podzielone na grupy w miarę rozwoju choroby, proszę państwa, bo ta choroba to do siebie ma. I to przewidywanie tej przyszłości. Chociaż złej opinii nie miał i chwalił ten dom. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Szanowni państwo, ja proszę radnych o powrót na salę, z Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości nie widzę ani jednego radnego, więc bardzo proszę, żeby jednak poważnie traktować dzisiejsze obrady.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pani Celina Stasiak – bardzo proszę.”

Pani Celina Stasiak „Dzień dobry państwu. Nie wiem, czy mnie słyhać – chyba tak. Nazywam się Celina Stasiak. Prywatnie jestem mieszkanka Lublina, mamą, babcią zatroskaną o los naszych dzieci edukowanych w mieście. Służbowo jestem prezesem Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Zabierając głos w tej debacie, chciałbym oddać sprawiedliwość. Sprawiedliwość, ponieważ tak rzadko mówimy o sukcesach, o osiągnięciach, a one są, jeżeli chodzi o oświatę, naprawdę bardzo duże. Posiłkując się pewnymi notatkami, jeżeli pozwolicie państwo, chciałbym usiąść i przedstawić opinię, zarówno własną, jak i taką jaką udało mi się zebrać w środowisku na temat tego, co się dzieje w oświacie lubelskiej.

Otóż, zadania samorządu na rzecz oświaty i jej pracowników stanowią oczywiście jedną z najważniejszych dziedzin w życiu miasta, nie tylko pod względem ilościowym, liczy uczniów uczęszczających, czy osób korzystających z usług oświaty, ale także ze względu na zaangażowanie finansowe. Jednym z mierników tego zaangażowania jest to, jakie środki miasto przeznaczają jako wkład własny do realizacji zadań oświatowych. Kwota jest niebagatelna, bo to 165.334.212 zł, i to jest prawie 36% budżetu miasta.

W 2019 roku miasto wdrożyło dwie podwyżki płac dla nauczycieli. Cięciem na te nasze relacje kładzie się strajk nauczycieli z marca-kwietnia 2019 r., proklamowany przez Związek Nauczycielstwa Polskiego. Stanowisko Rady Miasta Lublin zawierało poparcie, stanowisko pana prezydenta również zawierało poparcie dla naszych działań, uznanie dla pracy nauczycieli, którzy już po raz dziewiąty przynoszą miasto tytuł Samorządowego Lidera Edukacji. Jednakże nie uzyskaliśmy zadowolających rozstrzygnięć postrajkowych. Samorząd starał się zrekompensować utracone przez nauczycieli środki, a dla nas były to środki niebagatelne, poprzez stworzenie możliwości prowadzenia dodatkowych zajęć, które jednak w minimalnym stopniu zrekompensowały utracone wynagrodzenia. Tak na marginesie – to jest takie dziwne, że niektóre zawody jeszcze nie zdążą zastrajkować, już otrzymują podwyżki. My w swojej determinacji, zresztą świadomie się na to zdecydowaliśmy, straciliśmy bardzo wiele.

Samorząd lubelski wdrożył także podwyżki płac dla pracowników niepedagogicznych – wspominał o tym pan prezydent Mariusz Banach – bo proszę państwa, były to bardzo dramatyczne negocjacje. Nie tylko doprowadziliśmy do mniej więcej wyrównania płacy pracowników niepedagogicznych na terenie Lublina, chodzi o to, że były bardzo duże różnice pomiędzy przedszkolami, szkołami podstawowymi, szkołami średnimi, ale też spotkaliśmy się i wzięliśmy na swoje barki ciężar dźwignia przez 4 miesiące niezadowolonych pracowników administracji, albowiem ta pierwsza regulacja spowodowała to, że pracownicy administracji prawie że pozostali w tyle za pracownikami obsługi. Każda ze stron musiała zrobić te pół kroku do tyłu po to, aby wspólnie później pójść do przodu, aby wdrożyć te podwyżki, które kosztowały miasto kwotę około 5 mln zł. Łącznie na podwyżki płac pracowników oświatowych wydatkowano kwotę 22.426.044 zł.

Na pozytywną uwagę z pewnością zasługuje przeprowadzenie skutecznej rekrutacji tzw. podwójnego rocznika spowodowanego wdrożeniem nieefektywnej reformy edukacji. W ramach koniecznych działań utworzono dwa nowe licea ogólnokształcące – XXIX przy ulicy Lipowej i XXX przy ulicy Wajdeloty.

Również doceniamy bardzo duże zaangażowanie i dofinansowanie finansowe miasta do projektów unijnych, albowiem to one poprawiły stan techniczny wielu obiektów, wielu pracowni, wielu miejsc pracy, poprawiając tym samym warunki pracy nauczycieli. Zdecydowanie możemy powiedzieć, że warunki pracy nauczycieli w mieście Lublinie są coraz lepsze i właściwe zabezpieczenie dofinansowania, bo to przecież też wymagało przewidywalności, skutkują włąśnie lepszymi warunkami pracy, lepszymi warunkami na boiskach, czy w salach gimnastycznych.

Zarówno przebieg rekrutacji do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych oraz zmiany w sieci szkół związane z wdrożeniem reformy, przekształceniem liceów z trzyletnich na czteroletnie, przekształcenie techników czteroletnich na pięcioletnie, zakończenie działalności gimnazjów,

przekształcenie szkół policealnych dla dorosłych, racjonalizacja sieci szkół była niezwykle trudnym zadaniem i bez wątplenia tutaj na wysokości zadania stanęła działalność prezydenta miasta, wiceprezydenta ds. oświaty pana Mariusza Banacha, jak i pani Ewy Dumkiewicz-Sprawki, dyrektora Wydziału. Bez wątplenia patronat nad tymi wszystkimi przedsięwzięciami, jak i umiejętność współpracy ze strony pana dr. Krzysztofa Żuka, prezydenta naszego miasta. Należy ocenić te wszystkie działania bardzo, bardzo pozytywnie. Miasto dołożyło także wielu starań, aby w związku z zakończeniem klas dotychczasowych gimnazjów wszyscy nauczyciele mieli możliwość dalszego zatrudnienia.

Proszę państwa, chyba każdy z was zdaje sobie sprawę, co oznacza poczucie bezpieczeństwa. W tamtych czasach to poczucie bezpieczeństwa ze strony nauczycieli było bardzo ważne i myślę, że będę wyrazicielem wszystkich nauczycieli, którzy zatroskani o przyszłość dnia jutrzejszego z ulgą przyjęli deklarację o zatrudnieniu, znalezieniu miejsca pracy dla wszystkich, że wyrażę słowa podziękowania za takie podejście zarówno do pana prezydenta dr. Krzysztofa Żuka, jak i do całej Rady Miasta, że takie starania podjęła. Wasze wspólne stanowisko w tej sprawie, o której mówię, dotarło do wszystkich członków rad pedagogicznych, do wszystkich nauczycieli i było bardzo życzliwie przyjęte. Pomimo nieustannych niedostatków finansowych powodowanych zbyt niską subwencją oświatową, miasto Lublin realizowało programy rządowe i gminne, takie jak: Wyprawka szkolna, Narodowy Program Rozwoju Czytelnicstwa, realizacja programu na rzecz społeczności romskiej, program wspierania na terenie Lublina edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, realizacja programu dożywiania, programu „Bezpieczna droga. Strażnicy ruchu drogowego”, programu „Przedszkole i szkoła promująca zdrowia”, miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów, programu wspierania laureatów i finalistów zawodów stopnia centralnego olimpiad oraz turniejów studiujących na terenie miasta Lublin, program powszechniej nauki pływania „Lubelskie pływające przedszkolaki”, a także realizacja rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”. Jest tych programów bardzo dużo. Wszystkie one służą lepszej edukacji, lepszemu rozwojowi naszych dzieci i młodzieży.

Powyższe działania znajdują także uznanie mojego związku i myślę, że wszystkich pracowników oświaty, a przede wszystkim rodziców, mieszkańców miasta.

Chciałam powiedzieć, że wielokrotnie słyszałam ze strony różnych przedstawicieli związków zawodowych, że to myśmy to załatwili, to myśmy doprowadzili do podwyżek, to myśmy doprowadzili do tego, czy tamtego. Myślę, że owszem tak, ja też poniekąd sobie przypisuję owe zasługi, ale myślę, że podziękowania należą się właśnie panu prezydentowi i państwu radnym.

W minionym roku kontynuowano działania na rzecz rozwoju szkolnictwa zawodowego, co stanowiło realizację jednego z priorytetów w obszarze edukacji, wyznaczonego przez Strategię Rozwoju Lublina na lata 2013-2020, dostosowując profile kształcenia zawodowego do zmieniającego się otoczenia. Kluczowe znaczenie ma współpraca z partnerami zewnętrznymi i pracodawcami.

Jednym z nowych i nowoczesnych kierunków jest kształcenie w zawodzie technik szerokopasmowej komunikacji elektronicznej, realizowane przez Technikum Elektroniczne im. Obrońców Lublina 1939 roku oraz technik robót wykończeniowych w budownictwie realizowany w Technikum Budowlanym w Zespole Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego.

Nie sposób nie wspomnieć o siedmiu projektach finansowanych, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, których celem było podniesienie jakości edukacji. Wartość projektów to prawie 36 mln zł. Poprawiły one m.in. bazę kształcenia zawodowego poprzez budowę i wyposażenie stacji diagnostycznej, wymienianej już przez pana prezydenta Szymczyka, przy Zespole Szkół Samochodowych w Lublinie, czy też poprawa warunków edukacji ogólnej w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Vetterów w Lublinie. Dla nas nauczycieli i pracowników oświaty ogromne znaczenie ma to, w jakich warunkach pracujemy, w jakich klasopracowniach realizujemy swoje zadania dydaktyczne, dlatego pozytywnie oceniamy realizację zadań samorządowych i działalność pana prezydenta w przedmiotowym zakresie. Wykształcony, posiadający wiedzę specjalistyczną pracownik wnosząc swój potencjał oczekuje dobrych warunków pracy, uzyskiwania nagród i wyróżnień o charakterze materialnym i niematerialnym. I tak, w roku 2019 742.850 zł zostało przeznaczonych na 100 nagród dla nauczycieli.

Wyrażam nadzieję i pokładam zaufanie, które zazwyczaj wchodzi po schodach, ale zjeżdża windą, w to, że przejściowe problemy związane z realizacją zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz nagród prezydenta miasta w 2020 roku zostaną pozytywnie rozwiązane, pomimo sytuacji epidemiologicznej w kraju powodującej utratę dochodów miasta.

W ubiegłym roku przeprowadzono 30 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Stwierdzam, że troska o nauczycieli i pracowników niepedagogicznych przejawia się także w tym zakresie. Konkursy odbywają się w atmosferze życzliwości oraz wzajemnego szacunku. O tym, kim jesteśmy, nie świadczy wykształcenie, majątek, wygląd, a nawet talent, ale jak traktujemy drugiego człowieka.

Pragnę również złożyć podziękowania w imieniu prezesa Okręgu Lubelskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego, kolegi Adama Sosnowskiego za objęcie Honorowym Patronatem Biennale Twórczości Plastycznej Nauczycieli, które z przyczyn powszechnie panującego COVID-19 miało formę zamkniętą w postaci albumów, nagrań, czy też możliwego obejrzenia na stronie Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej, z której to gościnności skorzystaliśmy. Nadmienię tylko, że Patronatem Honorowym również objął to przedsięwzięcie Wojewoda Lubelski pan Lech Sprawka.

W kontekście przedstawionych argumentów, ważąc za i przeciw, dziękując za dotychczasową współpracę panu prezydentowi oraz państwu radnym jestem za udzieleniem absolutorium. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 14 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Zapraszam, pan Dariusz Boruch.”

Pan Dariusz Boruch „Witam Państwa! Nazywam się Dariusz Boruch i jestem mieszkańcem miasta Lublin. Pozwolicie, że aby usprawnić swoją wypowiedź, po prostu przeczytam to, co wcześniej ułożyłem sobie w głowie.

Witam Pana Prezydenta Krzysztofa Żuka i jego Zastępców, a zwłaszcza Panią Beatę Stepaniuk-Kuśmierzak. Witam Panie i Panów Radnych Miasta Lublin, z Panem Przewodniczącym Jarosławem Pakułą i jego Zastępcami na czele. Witam przedstawicieli poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Lublin, a zwłaszcza, jeżeli jest, bliskiego mi Wydziału Kultury. Witam zgromadzonych Mieszkańców Lublina. Postanowiłem zgłosić się do wypowiedzi, zabrać głos z troski i obawy o przyszłość naszego miasta, a zwłaszcza pewnych sfer jego życia. Zanim jednak przejdę do problemów, chcę podziękować. Jestem mieszkańcem Lublina od 1974 roku, przeprowadziłem się tu z Wrocławia, gdzie się urodziłem i spędziłem 14 lat swojego życia. Przeprowadziłem się więc z miasta, które było wówczas i jest do dziś metropolią do miasta, które miało niewątpliwie urok, ale jednak było miastem prowincjonalnym. Infrastruktura biedna, przemysł, jak się okazało, bardzo teoretyczny, kultura, poza studencką, bardzo zaściankowa, oświata, poza kilkoma wyjątkami, marna, szkolnictwo wyższe na dobrym poziomie, przynajmniej jeśli chodzi o liczby i inwestycje, ale to nie zasługa samorządu. Sport na takim poziomie, ale finansowany głównie z funduszy socjalnych kilku lubelskich fabryk oraz środków centralnych. Samorząd mieszkańców praktycznie nie istniejący. Problemy bytowe załatwiano się, wydeptując ścieżki a to do sekretarza wojewódzkiego, a to do miejskiego, oczywiście sekretarza PZPR. Wiem, jak to było, bo jako mieszkaniec Węgłina Północnego widziałem, jak moi rodzice, wraz z sąsiadami, załatwiali budowę dróg, kanalizacji, czy linii telefonicznych. Konsultacji z mieszkańcami brak, chyba że na zebraniach partyjnych, ale tego nie wiem, bo nie uczestniczyłem. Sytuacja pogorszyła się w latach 80. Lublin był wtedy karany przez władze centralne za swoją opozycyjność. Niestety transformacja ustrojowa nic w Lublinie nie zmieniła, a myślę, że zapłaciliśmy za nią wysoką cenę – przemysł padł – kolos na glinianych nogach – a kolejne ekipy rządzące Lublinem, wybrane już demokratycznie, nie potrafiły przełamać kryzysu i marazmu. Brak wizji, zaściankowość, minimalizm, nieudolność, borykanie się z zaszłością zatrzymały Lublin w miejscu, a były to czasy, gdy inne miasta polskie o podobnym potencjale rozwijały się niezwykle dynamicznie.

Wspominam o tym, ponieważ chcę, abyśmy uświadomili sobie, jaki był moment startu, gdy zaczęło się w Lublinie zmieniać. Najpierw preludium – prezydentura pana Adama Wasilewskiego, a potem, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki dynamiczny skok do przodu, gdy prezydentem w 2010 roku został Krzysztof Żuk, a władzę w mieście przejęli wspierający go radni, zresztą różnych opcji politycznych. Ten skok trwa, ale jest zagrożony. I tu pierwsza troska – mniej pieniędzy dla samorządu z podatków centralnych, więcej zadań stałych narzucanych przez centrum, mniejsze wpływy własne spowodowane pandemią – to wszystko mocno nas wstrzyma. Co zrobić? Nie wiem. My, mieszkańcy musimy chyba mniej wymagać, a rządzący jeszcze lepiej kalkulować i pracować. 2019 rok był jeszcze dobry, ale co będzie dalej?

Wspominałem, że chcę podziękować. Tak, chcę podziękować za liczne dotychczasowe inwestycje w infrastrukturę miasta Lublin – nie będę ich wymieniać, bo zajęłoby to zbyt wiele czasu – podziękować panu prezydentowi, jego

zastępcom, paniom i panom radnym, podziękować zarówno tym wspierającym prezydenta, tworzącym koalicję rządzącą, jak i radnym opozycyjnym. Tak, to dzięki państwa konstruktywnym krytykom i cennym uwagom, wybór inwestycji jest trafny. A że jest trafny, również według was, świadczą państwa materiały wyborcze, gdzie szczerze, mam nadzieję, podpisujecie się niemal pod wszystkimi inwestycjami w mieście i przypisujecie również sobie ich powstanie. Chcę podziękować za stały rozwój i wspierania samorządności w naszym mieście.

Jednostki pomocnicze, rady osiedli, a obecnie rady dzielnic funkcjonują coraz lepiej i są najlepszą formą współuczestniczenia mieszkańców w zarządzaniu miastem. Wiem o tym, bo od ponad 20 lat uczestniczę w tym projekcie jako członek rady dzielnic, a od kilkunastu lat jako przewodniczący zarządu Węglina Północnego. Chcę przypomnieć, że to za Adama Wasilewskiego wprowadzono rezerwę celową w 2009 roku, a za Krzysztofa Żuka jest ona systematycznie zwiększana – od 90 do 150 tys. Jak ważny jest to instrument do działania dla lokalnej społeczności, nie muszę mówić. I tu druga troska – w sytuacji kryzysu finansowego może być pokusa zmniejszenia tych kwot. Panie prezydencie, radni miasta Lublin – nie róbcie tego. W 2019 wykonano kilkadziesiąt małych inwestycji na dzielnicach, których nie było w budżecie miasta Lublin. To dla mieszkańców wartość ogromna. Nie odbierajcie nam tych pieniędzy, a w sprzyjających okolicznościach zwiększajcie. Rady dzielnic funkcjonują bardzo dobrze, funkcjonują dobrze, mimo że nowe statuty bardzo niefortunnie wprowadziły dodatkowe obowiązki, zwłaszcza biurokratyczne, a nie zwiększyły uprawnień i nie dodały nowych, sprawniejszych narzędzi do działania, ale widać, nie zawsze radni, bo to oni nowe statutu tworzyli, potrafią wymyśleć coś dobrego. Pamiętajmy, że często nowe nie znaczy lepsze. Mam nadzieję, że wrócimy do tego tematu w przyszłości i poprawimy parę spraw. Mówię – poprawimy, bo to nasze wspólne zadanie.

Chcę podziękować za rozwój projektu Budżet Obywatelski – to cenna inicjatywa, projekty realizowane są coraz lepiej, tak w jakości, jak i w liczbie, ale może być dużo lepiej. Cieszy reagowanie na sugestie mieszkańców dotyczące regulaminu, martwi, że w 2021 roku będzie na ten cel mniej pieniędzy – i to moja trzecia troska.

Chcę podziękować za działania miasta w sferze kultury – jest to mi szczególnie bliskie. Jestem muzealnikiem, od lat zajmuję się działalnością wystawienniczą Muzeum UMCS, jestem również prezesem Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego Węglin Północny i liderem Amatorskiego Teatru Towarzyskiego, i uczestniczę w tworzeniu lubelskiej kultury. Uczestniczę, bo miasto daje mi do tego sposobność i możliwości. To jest wielka wartość – decentralizacja kultury, bazowanie na inicjatywach oddolnych, stymulowanie, inicjowanie i finansowanie projektów małych, lokalnych oraz wielkich wydarzeń kulturalnych, jak Noc Kultury, Festiwal Sztukmistrzów, Festiwal Smaków, że wymienię te najbardziej znane, oczywiście przepraszam twórców, że nie wymieniam wszystkich. Trzy wielkie jubileusze w naszym mieście – jubileusz 700-lecia nadania Lublinowi praw miejskich w 2017 roku, obchody 100-lecia niepodległości Polski w 2018 r., jubileusz 450-lecia zawarcia Unii Lubelskiej w 2019 r. organizowane były za pieniądze miasta, ale przez niezależne organizacje, twórców zawodowych i amatorów, przez mieszkańców Lublina. Każdy, kto miał pomysł i inicjatywę, mógł współ-

tworzyć te wydarzenia. Miasto je tylko weryfikowało pod względem wartości artystycznej, powszechności i dostępności; zajmowało się ogólną organizacją, pozostawiając obywatelom swobodę tworzenia. I to właśnie tak buduje się społeczeństwo obywatelskie. Organizowane przez Wydział Kultury konkursy ofert Miasto Kultury i Dzielnice Kultury dają możliwość realizacji setek pomysłów wydarzeń kulturalnych, profesjonalnych i amatorskich. Oczywiście mogłoby być ich więcej – i to kolejna moja troska i prośba, aby nie obcinać na to pieniędzy, nie uginać się pod presją zwolenników inwestycji za wszelką cenę. Nie tylko inwestycje podnoszą poziom naszego życia w mieście. Już w tym roku nie będzie realizowany projekt Dzielnic Kultury, małe granty, którego operatorami były miejskie jednostki kultury. I szkoda, wielka szkoda. Chciałbym bardzo mocno podziękować Wydziałowi Kultury za ostatnie działania. Wydział Kultury, który ze względu na pandemię ułatwiał, jak mógł twórcom dostosowanie się do nowych warunków. Dzięki temu uratowano realizację wielu kulturalnych projektów.

Kończąc, przepraszam, że nie wspomniałem o działaniach w sferze sportu i turystyki, pomocy społecznej, działania na rzecz emerytów, rencistów, osób niepełnosprawnych oraz w dziedzinie oświaty. Wszędzie tam miasto Lublin ma duże osiągnięcia. Budowa obiektów sportowych, domów pomocy społecznej, remonty, budowa szkół – to wszystko dzieje się w naszym mieście. Jak długo jeszcze? Wielki skok, jaki dokonał się w mieście Lublinie przez ostatnią dekadę, był kontynuowany mimo mizerności finansowej w roku ubiegłym. Obawiam się jednak, że to może być ostatni dobry rok. A jeśli będziemy musieli - my wszyscy mieszkańcy Lublina – zaciskać pasa, to niech to będzie jak najkrótszy okres czasu.

Żegnając się z państwem, pragnę wręczyć panu prezydentowi Krzysztofowi Żukowi, pani prezydent Beacie Stepaniuk-Kuśmierzak i panu przewodniczącemu Jarosławowi Pakule zdjęcie, znaczy kopia, wykonane podczas ubiegłorocznego lipcowego wydarzenia kulturalnego, którego miałem zaszczyt być animatorem. Była to rekonstrukcja obrazu Jana Matejki Unia Lubelska w 450. rocznicę Unii Lubelskiej w formie żywego obrazu. W wydarzeniu tym uczestniczyło wielu znakomitych lublinian, również pań i panów radnych, i to różnych opcji politycznych – bardzo im za to dziękuję. Praca nad tym projektem udowodniła, że jesteśmy w stanie wspólnie i zgodnie pracować dla jednego celu i niech na przyszłość tym celem będzie rozwój Lublina, ku zadowoleniu i szczęściu lublinian. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy jest obecny pan Czesław Biaduń? Nie widzę. Bardzo proszę, jako kolejny mówca pani poseł. Czy pani poseł zechciałaby teraz właśnie zabrać głos? Już, już, drodzy państwo wracamy do debaty. No, jeden człowiek, a tyle zamieszania narobił. Pani poseł, udzielam pani głosu.”

Poseł na Sejm RP Marta Wcisło „Dziękuję bardzo. Panie Prezydencie! Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Drodzy Mieszkańcy! Ja na wstępie powiem, złożę wielkie wyrazy uznania i podziękowania dla samorządu miasta Lublin za tę dzisiejszą rozmowę i debatę, za tę kulturę, za możliwość wypowiedzenia się mieszkańców na forum bez ograniczania czasu, bez wyłączenia mikrofonów, z udziałem prezydenta, jego zastępców, radnych. Szanowni państwo, ja bym sobie życzyła takiej kultury debaty z mieszkańcami w innych samorządach,

w których bywam, a przede wszystkim marzę o takiej kulturze w Sejmie. To tak tytułem wstępu.

Panie przewodniczący, ponieważ ceniąc czas naszych mieszkańców, którzy czekają od rana na możliwość wypowiedzenia się w tak ważnej uchwale i w tak ważnym punkcie, jakim jest absolutorium dla pana prezydenta, ja ograniczę swoją wypowiedź do ogólnej, mam nadzieję, że w dalszej sesji będę mogła się odnieść szczegółowo.

Po pierwsze – szanowni państwo, funkcjonowanie samorządu jest bezpośrednio uwarunkowane od współpracy z rządem. To są naczynia połączone, które powinny funkcjonować dobrze, powinny być drożne. Niestety od 5 lat nie ma tej współpracy między rządem a samorządem, co widzimy we wszystkich samorządach, a przede wszystkim naszym lubelskim, bo tutaj mam najwięcej wiedzy. Powiem tylko tyle, że polityka rządu doprowadziła do notorycznego i stałego spadku dochodów budżetu miasta Lublin, zarówno w kontekście zadań, które są nakładane na samorząd – myślę tutaj o zadaniach oświatowych – w kontekście obietnic składanych przez rząd w odniesieniu do niektórych grup zawodowych- myślę o podwyżkach dla nauczycieli, ale także w kontekście inwestycji. Otóż, szanowni państwo, miasto Lublin, tak jak inne miasta na prawach powiatu, zostały usunięte, zostały wyrzucone z programu budowy dróg lokalnych w Perspektywie 2019-2023. Żadne miasto nie dostanie złotówki w tym czasie na budowę dróg lokalnych. Pan premier mówi bardzo dużo o zrównoważonym rozwoju. Jak to się ma do Lublina i do innych miast, ale szczególnie miast na tej ścianie wschodniej? Lublin, Lubelszczyzna są najbiedniejszym regionem w całej Unii Europejskiej. Pozbawia się nas wpływów z tego Programu.

Kolejną kwestią, niezwykle ważną, jest sytuacja wywołana epidemią koronawirusa. Dostaliśmy duże wsparcie, jako kraj, z Unii Europejskiej, bo jest to aż 7,5 mld euro. Ile z tego dostał Lublin, szanowni państwo? Zero, ani złotówki do dziś nie otrzymał Lublin. Co prawda, są zapowiedzi funduszu samorządowego i pomocy miastu, *de facto* do dnia dzisiejszego miasto nie otrzymało ani złotówki. Ale jest to fundusz, który tak naprawdę nie wiemy, czy będzie kontynuowany, czy został ogłoszony tylko przed wyborami. Za pięć miesięcy tego roku, szanowni państwo, spadek dochodów w naszym mieście to około 40 mln zł. Czy zostało to w jakiś sposób zrekompensowane Lublinowi? Niestety nie. Za rok 2019 nie wypłacona subwencja oświatowa dla Lublina to 168 mln, a przez pięć lat rządów, obecnych rządów to aż 700 mln zł. Ileż można by było za to zbudować szkół, przedszkoli, żłobków, dróg i chodników? To są pieniądze, które powinny trafić do kasy, do budżetu miasta Lublin. To są zobowiązania państwa wobec samorządów i to są zobowiązania państwa wobec mieszkańców naszego samorządu.

Kolejną kwestią jest, szanowni państwo, pakiet pomocy zawarty w tarczach. Tyle się mówi o pomocy samorządów, ale to nic innego, jak propaganda sukcesu. Ja odsyłam państwa do filmiku, który jest zamieszczony na stronach Kancelarii Premiera, w którym możemy zobaczyć sielankę i świetną współpracę rządu i samorządu. Tymczasem w ostatniej tarczy rząd wprowadza zapisy, które mówią, że w mieście Lublin, zresztą tak jak w innych też gminach, nie będzie w tym roku wpływów z tytułu użytkowania wieczystego, a te wpływy za rok 2019 to 6 mln zł. Te przychody, te wpływy zostają przesunięte na rok 2021. W sytuacji

kryzysu, w sytuacji, kiedy miasto wspiera przedsiębiorców, mieszkańców pozabawia się nas tak dużych wpływów. Ja bym mogła dużo mówić tutaj o braku współpracy rządu i samorządu, ale chciałam dzisiaj zapytać zarówno kolegów z PiS-u na szczeblu samorządowym, ale też parlamentarnym: co zrobiliście dla Lubelszczyzny, dla Gminy Lublin, czy skierowaliście jakieś stanowisko, apel do pana premiera, aby pomóc Gminie w tak trudnej sytuacji? A może przygotowaliście jakiś projekt ustawy, uchwałę? Bo jak do tej pory, szanowni państwo, to politycy partii rządzącej głosują przeciwko wszystkim projektom i wnioskom do budżetu dla Lubelszczyzny, a to jest pomoc dla oświaty, to jest pomoc dla służby zdrowia, dla domów pomocy społecznej, nawet stadion żużlowy też odrzucili. A w ostatniej tarczy głosowali nawet przeciwko wsparciu dla lotniska Lublin. Czy tak ma wyglądać współpraca rządu i samorządu? Bo jeśli ktoś mi dzisiaj... - **(Radny P. Breś** „Pani poseł, proszę nie kłamać...” – Proszę mi nie przerywać... - **(Radny P. Breś** „...bo pani jest nagrywana. Mam nadzieję, że pani liczy się z tym. Proszę nie kłamać i nie wiem, w którym punkcie my jesteśmy, bo widzę punkt „Debata nad Raportem, a pani zaczyna uprawiać politykę...” – Panie przewodniczący, to ja jestem Marta Wcisło, a nie pan Piotr Breś...”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Panie radny Breś, bardzo przepraszam, każdy z państwa ma możliwość zabrania głosu, będzie miał możliwość. Bardzo proszę, pani poseł.”

Poseł M. Wcisło „Bardzo dziękuję. Ja wiem, że to jest nieprzyjemne i że to boli, drogi kolego, wiem, ale takie są fakty po prostu. I jak ja dzisiaj usłyszę od was o zadłużeniu, to ja wam przytoczę zadłużenie...”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Pani poseł, przepraszam, pani poseł, proszę kierować do Rady swoje wystąpienie, do pana prezydenta... - **(Radny P. Gawryszczak** „Ale my mówimy o roku 2019, a tarcze są w 2020...”) - ...a nie indywidualnie do członków PiS-u. Bardzo proszę.”

Poseł M. Wcisło „Proszę nie cenzurować mojej wypowiedzi, ja mówię to, co słyszę od mieszkańców... - **(Radny P. Gawryszczak** „To do rzeczy proszę...”) - ...i to, co słyszę w Sejmie... - **(Radny Z. Ławniczak** „To w Sejmie jesteśmy, czy na Radzie Miasta?”) – O, widzicie państwo...”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Panowie radni, bardzo proszę o zachowanie spokoju, bardzo proszę.”

Poseł M. Wcisło „Prawda niestety boli, ale taka jest prawda, że stan finansów samorządu miasta Lublin jest absolutnie uwarunkowany współpracą z rządem, który narzuca zadania, za którymi nie idą pieniądze, który nie wypłaca subwencji oświatowych, który ogranicza dostęp do programów budowy dróg i nie będzie więcej wymieniać. Jakby pan był na sali, to by pan słyszał, że miasto Lublin zostało wyrzucone – powtórzę to raz jeszcze – z budowy dróg samorządowych w Perspektywie 2019-2023. Szkoda, że zamiast krzyczyć na mnie, nie krzyczyście na swoich posłów, którzy nie dopilnowali tego, bo minister Adamczyk, z którym rozmawiałam, nie chciał się ze mną spotkać, w przelocie miał dla mnie dwie

minuty, żeby mi powiedzieć, że niestety pieniędzy dla Lublina i dla województwa lubelskiego... dla Lublina, bo to jest ustawa, to jest program dotyczący miasta na prawach powiatu, nie będzie. *De facto*, chciałam powiedzieć, szanowni państwo, że słuchając przez ileś lat tutaj, na tej sali zarzutów pod adresem pana prezydenta, że zadłużył miasto, to tak naprawdę przez ostatnie pięć lat zadłużenie Gminy Lublin w zdecydowanej większości jest spowodowane polityką rządu, który nie wywiązuje się ze swoich zadań wobec samorządów, i ma to bezpośredni wpływ na finanse Gminy Lublin. A jeśli będziecie chcieli szczegóły, mam przygotowane. Na tym zakończę, dziękuję bardzo, panie przewodniczący, szanowni państwo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 10 min.)

Radny P. Breś „Panie przewodniczący, ja chciałem *ad vocem* pani poseł...”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo...”

Radny P. Breś „...powiedzieć dwa słowa...”

Przew. RM J. Pakuła „Nie, nie, nie ma w tym momencie trybu...”

Radny P. Breś „Ale pani poseł, ale pani poseł...”

Przew. RM J. Pakuła „...nie ma w tym momencie trybu *ad vocem*...”

Radny P. Breś „...mija się z prawdą...”

Przew. RM J. Pakuła „W tym momencie, panie radny, nie ma trybu *ad vocem*, w tej chwili jest dyskusja publiczna z udziałem mieszkańców. Pani poseł zapisała się w kolejce, była 13. W tym momencie, kiedy przyszła jej kolej, zabierała głos, a teraz zabierze głos osoba zapisana pod numerem 14. Bardzo proszę, pan Filip Merklejn.”

Pan Filip Merklejn „Dzień dobry państwu, dziękuję za udzielenie głosu. Szanowni Państwo! Panie Prezydencie! Bardzo się cieszę, że mogę zabrać głos, że mogę wziąć udział w tej debacie, ponieważ wydaje mi się, że mogę przedstawić troszkę inną perspektywę, niż moi szanowni przedmówcy.

Po pierwsze – z racji tego, że stosunkowo krótko jestem mieszkańcem Lublina, przeprowadziłem się niewiele ponad rok temu z Warszawy, wcześniej mieszkałem też w innych miastach, więc mam jakby porównanie odnośnie komfortu życia względem innych miast – i mniejszych, i większych. Przeprowadziłem się, ponieważ moja firma postanowiła otworzyć tutaj swój oddział, reprezentuję grupę Lingaro czyli grupę, na którą składają się dwie firmy Lingaro i Orba działające w branży IT, w obszarze najnowocześniejszych rozwiązań z tego zakresu, więc też mogę przedstawić pokrótce perspektywę jako przedstawiciel biznesu, jako przedsiębiorca, i właśnie od tego spojrzenia chciałbym zacząć.

Proszę mi pozwolić na dwa, trzy zdania tytułem wstępu. Firma Lingaro istnieje 12 lat, jest to firma polska, ale działająca na całym świecie, obsługująca największe firmy na świecie, mająca biura w Polsce, w Stanach i w Azji, i na ten

moment wraz z Orbą jako grupa zatrudniamy około 850 osób. Rok temu uruchomiliśmy oddział w Lublinie, na konferencji prasowej zadeklarowałem, że za dwa lata będziemy tu zatrudniać 100 osób, w maju minął rok i w maju też przekroczyliśmy 50 osób, także pomimo trudnych okoliczności wywołanych pandemią i kryzysem udaje się plan realizować.

I teraz, dlaczego o tym mówię? Ponieważ wydaje mi się, że fakt, że nasza firma otworzyła oddział w Lublinie i mimo trudnych okoliczności ekonomicznych się rozwija, tak jak wspomniałem, zatrudnia już 50 osób, za rok będzie zatrudniała 100 osób. Działamy w branży bardzo nowoczesnej, obsługujemy największe korporacje, oferujemy świetne warunki zatrudnienia. Wydaje mi się, że jest to konkretna wartość dla miasta Lublin i dla okolic. I teraz to, że pojawiliśmy się w Lublinie, to nie stało się przypadkiem, dokładnie odwrotnie – firma analizowała kilka miast w Polsce i jednym z kluczowych czynników, który spowodował o wybraniu Lublina była bardzo otwarta proaktywna postawa pracowników Departamentu Prezydenta, a szczególnie pracowników zespołu dyrektora Sagana i właśnie ta otwartość, profesjonalne podejście, proaktywność spowodowały, że wybraliśmy Lublin, na czym, tak jak wspomniałem, wydaje mi się, że teraz i w przyszłości skorzysta całe społeczeństwo tutejsze.

Też byłem bardzo mile zaskoczony, kiedy po rozpoczęciu się tych wszystkich niemiłych dla nas wydarzeń z COVID-em niewiele później otrzymałem telefon z Urzędu Miasta z pytaniem, jak to na nas wpłynęło, czy w nowych okolicznościach potrzebujemy jakiejś pomocy. Szczerze mówiąc, działam w biznesie ponad 20 lat, żyję ponad 40 lat, pierwszy raz w życiu mi się zdarzyło, że urzędnik do mnie dzwoni z pytaniem, jak mi pomóc i co się zmieniło, i jak może jeszcze wesprzeć moje działania, bo to naprawdę bardzo krzepiące doświadczenie i w ogóle ten fakt, że współpraca z Urzędem Miasta nie zakończyła się na uruchomieniu oddziału, tylko jest cały czas żywa, ciepła i personalna komunikacja, jest naprawdę czymś dla mnie wzorcowym i wydaje mi się, że czymś, co powinno być stawiane jako wzór dla innych administracji w kraju.

Tak płynnie przechodząc od spraw biznesowych do takiej perspektywy czysto ludzkiej, czysto obywatelskiej, też byłem pod ogromnym wrażeniem, kiedy zwrócono się do nas znowu z tej samej komórki à propos akcji Uczeń na lubelskiej wyżynie IT. Wszyscy wiemy, że Polska boryka się z tym samym problemem, co wiele innych krajów, że jest zbyt duży odpływ talentów do stolicy i poważny problem, że jakby nie może się pół kraju przeprowadzić do jednego miasta, to po prostu nie ma prawa działać, więc było dla mnie strasznie krzepiące, że są podejmowane działania konkretnie temu przeciwdziałające, dzięki którym młodzi ludzie mogli odwiedzić najnowocześniejsze firmy w Lublinie, przekonać się, że już nie ma potrzeby po studiach wyjeżdżać do stolicy, że można znaleźć świetną pracę tu, na miejscu, i właśnie to, że administracja samorządowa była w stanie poprosić 8, czy 9 firm na co dzień ze sobą konkurujących, czasami nawet, jak to w biznesie brutalnie, i zainspirować ich do zawieszenia tej konkurencji i współdziałania w celu jakby tutaj szczytnej idei lokalnej, było naprawdę dla mnie bardzo krzepiące, bardzo inspirujące, bez wahania zgodziłem się, jako dyrektor oddziału, że weźmiemy w tym udział i udostępniłem swoje biuro na rzecz tej akcji, w ramach czego nawet prelegenci z firm konkurencyjnych mogli nie tylko przeprowadzić ciekawe wykłady, ale też prezentować swoje materiały reklamowe, ale tak jak wspomniałem, ta konkurencja została,

mówiąc kolokwialnie, zawieszona na kołek, ponieważ była tu piękna inicjatywa poprowadzona przez właśnie komórkę dyrektora Sagana.

Przechodząc już zupełnie do perspektywy prywatnej, na potrzeby jakby rozwoju zawodowego, rok temu przeprowadziłem się do Lublina, a wcześniej mieszkałem w Warszawie, Reszowie, Nowym Sączu i muszę powiedzieć szczerze, że po prostu jestem zauroczony i zakochany i już wiem, że chcę mieszkać tutaj do końca życia, ponieważ jest to jedyne miasto, z którym do tej pory miałem do czynienia, gdzie naprawdę łączą się zalety bardzo dużego ośrodka i bardzo małego ośrodka, albo mówiąc to samo innymi słowy, są zalety dużego miasta, a nie ma tych wad. Tak jak wspomniałem, rok temu przeprowadziłem się z Warszawy. Z jednej strony bardzo mnie cieszy, że tutaj się bardzo dużo dzieje biznesowo, kulturalnie, że jest bogate życie akademickie, że jest właśnie ta interakcja, mnóstwo stowarzyszeń, mówiąc z angielska NGO-sów, że to wszystko jest zintegrowane i działa, to jakby jest bogaty świat usług, mówiąc tak po prostu po ludzku – przeprowadziłem się z Warszawy i niczego mi nie brakuje, natomiast nie ma tych wszystkich wad, nie ma tego pędu, tej toksyczności, tego tłoku, tego wszystkiego, co sprawia, że w Warszawie już naprawdę się bardzo ciężko mieszka i bardzo ciężko żyje. I teraz wiem, że to nie jest standard, to nie jest tak, że każde średnie miasto łączy zalety skrajności, bardzo często jest tak, że średnie miasto ma wady dużego i małego, także absolutnie nie jest to typowe, absolutnie jest to wyjątkowe i nie wierzę, że to się wydarzyło samo i że się wydarzyło przypadkiem, taka kumulacja zalet, do których jeszcze mogę dodać wysokie zazielenie miasta, czy to, co przeczytałem, czekając na swoją kolej, że według badania Otodom jest to najbezpieczniejsze miasto do mieszkania w Polsce. No, takie rzeczy nie dzieją się po prostu przypadkiem. Także jak dla mnie są dowodem dobrego zarządzania miastem, dobrego prowadzenia go we właściwym kierunku.

Nie przedłużając, bo już wiem, że cała ta sesja się przedłużyła, tak konkludując, jako reprezentant biznesu i jako dyrektor oddziału grupy Lingaro chciałem po pierwsze serdecznie podziękować pracownikom Departamentu Prezydenta, szczególnie zespołu dyrektora Sagana za, mówiąc kolokwialnie, ściągnięcie nas do Lublina, ale też za to, że ta opieka, ta relacja cały czas trwa i jest dla nas bardzo cenna, a prywatnie, jako człowiek, który właśnie, tak jak wspomniałem, już podjąłem pierwsze kroki, mając na celu sprzedaż mieszkania w Warszawie jak to się uda, chcę kupić domek, albo działkę pod domek w Lublinie i do emerytury sobie tu mieszkać. Także chciałem wam wszystkim państwu podziękować i zapewnić was, że wasza praca daje efekty i są one gołym okiem zauważalne. Dziękuję.” (oklaski) (czas trwania wypowiedzi – ok. 8 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję panu bardzo. Szczególnie miło słyszeć takie ciepłe słowa od człowieka, który od tak niedawna jest mieszkańcem naszego miasta. Dziękuję bardzo. Jako kolejny, pan Filip Jastrzębski.”

Pan Filip Jastrzębski „Dziękuję bardzo. Panowie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Szanowni Państwo! Te ławy nie są mi obce, z uwagi na to, że zasiadam w Młodzieżowej Radzie Miasta Lublin i troszeczkę o młodych, o tym, co młodzi robią w mieście, o tym, co młodym udało się zrobić w Lublinie ze

wsparciem miasta i o tym, co też czeka miasto, jeżeli chodzi o młodych, o ich partycypację w naszym mieście.

Zacznę od tego, że miasto Lublin od wielu lat, na przestrzeni wielu lat bardzo mocno zaczyna angażować młodych w swoje działania. Przykładem tego jest powołany w 2018 roku Zespół ds. dzieci i młodzieży, którego też mam przyjemność być członkiem od dwóch lat, który ma za zadanie doradzać prezydentowi miasta Lublin właśnie jeżeli chodzi o kwestie młodych, tego, co młodzi potrzebują w mieście i to zdanie jest słuchane. Przykładem tego jest zainicjowany właśnie przez owy Zespół razem z prezydentem Mariuszem Banachem, który temu Zespołowi przewodniczy, Młodzieżowy Budżet Obywatelski. Jest to pewnego rodzaju novum, które w naszym kraju zaczyna coraz bardziej się pojawiać, Budżet Obywatelski jest tutaj nazwą nieprzypadkową, gdyż chodzi o to, tak samo jak w Budżecie Obywatelskim, aby mieszkańcy, młodzi mieszkańcy w tym przypadku mogli dostać pieniądze na realizację inicjatyw takich, które uważają za potrzebne. Jedyną różnicą między Młodzieżowym Budżetem Obywatelskim a zwykłym Budżetem Obywatelskim jest taka, że ten młodzieżowy jest skierowany dla młodych, którzy chcą realizować projekty, tzw. projekty miękkie, czyli takie, które mają za zadanie socjalizować młodych, włączać ich w różne inicjatywy społeczno-obywatelskie i warto mówić o tym Młodzieżowym Budżecie, jeżeli chodzi o sprawozdanie z działalności miasta za zeszły rok, dlatego że pojawił się on u nas w mieście po raz pierwszy i było to swego rodzaju wyzwanie, oczywiście przede wszystkim dla miasta, ale też przede wszystkim dla nas młodych, dlatego że tak naprawdę to było coś takiego, pierwszy raz pojawiła się taka możliwość, że młode osoby, które chciały coś zrobić, nie tylko dla siebie, ale przede wszystkim dla innych, mogły dostać na to pieniądze i mogły się z tego cieszyć, że robią coś dla kogoś. Wiele projektów bardzo ciekawych udało się zrealizować, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i studentów, bo też należy pamiętać, że studenci również są objęci możliwością skorzystania z tego budżetu i kilka liczb, które na pewno są ciekawe, ponieważ tak jak powiedziałem, była to pierwsza edycja i w ciągu tej pierwszej edycji już udało się 96 tys. zł rozdysponować na te projekty, z czego 34 tys. to były projekty skierowane dla młodzieży, 27 tys. na projekty dla dzieci, a 35 tys. zł na projekty dla studentów.

Kolejną sprawą jest to, w jaki sposób miasto stara się partycypować młodych, ponieważ nie wiem, czy państwo wiecie, mam nadzieję, że tak, bo też należy wspomnieć o tym, że miasto dąży do tego, aby Lublin stał się Europejską Stolicą Młodzieży w 2023 roku. Na ten moment jest jednym z trzech finalistów i tutaj ogromne podziękowania przede wszystkim dla pani Beaty Stepaniuk-Kuśmierzak, dla pana Mariusza Banacha za to, że starają się razem z nami, razem z całym Urzędem Miasta, z radnymi starają się, aby ten tytuł stolicy do Lublina trafił, a tytuł jest bardzo, powiedziałbym, honorowy – jest to tytuł przyznawany od 2009 roku przez Europejskie Forum Młodzieży, obecnie stolica jest w Amiens we Francji i jeżeli okaże się, że 2023 rok to będzie rok Lublina jako rok, w którym staniemy się Europejską Stolicą Młodzieży, będzie to bardzo duży wyraz uznania dla Lublina za to, w jaki sposób stara się działać z młodymi. Przypomnę tylko, że ten tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży jest właśnie nagrodą za to, w jaki sposób młodzi mają swój wkład w miasto i właśnie m.in. Młodzieżowy Budżet Obywatelski jest jednym z punktów, który pozwolił na to, że Lublin stara

się obok Kazania i Bajamare stać się tym... otrzymać ten tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży.

I jeszcze jedna sprawa, bo też nie chciałbym przedłużać mojego wystąpienia dotyczącego młodych. Od 14 lat w naszym mieście działa już Młodzieżowa Rada Miasta Lublin, która w każdym roku swojego działania stara się współpracować z Radą Miasta, z prezydentem, z zastępcami prezydenta i muszę państwu powiedzieć, że w każdym roku praktycznie ta współpraca jest bardzo owocna. Tylko w tym roku udało się zrealizować wiele inicjatyw, bardzo dużo rozmów odbywało się czy to z prezydentem Krzysztofem Żukiem, czy z prezydentem Mariuszem Banachem, panią prezydent Beatą Stepianiuk-Kuśmierzak. Jednym z takich przykładów działań, które udało się zrealizować wspólnie na pewno będzie fakt, iż udało się włączyć Młodzieżową Radę Miasta Lublin do działania w kontekście włączenia się do tego tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży. Poza tym Młodzieżowa Rada Miasta Lublin bardzo aktywnie działa na polu społecznym, o czym warto pamiętać. Wiele uchwał, takich jak państwo podejmują, tylko troszeczkę w innym wymiarze Młodzieżowa Rada podejmuje i stara się mówić o tematach bardzo ważnych. Też wielu z państwa radnych uczestniczy w sesjach Młodzieżowej Rady, widzą na pewno państwo, że to nie jest zabawa, tylko naprawdę młodzieżowi radni debatują i chcą rozmawiać o rzeczach ważnych. Przykładowo na każdej sesji Młodzieżowa Rada opiniuje państwa projekty uchwał i te opinie trafiają do pana przewodniczącego, a także państwo radni, mam nadzieję, się z nimi zapoznają. Także bardzo trudne uchwały, jak plany zagospodarowania przestrzennego.

Konkludując, bardzo chciałbym podziękować za to, w jaki sposób w ostatnich latach miasto włącza młodych do działania, bo to jest naprawdę bardzo duża rzecz, że młodym się chce, bo jak patrzę czasami na moje pokolenie, to różnie z tym bywało, ale widzę bardzo duży progres i bardzo wielu młodych właśnie dzięki dobrym działaniom na sferze partycypacji chce działać i przede wszystkim chce zostać w Lublinie i myśli nad pozostaniem na studiach – to jest duży plus. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 7 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Ja, oczywiście mając państwa opinie, przekazuję je podczas sesji wszystkim radnym, staram się, żeby byli poinformowani o tym, jakie stanowisko podjęła Młodzieżowa Rada Miasta.

Teraz kolejny mówca – to jest pan Piotr Parcheta. Czy jest pan Piotr Parcheta? Nie ma pana Piotra. Pani Halina Godyńska – zapraszam.”

Pani Halina Godyńska „Panie Prezydencie! Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Radni! Ja z wielką przykrością słuchałam pierwszej części tej debaty mieszkańców, kiedy to skupiono się głównie na krytyce w stosunku do Górek Czechowskich, kładąc główny ciężar dyskusji na tym jednym problemie. Ja mam przeciwne doświadczenia i spostrzeżenia, może dlatego, że mieszkam na przepięknej, zielonej Kalinowszczyźnie. I tu chciałam państwu powiedzieć, że dziwi mnie fakt, że nie zauważane są... Ktoś tutaj ironizował, że Lublin nie jest miastem zielonym. Jest, miasto jest miastem zieleni. Zobaczcie państwo ile parków, w tym jeden nowiutki park na Kalinowszczyźnie, który powstał dwa lata temu. Czekaliśmy na ten park ponad 30 lat i dopiero ekipa pana prezydenta Żuka ten

projekt, to nasze marzenie zrealizowała. Modernizacja Parku Ludowego; na Kalinowszczyźnie, proszę państwa, odnowa Słomianego Rynku, liczne po prostu ścieżki rowerowe. Czy państwo nie zauważacie ścieżek rowerowych? One są również i w mieście. Natomiast, jeśli chodzi o ten hejt, który się wylewa na pana prezydenta, w cudzysłowie, pod hasłem betonowy Lublin, proszę państwa, a jak mamy po prostu żyć, skoro młodzież przenosi się do miast, tutaj studiuje, tutaj chce zostać i potrzebne są mieszkania. Mówi się – Lublin miastem developerów. Proszę państwa, a gdzie mamy mieszkać? A gdzie mamy mieszkać? Gdzie mamy pomieścić tę całą młodzież, która chce tutaj żyć i pracować? Tu przed chwilą przemawiał pan, który się do Lublina przeprowadził. Nie każdego stać na jakiś domek prywatny. Po prostu gdzieś te mieszkania trzeba budować, a zieleni jest, była i będzie. Z praktyki wiem, że zieleni jest ogromną troską pana prezydenta. Ja przy okazji powiem, ja zarządzam dużym ogrodem działkowym na Kalinowszczyźnie. Jeśli chodzi o ogrody działkowe, to to jest, powiedziałabym, perełka w uszanowaniu zieleni na terenie miasta. Pan prezydent swego czasu tutaj na tej sali, byłam wtedy obecna, przyrzekł, że nie będzie likwidacji żadnego ogrodu działkowego. A przecież to też są zielone płuca miasta. Może domki nie są zbyt piękne, wystawne i tak dalej, ale zieleni, która porasta te działki, stanowi naprawdę przetwarzalnię tlenu i dużą enklawę dla ludzi, których nie stać na wille poza Lublinem. Proszę państwa, teraz, kiedy panowała ta pandemia, państwo pewnie czytaliście, stworzył się ogromny boom, ogromny room na działki. Było to po prostu, nawet dla mnie to było ogromne zaskoczenie, bo ja dziennie potrafiłam odebrać kilkadziesiąt telefonów od zainteresowanych działkami, które naprawdę szczerze mówiąc są nic nie warte, ale ci ludzie, młodzi ludzie, ludzie z dziećmi brali te działki po to, takie zdegradowane, naprawdę tereny, które leżały od kilku lat, kilkunastu lat zarosnięte, zdegradowane, wzięli te działki i już na niektórych stoją domki. Własnymi rękami potrafili te zarosła, te nieużytki przekształcić w coś użytecznego, w coś, gdzie będą mogli wyjść. I w dodatku jest to, można powiedzieć, w środku miasta. Na terenie miasta Lublin jest ponad 30 takich ogrodów działkowych. Z tego, co wiem, pan prezydent Żuk ma plany co do tego, aby otworzyć jeszcze kilka innych ogrodów. I proszę państwa, mówi się, że to jest zabetonowane miasto? Ja, zarządzając niepomiernie, nieporównywalnie mniejszą społecznością jakąś wiem, jak trudno jest podejmować decyzje, wiem, jak trudno jest pogodzić interesy jednej, drugiej, trzeciej, czwartej strony w tej samej sprawie, wiem, jak często trzeba chodzić na tzw. kompromisy. To, że miasto dba o tę zieleni, widać na każdym kroku. Oczywiście żal jest na przykład starych lip, ale proszę państwa, chcemy jeździć samochodami, prawda? Chcemy mieć bezpieczne drogi. Przecież można tę zieleni odtworzyć w innej formie. Zobaczcie państwo, jak jest w śródmieściu – owszem, beton, ale ile jest kwietników, ile drzew posadzonych w takich specjalnych pojemnikach, wszystkie ukwiecone ronda w Lublinie zawdzięczamy po prostu architektowi zieleni z Wydziału Ochrony Środowiska. Czy widzieliście państwo w innym mieście tak ukwiecone, przepiękne ronda? Ja jestem szczęśliwa, że mieszkam w Lublinie, ja podziwiam tę ekipę. Naprawdę może to się wydawać jakieś stroniczne, ale tyle w swoim świadomym, obywatelskim życiu przeżyłam już kilka ekip rządzących Lublinem i dopiero teraz, od kilku lat zmieniło się na lepsze. Jest z kim porozmawiać, nikt nie jest przepędzany, wypędzany. Niezwykłą życzli-

wość, jaką pan prezydent okazuje ludziom, mieszkańcom oraz nam, działkowcom naprawdę zasługuje na dużą pochwałę i uwagę. Proszę państwa, ja życzylibym sobie, żeby inne miasta naprawdę miały tak rozwiniętą zielenią, jak jest tutaj, w Lublinie. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 7 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję pani. Jako kolejny, pan Janusz Malinowski – zapraszam pana.”

Pan Janusz Malinowski „Dzień dobry państwu. Nazywam się, jak powiedział pan przewodniczący, Janusz Malinowski, mam 70 lat i jak się dowiedziałem dzisiaj na tej sali, należę do 30-procentowej grupy tzw. seniorów, ale nie mówię w ich imieniu, mówię w swoim imieniu, jako mieszkaniec Lublina od 60 lat. W międzyczasie przeżyłem, że tak powiem, wiele ekip, o których wspomniała tutaj koleżanka Godyńska, rządzących tym miastem. Pan prezydent Żuk jest dziesiątym prezydentem, z którym ja, że tak powiem, ma do czynienia w tym mieście, a pamiętam jeszcze dwóch wcześniejszych ojców tego miasta, którzy nosili tytuł przewodniczącego prezydium Miejskiej Rady Narodowej. Jak więc powiedziałem, obserwuję to miasto od 60 lat i nie tylko z racji zawodu, ponieważ całe życie byłem dziennikarzem, ale również i z tych ław, w których państwo w tej chwili siedzicie, nie dokładnie z tych, bo były inne, ale na tej samej sali. Leszek Daniewski kiwa głową, no bo razem z nim siedzieliśmy wtedy w tych ławach w pierwszej kadencji po zmianie ustroju politycznego. I muszę powiedzieć, że w ciągu tych 60 lat to miasto zmieniło się w ogóle nie do poznania. W latach 60. i 70. Lublin rozwijał się burzliwie ilościowo, przyrastała ogromnie ludność, przyrastały tereny, ze 120-tysięcznego miasta w latach 50. stał się 300-tysięcznym miastem. W latach 80., no, jak cały kraj przeżywał regres związany ze stanem wojennym i później z tą smutą tego stanu powojennego. W latach 90. znowu nastąpiło ożywienie, ale przypłaciлиśmy to ożywienie, jako miasto, klęską gospodarczą w pewnym sensie, zniknęło z pejzażu Lublina wiele cennych, ważnych zakładów przemysłowych, nie trzeba ich wymieniać, wszyscy dokładnie wiedzą. Od roku 2000 zaczął się znowu taki drobnymi kroczkami postęp do przodu, ale drobnymi kroczkami. Natomiast w ostatnich dziesięciu latach nastąpiła, moim zdaniem, wręcz eksplozja rozwoju miasta. Mam przyjaciela ze studiów, który mieszka w Stanach Zjednoczonych od 30 lat i mniej więcej w cyklu co dwa lata przyjeżdża do Lublina, ponieważ stąd pochodzi, i za każdym razem, kiedy przyjedzie, kiedy obwożę go po mieście, on siedzi i pyta mnie, gdzie my jesteśmy, bo on po prostu nie wie, nie poznaje tego terenu. Tyle nowych rozwiązań komunikacyjnych – wyjazd na Warszawę, obwodnice, dojazdy do tych obwodnic dokładniej, bo to jest sprawa miasta, węzły komunikacyjne, Ducha, obecnie Krochmalna węzeł ciągle jeszcze w rozbudowie, nowe dzielnice – to wszystko po prostu jest dla tego mojego przyjaciela nowością, której on nigdy nie widział. W związku z tym muszę powiedzieć, że wszelkie oceny należy, że tak powiem, czynić w pewnej przestrzeni czasowej. Ja wiem, że tytuł tego posiedzenia, czy tego punktu posiedzenia brzmi – debata nad Raportem. Otóż, Raport jest dokumentem tak obszernym i tak detalicznym, tak szczegółowym, że moim zdaniem próba rzetelnej analizy tego obszernego dokumentu tutaj, na tej sali dzisiaj graniczny z zuchwałością po prostu, nikt nie jest w stanie rzetelnie tego dokumentu ocenić po prostu. Można go ocenić najwyżej po łebkach, bądź wybiórczo, jak robili to niektórzy moi przedmówcy, zwłaszcza w

tej pierwszej części, ale to nie jest w porządku. Trzeba to widzieć po prostu w szerszej perspektywie, a to dlatego, że Lublin, jakkolwiek oczywiście ocena wykonania planu i budżetu jest ważną sprawą, ale Lublin nie powstał 1 stycznia 2019 roku i nie zamknął działalności 31 grudnia. Niektóre czynności można było wykonać wcześniej, inne wykona się później, ponieważ okoliczności spowodowały taką, a nie inną sytuację.

Żebyście państwo nie myśleli, że ja to niby stojąc, ale mówię to wszystko na kolanach wobec pana prezydenta Żuka, to muszę powiedzieć, że nie wszystkie decyzje, nie wszystkie przedsięwzięcia z takim zachwytem, że tak powiem, przyjmuję, nie jestem apologetą bynajmniej. Na przykład w sprawie stadionu żużlowego mam kompletnie odmienne zdanie. Ja nie jestem przekonany o tym, że miasto powinno wydać 180 mln, co najmniej 180 mln na kolejny stadion, w którym przez pół roku, niecałe nawet, bo tyle trwa sezon sportowy, co dwa tygodnie jakaś ekipa narobi szumu, hałasu, kurzu i że tak powiem spali naemituje. Nie jestem tego pewien. Niemniej patrząc z tej perspektywy, którą zarysowałem, muszę powiedzieć, że dla mnie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że to wotum zaufania panu prezydentowi się należy bez żadnych wątpliwości. Ja bym, gdyby to ode mnie zależało, udzieliłbym je po prostu bez najmniejszego wahania i do tego samego zachęcam również państwa radnych. Dziękuję.”
(czas trwania wypowiedzi – ok. 5 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pani Maria Pietrusza-Budzyńska – zapraszam serdecznie.”

Pani Maria Pietrusza-Budzyńska „Pani Prezydent! Panie Prezydencie! Szanowni Państwo! Dzień dobry. Przed południem miałam jeszcze bardzo sprawny umysł, w tej chwili chyba wszyscy jesteśmy bardzo zmęczeni, więc postaram się maksymalnie skrócić, nie wykorzystam swoich 10 minut, przed czym przestrzegam, albo usprawiedliwiam się. Proszę państwa, prowadzę Fundację Teatrotterapia Lubelska i jestem w gronie 18% mieszkańców miasta Lublina, czyli pracuję z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. W zasadzie najbardziej chyba mnie dzisiaj ucieszyło – cicho, panowie, jak nauczycielka uciszę. – (**Głos z sali** „Przepraszam panią...”) – Bardzo proszę.. Bardzo mnie ucieszyło, pani prezydent to, że jest pani członkiem Rady Pomocy Społecznej przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Bardzo gratuluję i się bardzo cieszę z tego powodu, jako że wojowanie moje od pięciu lat o podniesienie statusu terapeuty zajęciowego, którego zatrudniam w Warsztatach Terapii Zajęciowej, instruktora terapii zajęciowej, jest bardzo dramatyczne. I to jest bardzo trudna sprawa dla mnie – osoby prowadzącej Warsztaty Terapii Zajęciowej. Jak pani prezydent raczyła zauważyć, Warsztaty Terapii Zajęciowej w ilości 9 sztuk w Lublinie, w Polsce jest ponad 720, zrzeszają w Polsce 27 tys. osób z niepełnosprawnością intelektualną, są naprawdę taką piętą każdego rządu, a szczególnie w tej chwili, kiedy wzrosły koszty utrzymania zarówno pojedynczego człowieka, jak i każdej placówki. My jesteśmy w bardzo trudnej sytuacji. Pan prezydent w zeszłym roku jeszcze reperował nasze 10%, które miasto dokłada do 90% centralnych pieniędzy, czyli PFRON-owskich pieniędzy, reperował i dostawaliśmy więcej, niż 10%, w tym roku jeszcze w czasach pandemii jest to naprawdę minimalna ilość. Pensje wzrosły do najniższej krajowej, co i tak nie daje

żadnego poczucia bezpieczeństwa. I to jest taka moja prośba do pani prezydent, żeby reprezentowała nie nasze 9 warsztatów z Lublina, tylko ponad 720 warsztatów w całej Polsce. Stworzyliśmy stowarzyszenie, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Warsztatów Terapii Zajęciowej i próbujemy zmienić naszą sytuację. Pięć lat straconych dla mnie jest to trudna rzecz.

A teraz jakby do sedna sprawy. Raportując sytuację osób niepełnosprawnych w naszym mieście, szczególnie zajmującą dla mnie, jest ta część, która dotyczy kultury osób niepełnosprawnych i uczestnictwa w kulturze ludzi w zasadzie wykluczonych z kultury od samego początku, od kiedy jestem pedagogiem specjalnym. Ja jestem ponad 40 lat pedagogiem specjalnym, więc wiem, jakie znaczenie dla środowiska ludzi niepełnosprawnych ma kultura i uczestnictwo w niej. I proszę mi wierzyć, że to, że istnieje w Lublinie teatr ludzi niepełnosprawnych, jest zasługą wszystkich projektów, które ostatnimi czasy zrealizowałam przy państwa pomocy i przede wszystkim dzięki projektom Kultura dla wszystkich, z jakich to pieniędzy korzystamy. Inaczej, moja grupa, grupa, która wyrosła z Warsztatów Terapii Zajęciowej, nie funkcjonowałaby na takim wysokim poziomie, za co bardzo dziękuję, dlatego że nie we wszystkich miastach i nie we wszystkich miejscach w Polsce zwraca się tak szczególną uwagę na rozwój kultury osób niepełnosprawnych, jak tutaj w Lublinie. Zawsze powtarzam, że żyjąc w stolicy kultury jest mi dlatego lepiej rozwijać talenty ludzi niepełnosprawnych. Proszę państwa, nie wiem, czy wiecie, że w ramach właśnie tego jakby udostępniania kultury dla ludzi niepełnosprawnych powstał w Lublinie, i też dziękuję bardzo za to, powstała Galeria Art. Brut. W tej chwili wiszą w przestrzeni miasta Lublina billboardy „Siedzę w domu. Kocham Art. Brut”. Jest bardzo dużo twórców wśród ludzi niepełnosprawnych malujących, rzeźbiących, tańczących, to jest naprawdę fenomenalne, że ten człowiek emancypuje się właśnie dzięki dobrodziejstwu ludzi sprzyjających temu. W tej chwili siedzimy oczywiście w domu, w tej chwili teatry nie funkcjonują, w tej chwili jest jakby coraz bardziej smutno w tej kulturze, dobrze, że piłkarze wyszli na boiska. Czekam na to, kiedy my wyjdziemy do teatrów. Tak. Robimy małe kroki.

Jeszcze ostatnia rzecz, która tak naprawdę wymaga z mojej strony podkreślenia, to to, że miasto zajmuje się promocją działań środowisk osób niepełnosprawnych, co dla mnie, z mojego doświadczenia ma kapitalne znaczenie, bo kiedyś o ludziach niepełnosprawnych nie mówiło się, albo pomijało się ich milczeniem i to, że organizacje pozarządowe, którą też reprezentuję, mają taką możliwość partnerowania miastu w różnych działaniach, jest rzeczywiście fenomenem Lublina. I zauważcie państwo, że w tej chwili coraz częściej widać tłumaczy migających, że w kinach słychać, widać ludzi niewidomych, którzy mają ułatwione audiodeskrypcje. To, że znoszone są bariery, te fizyczne bariery, nie wpływa jeszcze do końca na to, że te bariery mentalne są znoszone. I moja obecność wśród państwa jest właśnie taka promocyjna, żeby pokazać, że kultura ludzi niepełnosprawnych istnieje w naszym mieście, ma wsparcie ogromne, organizacje pozarządowe, może inne organizacje nie są tak zachwycone, ale ja mogę rozwijać swój teatr dzięki wsparciu ludzi świątłych, ludzi mądrych, ludzi dobrych, co nie znaczy też, że nie chciałabym więcej, albo lepiej. Ale o tym dyskutuję z wami i liczę na waszą pomoc bardzo. Dziękuję pięknie.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 8 min.)

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Zapraszam pana Tomasza Gąsiora. Udzielam panu głosu. Nie ma pana Gąsiora. Dobrze. Jako kolejny, pan Michał Błaszczak – bardzo proszę.”

Pan Michał Błaszczak „Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowny Panie Prezydencie! Szanowni Radni i Drodzy Mieszkańcy! Ja jestem prezesem Regionu Lubelskiego Sekcji Młodzieżowej Partii Korwin i chciałbym na początku zwrócić uwagę, że mi nie było dane żyć przed 1989 rokiem, a dzisiaj miały miejsce tutaj takie dwa znamienne wystąpienia, wręcz takie laurki dla władzy naszej tutaj lubelskiej, które, no, po prostu pozwoliły mi zobaczyć żywą kronikę propagandową, taką PRL-owską. No, ja Wiadomości staram się nie oglądać, ale tutaj to mogłem zobaczyć. Ale przechodząc do meritum – ja, jako głos młodego pokolenia i środowiska wolnościowo-konserwatywnego, chciałbym zaapelować do naszych włodarzy, zwłaszcza do pana prezydenta o opamiętanie się w tym zadłużaniu miasta, ponieważ ten dług, który już sięga prawie 5 mld zł, będzie spłacać moje pokolenie i pokolenie to, które moje pokolenie wychowa, zwłaszcza, jeżeli to zadłużenie idzie na bezsensowne i nierentowne inwestycje, jak remont deptaka, który był w bardzo dobrym stanie, czy remont Placu Litewskiego za 50 mln, żeby mieć fontannę niczym w Kuwejcie i której utrzymanie kosztuje 1 mln zł rocznie plus jeszcze drogie, kosztowne naprawy, a to nie przekłada się na żaden zysk, bo tak jak tutaj wcześniej zauważyła pani prezydent, że mamy tutaj już 30% osób starszych, 30% seniorów, w normalnych warunkach, kiedy społeczeństwo się rozwija, kiedy jest postęp w strukturze społecznej, to następuje naturalne zjawisko zastępowania pokoleniowego, a tutaj ewidentnie po prostu ubywa nam ludzi młodych, czyli jednak tutaj państwa plan się nie sprawdza. I bardzo proszę, żeby nie zadłużać się na nasz koszt. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 3 min.)

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Panie przewodniczący, chciałbym od razu sprostować, bo wymienił pan kwotę 5 mld – to jest kwota nieprawdziwa. Dług wynosi ok. 1,5 mld. Jednocześnie też, żeby tu wyraźnie to podkreślić – nie ubywa młodych ludzi, demografia jest dla nas korzystana, a z tych informacji, które posiadamy również za ubiegły rok większość uczniów szkół średnich wybiera akademicki Lublin. Na razie walczymy o to, żeby również w zakresie studiów magisterskich było też $\frac{3}{4}$ wszystkich absolwentów, bo jest nieco mniej, ale młodzi ludzie zostają i studiują w Lublinie.”

Pan M. Błaszczak „Panie przewodniczący, czy mogę się odnieść?”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję, panie prezydencie. Bardzo proszę o zabranie głosu pana Rafała Kulickiego.”

Pan M. Błaszczak „Ale panie przewodniczący, czy ja mogę się jeszcze odnieść do wypowiedzi pana prezydenta?”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Bardzo proszę, ale bardzo krótko. Nie ma polemiki tutaj. Proszę bardzo.”

Pan M. Błaszczak „Dobrze. Panie prezydencie, ja jeszcze chciałbym zauważyć, że mimo tego jawnego długu, który tutaj pan ukrócił jeszcze, to jeszcze dochodzi dług spółek miasta, który jest dość wysoki i on również się wlicza do tego długu, który będziemy musieli spłacać, a tak jak mówiłem wcześniej, mimo wszystko 1/3 mieszkańców, i to nadal rośnie, to są seniorzy.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 1 min.)

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję panu.”

Prez. K. Żuk „Muszę również panu sprostować – nie ma 5-miliardowego długu. Dług spółek myli pan z zobowiązaniami bieżącymi i długookresowymi spółek, które są spłacane na bieżąco. Możemy o tym porozmawiać nie dzisiaj, ale nie chciałbym, żeby przekaz był taki, że jest ukryty dług w wysokości 5 mld, bo to jest nieprawda.”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję, panie prezydencie. W takim razie bardzo proszę pana Rafała Kulickiego o zabranie głosu – bardzo proszę.”

Pan Rafał Kulicki „Tak. Ja również chciałem się odnieść do kwestii m.in. zadłużania miasta. W zasadzie, kiedy tu przyszedłem, chciałem apelować o to, żeby w czasach zbliżającego się kryzysu i w tych jeszcze może kilku miesiącach, zanim ten kryzys uderzy w nas z pełną mocą, zastosować i miasto prowadziło politykę raczej oszczędności, jednak po tutaj licznych peanach na korzyść różnych kontrowersyjnych inwestycji nie zawsze najlepszych, nie zawsze zgodnych z faktycznym interesem miasta, a niekiedy po prostu ładnych i drogich, to zostaje mi tylko apelować o jakiegokolwiek opamiętanie, bo czy ten dług, o ile sam dług samego miasta faktycznie wynosi tutaj ponad 1,5 mld, to zobowiązania różne z różnych względów różnych spółek też... Teraz będą problemy ze spłacaniem tych zobowiązań, bo kryzys uderzy prawdopodobnie w całą gospodarkę i dlatego apeluję o z jednej strony bardzo ostrożne dysponowanie środkami, na przykład przy okazji budowy nowego stadionu, w ogóle o zaniechanie tej budowy, bo stawianie kolejnej nierentownej inwestycji byłoby jeszcze wytłumaczalne w czasach wielkiego rozwoju gospodarczego, kiedy miasto miałooby bardzo dużo pieniędzy i nie wiedziało, co z nimi robić. W tym momencie zdecydowanie tak nie jest i w przyszłości tak nie będzie.

Chciałbym też zaapelować, żeby jakby w przyszłych budżetach miasto i magistrat zajęły się tym, żeby w czasie kryzysu ograniczać koszty samego funkcjonowania miasta, bo 1600 urzędników pracujących dla miasta i 2 mln nagród wypłaconych im za rok zeszły – informacja z doniesień prasowych – to jest bardzo dużo i naprawdę powinniśmy się skupić na oszczędnościach, żeby przetrwać kryzys i nie musieć, i nie doprowadzić do sytuacji, w której miasto będzie musiało ten 6-miliardowy majątek, którym się chwali, po prostu sprzedawać prawdopodobnie za dużo mniej, bo większość jego jest jakby dokumentnie nierentowna. Tak, nie chcę przedłużać tutaj i opowiadać nie wiadomo czego, w każdym bądź razie dlatego chciałem zamknąć już jakby moją wypowiedź tym apelem. Apeluję do pana, panie prezydencie i apeluję do Rady o jakiś umiar i rozsądek w dysponowaniu pieniędzmi, szczególnie w czasie kryzysu. Dziękuję bardzo.” (czas trwania wypowiedzi – ok. 2 min.)

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję panu za wystąpienie. Jeśli jest na sali pan Seweryn Hamulewicz, to bardzo proszę. Nie widzę. Wobec tego wyczerpałiśmy listę mówców i debatę mieszkańców zgłoszonych w odpowiednim czasie do udziału w dzisiejszej debacie. Była prośba, rozumiem, Klubu PiS, zgłoszona wcześniej na prezydium i dzisiaj potwierdzona, o przerwę. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, zarządzę w tej chwili. Ile przerwy państwo sobie życzą? Godzinna przerwa? Nie widzę sprzeciwu, w takim razie zarządzam... – (**Głosy z sali** – nieczytelne). Bardzo proszę...”

Radna A. Ryfka „Panie przewodniczący, jeśli można, to tutaj usłyszałam cichutki i nieśmiały głosik Małgosi Suchanowskiej, że jeżeli by nas nie było, to żeby poczekać. To może po prostu umówmy się ten kwadrans później, żebyście państwo mogli spokojnie odbyć to, co macie odbyć i zjeść też jak ludzie.”

Radny P. Breś „Może do 18.00, panie przewodniczący.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Ale szanowni państwo, wniosek formalny... wniosek jest o godzinna przerwę, pan radny Popiel taki wniosek złożył, a ktoś sobie coś tam na marginesie powiedział. Jeżeli nie usłyszemy tego do mikrofonu, jeżeli pan radny Piotr Popiel nie zweryfikuje tego wniosku, to pozostaniemy przy godzinie.”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję, panie przewodniczący, za pomoc, ale był wniosek również formalny o wydłużenie przerwy, czy nie? Nie. W takim razie bardzo proszę.”

Radny P. Popiel „Panie przewodniczący, w imieniu Klubu Radnych PiS zwracam się z uprzejmą prośbą o przerwę do godziny 17.45.”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Zarządzam przerwę w obradach do godziny 17.45.”

Radny P. Popiel „Dziękuję za zrozumienie.”

Po przerwie:

Przew. RM J. Pakuła „Szanowni państwo, sprawdzamy listę obecności po przerwie. Bardzo proszę o zbliżenie kart do czytników. Już mamy 20 radnych, 21, 22. Drodzy państwo, mamy wymagane quorum. Wznawiam obrady Rady Miasta Lublin po przerwie.

Drodzy państwo, bardzo proszę, czy są radni, którzy chcieliby wziąć udział w dyskusji? Jest. Pan radny Derewenda – bardzo proszę. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Czy pan radny Derewenda chciałby skorzystać z udzielonego głosu?”

Radny Robert Derewenda „Tak, chciałbym, ale zaczynamy sesję, włączam komputer, żeby nie mówić od Sasa do lasa, więc momencik. Sądziłem, że będzie jakaś długa kolejka i że będę musiał czekać.

Dobrze. Proszę państwa, podejmując głos w dyskusji nad absolutorium myślę, że oczywiście... - (**Radna A. Ryfka** „Ale teraz dyskutujemy nad Raportem...”) – Słucham?”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny, jesteśmy w innym punkcie. Proszę trzymać się porządku.”

Radny R. Derewenda „Nad Raportem, przepraszam, nad Raportem, przepraszam, ja się pomyliłem, tak. Dobrze, jestem pierwszy, który zabiera głos.

Proszę państwa, więc tak – zabierając głos nad Raportem, oczywiście nikt nie kwestionuje faktu, że Lublin się rozwija i rozbudowuje. Oczywiście pytanie jest: czy rozbudowuje się kompleksowo, harmonijnie, czy ten rozwój jest przyjazny mieszkańcom i czy jest to rozwój z pewną perspektywą? I wydaje mi się, że tutaj tego zdecydowanie brakuje. Państwo mówią bardzo często o pewnych inwestycjach, natomiast mi brakuje spójności w tych inwestycjach. Ja cieszę się, że pan prezydent mówił o szkole na Berylowej, że to będzie jedna z najnowocześniejszych szkół, ale ja chcę zapytać o inne szkoły, o sale gimnastyczne w tych szkołach, chcę zapytać, jeśli państwo chcą szczegółów, no to podaję szczegół – na przykład sala gimnastyczna w Liceum Unii Lubelskiej, tak, jakby się czas zatrzymał. Jeśli państwo chcą szczegółów, to pisałem nie tak dawno interpelację i ciekaw jestem, na jakim poziomie są prace związane z inwestycją w szkole, w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica, jeśli chodzi o salę gimnastyczną. Tak samo myślę o toaletach, myślę o szatniach, myślę o parkingach w pozostałych szkołach. I teraz rozumiem, że będzie to wyglądało w ten sposób, że będzie jedna szkoła w jednej dzielnicy, która będzie szkołą nowoczesną, a cała reszta dzieci w szkołach w Lublinie rozumiem, że ich już nie obowiązuje XXI wiek, rok 2020 i tam już może nie być odpowiednio zabezpieczonych parkingów przy szkołach, wyposażonych toalet, czy szatni.

Dalej – jeżeli chodzi, proszę państwa, o drogi rowerowe, tutaj też jeden z mieszkańców, to chyba był pierwszy głos w dyskusji, ja wszystkim głosom się przysłuchiwałem, mimo że nie byłem na sali. Nie byłem na sali celowo, ponieważ nie chciałem, proszę państwa, w takim zagęszczeniu przebywać. Jeżeli mamy możliwość elektronicznie wysłuchania, no to słuchałem cały czas elektronicznie. Chyba to był pierwszy głos w dyskusji, jeśli chodzi o drogi rowerowe. Proszę państwa, z drogami rowerowymi to jest jedna wielka tragedia w Lublinie i nie ma co się tutaj oszukiwać, czarować, jestem prawdopodobnie jedynym radnym, który przyjechał tutaj dzisiaj rowerem i nie raz przyjeżdżam rowerem, proszę państwa, jeżeli chodzi o sesję, natomiast to jest, no, nie wiem, dla kamikadze poruszanie się po mieście, czy jak to nazwać, to jest po prostu bardzo niebezpieczne. Drogi są w ogóle nie połączone ze sobą, proszę państwa i jeśli mam podawać przykłady, szczegóły, nie wiem, jak chcę dojechać z LSM-u tutaj, to nie dojadę drogami rowerowymi, tak, one się zaczynają, kończą, nie wiadomo właściwie gdzie, to jest niespójne i to, że buduje się w Lublinie drogi rowerowe przy nowo powstających drogach, bardzo dobrze, proszę państwa, ale przebudowuje się na przykład przystanki i wokół tych przystanków już nie ma dróg rowerowych – przykład

przy al. Kraśnickiej, na Poczekajce mamy nowe przystanki, tam dochodzą niemalże drogi rowerowe, ale już przy tych przystankach nie ma dalej drogi rowerowej wybudowanej. Inny przykład – pisałem ostatnio interpelację w tej sprawie – na Al. Zygmuntofskich droga rowerowa za rondem Lubelskiego Lipca nagle się kończy, nie ma połączenia z drogą rowerową, która jest przy Parku Ludowym i akurat był wymieniany chodnik właśnie tam, proszę państwa, przy Al. Zygmuntofskich, przy kompleksie sportowym, i tam już tego kawałka brakującego drogi rowerowej, żeby połączyć jedną część z drugą drogi rowerowej, tej drogi rowerowej tam już nie ma, proszę państwa. Więc jeżeli chcę się wybrać z dziećmi, bo jeszcze dorosły to może sobie poradzić, tak, w miarę możliwości, zakładam pomarańczowe, odblaskowe koszulki, choć w takiej pogodzie jest bardzo ciężko i jadąc do pracy jest bardzo trudno, ale z dziećmi praktycznie jest to nie do zrobienia, proszę państwa, aby poruszać się bezpiecznie. Inny przykład – jedziemy, proszę państwa, z Czubów, jedziemy al. Jana Pawła II i nagle jest wiadukt. Przez ten wiadukt rowerem... nie ma drogi rowerowej, jest przed wiaduktem droga rowerowa, za wiaduktem droga rowerowa, ale wiadukt drogi rowerowej nie przewidział. Nie wiem, ja ma wtedy co zrobić? No, proszę państwa, jak się planuje drogę i planuje się drogę rowerową, no to proszę ją po prostu zwyczajnie w życiu połączyć, tak, i wtedy, ja wiem, że w wykazach, w raportach różnego rodzaju to będą niewielkie metry, ich niewiele będzie brakować, proszę państwa, tak? Państwo wykażą całe kilometry dróg rowerowych, ale to są newralgiczne punkty z punktu widzenia bezpieczeństwa rowerzysty, tak, żeby takie rzeczy były dopracowane. Bardzo mi brakuje takiego kompleksowego, proszę państwa, podejścia, bo oglądając te filmy, proszę państwa, tutaj, zresztą za nasze pieniądze prawdopodobnie, no bo są to filmy propagandowe przygotowane za pieniądze podatników, to wszystko pięknie wygląda, ale to mi przypomina, proszę państwa, Rejs, tam jest taka piosenka, mówi się, że z akcentami humorystycznymi, wszystko pięknie, tylko ktoś nagle zadaje pytanie: „To skąd te łzy?”. Więc ja też się pytam, proszę państwa – to skąd tyle protestów mieszkańców na skalę niespotykaną w Lublinie? To znaczy, że jednak coś nie jest tak, jak być powinno, proszę państwa, jeżeli chodzi o organizację zieleni, jeśli chodzi o przebudowę miasta, więc widocznie państwo realizują jakiś własny program, jakiś własny plan, ale niekoniecznie przyjazny mieszkańcom, chociażby tu, w centrum. No bo to, że przesadzamy drzewa, to nie chodzi o to, że my je przesadzimy i gdzieś, nie wiem, zalesimy, czy nie wiem, zazielenimy jakąś część miasta Lublina, ale w centrum nie wiem, wybetonujemy. To zupełnie nie o to chodzi. Mało tego – okazuje się, że jak mieszkańcy protestują, to da się inaczej drogę poprowadzić, mimo że wcześniej o to wnosiliśmy.

Więc podsumowując, proszę państwa, bardzo by mi zależało na tym, żeby pewne inicjatywy, które są podejmowane, były zdecydowanie bardziej kompleksowe i chciałbym, żeby było mniej w tym wszystkim propagandy, a więcej po prostu użyteczności, jakiejś użyteczności, tego, co państwo podejmują, tak, na przykład dla rowerzysty, tak? Albo na przykład dla szkół, żeby nie było tak, że jedno dziecko są w XXI wieku, a pozostałe, no, w epoce, prawda, nie wiem, tysiąclatek, czy mniej więcej w epoce, prawda, naszych dziadków.

Jeżeli chodzi o odpowiedź pani Marcie Wcisło – no, nie mogę nie odpowiedzieć, proszę państwa, dlatego że gdybym nie był radnym, to może bym i w to uwierzył, ale radnym jestem tutaj, proszę państwa. Jeśli panie poseł wnosi o to,

że chciałaby, aby w Sejmie Rzeczypospolitej funkcjonowała podobna kultura polityczna, jak w Radzie Miasta, proszę uprzejmie, proszę państwa, to znaczy, że Zjednoczona Prawica bierze wszystkich wicemarszałków, tak, wszystkich przewodniczących komisji, wszystkich wiceprzewodniczących komisji, a na przykład posłowie mogą się dowiedzieć o odbyciu, proszę państwa, o zorganizowaniu obrad Sejmu z mediów, bo my w tamtym roku w czerwcu dowiedzieliśmy się najpierw z mediów o tym, że będzie sesja Rady Miasta. Więc jeżeli pani poseł chce przenosić tego typu, proszę państwa, kulturę polityczną, no, ja pragnę przypomnieć, że teraz dzisiaj jesteśmy przed wyborami, więc państwo się ułożyli bardzo ładnie, to znaczy dali szansę wypowiedzieć się mieszkańcom, zresztą mieszkańcy byli pod wrażeniem, mówili, że nikt ich sądem nie straszy, że czasu im nie ogranicza, natomiast dokładnie rok temu, proszę państwa, czas był ograniczony, oni dostawali mandaty, tak, proszę państwa, bo nie było wyborów, tak, bo można było sobie na to pozwolić i ta kultura polityczna jak wyglądała, wszyscy pamiętamy. Więc gdybym nie był tutaj radnym, gdybym tego nie widział, to może pani poseł bym uwierzył, no, ale niestety jestem radnym, proszę państwa, i ta kultura polityczna wygląda tak, że państwo nam dyktują warunki, bo mają większość. Wszystkich wiceprzewodniczących, zresztą pani poseł, z tego co pamiętam, też była wiceprzewodniczącą chyba, tak, i brała odpowiedzialność za organizację tutaj tych obrad, ograniczali państwo czas wypowiedzi mieszkańcom, zresztą oni wcześniej nie wiedzieli, że będą mieli tak krótki czas do wypowiedzi w zeszłym roku i niektórzy nawet zrezygnowali w ogóle z wypowiedzi, tak? To samo, jeśli chodzi o komisje. Jeżeli chodzi, proszę państwa, o projekty ustaw, no to chyba pani poseł się pomyliła. Ja nie jestem, proszę państwa, posłem, ja jestem radnym, więc trudno, żebym pisał ustawy. To ja się pani poseł pytam: jakie ustawy napisała, żeby Lubelszczyźnie było lżej, tak, żeby wszystko chodziło jak należy? No, bo ja nie jestem adresatem, no, mnie pani poseł pyta o to, czy ja piszę ustawy. Ja nie jestem posłem, no to chyba zupełnie nie ten adresat. Więc bardzo proszę, żeby jeśli posłowie się wypowiadają na tej sali, to poruszali meritum sprawy, tak? Rozmawiamy o Raporcie, proszę państwa i zastanawiam się, nad którym...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale to niech pan posłów prosi, panie radny...”

Radny R. Derewenda „...punktem Raportu pani poseł zabierała głos. Pani poseł pan przewodniczący nie przerywał, pani poseł mogła się wypowiedzieć, więc bardzo proszę, żebym ja mógł pani poseł też odpowiedzieć, bo jestem zbulwersowany, że pani poseł Sejmu oczekuje ode mnie, jako radnego, żebym pisał ustawy...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny, ja dam panu adres biura poselskiego pani poseł, pan się wybierze i wyartykułuje jej wszystko, co chce powiedzieć.”

Radny R. Derewenda „Proszę państwa, jeśli chodzi o debatę nad Raportem, jednym z najważniejszych punktów, uważam, debaty nad Raportem jest zadłużenie miasta. Proszę państwa 1,5 mld to nie jest bagatela. Mało tego, proszę państwa, wypuszczamy obligacje, które jeszcze podnoszą to zadłużenie. Mało tego, proszę państwa, ja chciałbym, żeby państwo powiedzieli, w którym mo-

mencie zaczniemy spłacać, tak, czyli od którego roku, bo ja znam tę datę magiczną, bo czytałem i wiem, kiedy to jest, to jest pod koniec tej kadencji, tak, to znaczy, że kolejni radni, tak, będą spłacać długi pana prezydenta i tych wszystkich inwestycji, które są podejmowane.

Kolejna rzecz, proszę państwa... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Ale przepraszam, pani mnie będzie teraz pouczać, pani radna? – (**Głosy radnych** – nieczytelne).”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny, ja pana nigdy nie będę pouczał, ale ja pana proszę, bo pan krzyczy faktycznie, a znam pana prywatnie, wiem, że pan jest spokojnym człowiekiem.”

Radny R. Derewenda „Proszę państwa, będę kontynuował. Jeżeli chodzi... Proszę państwa, moje zdenerwowanie wynika z propagandy, dlatego, że to, co ja tutaj widziałem, to jest piękna bajka, ale to, co widzę na co dzień, to jest zupełnie co innego. Dlaczego państwo nie pokazali na przykład mniejszych kursów komunikacji miejskiej, tak, tego ograniczenia komunikacji miejskiej? Czemu państwo nie pokazali najstarszych autobusów miasta Warszawy, które kupiło miasto Lublin?”

Przew. RM J. Pakuła „Ale ja proszę o zachowanie ciszy, państwo radni, radny Derewenda ma głos.”

Radny R. Derewenda „Jest taki przystanek, proszę państwa, który się nazywa bodajże chyba Klub Jeździecki. No, po Klubie Jeździeckim został chyba już tylko przystanek, bo Klubu Jeździeckiego nie ma i proszę państwa już prawdopodobnie nie będzie, tak. Trzeba było też pokazać w tym pięknym filmie likwidację Klubu Jeździeckiego. Trzeba było też pokazać, proszę państwa, rewitalizację Parku Ludowego, trzeba było pokazać jego remont, jak wzrastają koszty, tak? Jakoś tutaj nie zobaczyłem wzrostu kosztów związanych z Parkiem Ludowym, tak? Dalej, proszę państwa, nie zauważyłem również wydatków na inne inwestycje, które są, no, według mnie, proszę państwa, zdecydowanie przesadzone w Lublinie. To, że jesteśmy, proszę państwa, miastem wybitnym, tak, to zawdzięczamy głównie mieszkańcom. To, że umiemy się bawić, to, że umiemy świętować, to, że mamy wielką tradycję, proszę państwa, kulturę – to zawdzięczamy mieszkańcom, ale za inwestycje, za dług, proszę państwa, to już są odpowiedzialni władarze miasta i my za to odpowiadamy, proszę państwa i to pokazujemy na wykresach, a nie filmiki, jak świetnie w Lublinie się żyje. W Lublinie się żyje bardzo dobrze, proszę państwa i ja jestem z tego zadowolony, ale chciałbym, żeby wydatki, które są podejmowane, były podejmowane racjonalnie, a tutaj żebym widział, proszę państwa, ile to podatników kosztuje. Dziękuję uprzejmie.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, pan radny Breś.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Z racji tego, że nie chcieliście państwo dać mi zripostować tego, co powiedziała pani poseł, więc

miałem chwilę czasu i dostałem też wiele telefonów od niektórych posłów. I proszę państwa, to co pani poseł powiedziała, no, tak jak powiedziałem, nawet nie to, że mijają się z prawdą, tylko kłamała, bo niech pan prezydent teraz powie lub zaprzeczy, czy pani poseł miała rację mówiąc o tym, że lotnisko nie zostało objęte tarczą, czy nie? Chciałbym konkretnej odpowiedzi, bo ja mam tutaj...”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny, nie ma tu w tej chwili dyskusji, pan ma głos, proszę się wypowiedzieć. Na koniec dyskusji prezydent oczywiście otrzyma możliwość wypowiedzenia się.”

Radny P. Breś „Panie przewodniczący, zadaję pytanie, bo mam przed sobą dokument z 25 maja tego roku, który mówi o tym, że Lotnisko Lublin zostało wpisane do tarczy jako czternaste lotnisko. 142 mln będzie na ratowanie lotnisk. Więc ja pytam: czy pani poseł Wcisło przeprosi, czy może pan prezydent przeprosi za to, co pani poseł tutaj wygadywała? To po pierwsze. Po drugie – jeżeli dopuszczamy do głosu panią poseł nad debatą, nad Raportem za 2019 rok, to może niech pani poseł jakieś informacje, może już przez ten rok będąc w Sejmie, może nie ma, albo może nie wie, albo może zapomniała, co tu się działo, więc może przeskólcie swoją panią poseł z tego, co na mówi, bo to urąga w ogóle temu stanowisku, które pani poseł ma. To po pierwsze. To jest uwłaczające, żeby przychodzić na sesję Rady Miasta, poseł, i mówić o tym, że rząd nie wspiera oświaty, tego, tamtego, dróg, lotnisk i tak dalej. Jeżeli jest tak źle, to dlaczego z mediów się dowiadujemy – to prawda, panie prezydencie, że pan prezes lotniska zostaje odwołany dzisiaj, czy jutro, czy pojutrze, bo takie doniesienia medialne gdzieś słyhać. To jak jest taki dobry, to dlaczego pan prezydent go odwołuje? Dlaczego? Była Komisja Budżetowa? Rozmawialiśmy na temat wydatków i tego wszystkiego, co się dzieje na lotnisku? To rząd pomaga lotnisku, to rząd, okazuje się, więc nie mówcie państwo i nie siejcie demagogii.

Po drugie – chciałem zapytać, bo nie widziałem w informacjach tutaj nad Raportem, czy panie prezydencie, czy, bo pan chyba nie powiedział tego, nie wiem, czy może ktoś widział: czy jest jakaś sprawa w NSA na temat rzekomych biurowców, które miał pan wynająć? Toczy się jeszcze ta sprawa, czy nie ma w sprawie biurowca na ulicy Spokojnej? Czy ta sprawa została już zamknięta? Chciałbym, żeby pan odpowiedział na te pytania, bo uważam, że przy absoltorium warto opowiedzieć o wszystkim. Dziękuję.”

Głosy z sali – nieczytelne

Wiceprzew. RM M. Nowak „To nie jest...”

Przew. RM J. Pakuła „Proszę bardzo, pan przewodniczący Piotr Gawryszczak.”

Radny Piotr Gawryszczak „Dziękuję, panie przewodniczący. Dziękuję także panu przewodniczącemu i państwu za to, że umożliwiliście państwo radnym Klubu Prawa i Sprawiedliwości udział w takiej samorządowym wiecu poparcia dla prezydenta, inicjatywie poparcia prezydenta Andrzeja Dudy. Tam także prowadzący twierdził, że pan prezydent Żuk na pewno by poparł pana prezydenta Andrzeja Dudę, gdyby tylko był z nami, ale rzeczywiście mówiłem, że zajęty jest

pan prezydent i nie może być z nami na tym wiecu poparcia. Natomiast... - **(Głosy z sali – nieczytelne)** – Tak było, no, ja tylko relacjonuję państwu, co było na tej inicjatywie samorządowej, samorządowców Lublina. Ale dlaczego ja o tym mówię? Dlatego, proszę państwa, że trochę w nawiązaniu do słów pani poseł Wcisło. Otóż, proszę państwa, występował tam prezydent miasta Zamościa i powiedział, że w ramach Funduszu Dróg Samorządowych Zamość jest na 4. miejscu w województwie lubelskim, jeśli chodzi o wysokość dotacji, czy środków, które przekazuje rząd Rzeczypospolitej Polskiej, ale proszę państwa, to nie byłoby wcale takie nic dziwnego, tak? Duże miasto, drugie pod względem wielkości. Ale prezydent jest, był popierany przez PiS, nie jest z PiS-u, tak, natomiast proszę państwa, wyżej od Zamościa o 1 mln zł więcej ma miasto Biała Podlaska, gdzie już prezydent jest z Platformy Obywatelskiej, tak jak w Lublinie pan Krzysztof Żuk, szef struktur tutaj Platformy Obywatelskiej, tak? Więc to pokazuje także, nie wiedziałem tego, bardzo się cieszę, że tam byłem, to pokazuje także, że rząd Prawa i Sprawiedliwości nie patrzy na to, czy prezydentem miasta jest pan Krzysztof Żuk z Platformy Obywatelskiej, czy pan Andrzej Wnuk popierany przez Prawo i Sprawiedliwość w Zamościu, tylko po prostu zgodnie z przepisami przyznaje odpowiednie środki tam, gdzie jest to możliwe, a jest to możliwe, dlatego że nie wyciekają te środki. I teraz, proszę państwa, ja chciałbym troszkę tak też krytycznie się odnieść, bo tak naprawdę jedno z tych wypowiedzi, które sprowokowało tutaj radnych do takiego mocnego sformułowania, jedna z wypowiedzi, znaczy cała prawie wypowiedź pani poseł Wcisło dotyczyła tak naprawdę nie tematu i dziwię się, że to ja musiałem zwracać uwagę pani poseł, a nie zrobił tego prowadzący przewodniczący, czy wiceprzewodniczący Rady, ponieważ pani poseł ewidentnie zaczęła od Raportu na temat stanu miasta, a tak naprawdę 90% to mówiła o roku 2020 – o koronawirusie, że rząd Prawa i Sprawiedliwości nie wspiera samorządów, jeśli chodzi o przeciwdziałanie skutkom, więc proszę państwa, no gdzie my jesteśmy? Mamy teraz debatę nad Raportem, tak? I pozwalać na to, nawet posłowi, tak bo być może pani poseł nie wiedziała, o czym mówi akurat, w którym punkcie jest, tak, i mówiła o koronawirusie, roku 2020, nie wspominając, że przedsiębiorcy polscy, lubelscy dostali 600 mln zł teraz, już na te wszystkie wnioski tyle Miejski Urząd Pracy przekazał tych środków dla przedsiębiorców na uratowanie miejsc pracy, czyli na uratowanie, albo próbę ratowania budżetu miasta. Bo jeśli nie będzie przedsiębiorców, nie będą ludzie pracowali, nie będą płacone podatki, no to wtedy i budżet miasta też się zawali. No, ale nie wszystko jest proszę państwa zależne od rządu Rzeczypospolitej, tak jak to nie rząd Rzeczypospolitej Polskiej wprowadził nam koronawirusa do Polski, tak? Więc proszę państwa, mierzmy trochę, jakby liczymy się ze słowami i mówmy to, co chcemy powiedzieć, nie mówmy to, co wiemy, tak? Natomiast, proszę państwa, już wracając do tzw. ADREM-u, no to proszę państwa, muszę powiedzieć, że tak naprawdę jednym wielkim skandalem było to, co państwo zrobiliście i na co przystał pan prezydent Krzysztof Żuk w roku ubiegłym, jeśli chodzi o Górki Czechowskie. to jest ewidentny skandal, całe szczęście, że sąd, Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał taki wyrok, jaki wydał. Mam nadzieję, że Naczelny Sąd Administracyjny wyda wyrok w podobnym duchu, ale sądy wiadomo, w sądach są różne wyroki. Natomiast właśnie to jest skandal jeden wielki. Już pan prezydent szykowa ł się na wpływy, na zyski

z tego tytułu, że tam miały powstać te bloki, a tu się okazuje, że jednak niekoniecznie te wpływy będą, tak, nie patrząc na to, że takim działaniem państwo popsułobyście, czy bardziej jakby się pogorszył stan środowiska w Lublinie, a stan środowiska w Lublinie ma przełożenie na zdrowie i życie mieszkańców tego miasta, więc tutaj ewidentnie to jest takie skandaliczne, że do tej rzeczy doszło, tym bardziej, że chwilę wcześniej pan prezydent zapewniał, że wyniki referendum będą ważne, będzie brane pod uwagę, a tu nagle wszystko do kosza, pół miliona na referendum, a później większość tych ludzi, którzy głosowali, też ich głosy do kosza, do niszczarki. Więc tak się z ludźmi nie powinno rozmawiać, według mnie, no, ale być może ja się na tym nie znam, jak się z ludźmi powinno rozmawiać.

Natomiast jeszcze, proszę państwa, chciałbym odnieść się w kontekście tych Górek Czechowskich i tego środowiska i drzew, zieleni w mieście, która jest. No, rzeczywiście to tak, jak pan radny Derewenda mówił o tych ścieżkach rowerowych. Jeśli się robi ścieżki w ten sposób, że tam, gdzie jest łatwo zrobić, to się robi i pokazuje się, ile tysięcy kilometrów ścieżek rowerowych mamy, ale że one są niefunkcjonalne, no to wtedy jakby to jest mniejsza sprawa, tak, no bo można sobie wziąć rower na ramię i przenieść przez wiadukt, przez barierkę i pojechać dalej, bo jest dalej ta droga. To jakby absurdy takie się pojawiają. Żeby tak jeszcze dodać do tych przykładów, o których mówił pan radny, to ja dodam, a jeżdżę tamtędy często, ulicę Jasną, na której, proszę państwa, wydaje mi się, że wyznaczenie, wytyczenie ścieżki na ulicy Jasnej, no, to jest stworzenie zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników tej ulicy rowerzystów. Bo jeśli na jednokierunkowej ulicy wytycza się ścieżkę rowerową pod prąd i jeszcze w takim miejscu, że tam stają, parkują samochody, bo mają do tego prawo, więc rowerzysta nie jedzie po ścieżce, tylko musi wyjechać na środek ulicy i jechać pod prąd, czując się zagrożonym, że zderzy się z jadącym z naprzeciwka samochodem. Ale to tylko taki wtęt, nie o tym będę mówił. Natomiast właśnie pokazywanie tego, jak dużo zrobiliśmy tych ścieżek, różnych innych rzeczy, tak samo jest z całym tym jednym z czterech działów w tym Raporcie dotyczącym ochrony środowiska. Pokazuje pan prezydent, jak dużo drzew nasadził, parki porobił, już jakby abstrahując od kosztów tych inwestycji, ale pokazuje, tak? Natomiast tak naprawdę w Lublinie to nie jest ta kwestia najważniejsza, że prawda tworzymy nowe nawet miejsca zadrzewione, zakrzewione, tylko najgorzej jest właśnie w tym wszystkim to, że wrywa się drzewa, usuwa się, przesadza się, tak jak miało to miejsce, czy miało to być przy Lipowej i Al. Raclawickich, i tylko dzięki mieszkańcom, którzy zaprotestowali, to jakby zostało to nagłośnione i pan prezydent łaskawie wycofał się z tego karygodnego pomysłu. I bardzo dobrze, że tak się stało. Natomiast właśnie to jest problem w tym, że jakby nie ma takiej globalnej wizji, że można coś zrobić bez niszczenia przyrody, nie trzeba czasami uważać, że jeśli coś będzie szerokie, wielkie, to nas pochwalą, tylko trzeba myśleć o tym, jak zrobić, udogodnić komunikację w mieście, ale nie kosztem ludzi, nie kosztem ludzi.

I teraz, proszę państwa, to tylko tak sygnalnie, ja nie będę długo mówił, proszę się nie obawiać, chciałbym jeszcze o jednej rzeczy powiedzieć, bo bardzo często na sesjach Rady Miasta pan prezydent Mariusz Banach mówił, i dzisiaj zresztą pani poseł też mówiła o tym, że subwencja oświatowa jest niewy-

płacana samorządom. To, że subwencja oświatowa od 1996 roku, kiedy samorządy miały obowiązek prowadzenia szkół samorządowych, czy szkół, jest zawsze zaniżona, to wszyscy o tym wiemy, kto w samorządzie pracował. Zawsze gminy niestety dokładały do interesu, poza takim pierwszym momentem, kiedy chyba 8 gmin województwa lubelskiego starego poszło, realizowało taki program pilotażowy prowadzenia oświaty i wtedy na przykład Lubartów, ale jeszcze kilka gmin mniejszych mówili samorządowcy – no, teraz właśnie doposażyliśmy te szkoły, wszystko jest okay, tak? Natomiast później przyszło, że wszyscy prowadzą, no i koldra zawsze była za krótka. Natomiast, proszę państwa, moment, kiedy zreformowano system oświaty w Polsce ostatnio, powinien być dla władz miasta Lublina doskonałym momentem do tego, żeby także przyjrzeć się, w jaki sposób można wykorzystać te niewystarczające środki pochodzące z subwencji oświatowej na prowadzenie szkół w Lublinie, bo jeśli, panie prezydencie, jeśli są takie klasy, które – mówię już o klasach techników, głównie techników, tak – jeśli my mamy wiele klas o takim samym profilu w wielu różnych szkołach, no to przecież tak, po pierwsze – do takich szkół przeważnie, przeważnie, albo bardzo często, poza mieszkańcami, uczniami z Lublina i to też z różnych obszarów Lublina, tam nie ma rejonizacji, tak, dojeżdża młodzież, nie wiem, z Kośminka gdzieś na Wojciechowską, albo skądś tam dokądś jeszcze, tak, nie ma rejonizacji, przyjeżdżają młodzi ludzie spoza Lublina, więc za jedno tym wszystkim uczniom jest, czy gdyby to było dobrze zorganizowanie, te klasy w jednym zawodzie na przykład w dwóch szkołach, a nie w dziesięciu i gdyby to tak było, to wtedy co by to powodowało? Zmniejszenie kosztów. Tylko wystarczyłoby, poza tą bieżącą działalnością, która wymaga oczywiście czasu wszystkich państwa, ale warto się nad takim pomysłem, żeby to pogrupować tam, gdzie można i wtedy już te niewystarczające środki może by były mniejsze.”

Zast. Prez. M. Banach „Panie przewodniczący, ja tylko dopytam – gdyby pan podał jeden przykład tego, o czym pan mówi, bo nie bardzo kojarzę w tej chwili takiej sytuacji, żebyśmy mieli w dziesięciu miejscach taką samą klasę. Gdyby pan zechciał jeden przykład podać, to się bardzo chętnie odniosę.”

Radny P. Gawryszczak „Dobrze. Ja także jakby tylko sygnalnie powiem, że rozmawialiśmy, wielokrotnie sygnalizowałem, że w takim mieście, jak Lublin ja na przykład osobiście widzę potrzebę utworzenia przynajmniej jednej szkoły podstawowej z klasami siódmą i ósmą przysposabiającymi do zawodu, ponieważ taka klasa przyciągnęłaby sporą liczbę uczniów spoza Lublina, a jak wiemy, subwencja oświatowa idzie za uczniem, czyli byśmy mieli dodatkowe kwoty z tej subwencji oświatowej. Wiem na przykład, bo kilka miesięcy temu jakoś przez przypadek przejeżdżałem przez Świdnik i rozmawiałem tam w starostwie, że starostwo świdnickie próbuje, czy jakby działało już ze dwa trzy miesiące temu, aby utworzyć takie klasy w szkołach świdnickich, bo widzą, że jest taka potrzeba, bo to także powoduje, że można dzieci, które nie radzą sobie w normalnej szkole, można zgrupować w takiej, powiedzmy, jednej szkole z siódmą, ósmą klasą przyspasabiającą do zawodu. Pozytywów tego działania nie będę tu wymieniał, bo jakby nie jesteśmy na sesji poświęconej oświacie, ale tych pozytywów jest bardzo dużo. Są także negatywy, bo to trzeba przygotować, bo trzeba przekonać dyrektora, żeby w jakiejś szkole było, ale jeśli to wszystko by

poukładać ładnie, to wtedy także ta subwencja byłaby trochę wyższa, czyli straty, czyli brakująca część na prowadzenie oświaty byłaby mniejsza. I w związku z tym także i tutaj widzę potrzebę właśnie takiego odejścia trochę od takiego bieżącego zarządzania miasta do tego, żeby się i koncepcyjnie pomyśleć o pewnych sprawach, i tego mi brakuje, i tego mi brakuje. I takich rzeczy pewnie można wymieniać jeszcze trochę, ale ja się ograniczę tylko do tego, w związku z tym uważam, że Raport jest taki... A, jeszcze, tak, dobrze, bo tutaj jeden z mieszkańców tak bardzo serdecznie pana prezydenta chwalił i powiedział, że gdyby to od niego zależało, to na pewno... to by absolutorium przyznał panu prezydentowi. No, tak wydaje mi się, że nawet dwa do trzech razy można by przyznać to absolutorium, ale nie chciałbym oczywiście być złośliwy, bo przecież wszyscy wiedzą, że taki nie jestem. Także dziękuję bardzo serdecznie. Natomiast jeśli chodzi o kwestię tych szkół, no to dziesięciu szkół, wiadomo, nie ma o takim samym profilu, dziesięciu klas, ale są takie szkoły, dziesięć to tak na wyrost, ale są takie szkoły, gdzie za dużo jest takich rozdrobnionych klas o takim samym profilu w kilku szkołach. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Zanim udzielę głosu kolejnym mówcom, chciałbym panu przewodniczącemu powiedzieć, że nie przerywałem pani poseł, a ni nie przerywał prowadzący wówczas wiceprzewodniczący, ale również żaden z mieszkańców nie został zatrzymywany, nie było mu przerywane, wszyscy mogli powiedzieć to, co chcieli. A żeby nie szukając daleko, ja przed chwilą panu przewodniczącemu również nie przerywałem, kiedy pan mówił o drzewach na Lipowej i Raclawickich, a zdaje się, że w żaden sposób nie dotyczy to zeszłego roku i Raportu o stanie miasta, prawda? Prawda.”

Radny P. Gawryszczak „Dziękuję bardzo serdecznie panu przewodniczącemu.”

Przew. RM J. Pakuła „Szanowni państwo, czterech radnych mam w tej chwili zapisanych do głosu i w tej kolejności będę udzielał – pani przewodnicząca Anna Ryfka, pan Dariusz Sadowski, pan Tomasz Pitucha, pan Bartosz Margul i jeszcze zapisuje się kolejny radny – pan Piotr Choduń.”

Radna A. Ryfka „Bardzo dziękuję. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Państwo Prezydenci! Panowie Przewodniczący! Wysoka Rado! Ja pozwolę sobie od takiego małego porównania na początek, mianowicie jak ja widzę prowadzenie miasta. Można powiedzieć, albo można sobie powiedzieć, można porównać prowadzenie miasta do prowadzenia statku. Kiedy statek płynie dobrze? Kiedy ma dobre warunki do płynięcia według określonych reguł. Wtedy prosta droga, jasno określone zasady pozwalają doprowadzić ten statek do celu w sposób pomijający wszelkie zagrożenia i bezpiecznie doprowadzający do celu. Natomiast wszelkie zmiany, które wydarzą się po tej drodze, doprowadzą do konieczności szybkiego reagowania, spowodują jakiegokolwiek zagrożenia, bardziej prowadzenie tego statku będą przypominały górski spływ kajakowy, aniżeli spokojną drogę w prowadzeniu tego statku. I tak samo jest w przypadku prowadzenia miasta. Rok 2019 był rokiem niezwykle wyjątkowym. Dotknęło nas wiele sy-

tuacji, które możemy porównać właśnie do takiego górskiego spływu kajakowego i tylko i wyłącznie determinacja takich osób, jak pan prezydent Krzysztof Żuk oraz praca jego zespołu sprawiła, że Lublin cały czas się rozwijał i szedł tą prostą drogą, walcząc cały czas z przeciwnościami. A co było tymi przeciwnościami? Zmieniające się warunki choćby realizacji zadań budżetowych, wpływów budżetowych, a te konsekwencje będą cały czas skutkowały, bo one w dalszym ciągu mają miejsce. Mam tutaj na myśli wprowadzone zmiany dotyczące choćby reguł wpływów budżetowych, wstrzymywania pewnego rodzaju wpływów, przełożonych na kolejne lata, bądź też inne sytuacje, w których postawiony był pan prezydent i w których musiał błyskawicznie reagować. I pomimo tego ubytku dochodów, który miał miejsce w 2019 roku, to miasto pod wodzą kapitana Prezydenta Żuka, bo tak pozwolę sobie powiedzieć, cały czas szło po ścieżce rozwoju.

Natomiast wiemy doskonale, że łatwo nie było i te konsekwencje w jakiś tam sposób będą nas dotykały i dalej musimy się z nimi borykać. Ja przypomnę, ponieważ mówimy o Raporcie o stanie miasta za 2019 rok, że był to rok, który wieńczył przebudowę kluczowych węzłów komunikacyjnych. Tak dla przypomnienia dla państwa radnych opozycyjnych, że ostatnie pięciolecie, czyli przebudowy i modernizacje całej infrastruktury drogowej to blisko 360 mln zł, przy czym podkreślę – 270 mln zł to środki zewnętrzne, środki europejskie. I tak dla podkreślenia, jeżeli ktoś tego nie zauważył, bo być może nie wszyscy przemierzają się po mieście, mamy zakończoną przebudowę ronda Lubelskiego Lipca '80, mamy ulicę Fabryczną z mostem na Czerniejówce oraz odchodzące tam odcinki Al. Zygmuntowskich. Ta inwestycja nie tylko uporządkowała komunikację w tej części miasta, ale wpłynęła przecież również na to, jak miasto w tej części wygląda i jak jest postrzegane przez mieszkańców, czy przez turystów. Kolejnym ważnym elementem drogowym to łącznik Kunickiego z Wrotkowską, skrzyżowanie ulicy Diamentowej z projektowanym przedłużeniem Lubelskiego Lipca '80 i ulicą Krochmalną. Kolejny element to rozbudowa ulicy Abramowickiej od ulicy Sadowej aż do granic miasta oraz z drugiej strony miasta – ulica Choiny z całą trakcją, która poszła na Czechów i węzłem komunikacyjnym oraz pierwszym parkingiem Park&Ride. Mało tego – jeszcze kierowcy dostali przebudowaną ulicę Grygową, wraz z tymi czterema wia ductami, które znajdują się nad terenami PKP. Nie będę w tej chwili mówiła o tych dziesiątkach przebudów w dzielnicach, bo choć lista jest bardzo długa, to i tak wydaje się być ciągle niewystarczająca. Jednak warto podkreślić, że takiej skali modernizacji ulic i chodników w dzielnicach, jak w ostatnich latach, w historii Lublina nie było. Naprawdę nie rozumiem, jak można tego nie dostrzegać.

I teraz kolejny krok, bardzo duży krok w modernizacji Lublina, którym jest gromadzenie dokumentacji dla dworca metropolitalnego. Właśnie w roku 2019 ta dokumentacja została zgromadzona, bo na tę inwestycję czekają mieszkańcy Lublina. Śmiało możemy powiedzieć, że inwestycja ta pozwoli znacząco zmienić nie tylko sposób przemieszczania się mieszkańców Lublina, ale również mieszkańców regionu, którzy pracują w naszym mieście. Mam nadzieję i myślę, że większość tutaj osób zgromadzonych, które zaangażowane są w rozwój naszego miasta, że właśnie ci ludzie będą chętniej wybierali komunikację podmiejską, gdzie będą mogli wygodnie przesiadać się do komunikacji miejskiej na nowym dworcu. Przypomnę to, co dzisiaj wybrzmiało – jesteśmy w tej chwili na

etapie przetargu. Jeżeli jesteśmy w obszarze komunikacji, warto też przypomnieć o zakończonej rozbudowie terminalu Portu Lotniczego Lublin, która zwiększyła przepustowość tego lotniska do ok. 2 mln pasażerów rocznie.

Cieszę się, że Lublin postawił na ekologiczną komunikację. To trzeba podkreślać. Jesteśmy przecież krajowym liderem w dziedzinie elektromobilności. Zaprowadził nas do tego nie tylko symbol Lublina, czyli nas słynny lubelski trolejbus, ale także inwestycje w nowoczesne nisko i zeroemisyjne autobusy elektryczne. Warto podkreślać, że dzisiaj ¼ wszystkich pojazdów komunikacji miejskiej to pojazdy zeroemisyjne, a w przyszłym roku miasto tę liczbę podwoi, osiągając próg 50%. Jak można nie widzieć, że jest to ważny wkład samorządu w walkę o dobry stan powietrza w mieście? Jeżeli my o tym nie będziemy wiedzieć, bo może tak jest, że tego nie wiemy, nie będziemy o tym mówić, to kto to dostrzeże? Przecież to my doskonale wiemy, na co idą środki budżetowe, jak to wygląda w poszczególnych etapach realizacji poszczególnych projektów, więc mówmy o tym, nie wstydzmy się tego.

Mamy w 2019 roku również duży rozwój komunikacji podmiejskiej. To właśnie kolejne gminy zawierają porozumienie z Lublinem, na podstawie których sąsiadujące miejscowości są obsługiwane przez lubelską komunikację. Dla przypomnienia – jest to już 10 gmin ościennych: Głusk, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Mełgiew, Niedrzwica Duża, Niemce, Spiczyn, Świdnik, Wólka. I co się okazuje? Że dzięki temu bardzo mocno ograniczamy liczbę samochodów wjeżdżających do, jak również parkujących w naszym mieście. Tak dla przypomnienia rzeczy niezwykle istotnych, to w 2019 roku podjęliśmy uchwałę, dzięki której bezpłatnie komunikacją miejską jeżdżą lubelscy seniorzy. Dzisiaj jeden z przedmówców powiedział o tym wyraźnie – jest w grupie seniorskiej, korzysta z tej możliwości i dzięki temu łatwiej mu się żyje, bo może się przemieszczać po Lublinie nie ponosząc przy tej okazji kosztów. Ludzie to widzą, ludzie to czują, szkoda, że państwo tego nie widziecie. Musimy też pamiętać o tym, że wcześniej bezpłatną komunikacją objęliśmy uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunów. To cały czas się dzieje i cały czas te działania socjalno-opiekuńcze miasta są poszerzane i robimy to, finansując tego typu działania, a przecież za to wszystko trzeba płacić, ale robimy to, bo wiemy, że tego oczekują mieszkańcy. Jak można mówić, że nie realizujemy potrzeb naszych mieszkańców, kiedy to są właśnie te potrzeby?

Jeszcze jedna rzecz – Park Ludowy, który wzbudza wiele państwa emocji. Dzisiaj jeden z mieszkańców również powiedział, że cieszy się niezmiernie, że będzie kolejny zielony obszar na mapie Lublina. Ludzie potrzebują parków, ludzie chcą mieć fajne, bezpieczne miejsca, w których będą mogli spacerować, zabierać na spacer swoje dzieci, i ludzie to doceniają. Tak dla przypomnienia, że to są nie tylko kompleksowe zagospodarowania zieleni, ale też powstawanie ogrodów, ścieżek dydaktycznych, placów zabaw, tras spacerowych, czy również tras dla biegaczy i rowerzystów. To, przypomnę, kolejna duża modernizacja kompleksu zieleni po Ogrodzie Saskim i Placu Litewskim. W 2019 roku Lublin rozbudowuje również Park Jana Pawła II – to na Czubach, od strony ulicy Poznańskiej, a także po stronie osiedla Górki. Kolejne obszary zielone otrzymują zrewitalizowane mieszkańcy tamtych osiedli. Na tym terenie Miejski Architekt Zieleni stworzył również nowe zielone azyle dla mieszkańców. Kolejny obraz, który upiększa Lublin, to łąki kwietne, które stały się prawdziwym znakiem

rozpoznawczym naszego miasta. Ja osobiście dostrzegam je i cieszę się, że z roku na rok jest ich coraz więcej, a miasto dodatkowo jeszcze ograniczyło koszenie terenów zielonych, co jak wiemy służy nie tylko rozwojowi roślin, ale też zabezpiecza te znajdujące się tam w ziemi żyjątka.

Szanowni państwo, ja pragnę przypomnieć, że Lublin należy nie tylko do najbardziej zielonych miast w Polsce, ale jako pierwsze wdrożyło Zielony Budżet. To też już dzisiaj wybrzmiało. Dlaczego mówicie, że nic się nie dzieje, jeżeli przychodzą ludzie, przychodzą mieszkańcy i mówią o takich rzeczach, a wy o tym nie wiecie? No, wstyd po prostu.

Szanowni państwo... - (**Głosy radnych z sali – nieczytelne**) – Szanowni państwo, miasto Lublin jako pierwsze zmieniło śmietnisko w Park Zawilcowa, więc wydaje mi się, że takie rzeczy zasługują na potężne wyróżnienie, nie tylko w naszym gronie, ale również na terenie całego kraju.

Poza tymi działaniami, które wymieniłam, w planach jest już opracowana dokumentacja Parku Bluszczowa oraz kolejne działania zmierzające do zagospodarowania wąwozu na Czechowie, tutaj od strony al. Kompozytorów Polskich. Kolejne do rewitalizacji przygotowywane są ulice: Romera, Janowska, gdzie będzie realizowany park nadrzeczny. W planach zagospodarowane mają być również Błonia pod Zamkiem.

To wszystko są bardzo konkretne działania, które dadzą efekty w postaci zielonych miejsc dla mieszkańców. Piotrze, tak, Janowska, Romera – będzie rewitalizacja. Znaczący, ja nie wiem, ja rozumiem, że masz wielką radość, cieszyć się.

Szanowni państwo, rok 2019 to to, co wybrzmiało w prezentacji pani prezydent Beaty Stepaniuk-Kuśmierzak. Trzydziecie - jubileusz Lublina. One zostały zakończone w 2019 roku właśnie obchodami jubileuszu zawarcia unii polsko-litewskiej. I to, co warto jest podkreślać – wszystkie programy jubileuszy były tworzone wspólnie z mieszkańcami. Wydarzenia przygotowywane były przez mieszkańców wspólnie z artystami, sportowcami, czy społecznikami. Zdecydowanie i z mocnym podkreśleniem powinno wybrzmieć jedno zdanie – że te wszystkie jubileusze były dziełem przygotowanym przez lublinian, dla lublinian, jak festiwal społeczeństwa obywatelskiego i w myśli właśnie tworzenia wspólnego miasta obchody 700-lecia i Unii Lubelskiej zbudowane były z setek oddolnych inicjatyw organizowanych przez stowarzyszenia, fundacje, instytucje kultury, sportu, artystów, naukowców oraz przede wszystkim mieszkańców. Lublinianie po raz kolejny pokazali swoje zaangażowanie. O tym również mówił jeden z występujących mieszkańców, który zaangażował się, działając w swojej dzielnicy, ale nie tylko. Mieliśmy możliwość obserwowania żywego obrazu, w którym uczestniczyło wielu z nas i który zdecydowanie przeszedł do historii lubelskich wydarzeń kulturalnych. Nigdy wcześniej takiego bogatego programu kulturalnego w Lublinie nie było. Przecież sami widzieliśmy, jak wielu turystów odwiedza nasze miasto. Możemy powiedzieć, że dzięki tym obchodom i przeprowadzanych imprezom powstała tzw. moda na Lublin. Lublin stał się miastem modnym do odwiedzania, do poznawania jego walorów, kultury Lublina i Lubelszczyzny, nie tylko w Polsce, ale poza jej granicami, co zaowocowało przecież przyznaniem Lublinowi prestiżowego tytułu Polskiej Marki Turystycznej. Mówmy o tym, możemy być z tego dumni.

Kolejnym punktem, który jest ważny – 2019 rok to zwiększenie o 621 miejsc dla dzieciaczków w miejskich żłobkach. To jest naprawdę bardzo duża ilość miejsc, w których mogą spędzać czas dzieciaczki w sytuacji, kiedy rodzice muszą iść do pracy. Nie będę mówiła tutaj już o ilości miejsc, które mamy w żłobkach, powiedziałam tylko i wyłącznie o tym przyroście, bo o tym warto jest mówić. Mało tego – i to warto podkreślić – jeżeli chodzi o kwotę, którą przekazuje miasto Lublin dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych w postaci miejskich dotacji dla dzieci – to kwota w 2019 roku wynosiła 5 mln zł. Położna kwota. I budżet podejmował taki wydatek.

To, co wybrzmiało z ust młodego człowieka, który pracuje, jest radnym Młodzieżowej Rady Miasta – powołano pełnomocnika prezydenta ds. dzieci i młodzieży. 2019 rok to aplikacja Lublina o tytuł Młodzieżowej Stolicy Europy. Na rozstrzygnięcie tego konkursu czekamy, ale jesteśmy w trójce finałowej i mamy duże szanse na osiągnięcie dużego sukcesu i bycie tą Młodzieżową Stolicą Europy.

Z polityki społecznej warto wspomnieć o budowie 84 mieszkań komunalnych, na które miasto przeznaczyło 19 mln zł, a jednocześnie Zarząd Nieruchomości Komunalnych sukcesywnie remontował lokale mieszkalne pozostające w jego zasobie. 2019 rok to również 8 nowych klubów seniora. Więc sami państwo widzicie, że opieka skierowana do mieszkańców Lublina, począwszy od tych najmłodszych, kończąc na tych najstarszych, ma bardzo szeroki wachlarz możliwości. Nie tylko organizuje czas naszym młodym i starszym obywatelom, ale też organizuje dla nich opiekę, wspiera ich rodziny, bo mamy przecież ośrodki opieki wytchnieniowej. I o tym trzeba mówić, bo z tego możemy być dumni.

I tymi działaniami może się pochwalić rok 2019 w mieście Lublin pod wodzą kapitana prezydenta Krzysztofa Żuka. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję pani przewodniczącej. Bardzo proszę, pan przewodniczący Dariusz Sadowski.”

Radny Dariusz Sadowski „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Ja tak w pewnym momencie zgubiłem się, w jakim punkcie obrad jesteśmy, ale przeczytałem, że jednak debata nad Raportem za 2019 rok i czym jest ten Raport? Raport otóż jest takim narzędziem wprowadzonym przez ustawodawcę, który ma dokonać oceny sytuacji gminy w danym roku, pokazać, jakie inwestycje zostały zrealizowane, jakie działania podjęte w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego danej jednostki samorządu terytorialnego i jest to zdjęcie rzeczywistości.

Koledzy z opozycji – ja sobie wynotowałem – jakby dwa zastrzeżenia zgłosili: ścieżki rowerowe i Park Ludowy, także chciałem pogratulować panu prezydentowi, bo Raport jest idealny, skoro tylko takie uwagi do Raportu zostały zgłoszone. No, trzeci jeszcze punkt i chyba moi przedmówcy najwięcej czasu temu poświęcili, to ocena słów pani poseł Marty Wcisło, ale przewertowałem raport i jako żywo nie znalazłem rozdziału pod nazwą „Wolne myśli pani poseł Marty Wcisło”.

Tak na marginesie, nie wszystkie wypowiedzi, które padały na tej sali z ust mieszkańców, a przypominam, że pani poseł jest również mieszkańcem, więc nie wiem, dlaczego ją wykluczać z możliwości zabrania głosu, ale nie

wszystkie tezy wygłaszane przez mieszkańców mi się podobały, uważam za słuszne, za sprawiedliwe, za obiektywne, ale to nie oznacza, i nie pozwoliłbym sobie na komentowanie wypowiedzi zaproszonych gości, oni mają prawo do własnych ocen, natomiast tu pani poseł, ja może nie słyszałem pełnej jej wypowiedzi, takie samo prawo posiada, ale jak rozumiem, największe zastrzeżenia, przynajmniej do tej pory, zgłoszone do Raportu, to właśnie do wypowiedzi pani poseł Marty Wcisło. Panie prezydencie, w następnym roku trzeba taki punkt chyba zamieścić w Raporcie.

Nie ma pana przewodniczącego Gawryszczaka, on tak myślę, że słyszy i trochę mnie zabolalo to, co powiedział, bo mniej więcej powiedział – mam nadzieję, że to było przejęzyczenie – że Zamość dostał pieniądze z Funduszu Dróg Lokalnych, bo tam pieniądze nie wyciekają. To mam nadzieję, że tak to sformułowalem, no, to taka nieprzyjemna sugestia, że z Lublina rzekomo miałyby wyciekać.

Nie będę już, pani przewodnicząca Anna Ryfka przedstawiła szczegółowo ten zakres przedmiotowy Raportu. Powiem tak – no, przepraszam, będzie ostra ocena – ale no, tylko osoba, która nie przeczytała, albo w złej wierze nie może roku 2019 zaliczyć za rok naprawdę dobry dla Lublina, bo analizując zapisy tego Raportu ja powiem tak: ja bym się cieszył, żebyśmy mogli kolejne raporty za rok, za dwa mieć tak przygotowane, w sensie tym, co udało się przez te lata kolejne zrobić. Obawiam się, że takiego potencjału nie będziemy mieli, żeby zrealizować w takim wymiarze społeczno-gospodarczym inwestycje, projekty kulturalne, sportowe i wszystkie inne organizujące i polepszające życie naszych mieszkańców.

Odniosę się tylko do kwestii tych, które zostały poruszone przez moich przedmówców. Ścieżki rowerowe – tu z kolegą Derewendą w jakimś sensie mógłbym się zgodzić, tylko dla mnie ideałem jest miasto Gdańsk. Tylko jak ja jeździłem na rowerze po Gdańsku, to w Lublinie ze świecą można było szukać ścieżki rowerowej. Musimy wiedzieć, od jakiego poziomu miasto Lublin startowało, żeby dokonywać tak radykalnych ocen i biorąc pod uwagę postęp w budowie, nie wszystko da się zaprojektować i zrobić idealnie, natomiast progres, jaki następuje w budowie ścieżek rowerowych, jest naprawdę bardzo duży. Słyszeliśmy dzisiaj od mieszkańca. Dzisiaj, żeby jakby skomunikować i w jeden system połączyć, potrzebujemy 140 mln i wtedy możemy konkurować sobie z Gdańskiem, tylko Gdańsk miał te ścieżki 15 lat temu.

Rzecz druga – Park Ludowy. No, oczywiście te koszty rosną, wszyscy znamy, bo omawiamy co sesja prawie kwestię Parku Ludowego. Natomiast wyobraźcie sobie państwo, że mamy świetny, znakomity dworzec metropolitalny i nie zrewitalizowany Park Ludowy, tak? No to mamy Europę Azję, tak? No to moglibyśmy wycieczki zapraszać w to miejsce.

I ostatnia kwestia, i to mnie, że tak powiem, poruszyło i tak mile poruszyło, tak, czyli ten pan, który tutaj występował twierdząc, że od roku mieszka w Lublinie, przeprowadzając się z Warszawy. I czy państwo wysłuchaliście, z jaką atencją mówił o naszym mieście? Mam wrażenie, że czasem my się sami stawiamy pod pręgierz i z ochotą biczujemy i nie zauważamy tych rzeczy, które może na co dzień żyjąc nie dostrzegamy tego, natomiast naprawdę nasze miasto jest miastem przyjaznym dla mieszkańców, tutaj się żyje fajnie i też państwo macie przecież, większość z was jest wieloletnimi radnymi poprzez swoją pracę

w dzielnicach, w okręgach, to jest również państwa praca. To dlaczego stawiać się pod pręgierz i samobiczować? Przyznam – nie rozumiem tego, natomiast zobaczcie, jakie jest to spojrzenie z zewnątrz, gdzie ktoś przyjeżdża z zatłoczonego, zadymionego, hałaśliwego miasta, gdzie jest to właśnie to połączenie i metropolii i fajnego, cichego miejsca do życia, dającego harmonię i w pracy, i w życiu takim poza pracą. I doceńmy to i jak mówię, jeszcze raz gratuluję, panie prezydencie, Raport jest znakomity, skoro tylko takie uwagi były. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pan radny Tomasz Pitucha.”

Radny Tomasz Pitucha „Dziękuję bardzo. Ja postaram się zacząć od pozytywów to moje wystąpienie i muszę jedną rzecz pochwalić. Jeszcze nigdy w tak przekonujący, może nie przekonujący – w tak zaawansowany sposób nie został przedstawiony ten Raport prezydenta o stanie miasta. Pokazuje to czas wystąpienia pana prezydenta w kilku osobach, jak również to, że nawet, prawda, do debaty zgłosiły się osoby, nie wiem, czy akurat spontanicznie, czy też w sposób niektóre wyreżyserowany, które, no, potrafiły znaleźć bardzo dużo jakichś pozytywów. Ale myślę, że rzeczywiście ten 2019 rok był rokiem, gdzie zostały wykonane sporo rzeczy w Lublinie i na pewno za pracę osób, w tym myślę i grona zarządzającego i urzędników, którzy to na co dzień wykonywali, należą się podziękowania. Natomiast ja, jako radny opozycyjny, będę jednak mówił o mankamentach, które pomimo tak perfekcyjnej prezentacji zauważam i chciałbym zwrócić na nie uwagę, bo wydaje mi się, że one, słuchanie o nich nie budzi może zaciekawienia, czy przyjemności, ale niektóre rzeczy w tym Raporcie pokazują, że jednak tak różowo nie jest i jest, wręcz powiedziałbym, kryzysowo.

Zacznę od tego, że w Raporcie jest taki rozdział poświęcony tej biznesowej stronie Lublina i są na przykład takie stwierdzenia, że wśród branż priorytetowych corocznie rejestrowane są nowe firmy. I zamieszczona jest tabelka tych branż priorytetowych – ich jest tutaj trzy, pięć, siedem, z tego ja wyczytuję, że tak naprawdę w dwóch branżach jest jakiś ruch i to jest dosyć niepokojące. Jest to branża business proces outsourcing, shared services centers, czyli ten taki nowy segment rynkowy i oczywiście jest to dobre i pozytywne, że on się rozwija. Tutaj mamy wzrost rok do roku o 9 firm, jeżeli chodzi o ten segment, jak również w logistyce i transporcie jest wzrost o 4 firmy. Natomiast inne segmenty, inne te branże priorytetowe, na przykład przemysł spożywczy, to tabela pokazuje, że od 2012 roku, kiedy było 12 tych firm do 2019, czyli roku, który omawiamy, kiedy pokazane jest, że jest 13, to wzrost był o jedną firmę. Jeżeli chodzi o motoryzację, no to rok do roku był wzrost o dwie firmy, natomiast w ciągu 7 lat, czy 8, które są w tabelce, tak naprawdę tylko o trzy firmy tutaj był wzrost. Jeżeli chodzi o ochronę zdrowia i farmację, firm było w 2012 osiem i obecnie jest osiem, czyli żadnego wzrostu nie widać. Firmy z biotechnologii – wzrost o jedną firmę, a w przeciągu 8 lat o dwie firmy w sumie. Więc ta tabela pokazuje, że jednak tylko niektóre segmenty tych branż priorytetowych się rozwijają i nie jest to jakby stwierdzenie, które napawałoby optymizmem. Również, jeżeli chodzi o taki wykres dot. zatrudnienia w branżach priorytetowych, pokazuje on, że znalazło w nich w ostatnim roku zatrudnienie 900 osób, natomiast gdzie indziej jest napisane, kilka wersów dalej, że tak naprawdę na przestrzeni tych 10 lat różnica,

nawet inaczej – w zestawieniu z 2012 roku obecnie ta liczba większa jest o 1 tys., co daje wzrost wartościowy równy 3,2%. No to jeżeli coś wzrasta od 2012 roku o 3,2%, a to jest branża przemysł i budownictwo, no to nie jest to efektywność, która by tutaj nas zadowalała. Więc chcę powiedzieć, że ta część tego Raportu przynajmniej częściowo nie napawa tutaj optymizmem i należałoby podjąć jakieś działania, żeby temu zaradzić. Dodatkowo chcę zwrócić uwagę, że cały ten blok tematyczny, jeżeli chodzi o przedsiębiorczość, on się... jakby trzeba go czytać w odniesieniu do sytuacji jednak rynkowej, czy sytuacji przedsiębiorców w skali całego kraju i na przykład, jeżeli chodzi o bezrobocie, to kilka lat temu, kiedy akurat zmieniała się władza, to bezrobocie było 12%, jeszcze wcześniej 18%, w tej chwili jest to 5% w skali całego kraju i pewne tendencje tutaj zachodzą niejako bez naszego udziału, tendencje rynkowe. Trudno jest przypisać sobie tutaj zasługę, chociaż jeżeli są podejmowane w sposób efektywny, no, tutaj chyba na uwagę zasługuje wypowiedź pana prezydenta Szymczyka o tym Centrum Panattoni, to należy to rzeczywiście jakoś zwrócić na to uwagę. Natomiast jesteśmy ogólnie w sytuacji takiej, że bezrobocie w kraju zmalało i to też trzeba zauważyć, bo kiedyś było większe. I nie chcę tutaj się wyklócać z nikim na temat tego, który rząd, czy która władza, czy którzy posłowie są lepsi, natomiast warto mieć też tę... znaczy brać to po prostu pod uwagę dla rzetelności naszej obserwacji.

Drugą rzeczą, którą chciałbym poruszyć, to jest udział wydatków majątkowych w całości wydatków budżetu miasta. I tutaj muszę, no, niestety z zaniepokojeniem stwierdzić, że ten procent, procentowy udział to było 12,62% i był to duży spadek w stosunku do 2018 roku o ponad chyba 8 procent... gdzieś około 7 procent, nie mam w tej chwili przed sobą tego wykresu, ale gdy się tak głębiej zastanowić, to tylko 12% budżetu Lublina jest wydawane na inwestycje. Nie jest to dużo i niestety tendencja była tutaj malejąca. Żeby podać to na liczbach, bo takie są zawarte w tym Raporcie, środki na inwestycje przy jakby policzeniu wszystkich, łącznie z zewnętrznymi środkami, to w 2019 roku 219 mln zł. Warto zwrócić uwagę na to, że przy 219 mln zł na inwestycje o 155 mln wzrosło zadłużenie miasta i to zadłużenie miasta praktycznie w tej chwili pochłania nam obsługę tego długu. Tak naprawdę nie mamy tutaj efektywności zadłużając się w tym, żeby zwiększały się środki na inwestycje, to znaczy, że możliwości operacyjne miasta tutaj w znacznej mierze się uszczuplają, wyczerpują się. Nie byłoby może nic w tym strasznego, bo pan prezydent zawsze to podkreślał, że miasto jest stabilne i pomimo dużego zadłużenia 1,5 mld jednak, prawda, daje się to spinać, ale w przypadku, gdy pojawiają się takie nieprzewidziane sytuacje, jak chociażby koronawirus w tym roku, no to widać, że ta pewność stabilności jest już dużo mniejsza. Dlatego m.in. wielokrotnie, myślę, ja i moi koledzy zwracaliśmy uwagę na stopień zadłużenia miasta, bo nie zawsze da się wszystko przewidzieć i skontrolować. Ale swoją drogą, jeszcze chciałbym w tych takich inwestycyjnych sprawach przypomnieć, że sporą część z tych środków na inwestycje stanowiły też dotacje, chociażby przypomnę, że na to, co mówiła pani przewodnicząca Ryfka, czyli wymianę taboru i w ogóle projekt modernizacji sieci transportowych, we wrześniu 2019 roku dostaliśmy dodatkową dotację w wysokości 34,4 mln zł, co pozwala rzeczywiście efektywnie jakby kontynuować te projekty. W ogóle uważam, że o ile – tu może nawiążę też do wypowiedzi pani przewodniczącej, takiej alegorii, czy tam przenośni

o tym statku, który, prawda, jest kierowany – to rzeczywiście muszę powiedzieć, że on nie tylko w stosunku do Lublina może być wypowiedziany, ale również w stosunku do Polski, w której opozycja, prawda, robi wszystko, żeby wywrócić rząd i huśta tym okrętem na wszystkie strony, i rzeczywiście, czy chwyta się wszelkich wybiegów. U nas, myślę, w Lublinie, oprócz werbalnych dyskusji na tej sali, żadne takie sytuacje się nie dzieją i pod tym względem wydaje mi się, że jest znacznie spokojniej.

Nawiążę jednym zdaniem do wypowiedzi pani poseł jednak, żeby po prostu tylko sprawiedliwości stało się zadość. Rząd pomaga mimo wszystko w epidemii koronawirusa, na przykład przeznaczył środki dezynfekcyjne dla lubelskich żłobków, szkół i przedszkoli, o ile mi wiadomo, przeznaczył w tej chwili środki na organizację wyborów dla komisji – to przynajmniej te rzeczy, o których wiem na bieżąco, więc ta współpraca jest. Natomiast wydaje mi się, że taka krytyka, jaką państwo tutaj reprezentujecie, to z punktu widzenia... gdyby ktoś jakby ze strony rządowej się w to mocno wsłuchał, w tę krytykę, to nie wiem, czy miałby motywację, żeby te kolejne dotacje przekazywać, więc też radziłbym się zastanowić, bo państwo nam to zarzucacie, że my, prawda, bronimy tutaj strony rządowej, a państwo ją tak atakujecie. No, jednak mimo wszystko dotacje z tego budżetu państwa przychodzą. Po pierwsze – nikt łaski nie robi, a po drugie – to, co mówił przewodniczący Gawryszczak, nikt tutaj nie ogląda się w ten sposób, że jest to prezydent z PiS-u, czy nie z PiS-u, czy z Platformy. No, jednak te dotacje są przyznawane i ten przykład z Białej Podlaskiej, który został podany – ja tu chciałem od razu wyjaśnić, bo może będą do tego jakieś później uwagi – oczywiście Lublin, jako siedziba województwa, nie jest ujęty w tym programie dróg samorządowych, natomiast może państwo nie wiecie, ale Sejm w ostatnich dniach przyjął ustawę tę, następną ustawę tę o świadczeniach, o tym bonie wakacyjnym i tam jest również zapis o stworzeniu funduszu inwestycji lokalnych, czy inwestycji samorządowych i z tego funduszu, z tego algorytmu, który został tam przedłożony wynika, że Lublin na te inwestycje bez żadnego konkursu i przy nieograniczeniu czasowym tego projektu dostanie prawie 36 mln zł, i to jest pewna forma tarczy, którą w tej chwili rząd kieruje do samorządów, przy czym to nie jest ostatnie słowo. Ale to tylko taka dygresja,, bo rozmawiamy cały czas o Raporcie.

Teraz chciałbym kilka zdań powiedzieć na temat Budżetu Obywatelskiego, ponieważ od wielu lat jest taka narracja, że Lublin jest miastem partycypacji społecznej. Szanowni państwo, tabelka, która przedstawia zaangażowanie, m.in. zaangażowanie mieszkańców, frekwencję w Budżecie Obywatelskim pokazuje, że w pierwszym roku Budżetu Obywatelskiego ta frekwencja wynosiła 15%, w trzecim roku 25%, a obecnie, czyli chyba w siódmym roku wynosi tylko 7,5%. Pytanie – o czym to świadczy? Ta frekwencja spadła w stosunku do pierwszego roku o połowę, a w stosunku do najwyższego trzykrotnie. Dlaczego tak jest? No, czytając zestawienie tych projektów, które w tym Raporcie zajmuje bardzo dużo miejsca, to ja sobie wynotowałem, że na 70 projektów zrealizowanych 18 jest niezrealizowanych. To jest 20%, 20% projektów jest niezrealizowanych. Natomiast wśród tych zrealizowanych są na przykład takie projekty, jak boisko przy Szkole 31 na Lotniczej, które z budżetu tam 1,2 mln, czy 1,5 mln zostało zrealizowane w kwocie 50 tys., a jest tu ujęte jako projekt zrealizowany.

No, więc jeżeli tak się przedstawia ten Budżet, no to ja się nie dziwię, że mieszkańcy przestają po prostu być zainteresowani, bo przestają wierzyć, że te projekty są realizowane. I ogólnie rzecz biorąc, cały ten rozdział, który jest poświęcony Budżetowi Obywatelskiemu, jest tak sprytnie sformułowany, że właściwie ani razu nie ma zestawienia, które projekty z Budżetu Obywatelskiego zostały zrealizowane. Tytuły tabel są – projekty przyjęte do realizacji, projekty gwarantowane, projekty duże przyjęte do realizacji, czy tam przegłosowanie, które otrzymały największą ilość głosów, natomiast Raport powinien być prosty i powinien być skonstruowany w ten sposób, że wybrano projektów – X, zrealizowano X minus ileś, a nie zrealizowano, prawda, ileś tam. Tego uparcie tutaj się jakby przez te wszystkie sformułowania nie podaje, żeby, no, nie przyznać się, czy jasno nie postawić sprawy, jak to tak naprawdę wygląda. A ja myślę, że jeżeli rzeczywiście jest tak, że pan prezydent jest przekonany o tym, że dobrze wykonał tę pracę za 2019 rok, to mógłby też z otwartą przyłbicą przyznać się, prawda, do tego, co jest niezrealizowane, a nie gdzieś w sposób zawołowany to ukrywać, bo to pokazuje, że tak naprawdę gdzieś tutaj wkrada się ta nieszczerość. Jak ktoś jest przekonany, to potrafi też przyznać się do swoich słabych stron. Ja tego teraz nie mówię osobiście, personalnie do pana prezydenta Krzysztofa Żuka, tylko ogólnie do prezydenta, jako organu wykonawczego, który realizuje ten Budżet.

Mówiłem o tym, że tylko 12,2% wydatków to są wydatki na inwestycje, natomiast pytanie, dlaczego, dlaczego pozostała część wydatków pochłania nam aż 88%, czy 87% budżetu. I tutaj chciałem zwrócić uwagę na zatrudnienie, zawsze poświęcam temu kilka słów, ale w tym roku, no, jest szczególnie. Zatrudnienie w Urzędzie Miasta, jeżeli czytamy założenia na ten rok, na obecny rok, które były tworzone we wrześniu 2019 roku, to tam jest napisane, że średnie zatrudnienie w Ratuszu, że zatrudnienie w Ratuszu to 1378 etatów. 1378 etatów było w czerwcu, a może we wrześniu 2019 roku. Natomiast, jeżeli czytamy sprawozdanie z wykonania budżetu – troszeczkę wykroczę do następnego punktu – to średnio w 2019 roku było w Ratuszu 1431,6 etatów, tj. 53 etaty średnio przez cały rok więcej. To ja się pytam: gdzie państwo, do czego państwo zatrudniliście, panie prezydencie, 70, czy 100 osób? Bo to było zatrudnienie po wrześniu 2019 roku, 53 etaty średnio rocznie. Czyli to jest właściwie 100 osób w ciągu tylko tej części roku, ostatniego roku. Na co, gdzie i ile kosztuje zatrudnienie tych osób i m.in. dlatego moim zdaniem brakuje tych środków na inwestycje, bo takie zatrudnienia w dobie zadłużenia i w dobie kryzysu wydaje mi się, że są niezasadne.

Chciałbym również zwrócić uwagę na to, że w 2019 roku podejmowaliśmy, jako radni Prawa i Sprawiedliwości, kilka razy inicjatywę budowy drogi dojazdowej do przystanku kolejowego Lublin-Zachód. Wtedy państwo, jako Klub, jako, prawda, obrońcy pana prezydenta, zdejmowaliście te punkty z porządku, te projekty uchwał, tłumacząc, że developer to szybciej wybuduje. Dzięki Bogu jest rok 2020, kolej do Warszawy już jeździ z niemałymi problemami wynikającymi ze zmiany wykonawcy, ale już jeździ jednym torem, natomiast drogi do przystanku nie ma i o ile ja się zgadzam, że trzeba być, to co mówił radny Dariusz Sadowski, ja się zgadzam, że głupio jest, jeżeli człowiek wysiada na wspólnym dworcu i trafia na zaniedbany park, to przyznam, że teraz okolice dworca, no to nawet nie trzeba iść do parku, żeby zobaczyć stare, zardzewiałe słupy

i prawda, połamaną nawierzchnię drogi, czy tam obdrapane kamienice. I dziwię się, że nikt, Straż Miejska nie prowadzi negocjacji, żeby to udało się w jakiś sposób odnowić, nawet przy być może wsparciu miasta, ale może przy okazji budowy dworca jakoś to załatwimy. Mówimy o stanie miasta w 2019 roku, więc ten dojazd do kolei wtedy był zarzucony, odepchnęliście państwo od siebie ten temat i dzisiaj, w 2020, miasto dalej nie ma dojazdu do tego dworca, a przecież tylko to, że była epidemia pozwoliło nam na chwilę zapomnieć o korkach w mieście, te korki już wracają. Ja chcę tylko powiedzieć taką oczywistą rzecz – że ta droga, gdyby była zbudowana i dałoby się spod tego dworca wyjechać na obwodnicę, przy dobrej propagandzie tego tematu mogłoby w dużej części zredukować ruch w centrum, w okolicach dworca i tak dalej, bo łatwiej jest przejechać przez obwodnicę, niż przeciskać się przez śródmieście, czy przez centrum i to dla nas wszystkich.

To na razie chyba tyle, ponieważ długo już mówię i troszeczkę mi się wątek skończył, więc chciałbym na tym zakończyć i poprosić o zwrócenie uwagi na te tematy, o których mówiłem. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję panu radnemu. Proszę, głos ma pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Radny Bartosz Margul „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Chciałem pierwotnie tylko do kwestii długu, bo ten temat jest przez państwa bardzo często poruszany, na komisjach był poruszany, ale pozwolicie państwo, że do paru kwestii, które były tutaj, na tej sali poruszane, też się odniosę.

Po pierwsze – do mojego przedmówcy. Nie polecałbym jako wskaźnika używania bezrobocia tego rejestrowanego, bo ono nie bardzo oddaje sytuację, która jest na rynku pracy. Bardziej polecałbym sięgać do aktywności zawodowej, bo to lepiej pokazuje, w jaki sposób, bo jeżeli pewne grupy zawodowe gdzieś są wypychane z rynku pracy, albo nie mają już motywacji do bycia zarejestrowanym, bo kiedyś wiązało się to z ubezpieczeniem, teraz się nie wiąże, to po prostu się te osoby nie rejestrują, więc sama sucha liczba, która wskazuje współczynnik bezrobocia, nie była w ostatnich latach, myślę, do końca miarodajna.

Proszę państwa, jest mi też bardzo przykro, że członek Komisji Budżetowo-Ekonomicznej, który był razem z nami na obradach Komisji na lotnisku, no, chyba nie wszystko dobrze... no, nie wszystkie informacje z tego spotkania wyniósł, dlatego, że... ja przepraszam oczywiście tutaj częściowo, tak jak moi przedmówcy, zaczepię rok 2020, a mówimy o Raporcie głównie 2019, ale proszę państwa, kłopoty lotniska nie wynikały wcale z tego powodu, że prezes lotniska zabronił latać, tylko wynikały z dwóch powodów: po pierwsze – z zamknięcia gospodarki ruchu lotniczego, to jest pierwsza sprawa, a drugi problem to było to, że marszałek zdecydował się nie wesprzeć, tak jak miał w umowie z BGK, lotniska i to są dwie przyczyny. I tutaj wezmę w obronę koleżankę, panią poseł Martę Wcisło, dlatego że pierwotnie rzeczywiście Lotnisko Lublin miało nie dostać tego dofinansowania i rzeczywiście takie wnioski były składane w Sejmie i te poprawki nie uzyskiwały poparcia. Dopiero w jakiś tam sposób,

jeżeli teraz rzeczywiście to lotnisko jest uwzględnione, no to należy się z tego cieszyć, ale o tym, co było pierwotnie, tego nie należy zapominać.

Proszę państwa, dobrze, teraz... Aha, jeszcze ja mam prośbę też do prezydenta Szymczyka, żeby zorganizować panu radnemu wycieczkę do MPK, żeby pokazać panu radnemu, który tak krytykuje zakup autobusów z Warszawy, żeby pokazać te autobusy, autobusy 10-letnie, panie radny, które zastąpiły dużo starsze autobusy w Lublinie, więc paradoksalnie zakup tych autobusów, które gdzieś pan w przestrzeni medialnej nazywał złomem, bo pamiętam takie gdzieś padło chyba określenie, te autobusy 10-letnie, a podejrzewam, że połowa tutaj z państwa ma samochody starsze niż te autobusy, zastąpiły starszy tabor i odświeżyły nam tabor, więc ja bardzo bym prosił, żeby pan, zanim pan następnym razem skrytykuje, na wycieczkę do MPK bym pana zaprosił, żeby pooglądać i zobaczyć, o czym dokładnie mówimy.

I dobrze, i teraz, proszę państwa, przejdźmy do tego długu...”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Ale ja bym bardzo prosił państwa radnych, żebyście nie prowadzili ze sobą rozmów, dobrze? Dziękuję bardzo. Proszę bardzo.”

Radny B. Margul „Proszę państwa, do magicznego zadłużenia. Po pierwsze – miasto Lublin, jak państwo wiecie, zadłuża się głównie po to, żeby prowadzić inwestycje, na wkład własny w inwestycje. I to jest też zasadnicza różnica między tym, co się dzieje tutaj, lokalnie a tym, co się dzieje na szczeblu rządowym. I naprawdę ja... bardzo ciężko mi jest słuchać o tym, jak państwo strasznie ubolewacie z tego powodu, jak tutaj mocno obywatele są zadłużeni. Ja tylko powiem państwu jeden parametr, który powinien całą dyskusję zamknąć. Możecie sobie państwo sprawdzić, jeżeli ktoś nie wierzy – w samym marcu, w jednym miesiącu państwo nasze zadłużyło się na 75 mld zł, każdego naszego obywatela naszego państwa, od dziecka, od niemowlęcia do osoby dorosłej polski rząd zadłużył na 2 tys. zł, a w skali Lublina przez lata nasz dług jest 4, czy 5 tys. łącznie z długiem odziedziczonym po prezydencie Pruszkowskim. Więc miejcie państwo, przykładajcie skalę do tego, więc jeżeli naprawdę taką trwogę wywołuje u was dług, no to w pierwszej kolejności powinniście prosić swoich kolegów posłów o to, żeby zatrzymać zadłużanie w skali państwa, bo jest ono niewspółmiernie wyższe, niż w skali Lublina. I mówię: tutaj jest to tylko i wyłącznie na inwestycje. Jakbyście państwo prześledzili wstecz, na co poszły te pieniądze, jaka inwestycja, ile kosztowała, pod którą zadłużaliśmy się i jakbyście państwo wycenili te inwestycje dzisiaj, to byście zobaczyli, że jesteśmy bardziej do przodu na tym, że zrobiliśmy to na kredyt, niż kosztów odsetek, które zapłaciliśmy, które płacimy, mamy jedne z najlepszych kredytów w Polsce. Płacimy poniżej 2%, teraz przy obecnym oprocentowaniu podejrzewam, to podejrzewam, że jest ok. 1% odsetek w skali roku. Proszę państwa, jeden procent. Pani dyrektor, dobrze mówię? Poniżej 1% chyba teraz jest.

I proszę państwa, usłyszałem tutaj, że tak wspaniale, mamy taką pomoc z Warszawy niesamowitą. No, ja tej pomocy nie dostrzegam. Ja pamiętam o zmianach podatkowych, które państwo, jak państwo... już tę liczbę wielokrotnie słyszeliście – 65 mln w samym zeszłym roku. Proszę państwa, od roku, czy od dwóch lat bodajże z nowości, które nam... wspaniałych darów z Warszawy, które dostaliśmy,

płacimy podatek od deszczu nawet, od wody deszczowej opłatę. 12 mln w skali roku płacimy, 1 mln miesięcznie. Możecie sobie państwo przemnożyć na ilość inwestycji, które w ten sposób nam odbiera mieszkańcom Warszawa.

O luce oświatowej też już państwo słyszeliście. Wystarczyłoby, gdyby państwo nam płaciło lukę budżetową, czyli to, co dokładamy do obowiązków, które nam są nałożone, to moglibyśmy, podejrzewam, w ciągu 10 lat ten dług spłacić w całości. Więc naprawdę bardzo bym prosił, żeby temat długu przestał być..., a jeżeli, mówię, jeżeli państwa tak dług przeraża, to prosiłbym zacząć od Warszawy, analizy GUS-u przejrzeć. Wszystko możecie zweryfikować państwo, co ja mówię. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Do państwa to nie dociera, bo co roku się powtarza te same rzeczy do was, a wy dalej z tym zadłużeniem... - (**Radna M. Suchanowska** „Bartek, nie przestajesz nas prowokować. Skończ...”).

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Bardzo proszę o spokój. Proszę państwa, proszę o kulturę dyskusji, bardzo proszę. Dziękuję jeszcze raz.”

Radny B. Margul „Dziękuję, panie przewodniczący, za interwencję. I to w zasadzie tyle, bo na komisjach też słyszałem, że po co jest w ogóle wspomniane o tym, że my mamy mniej wpływu podatku. Proszę państwa, to nie jest radiowa Trójka i u nas się o wszystkim pisze w Raporcie, więc w związku z tym pisze się również o tym, co dla państwa jest niewygodne, a co jest niestety prawdą. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję, panie przewodniczący. Proszę o zabranie głosu pana radnego Piotra Chodunia.”

Radny Piotr Choduń „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Szanowni Państwo! Co prawda, przedstawiciele dwóch dyscyplin sportowych, których gościliśmy rano i nagradzaliśmy ich za osiągnięcia sportowe, wyrazili już swoją wdzięczność panu prezydentowi, no niemniej jednak jako osoba wywodząca się ze świata lubelskiego sportu, uzupełniając poniekąd wypowiedź pani prezydent Beaty Stepaniuk-Kuśmierzak, chciałem gorąco podziękować panu prezydentowi właśnie za wsparcie i tutaj przychylne nastawienie do szeroko rozumianej kultury fizycznej, w skład której właśnie wchodzi m.in. sport dzieci i młodzieży, sport, powiedzmy sobie profesjonalny na poziomie seniorów, jak również sport amatorski. Bardzo mnie cieszy fakt, co zresztą widzieliśmy już podczas prezentacji, że w Lublinie odbywa się bardzo wiele wydarzeń sportowych. Nie wiem, czy państwo wiecie, że w 2019 roku było ich blisko 60, oczywiście na różnej kategorii, tak, poczynawszy właśnie od Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej U-20, gdzie to jest impreza naprawdę nietuzinkowa i naprawdę to, że Lublin był gospodarzem, byliśmy pokazywani praktycznie na całym świecie przez bodajże dobry tydzień, a może lepiej, bo nie pamiętam, w ile tych dziesięć meczów było w Lublinie rozgrywanych. Również mieliśmy tutaj mecze międzypaństwowe koszykówki, piłki nożnej kobiet, turniej międzynarodowy z okazji 450-lecia... - (**Głosy z sali** – nieczytelne).”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Droży państwo, bardzo proszę, bo pan radny ma kłopot z wypowiedzeniem swojej kwestii. Przepraszam jeszcze raz, proszę o spokój. Dziękuję.”

Radny P. Choduń „(dziękuję) ...jak również gościliśmy podczas Mistrzostw Lekkiej Atletyki na bardzo kameralnym, chwalonym stadionie Startu na Piłsudskiego Mistrzostwa Polski do lat 23, no i szereg też mistrzostw rangi krajowej, ale w szczególności myślę tutaj o Aqua Lublin, gdzie już od lat, można powiedzieć jest to kolebka polskiego pływania, jako że jest to basen, który sportowcy uznają za jeden z najnowocześniejszych i najlepszych w Polsce i dlatego mamy tak dużą liczbę zawodów sportowych. Myślę, że baza sportowa, która jest w posiadaniu Lublina, jest naprawdę nowoczesna i przynosi chlubę miastu i mieszkańcom, a przez to i rozgłos, i powinniśmy z niej być dumnie i cieszyć się, że cały czas ją rozwijamy. Natomiast funkcjonujące programy, które mamy w mieście, takie jak Sportowa Szkoła, czy w ramach właśnie Budżetu Obywatelskiego projekty sportowe, jak Aktywny Lublin, Aktywni Młodzi, Aktywne Pokolenie, Amatorskie Ligi Lublin, Czechów. Aktywnie i zdrowo stwarzają naszym mieszkańcom, począwszy od najmłodszych, jak również do seniorów szeroką do wyboru gamę aktywności sportowej, oczywiście też rekreacyjnej, bo sport wiemy dobrze, że dzieli się na sport zawodowy, ale również i rekreacja, no i tutaj mamy tę ofertę bogatą.

Również tutaj dziękuję za to, że w ramach tej sportowej szkoły 50 ponad, znaczy blisko 50 podmiotów za darmo może korzystać z tych obiektów, takich jak boiska sportowe, orliki, sale gimnastyczne. Na pewno jest to dotacja, że tak powiem, dla klubów, może nie do końca zawsze ją odbierają jako wartość, bo już się przyzwyczaili przez 7 lat, bo już ten program 7 lat obowiązuje, ale jest to wsparcie finansowe i kluby na pewno korzystają z tego i powinny być wręcz, nawet bym powiedział wdzięczne.

Nie zgodzę się tutaj z kolegą radnym Derewendą, że Lublin to zaścianek, jeżeli chodzi o możliwość jazdy na rowerze. Jakoś dziwnie ja widzę bardzo dużo rowerzystów. Oczywiście na pewno jest utrudniony dojazd do centrum i poruszanie się po centrum rowerem, ale jest to spowodowane, że te ulice są stare, że tutaj jest ciężko przeprowadzić remont, który byłby doskonały, ale nad tym trzeba na pewno pracować, natomiast ścieżki rowerowe w Lublinie są oblegane i jest na nich bardzo gęsto, co niestety też powoduje nawet i dużą wypadkowość, bo jest po prostu zagęszczenie, więc myślę, że rozwój tej infrastruktury jest oczywiście nam potrzebny i trzeba go cały czas tworzyć i robić to z głową, robić oczywiście tam, gdzie się da, bo nie wszystko da się zrobić.

Tutaj przejdę teraz do pomocy finansowej dla klubów, bo ta pomoc po prostu przekłada się na sukcesy sportowe zawodników w szeregach dyscyplin, w różnych kategoriach wiekowych. Gościliśmy podczas tego roku, prawda, i zdobywczyń Mistrzostwa Polski w piłce ręcznej, co prawda nie gościliśmy, ale i rugbiści juniorzy Budowlanych też medalowe miejsca, nie mówiąc już o sportach walki i pływaniu, czy lekkiej atletyce, a nawet sportach takich jak Goallball, czy grach planszowych. Pośród sportowców naszego miasta mamy wielu reprezentantów kraju, którzy są niejednokrotnie wiodącymi sportowcami, reprezentantami kraju rozpoznawalnymi na arenach nie tylko polskich, ale i międzynarodowych.

Co do kibiców – myślę, że w naszym mieście mają możliwość coraz bardziej emocjonować się zmaganiem na najwyższym poziomie sportowym, no i tutaj w wielu grach zespołowych. Oczywiście może nie wszyscy państwo sobie zdają sprawę, że w sport, w szczególności w grach zespołowych jest prowadzony jakby w dwóch okresach, tak, bo jest to przeważnie jesień, wiosna i mistrza Polski przeważnie wyłania się gdzieś tam w grach zespołowych, halowych około maja, natomiast w grach zespołowych na otwartej przestrzeni w okolicach czerwca, lipca, stąd jakby te sukcesy trzeba rozłożyć, ale oczywiście finansowanie sportu jest właśnie złożone na te dwa okresy. Także za to, że mamy to dofinansowanie, to ta pomoc pomaga tym klubom, no i tutaj oczywiście muszą wspomnieć o żużlu, który w naszym mieście jest, można śmiało powiedzieć, deficyt miejsc na stadionie, a kibice żużlowi miasta Lublin są uznawani za najlepszych w Polsce, więc mamy się czym szczycić. Nie mówię już tu o wynikach sportowych, bo tu już pani prezydent wspomniała w prezentacji, więc pominię to. Tak samo przepraszam sportowców, że nie wymieniam tych najlepszych, bo też jest ich bardzo długa lista. Mamy prezentację. Jeżeli państwo są zainteresowani, to ja mam taką, posiadam w swoich zbiorach, więc mogę przesać.

Natomiast dodam tutaj tylko, że pomoc klubom ze strony miasta dostrzegają i cenią sobie lubelskie firmy, które po prostu stają się partnerami klubów i decydują się na ich sponsorowanie, dzięki czemu właśnie odciążają budżet miasta, no i też reklamują się w ten sposób, no i rozwijają swoje firmy, także sport jako nośnik reklamowy na pewno tutaj odznacza dużą rolę. Reklama poprzez sport jest dużo tańsza, niż wydanie reklamy w telewizji, a przynosi, mówię, szereg korzyści w postaci właśnie jeszcze pozyskiwania współpartnerów w biznesie, jak również i rozszerza, że tak powiem, i rozślawia Lublin.

Podkreślić, myślę, warto to, że sport funkcjonuje ponad podziałami, którego barwy to kolor biało-zielono-czerwony z koziółkiem w herbie i wiem doskonale, że sportowcy i kibice tworzący Wspólny Lublin są zadowoleni z mieszkańców. Dowodem na to może być chociażby od wielu lat organizowany charytatywny Mecz Słodkich Serc, w którym w ostatnich latach grają ze sobą właśnie pomysłodawcy – drużyna Startu Lublin koszykarze przeciwko, można by powiedzieć reprezentacji Wspólnego Lublina stworzonego z zawodników lubelskich, przekazując dobro i niosąc pomoc właśnie dla najmłodszych dzieci z domów dziecka, no i ogólnie kibice bardzo chętnie się wpisują w ten pomysł i od lat zbierane są bardzo duże ilości słodyczy i myślę, że atmosfera na tym meczu, kto był, a kto nie był, to zapraszam, jest fantastyczna.

Za tę życzliwość, zrozumienie jeszcze raz serdecznie panu prezydentowi i całej ekipie dziękuję, prosząc pomimo trudnych czasów o więcej, bo w zdrowym ciele zdrowy duch. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję panu radnemu. Zgłaszali się: pan przewodniczący Jarosław Pakuła, pan radny Derewenda, pan radny Piotr Popiel. Zaczynamy – pan przewodniczący Jarosław Pakuła.”

Przew. RM J. Pakuła „Panie Przewodniczący! Ja mam taką propozycję, żeby pan otworzył listę mówców, a jeżeli pan uwzględni moją prośbę, to ja w drugiej kolejności złożę formalny wniosek o zamknięcie tej dyskusji. Myślę, że powinniśmy dać się zapisać wszystkim chętnym i zakończyć, także bardzo proszę, jeśli

byłby pan tak miły, to najpierw lista mówców, a później proszę o przegłosowanie mojego wniosku o zakończenie dyskusji.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję, panie przewodniczący. Zgodnie z prośbą – bardzo proszę, kto z państwa chciałby zabrać głos, proszę o zapisywanie się do dyskusji. Zapisałem już: pan radny Robert Derewenda, pan Piotr Popiel, pani radna Małgorzata Suchanowska. Kto jeszcze z państwa? Jeśli nie ma już żadnych zgłoszeń, zgodnie z sugestią pana przewodniczącego proponuję zamknięcie listy dyskutantów. Proszę o przegłosowanie. Prośba, sugestia, żeby zamknąć już listę dyskutantów. Bardzo proszę. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Proszę? Czy są jakieś uwagi jeszcze? – (**Radna Jadwiga Mach** „Jadwiga Mach.”) – Jeszcze Jadwiga. Jadwiga, zgłaszasz się do dyskusji? Dobrze, Jadwiga Mach. Czy jeszcze są inne zgłoszenia? Bardzo proszę. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Nie, nie, już zapisałem. I Bartosz Margul. Jeśli państwo pozwolą, wniosek pana przewodniczącego Jarosława Pakuły – chciałbym przegłosować. Proszę o określenie... Jest określony.

Głosowanie nr 8. Proszę państwa, kto jest „za” wnioskiem pana przewodniczącego Jarosława Pakuły? Kto jest z państwa „przeciw”? Bardzo proszę o przyłożenie karty i ewentualne podniesienie ręki. Bardzo proszę. Kto z państwa „wstrzymał się”? Bardzo proszę.

Szanowni państwo, głosowało 24 radnych – „za” – 17, „przeciw” – 4 osoby, „wstrzymały się” 3, a zatem wniosek uzyskał wymaganą większość, lista została zamknięta. Proszę o zabranie głosu pana radnego Roberta Derewendę.”

Radny R. Derewenda „Tak, ja bym bardzo poprosił, jeśli mogę, o podpięcie laptopa, dobrze? Czy jest taka możliwość?”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Jeszcze raz, bo nie słyszałem.”

Radny R. Derewenda „Chciałbym podpiąć laptop, dobrze?”

Radny Piotr Popiel „Panie przewodniczący, ja mam taką propozycję, bo z uwagi na kwestię techniczną, może kolega by potrzebował kilku minut, ja przeżywałem to samo, może zamienilibyśmy się kolejności, jeśli kolega by pozwolił.”

Głosy z sali – nieczytelne

Radny P. Popiel „Ja z doświadczenia wiem, panie przewodniczący, że to zajmuje trochę czasu.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Ale chciałbym uzyskać zgodę kolegi radnego Roberta Derewendy. Jeśli wyrazi taką zgodę, udzielę... Tak? Bardzo proszę, a zatem głos ma pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, no, niestety te kwestie techniczne wymagają odpowiedniej chwili przygotowań.”

Szanowni Państwo Prezydenci! Szanowna Rado! Szanowni Państwo! Muszę powiedzieć, że w dniu dzisiejszym, tak słuchając tych pięknych opowieści na temat naszego miasta, od razu mi, wiecie, tak humor się poprawił i muszę przyznać, że to jest chyba dobry symptom, tak, że w naszym mieście tak pięknie się żyje. Ja może zacznę swoją wypowiedź w ten sposób, że szanowni państwo, na pewno nie można mówić o naszym mieście aż tak jednoznacznie, że jest aż tak pięknie. Na pewno też nie można mówić, że aż tak jest źle. Nie można robić z naszego miasta jakiejś ruiny, kochani, bo to byłoby wypaczenie tych działań i trzeba prawdę tu oddać. Obiecałem szanownej koleżance Monice Orzechowskiej, przepraszam, Monice Kwiatkowskiej, przepraszam, że będę krótko mówić i postaram się słowa dotrzymać. Dziękuję za przerwę.

Szanowni państwo, mowa w tym momencie o Raporcie, o Raporcie o stanie miasta Lublin, o dokumencie, który jest dla nas czymś nowym, drugi raz przyszło nam debatować w takiej formule. I chciałbym powiedzieć, że pamiętam swoje wystąpienie sprzed roku, bo patrzę tutaj na pana dyrektora Żyśko i muszę powiedzieć, że no, przepraszam, jeśli miał pan jakiegokolwiek złe doświadczenia z mojej wypowiedzi, jakieś przykrości, bo akurat Wydział Strategii opracowuje ten dokument, a nie może jeden wydział wiedzieć wszystkiego, to o czym wiedzą radni, o czym współpracują z mieszkańcami i z prezydentem, więc dzisiaj postaram się troszeczkę wytonować swoją wypowiedź.

Na pewno, szanowni państwo, rok 2019 zapisał się tutaj niestety w naszym mieście takim rokiem wielkiej debaty nad Studium. To było w sumie dwa lata przygotowań i nasza sesja, pamiętna sesja 30 czerwca/1 lipca. W Studium, które rzeczywiście spowodowało wiele emocji wśród mieszkańców i tematem przewodnim, i to będzie się ciągnąć jeszcze, szanowni państwo, były Górkki Czechowskie. I tu od razu nawiążę do wypowiedzi pana prezydenta Artura Szymczyka, który w swojej wypowiedzi, no, był łaskaw nie zgodzić się z taką wizją, znaczy nawet nie wizją, z taką opinią, która w mieście funkcjonuje, że betonuje się miasto. Szanowni państwo, ja powiem w ten sposób – betonuje się, niestety się to miasto betonuje, ale uwaga – nie można zganiać wszystkiego też na samorząd. Dlaczego? Dlatego, że przy betonowaniu miasta mamy tu również developerów. To też jest, szanowni państwo, prawda. Natomiast myślę, że w całej tej dyskusji na temat zieleni, bo to widzę, że tak państwa prezydentów w jakiś sposób tak poruszyło, bo dużo czasu żeście na to poświęcili w swojej prezentacji, ja myślę, że tu brakuje rzeczywiście takiej jednej argumentacji. Na tyle, co rozmawiam z mieszkańcami, to chciałbym tu wyraźnie podkreślić – mowa jest o braku zieleni, czy też o tych działaniach związanych z zielenią w mojej ocenie w centrum miasta, szanowni państwo. I to, co się, powiedzmy dzieje w dzielnicach, już bezpośrednio gdzieś tam oddalonych troszeczkę od centrum, to już inaczej zupełnie wybrzmiewa. I inna wartość jest, przynajmniej tak w rozmowie z mieszkańcami oceniam, inna jest wartość pojedynczego drzewa tutaj, w ścisłym centrum, w śródmieściu, a inna zupełnie na dzielnicę, nie wiem, Czuby, czy Czechów. Ja zupełnie inaczej to odbieram.

I odnośnie Raportu, szanowni państwo, i wypowiedzi tutaj prezydentów – można mówić o tym, co jest zapisane w tym dokumencie, ale chciałbym też poruszyć niektóre wątki, których zapisanych tam nie ma i w naturalny sposób chyba nigdy się nie znajdują, a tutaj tak się zacząłem zastanawiać, co faktycznie mnie, jako radnego, w tym 2019 roku poruszało. Oprócz niesamowitej dyskusji

na temat Studium, bo mówmy o całym mieście i przewijającym się tematem były Górki Czechowskie, były również inne inwestycje, o czym państwo byli łaskawi mówić. Tak z uśmiechem jeszcze tutaj popatrzę w kierunku kolegi Piotra Chodunia, który mówił o dofinansowaniu klubów sportowych. Bo faktycznie, szanowni państwo, nasze miasto jest tym, które w sport inwestuje dość duże środki. Natomiast trzeba też wyraźnie powiedzieć – i w 2019, a już nie wspominając o 2020 roku rzeczywiście bardzo dużo wniosków miałem, które mówiły o zbyt małych kwotach dotacji na szkolenie dzieci i młodzieży. Ja mówię o swoich, że tak powiem, opiniach, które mieszkańcy mi przekazywali. To nie musi być w Raporcie w jakikolwiek sposób przedstawione. Ale tych wniosków rzeczywiście w zakresie sportu miałem akurat dość dużo.

Duża część Raportu dotyczy stanu realizacji zadań z Budżetu Obywatelskiego i tu faktycznie odnosimy się do roku i 2018 i do roku 2019, i co warto, szanowni państwo, podkreślić – jest w mojej ocenie dużo zadań, które nie zostały zrealizowane z różnych przyczyn, podkreślam – z różnych przyczyn. Ale co jest ciekawe – zwróćmy uwagę, że był taki projekt Aktywny Lublin. Na 300 tys., że tak powiem, projekt opisany 300 tys. wydane. Kolejno – Aktywny Uczeń – około też 300 wpisane i około 300 też zrealizowane. Ale przypomnę, i to już po raz kolejny, bo o tym mówiłem dokładnie rok temu, projekt M-47 – miejsca parkingowe dla Wrotkowa – 297 tys. zł zostało to zadanie oszacowane, 147 wydatkowane i jest jeszcze tam wspomniane o tym, że dla Szkoły Podstawowej nr 30 jak najbardziej w drugiej turze te miejsca powinny być zrealizowane i dziękuję tutaj panu dyrektorowi Dziubie za udział naprawdę w kilku spotkaniach, bo z panią dyrektor tak było, żeśmy chodzili, żeśmy szukali tych miejsc. To jest niezrealizowane, szanowni państwo, stopień realizacji jest poniżej 50%. Kolejno – bardzo mnie boli, to mówię wprost, że dokonuje się takich pewnych przesunięć. Myśmy tutaj o projekcie M-5 – Chodnikiem przez Bystrzycę. Ja pamiętam jeszcze swoją wypowiedź, kiedy bardzo prosiłem o to, żeby pan prezydent był łaskaw zaprosić nas, jako radnych, tych, którzy powiedzmy chcieli, mogliśmy to w formie głosowania też przedstawić, do komisji, która by oceniała projekty z Budżetu Obywatelskiego, bo ja już wyraźnie wtedy mówiłem, że nie widzę możliwości, aby był realizowany odcinek, który jest wpisany w przebudowę ulicy Nałkowskich. To się nie stało, panie prezydencie, i później dziwne przesunięcia środków na chodnik łączący ulicę Rąbłowską z bulwarem nad rzeką Bystrzycą, już nie wspominając o braku realizacji oświetlenia tegoż odcinka, ale absurdalnie udało się w tych środkach oświetlić ulicę Rąbłowską, bo na tym to polegało przesunięcie.

Troszeczkę nie mogę zrozumieć – tak dyplomatycznie powiem – wypowiedzi pani przewodniczącej Anny Ryfki, która była łaskawa tak mówić pięknie o naszych dróg i ścieżek rowerowych. No, panie prezydencie, to był 2012 rok, ja to doskonale pamiętam, kiedy był pan na spotkaniu w siedzibie Rady Dzielnicy Wrotków, kiedy pan obiecał publicznie, że w 2014 roku, podkreślam – 2014 roku – miałyby dojść do remontu ulicy Nałkowskich i do budowy starej części ulicy Nałkowskich. Mamy 2020 rok. Ja się i tak absurdalnie cieszę, że mamy ZRID na starą część ulicy Nałkowskich i wierzę w to, że ta ulica kiedyś będzie pobudowana. Ale przepraszam, w samym Raporcie za 2019 rok nie znajdziemy, szanowni państwo, tych wszystkich uchwał, które były składane i które zostały przegłosowane przez Radę. Przez kolejne lata o tym nie będzie żadnej mowy,

szanowni państwo, w raportach, nie ma takiej możliwości chyba, ażeby aż tak w historii grzebać.

Pani przewodnicząca, ulica Janowska – no, warto się przejechać tą ulicą, każdy może swoje zdanie mieć na ten temat, ale co mnie boli – to zadanie było w budżecie miasta Lublin, przecież ja doskonale pamiętam, w jaki sposób były tutaj, nawet na tej sali w jaki sposób mowa była kilkakrotnie o tym zadaniu i w jaki sposób mówiliśmy, że Zarząd Dróg i Mostów jednak to zadanie wyrzucił, czy też ta poprawka, która była złożona, bo to pamiętam doskonale, na sesji budżetowej chyba jeszcze nie wiem, czy w 2017 roku, kiedy to została wpisana, a później tego zadania w budżecie nie było. No i co mamy, szanowni państwo? Mamy 2020 rok i tego zadania dalej nie mamy. Ulica Herberta – wpisana do budżetu 2019 roku – nie zrealizowana w tamtym roku, w tym pan prezydent Artur Szymczyk wyraźnie powiedział, że już też takiej szansy nie widzi, z uwagi na koronawirusa.

Jeśli chodzi, szanowni państwo, o to piękno naszego miasta, to ja tylko przypomnę, że wystarczy wsiąść w samochód, pojechać na ulicę Wapienną, Dzierżawną, a nie wiem, dlaczego ucieka w ogóle ulica Koło, bo to jest dla mnie, że tak powiem też bardzo taki ciekawy obszar. No, naprawdę mówmy też o miejscach, gdzie jest nawet problem z podłączeniem kanalizacji.

Szanowni państwo, bardzo mnie boli, bardzo mnie boli temat planowania przestrzennego. Ten wątek nie jest dobrze opisany w samym Raporcie. Mamy w samym Raporcie tylko i wyłącznie zestawienie uchwał mówiących o tym, które miejscowe plany zostały, że tak powiem już opracowane, gdzie żeśmy podjęli decyzję o przystąpieniu do opracowania planu i co się stało w 2019 roku. No, powód do dumy, tak patrzę na panią Beatę Stepaniuk-Kuśmierzak, bo na pograniczu dzielnicy Dziesiąta i Kośminek w 2019 roku po siedmiu latach, po siedmiu latach udało się uchwalić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych, i tyle, i tyle, szanowni państwo, co mogę powiedzieć na temat największego VI okręgu wyborczego, czyli dzielnice Zemborzyce, Wrotków, Dziesiąta, Kośminek, Głusk. Tyle, szanowni państwo, to jest bardzo wąski obszar i koniec, i koniec. A ja powiem wyraźnie: Zalew czeka, dolina Bystrzycy czeka, no, dobrze, no, w tym roku, ale czy wyjdzie w tym roku? Zaczynam mieć coraz większe wątpliwości. Nawet dzisiaj, szanowni państwo, będziemy podejmować uchwałę, o przystąpieniu do opracowania kolejnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie chcę już wyświeślać w tym momencie po raz kolejny pokrycia planami, no bo tam byście znowu po raz kolejny widzieli, że niestety ta polityka planowania przestrzennego nie dotyczy południowo-wschodnich części miasta, po prostu nie dotyczy. Bardzo serdecznie zatem proszę o to, żeby przegłosowana przez nas uchwała w październiku 2019 roku mówiąca o tym, żeby przygotować analizę zasadności przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Zorza o Sachsów, żeby to zostało spełnione. Ja tego nie zrobię, to muszą zrobić planiści. Od tego, szanowni państwo, są urzędnicy, są osoby kompetentne. Ja tego nie jestem w stanie zrobić. Uchwała została podjęta, czeka już osiem miesięcy i tego dokumentu nie widać, a obszar jest naprawdę niewielki.

Szanowni państwo, na tym tak na dobrą sprawę zakończę moje wystąpienie, bo nie chcę mówić już o remontach ulic, o tych chodnikach, bo ja wiem,

gdzie co boli. Ja mógłbym, szanowni państwo, powiedzieć tutaj wszystkim, co w 2019 roku było rzeczywiście strapieniem mieszkańców, których reprezentuję. Przecież przypomniało mi się jeszcze, pan prezydent Artur Szymczyk, trudne relacje mieliśmy wtedy, tego nie ukrywam, bo trudny temat – przejście przez linię kolejową nr 68. Pamięta pan prezydent. Czy tym ludziom w jakikolwiek sposób pomogliśmy? No, nie, no, rozeszło się to niestety. Są więc, szanowni państwo, po prostu zadania, których w Raporcie my nie znajdziemy, o których Raport tak na dobrą sprawę nigdy nie będzie tych rzeczy wyciągać, a ja wiem tylko tyle, że jednak mieszkańcy tymi problemami żyją. Dziękuję serdecznie. Mam nadzieję, że w kolejnych punktach ograniczę jeszcze mocniej swoją wypowiedź, o ile w ogóle będę zabierać głos. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję, panie radny. Bardzo proszę, pan radny Robert Derewenda.”

Radny R. Derewenda „Tak, proszę państwa, mam kilka takich szczegółowych kwestii, które chciałbym poruszyć w Raporcie.

Po pierwsze – mam pytanie: dlaczego przy niektórych projektach, projektach z Budżetu Obywatelskiego są dokładne informacje, jaka będzie dalsza procedura postępowania w projekcie nie zakończony, a w niektórych nie ma takiej informacji i zastanawiam się, czy to jest inna osoba odpowiedzialna za każdy projekt w Urzędzie i po prostu przygotowuje informacje, one są potem wrzucane do tego Raportu, no bo ja dla przykładu mogę państwu podać, nie będę podawał tych, które są szczegółowo opisane, tam jest bardzo ładnie, nie został zakończony projekt, jest napisane, w którym roku zostanie zakończony, co dalej będzie się działo. Ale mogę dla przykładu podać takie, w których takiej informacji nie ma – jest to na przykład projekt M-98 – projekt Przyjazna dolina, siłownia i plac zabaw przy ulicy Węglarza. Informacja jest taka: oczywiście jest w realizacji, tak, szacunkowe koszty to 175 tys., faktyczne poniesione wydatki budżetowe w 2019 roku – 0 zł, no i efekty realizacji projektu – tutaj jest, proszę państwa, osiągnięte w wyniku realizacji projektu. Zawarto umowę na wykonanie dokumentacji projektowej. Ale co dalej się z tym projektem będzie działo, tak? Czyli kiedy będzie realizacja tego projektu i w jakim zakresie? Czy w 2020, czy nie wiem, w pierwszej połowie 2021 roku, żebym ja, jako radny mógł to sprawdzić, tak, czyli żebym wiedział, co dalej się z tym projektem dzieje. Inny przykład projektu, proszę państwa – M-29 – i tu znów: on jest w realizacji, nie będę już szczegółów czytał, tylko to, o co dokładnie mi tutaj chodzi, osiągnięte w wyniku realizacji projektu – do 2019 roku wykonano dokumentację projektową zasilania imprez okolicznościowych i tak dalej, ale kiedy będzie zakończenie tej inwestycji, tak, tej informacji nie ma tutaj. Oczywiście są projekty, które mają ścisłą informację, proszę państwa, a są takie projekty, w których tych informacji po prostu nie ma. Inny przykład. Projekt, proszę państwa, tutaj M-50. No i tak mógłbym, proszę państwa, mnożyć, tych projektów jest kilka tutaj, też tam jest w tym M-50, że w 2019 roku nie wyłoniono wykonawcy. No, dobrze, nie wyłoniono wykonawcy, w związku z tym przewidziane szacunkowe wydatki, to 300 tys. zł, wydano 5 tys. No i co dalej się z tym projektem będzie działo, proszę państwa? No, ja też nie mam z tego Raportu żadnej informacji. Rozumiem, że Raport się zamyka z grudniem 2019 roku, ale jako radny chciałbym wiedzieć co dalej z tym

projektem będzie się działało, zwłaszcza, że niektóre projekty, mimo że nie są dokończone, mają szczegółowy opis.

Teraz chciałbym przenieść się do prezentacji, tylko momencik, tutaj sobie to włączę odpowiednio., żeby się tutaj odnalazł, bo muszę pokazać coś konkretnie stąd. Już chyba mam. Jeszcze sekundka, bo niestety nie mogłem tego wcześniej, bo czytałem z Raportu w wersji elektronicznej. Mam. Mam następujące pytanie, proszę państwa – tutaj jest wykres nr 8, on ma w samym wykresie chyba komórek osiem, z tego co widzę, natomiast w legendzie jest siedem. Uciekło 4%, chyba tego najciemniejszego koloru, albo ja czegoś nie widzę, więc bardzo bym prosił o ustosunkowanie się, co to jest to 4% magiczne, którego tutaj nie widać. Zresztą państwo sami widzą, że nawet nie wiadomo, gdzie to 4% jest, ponieważ ten wykres nie jest do końca czytelny i zaraz też coś proponuję, jeżeli można, proszę państwa. Czyli powtórzę: osiem komórek wychodzi mi tutaj, proszę państwa, w tym wykresie, natomiast w legendzie wychodzi mi siedem komórek i ja nie znajduję tego 4%, tak? Co to są za, proszę państwa, wydatki. No, 4% to nie bagatela, tak? Bo to są miliony złotych, rozumiem.

Jeżeli chodzi o strukturę dochodów miasta Lublin – też, proszę państwa, przyznam szczerze, że oczy ze zdumienia otwierałem, żeby rozróżnić te wszystkie kolory. Jak państwo widzą i państwa bym tak zapytał, jakie to są kolory, które do czego, to jest bardzo trudno dojść. Ja mam taką wielką prośbę, żeby na miarę możliwości to było tak czytelne, żebyśmy mogli od razu złapać. Ja zrobiłem sam, proszę państwa, ten wykres i tu od razu widać, z czego ile mamy, proszę państwa, dochodów. Ja nawet napisałem nie tylko tutaj w legendzie, tak, ale wprost, proszę państwa, jest wpisane, nie ma problemu ze śledzeniem kolorów, który kolor do czego, co więcej – nie ucieknie nic z legendy, proszę państwa, tak? Jest jasno wypisane, ja od razu widzę, proszę państwa, na tym wykresie. I nie ma chyba problemu, żeby to się zmieściło, więc jeżeli mogę prosić, jako radny, ja proszę państwa, nie jestem ekonomem, mało tego, nie jestem w stanie tego wszystkiego w szczegółach przestudiować. Ja potrzebuję, proszę państwa, konkretów, tak, czyli potrzebuję jakiejś informacji, z której coś wynika, tak, czyli chcę widzieć przejrzystość wykresu, tak samo, jak chcę wiedzieć, co się dzieje z projektem, poszczególnym projektem z Budżetu Obywatelskiego. To tyle kwestii. Powtórzę, proszę państwa: pierwsza to, co się dzieje dalej z projektami, dlaczego nie ma takiej informacji w niektórych projektach, a w niektórych jest szczegółowo. Druga rzecz, no to oczywiście te 4%, którego ja nie mogę znaleźć. I trzecia rzecz to już moja uprzejma prośba po prostu, żeby na miarę możliwości przygotowywać te wykresy bardzo czytelnie. Dziękuję uprzejmie.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu panią radną Małgorzatę Suchanowską.”

Radna M. Suchanowska „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Drodzy Koledzy! Panie Prezydencie! Państwo Prezydenci! Chciałabym podziękować serdecznie za wystąpienie pani prezydent Lipińskiej, ponieważ jej starania i oczywiście nadzór nad MOPR-em jest bardzo właściwy i bardzo dziękuję z tego powodu, bo znam sytuację domów opieki, więc tutaj też by mi się marzyło w przyszłości, żeby jednak stawiać środki finansowe na rozwój właśnie tej dziedziny i żeby pani miała więcej pieniędzy i dotacji. Także dziękuję ślicznie.

Proszę państwa, moja wypowiedź będzie bardzo krótka, z uwagi na to, że wszyscy mówią o dotacji rządowej, że jak gmina otrzymuje, więc chciałabym, panie prezydencie, dowiedzieć się konkretnie, ile tych środków finansowych gmina otrzymuje i czy otrzymuje, i dlaczego o tym się nie mówi, jeżeli otrzymuje, dlaczego od tego się nie zaczyna, że otrzymaliśmy tyle i tyle, prawda, potrzebujemy tyle i tyle.

Oglądałam tę prezentację, która była dzisiaj tak pięknie prezentowana przez prezydenta Szymczyka i tam była taka migaweczka Podzamcza. No, ja osobiście jestem zbulwersowana wyglądem Lubartowskiej i samego Podzamcza. Takie mam pytanie: kiedy ściągniemy z tych starych zabytkowych, oskrobanych kamienic te zasłony dymne, które tworzą jakby taką osłonę, też szmaty, te papiery reklamowe. Kiedy my to ściągniemy? Kiedy przestaniemy obrzydzać miasto? Ja bym też życzyła sobie i panu prezydentowi, żebyśmy mieli dużo środków finansowych, żebyśmy te miejsca reprezentacyjne w mieście, które są najczęściej uczęszczane przez naszych mieszkańców, przez turystów, żeby jednak inaczej wyglądały, a one są po prostu w tym momencie nie do przyjęcia i nie do pokazania. Mamy skwerki, cieszymy się, że trochę trawy, jakiegoś kwiatka gdzieś posadzimy, ale jakie te chodniki na Lubartowskiej? to po prostu zgroza. Ja nie mogę na to patrzeć. Zrobmy coś takiego, żeby budżet przyszłoroczny miał jakiś zakres upiększenia tej części miasta Lublina, bo mówiło się zawsze o Lubartowskiej, o Tysiąclecia, o targu, że to jest brud i w ogóle bałagan, śmietnisko, że trzeba zrobić projekt planu, zrobiliśmy, no i dalej się tam nic nie dzieje. Może jednak tutaj ta droga z Podzamcza do Ratusza, może zadbalibyśmy, nie tylko kwiatki, rabatki, ale też i chodniki, i remont jakiś. Bardzo bym prosiła o to.

Chciałabym też dowiedzieć się, co dalej z ulicą Wiejską, a dziękuję za ulicę Dożynkową, panie prezydencie, dziękuję za to, że realizacja... że wykonane zostało zadanie.

I jeszcze mam wielką prośbę, panie prezydencie, z uwagi na to, że bardzo leży mi na sercu sytuacja Wydziału Planowania. To jest Wydział, który naprawdę stanął na nogi przez te kilka lat za czasów pana prezydentury, ale ja bardzo pana proszę, żeby jednak były zakupione te programy, które im są bardzo potrzebne, bo zatrudnianie pracowników za grube pieniądze to nie jest rozwiązanie, tych fachowców nie ma, nie ma i niedługo ich nie będzie, więc nie jesteśmy w stanie ich zatrudnić. Ja bym bardzo pana prosiła, żeby pan prezydent osobiście zainteresował się problemem Wydziału Planowania, żeby tam było sprawnie, żeby radni nie mieli żalu do tego, że w ich rejonach, częściach miasta, tak jak wypowiadał się przed chwilą Piotr Popiel, żeby jednak ruszyć pewne rzeczy, żeby zrobić. To muszą być odpowiednie programy zakupione, które usprawniają pracę Wydziału, głównie zmiany planów i podejścia do nowych planów. Bardzo pana proszę o to.

Marzyłoby mi się miasto piękne i żeby były realizowane postulaty mieszkańców. Nie zawsze, nie każda myśl, nie każdemu wychodzi pewien plan, który sobie zamierzy. Tutaj oczywiście państwo postawili na rozwój w postaci jakby wspierania, rozbudowy miasta, ale może nie w tym kierunku. Mi się marzy rozbudowa miasta w dzielnicach, a nie w centrum. W centrum już mamy dosyć, mamy za gorąco, mamy za ciasno, mamy za dużo betonu. Może jednak, panie

prezydencie, byśmy otworzyli możliwości w osiedlach. Ja rozumiem, że developerzy nie chcą inwestować na nowych terenach, na nowych działkach, ponieważ tam trzeba infrastruktury, to kosztuje, pchają się do centrum i zagęszczają nam miasto. Jednak życzę, żeby wizja miasta właśnie poszła ogólnie na tereny, które powinny się rozwijać, a są to dzikie tereny, pola, więc uważam, że my mamy bardzo dużo gruntu do zabudowy developerskiej. I życzyłabym sobie i panu prezydentowi, żeby ten rozwój był w tym kierunku, w osiedla, a nie w centrum. Centrum już może zostawmy w spokoju, już nie wycinajmy tych drzew i nie rozbudowujmy, nie stawiajmy już tych plomb wysokich, dlatego że będzie nam później ciężko w tym centrum żyć, będzie ciasno i gorąco, nie będziemy mieć czym oddychać. Dziękuję ślicznie.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję pani radnej. Bardzo proszę o zabranie głosu panią przewodniczącą Jadwigę Mach.”

Radna Jadwiga Mach „Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Szanowni Państwo! Ja chciałabym się podzielić swoją uwagą nad tym, co my w tej chwili, nad czym obradujemy. Punkt naszego porządku to jest Raport o stanie miasta Lublin. Raport to są informacje, w mojej ocenie, i znaczenie tego wyrazu, z poszczególnych działów o stanie miasta, jednostek organizacyjnych funkcjonujących w danym mieście, firm, przedsiębiorstw z całego miasta. Są to tylko dane i ten Raport także o tym informuje. Nie mamy tutaj informacji szczegółowych, ponieważ jeśli sięgnę chociażby na jeden przykład oto taki – partycypacja społeczna. Są tu informacje bardzo cenne. Często te informacje są zestawieniem także na podstawie danych z GUS-u, ale one nam o czymś mówią. I podam przykład. Fundacje – w mieście Lublinie w roku 2012 było 376 fundacji i kolejno do 2019 – w roku 2019, stopniowo rosły w każdym roku, jest ich aż 648. To samo jest, jeśli chodzi o inne dane. One dają nam obraz o tym, jaki jest ten stan dotyczący naszego miasta Lublina. Nas wszystkich, i mieszkańców Lublina także, a my nie jesteśmy oderwani, tylko wspólnie również realizujemy te zadania, przy wsparciu i wysiłku mieszkańców, chociażby dlatego, że biorą udział, wnoszą podatki do budżetu miasta i państwa również. Jeżeli chodzi o inne dane, na przykład Zielony Budżet – tu nie ma opisów projektów, nie ma informacji o realizacji, ale Raport informuje, że z Zielonego Budżetu zwyciężyło 13 projektów, a było 27. Jeżeli chodzi o rok 2017, było ich o wiele mniej, więc jest jakaś informacja, jak ten Lublin w roku 2019 wyglądał, jakie były zadania realizowane, jakie były firmy, jaki rozwój. Bardzo dużo danych jest dotyczących studentów, kierunków uczelni, zarówno absolwentów szkół średnich i z każdej, każdej dziedziny. Natomiast cała dyskusja głównie została sprowadzona do punktu, który będzie dopiero kolejny – 6.7, tj. rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu. I ja mam wielką prośbę, żeby wszyscy ci, którzy już zabierali głos, ja również połączę, bo te głosy, które słyszeliśmy, to są głosy, które wypowiadały się w odniesieniu do tych dwóch dokumentów – Raportu i sprawozdania.

I teraz króciutko odniosę się do drugiego dokumentu, tak jak czynili to moi przedmówcy, do sprawozdania z wykonania budżetu. I tu już mamy szczegółowe zadania, opisane zadania wszystkie zrealizowane, nie zrealizowane, w ja-

kim stopniu, o zmianach budżetowych i o wszystkich informacjach w tym dokumencie. Zanim to uczynię, chciałabym odnieść się do wypowiedzi moich szanownych kolegów i koleżanek, głównie z Klubu PiS-u.

Do kolegi, który mówił, że mamy protesty mieszkańców na taką skalę, jakich dotychczas nie było. Proszę państwa, ja i myślę, że my wszyscy tutaj nie widzieliśmy jakiejś wielkiej skali protestów mieszkańców. One zawsze były, są i będą. Jeżeli one są i daje się je rozwiązywać, to bardzo dobrze, ale to również świadczy o tym, że są realizowane zadania i inwestycje, które są w zainteresowaniu mieszkańców i wszyscy dobrze wiemy, że większość inwestycji, chociażby AI. Raławickie, czy obecnie Lipowa są realizowane i państwo doskonale wie, że spotkań było wiele. To nie były jakieś wielkie protesty. To były spotkania, rozmowy i ostatecznie, jak wszyscy wiemy, zakończyły się w jakimś uzgodnieniu, porozumieniu wszystkich stron. Proszę państwa, ja tylko powiem – zawsze odnoszę się, jak kiedyś mówiła pani premier Thatcher: najważniejsze przedsiębiorstwo to jest gospodarstwo domowe, w którym każdy z nas funkcjonuje. Są przychody, są wydatki, są projekty, plany do realizacji. I ja zapytam każdego z państwa, bo ja mówię, że nigdy nie udało mi się w swoim niekrótkim życiu w stu procentach wszystkich planów zrealizować. Tak też jest i z budżetem, z wykonaniem tych zadań. I musimy także pamiętać, że to nie jest takie łatwe powiedzieć, zaplanować i rzeczywiście zrealizować. Niech każdy wróci do tej swojej podstawowej, do tego najmniejszego przedsiębiorstwa, jakim jest gospodarstwo domowe. Tak jest i również w budżecie, czyli w tym dokumencie, jakim jest sprawozdanie z wykonania budżetu miasta.

Proszę państwa, chciałabym również powiedzieć, że nie możemy tutaj, na tej sali mówić, że komunikacja miejska jest tak bardzo zła. W roku 2019 mieliśmy wiele dowodów na to, zarówno chociażby z tego faktu, który nam dawał, dostarczał informacji, iż mieszkańcy są zadowoleni, jeżeli sprawdziliśmy i otrzymaliśmy dane dotyczące liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej. Jak bardzo wiele opinii, bo ja korzystam z tej komunikacji, a na pewno w 2019 roku cały rok. Jest bardzo wiele pozytywnych opinii. Jeśli chodzi o ten rok, one się nieco zmieniły, ale one się zmieniły nie dlatego, że mamy gorsze autobusy, że zlikwidowane zostały niektóre linie na poszczególnych trasach, tylko dlatego, że znaleźliśmy się my, miasto Lublin, gmina, jak i cała Polska w sytuacji dla nas nieprzewidzianej, wyjątkowej, która przyczyniła się do tego, iż jesteśmy zmuszeni te linie ograniczać i to zadowolenie jest nieco mniejsze. Ale naprawdę nie jest źle. Autobusy są wygodne, komunikacja funkcjonowała w roku 2019, bo do tego się odnosimy często i ja naprawdę mam, słyszałam wiele, bardzo wiele opinii pozytywnych, jeśli chodzi o komunikację miejską. Proszę państwa, to my na tej sali i również koledzy, koleżanki z PiS-u przyjęliśmy uchwałę, która pozwoliła, i bardzo dobrze, wszystkim, którzy mają 65 lat korzystać z bezpłatnej komunikacji, nie tylko mieszkańcom Lublina, ale pamiętamy, wszystkim tym, którzy przyjeżdżają, którzy mieszkają wokół, w gminach, w otoczeniu naszego miasta, a to również są wielkie straty, jeśli chodzi o straty finansowe dotyczące komunikacji miejskiej.

Ja tylko powiem, proszę państwa, na przykładzie chociażby jednej sytuacji. Otóż, sięgnęłam do sprawozdania tego finansowego i spójrzcie państwo – strona 200 do strony 204 jest to strona, która opisuje realizację prac remontowych w poszczególnych jednostkach oświatowych. Proszę państwa, wiecie,

w ilu jednostkach wykonano te prace? W 92. Czy możemy mówić, że tak naprawdę jest tak źle? Ileż to trzeba zaangażowania, ile wysiłku, żeby wykonać prace od drobnych do bardzo ważnych, pomijając inwestycje budowy placówek oświatowych, czyli Berylową. To są tylko remonty obiektów. Oczywiście przedszkola, szkoły i poradnie – 92, czyli tak naprawdę więcej, jak co druga publiczna placówka oświatowa była remontowana. To wymaga czasu, zaangażowania, a także wielkiej troski o te placówki.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o oświatę, ja tylko dwa zdania dodam, bo wszyscy chcemy, żeby wreszcie dojść do realizacji następnego punktu, wszyscy pamiętamy i wiemy, jakie korzyści również mamy przy niewielkim współfinansowaniu, ale jednak ogromnym finansowaniu ze środków Unii Europejskiej projektów realizowanych w dziedzinie oświaty. Wstępnie było już tu wspomniane – zarówno inwestycje, jeżeli chodzi o szkołę Vetterów, ale również szkołę samochodową, ale również chodzi o projekty tzw. miękkie. Wiemy, ile pracowników zostało wyposażonych, ilu nauczycieli zostało dodatkowo doksztalconych, wizyty studyjne, kursy i inne podobne działania. Natomiast, proszę państwa, wczoraj, niedawno jak wczoraj było spotkanie z przedstawicielami laureatów i finalistów. Wiemy, że miasto Lublin to miasto, które również otwarte jest na wspieranie edukacji dzieci i młodzieży, jak i również studentów. Proszę państwa, w ramach realizowanych programów mamy ogromną grupę uczniów, którzy zostali wyróżnieni w ramach tego programu. Oczywiście to jest ich wielka zasługa, to ich wysiłek, ich praca, ale wyróżnianie, nagradzanie, stypendia to jest nasza decyzja i trzeba o tym pamiętać. Nie wszystkie gminy... Ja dzisiaj nawet, proszę państwa, jedząc pizzę zostałam zapytana pana, który mówi – „Ja co prawda mieszkam w Świdniku, ale ciekawe, bo pytałem, czy w Świdniku dzieci dostaną stypendium, bo mówiono, że nie, ani nagród”, ja mówię – „A my w Lublinie, niezależnie od tej sytuacji, w tym roku przyznaliśmy, tym bardziej należy nagrodzić i zauważyć dzieci i młodzież w sytuacji dla nich także trudnej”. No nie, jeszcze chwilę i już kończę, kończę.

Proszę państwa... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Proszę państwa, ja już nie będę wspominała, bo tak naprawdę państwo prezydenci, pan prezydent tak szczegółowo przedstawili zadania realizowane, informacje, że tak naprawdę my już niewiele mamy do powiedzenia. Niemniej jednak, tak jak w życiu są i także zadania, które nie do końca zostały wykonane i są takie, które, i pytania należy stawiać, dlaczego i co z nimi, w jaki sposób one zostaną zrealizowane. I mnie najbardziej niepokoi oto taka sytuacja, że w przypadku niektórych zadań, na szczęście niewielkich, choć i są takie, które powinny być realizowane i z powodów technicznych, problemów projektowych trwają zbyt długo, a winny być zrealizowane w roku 2019, chociażby sprawy dotyczące rozbudowy szkoły na Felinie i pawilonu przedszkolnego przy ulicy Sławinkowskiej. Mam nadzieję, że nowy przetarg, a ubolewam, że tak się stało, bo takie są plany i takie informacje, zaprojektuj i wybuduj pozwoli wreszcie rozpocząć i zakończyć tę procedurę.

Proszę państwa, generalnie realizacja budżetu, jak i również Raport o stanie miasta są dokumentami opracowanymi bardzo szczegółowo, zadania tak naprawdę zrealizowane są w 99 procentach, bo nigdy się nie da zrealizować w stu procentach, a więc ocena bardzo dobra, bo w świecie dorosłych szóstek

się nie stawia, bo zostawiamy to dla dzieci i młodzieży. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Więc ja powiedziałam, że zabieram głos zarówno i w sprawozdaniu i w Raporcie.

Proszę państwa, chciałam z tego miejsca za drobne inwestycje podziękować, ale także powiedzieć, poinformować, że zmorą, niepokojem, z niecierpliwością czekam i proszę, błagam, żeby problem Budżetu Obywatelskiego na dzielnicę Sławin, na Botaniku, zarówno także i na Czechowie, bo tam dwa projekty są w zagrożeniu, były zrealizowane, te, które były w 2019 roku, były zrealizowane w roku 2020. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Bardzo proszę, pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Radny B. Margul „Dziękuję bardzo. W tym spokojnym tonie, który był, chciałem tylko podziękować za drugą część naszej debaty, bo była bardzo spokojna i merytoryczna i mam nadzieję, że dzisiaj tak do końca będzie. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Panie prezydencie, zakończyliśmy debatę. Bardzo proszę. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Ja rozumiem, ale był wniosek formalny o zakończenie dyskusji i dyskusji... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – A pan radny ma wniosek formalny?”

Radny S. Brzozowski „Nie, chciałbym jeszcze kilka zdań wypowiedzieć odnośnie tutaj...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny, przegłosowany był wniosek formalny...”

Przew. RM J. Pakuła „Był wniosek formalny, zakończyliśmy dyskusję, bardzo mi przykro.”

Radny S. Brzozowski „Ja nie będę dyskutował, ja tylko chciałem...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Natomiast przy okazji absolutorium, pan radny, ponieważ są to zbieżne punkty, będzie mógł pewnie kilka słów powiedzieć.”

Radny S. Brzozowski „No to trudno.”

Przew. RM J. Pakuła „Panie prezydencie, bardzo... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Drodzy państwo, ja bardzo proszę o spokój. Panie prezydencie, pan ma głos.”

Prez. K. Żuk „Podzielimy się tutaj z panem prezydentem Arturem Szymczykiem, ale również i tu prezydenta Mariusza Banacha poproszę, żeby się odniósł do tej kwestii związanej z oświatą.

Pierwsza kwestia – ja rozumiem, że gdzieś tam pana radnego Derewendę emocje dopadły, ale mówienie o tym, że poza Beryłową pozostałe szkoły są z epoki tysiąclatki, to już jest, panie radny myślę, no, wypowiedź niegodna tej

sali, bo tu od kilkunastu lat intensywnie finansujemy modernizację szkół i o tym wszyscy tu wiemy, że to jest dla nas najważniejsze zadanie i sukcesywnie, rok po roku modernizujemy szkoły, nie mówiąc już o ich wyposażeniu, ze względu chociażby na to, co w tym roku się stało, to dzięki dużemu projektowi, który realizowaliśmy, szkoły poradziły sobie, a te kilkanaście milionów złotych na to nowoczesne zarządzanie szkołą przyznawaliście państwo w roku ubiegłym. W związku z powyższym tak trochę te oceny miarkujemy, bo one na zewnątrz gdzieś tam wypowiedane budują niewłaściwy obraz tego, co w oświacie się dzieje.

Oczywiście, jeśli chodzi o określenie „firmy propagandowe”, to może już sobie daruję, ale mamy się od kogo uczyć tej propagandy i myślę, że spróbujemy to robić lepiej, natomiast to są wykonane w ramach ubiegłego roku projekty związane z podsumowaniem tego, co się dzieje, to robią stosowne wydziały w ramach swoich środków, tu nie ma propagandy.

Jak pan radny popiera Lubelski Klub Jeździecki, to radzę się zapoznać z wynikami kontroli. Mamy istotny duży problem, ale prokurator ma się czym zajmować i będzie się miał czym zajmować, więc temat LKJ proponuję państwu wyłączyć z takiej dyskusji trochę o charakterze politycznym, bo tam wszyscy będziemy po tej samej stronie, chroniąc interesy mieszkańców, a to, co mieliśmy niedawno, czyli wyzłościwanie się osób, które są z tej fundacji i wyłączenie wody i prądu mieszkającym tam naszym mieszkańcom, to pokazuje, że tutaj zupełnie inny wymiar jest działań zarządu fundacji, niż państwo sądzicie.

Jeśli chodzi o pana radnego Bresia – krótko. Lotnisko nie jest jeszcze objęte żadnymi działaniami osłonowymi i starczy. Jest tak, jak wszystkie lotniska włożone na listę i na razie nic więcej nie wiemy. W związku z powyższym ta wypowiedź pana o tym, że jest objęte tarczą i że są środki jest o tyleż przedwczesna, że tych decyzji nie ma. Zarząd nie został odwołany z powodów merytorycznych, tylko z powodu wyczerpania się pewnej formuły działania, czy też budowania relacji zewnętrznych. Nie muszę państwu mówić, co się działo wokół tego zarządu, było oczekiwanie, że dla skoordynowania działań wokół Portu Lotniczego, z myślą o budowaniu pewnej strategii, w powiązaniu i z PPL-em, w powiązaniu z centralnym portem, czy też z konkretnymi strategiami, które budują się na poziomie rządu, było oczekiwanie, że pan prezes Wójtowicz ustąpi. Dzisiaj na zwyczajnym, walnym cały zarząd został odwołany, ale jest to formuła wygaśnięcia tak naprawdę już mandatów, które i tak musiało nastąpić, bo kadencja ich się kończy, i został powołany nowy prezes, przez radę nadzorczą komunikat w tej sprawie został wydany. Jego rolą jest łączyć nas wszystkich wokół strategii rozwoju Portu, no i życzymy mu oczywiście dobrze.

Jeśli chodzi o sprawę w NSA, ja rozumiem, że jeśli coś tak bardzo pana interesuje z 2015 roku, to nie z powodu Raportu przedstawionego, a dotyczącego roku 2019, więc skoro takie dostał pan pytanie, które pan zadał, to ja panu odpowiem, że w trybie wyborczym to postępowanie wygrałem, a w tym późniejszym postępowaniu również. Panie mecenasie, jakby mógł pan w dwóch zdaniach powiedzieć, co się dzieje, wobec ogromnego zainteresowania pana radnego.”

Koordynator Biura Obsługi Prawnej Zbigniew Dubiel „Szanowni Państwo! Tak jak zrozumiałem, pytanie pana radnego było: czy toczy się sprawa w NSA.

Żeby precyzyjnie na to odpowiedzieć, bo toczy się sprawa, ale sprawa nie dotyczy umowy najmu, tym bardziej obecnej, która została zawarta w tym roku, a sprawa ma związek, jak pan prezydent powiedział, w istocie z 2014 rokiem. Bardzo króciutko szanownym państwu i mieszkańcom przypomnę – w 2014 roku 7 sierpnia zostaje zawarta umowa najmu. Przez ponad rok czasu, a zaczęło się to w 2014 roku w listopadzie, prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi postępowanie kontrolne i składa wnioski w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Nigdy nie toczyła się sprawa dotycząca umowy, tylko w związku z tą umową był wniosek, iż ta umowa zawierała – argumentacja była taka – również elementy umowy o roboty budowlane, a więc powinien być przetarg, złożony wniosek do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w Lublinie i Komisja Orzekająca przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Lublinie w dniu 30, już we wrześniu 2016 roku uniewinnia pana prezydenta od zarzutu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Główny Rzecznik wyłącza Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie od tej sprawy, przekazując sprawę do Rzecznika przy Ministrze Finansów, sprawa zostaje uchylona i przechodzi do Komisji Orzekającej przy Ministerstwie Finansów, która 13 grudnia 2017 roku umarza postępowanie wobec pana prezydenta. Rzecznik Dyscypliny składa odwołanie do Głównej Komisji Orzekającej w sprawie dyscypliny finansów publicznych, która utrzymuje to orzeczenie, umarza postępowanie. Następnie Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych w 2018 roku składa skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, którą to skargę Wojewódzki Sąd Administracyjny oddala, stwierdzając jednoznacznie, iż była to umowa najmu, nie była to umowa o roboty budowlane. W czerwcu 2019 roku Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych od tego wyroku WSA składa skargę kasacyjną i od ponad roku ta sprawa jest nierozstrzygnięta, domaga się uchylecia sprawy do ponownego rozpatrzenia przed WSA. Reasumując, w postępowaniu przed komisjami ostatecznie umorzono to postępowanie, sprawa sądowa toczy się, podniesiony przez pana prezydenta zarzut do tego wniosku, do tej skargi kasacyjnej, poza prawidłowością postępowania, jest również taki, iż ta sprawa się przedawniła, dlatego że upłynęło już ponad 5 lat od zawarcia umowy. Nie mamy orzeczenia w tej sprawie. Jeszcze raz powtórzę – to dotyczy sprawy z 2014 roku, nie ma żadnego związku z obecną umową najmu. Dziękuję uprzejmie.”

Prez. K. Żuk „Dziękuję bardzo. Mogę tylko skonkludować, że w Ministerstwie Finansów mają do mnie dużo sympatii, skoro przez 5 lat zajmują się sprawą, w której byłem uniewinniony i umarzano trzykrotnie. Pan prezydent Artur Szymczyk – pozostałe pytania.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Panowie Przewodniczący! Wysoka Rado! Chciałem się odnieść, trochę cofnę się parę godzin do wypowiedzi mieszkańców, szczególnie do chyba dwóch wypowiedzi, które nie mogą zostać bez odpowiedzi i odniesienia się do nich.

Pierwszy referent, pan Krzysztof Kowalik mówił o kwestii budowy ścieżek rowerowych, o niewydzielonym budżecie. Tak, może i nie wydzielamy tych 2% budżetu, ale dobrze byłoby pewne rzeczy sobie przeliczyć i powiedzieć, o jakich kwotach rozmawiamy. Jeżeli wydatki majątkowe w obszarze transport i łączność, czyli w wydatkach, gdzie mamy do czynienia z inwestycjami drogowymi,

są na poziomie 254 mln zł, to jeżeli przeliczymy to przez 2% z tej kwoty, to jest 5 mln zł. Budowa ulicy Bohaterów Monte Cassino – tam pan troszkę Krzysztof Kowalik mógł doczytać, za ile to tak naprawdę wybudowaliśmy, bo rzeczywisty koszt był nie 140 mln, tylko ok. 110 mln. Jeżeli koszty inwestycji w zakresie samych ścieżek rowerowych to jest ok. 3-5%, to ta jedna inwestycja na ścieżki rowerowe pochłonęła 5 mln zł. Kolejne inwestycje, które realizowaliśmy – no, nie możemy odrywać inwestycji rowerowych i tylko mówić, że ich nie realizujemy, a pomijać całkowicie te inwestycje drogowe, które są realizowane. To jest po prostu nieuczciwe i nie pokazuje prawdziwego obrazu tej sytuacji. Jeżeli mówimy o kwestii utrudnień co do dostępności do miasta – jasne, ulica Sowińskiego, gdzie też była zaprojektowana ścieżka rowerowa, jeżeli my rezygnujemy z tej inwestycji w związku z tym, że dochodziłoby tam do dosyć dużych, drastycznych wycinek drzew, no to też trzeba zadać sobie pytanie: to właściwie gdzie ten akcent mamy stawiać? Na ochronę drzew, czy znowu na to sławetne betonowane miasto? To teraz się zapytam: w jakim standardzie mam wykonywać ścieżkę rowerową – w standardzie trawnika, czy w standardzie ścieżki rowerowej? Bo to też jest betonowanie miasta. Więc dobrze, żebyśmy sobie to stawiali tak uczciwie te tematy. To chodzi o ulice Sowińskiego. Wróć do ulicy Raławickich, gdzie też będzie kolejne sto parę milionów wydanych i też, jak przeliczę na te ścieżki, to znów dostanę zdecydowanie większe kwoty, niż wydzielony budżet na ścieżki rowerowe i możemy się taki ping-pong uprawiać, kto ma rację. Przypomnę, że jeśli chodzi o ochronę drzewostanu, najwięcej drzew wycinamy, jeżeli chodzi o Al. Raławickie, z punktu widzenia przebiegu ścieżek rowerowych, pod układ drogowy wycinamy 3 drzewa, a pod układ ścieżki rowerowej około chyba 14, jak dobrze pamiętam. No, ale nie słyszę tu głosu środowiska, które broni tej inwestycji. Okazuje się, że ta inwestycja już nie jest potrzebna, jeżeli chodzi o ścieżki rowerowe. No, trochę tego naprawdę nie rozumiem. Rozumiem krytykę też, rozumiem to, że brakuje nam pewnych połączeń co do centrum miasta, jasne, natomiast spójrzmy na to, że w każdej inwestycji, gdzie to jest możliwe, te ścieżki rowerowe są wykonywane.

Kolejnym mówcą był pan Andrzej Filipowicz, tak, kolejnym. I teraz tak: jeżeli pan Andrzej Filipowicz tak łatwo z jednej strony reprezentuje Alarm Smogowy, czyli chcemy walczyć o niższą emisję, zmniejszenie zapylenia, a inwestycja LPEC-u też jest przeciwko temu, to nie wiem, jak mamy zapewnić ludziom doprowadzenie ciepła do ich mieszkań? Jakie ciepło jest ekologiczne? To dla każdego państwa do rozważenia. Sieć, którą prowadzimy, doprowadzamy do osiedla Botanik, żeby móc popodłączać tych odbiorców, a z drugiej strony im więcej odbiorców przy okazji podłączeń do sieci, to i koszty będą przecież funkcjonowania systemu niższe, więc ma to też wymiar finansowy i ekonomiczny.

Kolejne stwierdzenie, które jest kłamliwe i strasznie krzywdzące, i nieprawdziwe, że zginęło jakieś 100 stron z dokumentu – nie można przejść do tego przejść do porządku dziennego. To jest oburzające i wstrętne, powiem wprost, bo jeżeli dokument, czyli mam przyjąć jako dokument, jako bzdurę każdą, kto cokolwiek napisze? Oczywiście, że dokument był analizowany i my zgłaszaliśmy swoje uwagi co do dokumentu przygotowanego przez autorów dokumentu i oczywiście, że on ulegał w toku dyskusji pewnym zmianom. Jeżeli ktoś mi w dokumencie takiej wagi przytacza artykuł prasowy i mówi, że w dokumencie, który jest podpisywany przez grono naukowców i mówi się w tym, że:

„Bo w Dzienniku Wschodnim napisano podobno...”, no to przepraszam, to chyba nie może w takim raporcie, takie teksty nie mogą być tam zapisane. Czytałem cały ten dokument i wiem, co myśmy korygowali. Nikt nie podejmował się korekty danych, jeżeli chodzi o kwestię bioróżnorodności i tak dalej, natomiast pewne przypuszczenia, stwierdzenia nieprecyzyjne nie mogą znajdować się w tak poważnym dokumencie. Dotyczyło projektu. Więc on na pewno mógł... Już pomijam to, że można też dokument różną czcionką wydrukować i też można powiedzieć sobie, że jest ileś tam stron mniej. No, ale to już zostawię te złośliwości.

Bezprawne wycinki – no, jeżeli one są bezprawne, to niech pan Filipowicz to udowodni, a nie mówi, że są bezprawne. Doskonale wiemy, że pewne drzewa, które żadna z tamtych..., bo były wnioskowane na Górkach, na tych terenach decyzje o wycinki, zostały wszystkie decyzje na wniosek właściciela terenu zawieszono, natomiast wycinki, które dotyczyły tego drzewostanu, który nie podlega decyzjom, bo pewne obwody drzew nie podlegają i niektóre gatunki. Więc też dobrze, żebyśmy o tym mówili w sposób precyzyjny i uczciwy.

Kwestia pochówku, tych zdarzeń tragicznych, które miały miejsce na Górkach Czechowskich. Jasne, dochodziło tam do zdarzeń bardzo... morderstw, pochówków osób w okresie II wojny światowej i po, natomiast dobrze też znowu, jeżeli ktoś jest tak zainteresowany, pójść do IPN-u, zapytać się, że były wykonywane ekshumacje bodajże w 1945 r. Ja może się mylę tam precyzyjnie z datami, natomiast IPN ma ten temat opracowany, mamy dokumenty z IPN-u, że po tym zdarzeniu też tam nic nie zostało znalezione. Więc mówmy o pewnych prawdziwych faktach, a nie snujmy jakiejś bajki i opowieści. Już w ogóle dla mnie, jak ktoś mi mówi, że od 700 lat nie było takiego referendum w mieście, nie wiem, naprawdę to już zakrawa na jakąś kpinę.

Stary Gaj – 82 drzewa wycięte. Tak, wycięte, z tego 54 były drzewami zdrowymi, 28 drzewa suche, ale związane z przebudową układu kolejowego. I teraz pytanie: jak ta kolej miała to zrobić? Nad drzewami? No, dobrze, a wybrzmiewa to tak, jakbyśmy wycięli drzewa, w wypowiedzi pana Filipowicza wybrzmiało tak, jakbyśmy wycięli drzewa w Starym Gaju, a nie pada stwierdzenie, że wycięliśmy drzewa w związku z budową PKP, że wycięte zostały drzewa przez PKP w związku z budową tej inwestycji kolejowej, którą chcemy, żeby ona była zrealizowana, bo to chyba też służy mieszkańcom.

Kolejne stwierdzenie – układ władzy i pieniądza. Nie wiem, jaki układ władzy i pieniądza. Jeżeli jest jakieś oskarżenie, to należy je po prostu... są odpowiednie służby, które takie rzeczy badają, a używanie takie w publicznej przestrzeni takiej krzywdzącej i niesprawiedliwej, nie można do tego tak łatwo szafować takimi stwierdzeniami.

Używa się słów, nie wiem, skąd – partnerstwo publiczno-prywatne, że nie ma – no, jeżeli my żadnego projektu takiego nie zrealizowaliśmy, no to nie może być partnerstwa publiczno-prywatnego ujętego w tym dokumencie. To nie wiem... Już pomijam te stwierdzenia, że jakieś dokumenty wyrzucone są do kosza. Naprawdę, to jest po prostu skandal takie stwierdzenia.

Jeszcze może odniosę się do Raportu, bo to jest strona, jeżeli chodzi o to... Też, jak fajnie się manipuluje pewnymi danymi. Pan Andrzej Filipowicz podał, że jest tak u nas źle, że tereny zieleni osiedlowej – spadła nam ilość tych terenów. Ja zacytuję tę wartość: w 2012 roku było 564,3 ha, a w 2018 roku

505,25 – tak, spadło, fakt, w jednej pozycji. A teraz podsumuję całą tę pozycję, w której mamy parki spacerowe, wypoczynkowe i zieleńce, tereny zieleni osiedlowej, zieleń uliczna – w 2012 roku było 1215,7 ha, w 2018 jest 1308,2. Dynamika 107%. Więc albo kłamiemy, albo mówmy prawdę, albo mówmy do końca poszczególne pozycje. A jeszcze podam dynamikę, jeżeli chodzi o kwestię, bo to też, jeżeli już tak używamy pewnych wybiórczych, to też użyję – zieleń uliczna – w 2012 roku 370 ha, w 2018 – 512... – **(Radna J. Mach „Która strona?”)** - ...dynamika 138%. Piękny wskaźnik. I jeżeli tak chcemy manipulować danymi, to jest naprawdę świetne zestawienie.

Jeżeli chodzi o tutaj jeszcze pani, tego nie słyszałem, ale mam taką informację, że pani Urszula Chłopicka-Khan zarzuciła nam, że nie mówimy nic o Górkach Czechowskich. Nie mówimy, bo mówimy o terenach publicznych, a nie prywatnych, więc to tak dla pewnej precyzji. Jeszcze odniosę się – to chyba najbardziej bulwersujące, te wypowiedzi wymagają sprostowania, bo nie można w przestrzeni publicznej zostawiać, mówić w kłamstwie i ich nie komentować.

Jeżeli chodzi o kwestię tych elementów, co państwo radni poruszyliście, pan prezydent skomentował część rzeczy. Znaczący tak – jeżeli pan radny chce, naprawdę zapraszam, możemy te stare autobusy pokazać, natomiast ja też przypomnę: jeżeli wycofuje się – to też jest pewna odpowiedzialność za system komunikacji miejskiej, odpowiedzialność za funkcjonowanie pewnej ciągłości świadczenia tych usług – jeżeli wycofuje nam się Warbus ze świadczenia usług i zostajemy w pewnym sensie bez możliwości funkcjonowania sprawnego, no to warto podjąć pewne działania, nawet i ryzykowne, ale jednak zainwestować i kupić ten autobus. Ja akurat tym autobusem jechałem niejedną raz, tym kupionym właśnie, i naprawdę bym prosił, żeby ktoś z państwa wsiadł i się przejechał, jak on funkcjonuje i jak on sprawuje się. I wtedy spróbujemy oceniać, czy on jest stary, czy on jest nowy, i wtedy możemy o tym rozmawiać. To, jeżeli chodzi... to już może tutaj...

Do Zygmuntowskich się może nie odniosę, bo też przypomnę, że też robimy w pewnych układach ścieżkę rowerową, a żebyśmy wykonał, no to musimy mieć i projekt budowlany, tam zrobiliśmy w trybie remontowym, więc też dlatego tak to wykonaliśmy i dlatego nie ma tej ciągłości w pewnym sensie.

Pan radny Gawryszczak – Górki Czechowskie – skandal. No, oceniam zupełnie inaczej. Stan środowiska by się pogorszył. To są tylko twierdzenia bez żadnego pokrycia.

Jeżeli chodzi o ulicę Jasną – wszędzie w świecie stosujemy, to też trochę kontra-pas, kontra-ruch, i to było też, to oznakowanie i wytyczenie tego obszaru było już zrobione na wniosek rowerzystów. To samo mamy też tutaj na ulicy Zielonej i wydaje się, że to są bardzo dobre rozwiązania, bo też uczą współistnienia na drodze i kierowców, i rowerzystów. I tak, jak mówię, to realizowaliśmy na wniosek rowerzystów, spotkało się to wtedy z dużym takim pozytywnym odzwiekaniem.

Jeżeli chodzi o te kwestie, bo to tak..., że wrywamy drzewa, kwestia i też trochę Lipowej – tłumaczyliśmy się z tego, natomiast nigdy... i od samego początku mówiliśmy, że te drzewa będziemy chronić. Mówiliśmy, że to będziemy robić, i to wykonaliśmy, i tak zawsze było to twierdzone i tutaj dołożyliśmy wszelkich starań, żeby tak to było zrealizowane.

Tutaj jeszcze odniosę się też, jeżeli chodzi o kwestię tych danych i korzystania z danych. Pan radny Pitucha też dosyć fajnie tymi danymi operuje. No, w sumie właściwie każdy ma prawo interpretować dane w sposób różny, ale ja może podam na takich... jeżeli chodzi o to, co pan z tej tabelki odczytał, jeżeli chodzi o kwestię ilości firm. No, wybrał pan pewne tylko, tam niektóre firmy, natomiast może tak: jeżeli przyjmiemy liczbę przedsiębiorstw branży priorytetowej, i mamy takie słowo jest razem, w 2012 roku mam 68 firm, a w 2019 145. Oczywiście niektóre firmy są, jedna, dwie, no to pokazuje tę dynamikę zupełnie, tak jakbyśmy o innej rzeczywistości rozmawiali.... – (**Radny T. Pitucha** – wypowiedź nieczytelna, poza mikrofonem) - ...A ja mówię razem – tyle. Mam prawo tak... mówię podsumowanie. Wiem, co czytam, bo czytam z tej samej tabelki.

Jeżeli chodzi o kwestię zatrudnienia, i tu mówimy o tych kwestiach i bezrobocia i tak dalej, i tak dalej. Może inaczej, nie zatrudnienia, tylko liczba przedsiębiorców przemysłowych w bazie. W 2012 roku 9.192, w 2019 – 12.396. Bez komentarza. Liczba pracujących w przemyśle i budownictwie: 2012 – 121 tys. ponad, 2018 – 132 tys. To chyba... Produkcja sprzedana przemysłu – tak samo statystycznie jest wzrost z 9 tys. do ponad 12 tys. Natomiast tu chciałem, żebyśmy też operowali pewnymi cyframi.”

Prez. K. Żuk „Jeszcze tylko na chwilę, żeby panu radnemu zwrócić uwagę, bo przytoczył pan, jeśli dobrze pamiętam, niewłaściwą kwotę wydatków majątkowych, bo najprawdopodobniej wziętą z zadań własnych. Łącznie wydatki majątkowe – 335.638.409.”

Radny T. Pitucha „Ja przeczytałem dokładnie to, co jest napisane: wydatki na inwestycje, nie przeczytałem wykupu obligacji i właśnie tego, czyli dokładnie wydatki na inwestycje – tak jest napisane – 209 mln, czy 220 mln.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Może takiego pytania nie było, ale jeszcze chciałem to dopowiedzieć, bo tu też dobrze, aby wybrzmiało, jak mówimy o pewnych cyfrach. Padło w dyskusji, jeżeli chodzi o pewną akademickość Lublina, o tym, co mówiliśmy – pewien potencjał intelektualny i też to, jak miasto się w jakiś tam sposób stara i też świadczy o pewnej chyba otwartości miasta i tym, że do nas ludzie jednak przyjeżdżają. Liczba studentów zagranicznych w sezonie 2012/2013 – 2.385, 2018/2019 – 6.352.

Też jakoś to nie zostało zauważone, więc też jeszcze zwrócę uwagę – turyści – 2012 rok – 190 tys. osób, 2018 – 333 tys. osób.

Jeszcze odniosę się, bo to jest też dosyć ciekawy parametr, tak jak kontekście bezrobocia. Bezrobocie, jeżeli chodzi o kwestię bezrobocia osób młodych – liczba bezrobotnych poniżej 25. roku życia: w 2012 roku – 2.211 osób, w 2019 – 719 osób.

To chyba z takich, co mnie najbardziej... zanotowałem sobie pytań, które padły i to chyba bym miał... jeszcze zobaczę. A, trudno... Może tak – jeszcze tutaj pan radny Popiel mówił o tych kwestiach planistycznych. Rzeczywiście, stara Wrotkowska – pan też doskonale wie, panie radny, że ten ZRID się nam troszkę dosyć długo procedował – stara Nałkowskich – trochę długo się procedował, więc to też odnoszenie się do 2014 roku, no to wiadomo, że to nie był

realny, bo nie mieliśmy wtedy ZRID-u w 2014 roku... - (**Głos z sali** – wypowiedź nieczytelna) – Nie, ale ja mówię tylko, że w kontekście, że też trudno przewidywać, kiedy pewne procedury zostaną zachowane. Herberta – rzeczywiście, tak jak powiedziałem, ta sytuacja spowodowała, że będzie tam trudno tę kwestię wykonać.

Jeśli chodzi o politykę planowania przestrzennego – część z tych planów na południu też było związane z brakiem Studium na pewnym etapie, więc też nie mogliśmy do tego przystąpić. Natomiast na pewno to wyzwanie jest cały czas, co mówimy, przed nami i tutaj tak pani radna Suchanowska powiedziała, że Wydział Planowania potrzebuje programów. Oczywiście te programy na bieżąco są kupowane, natomiast tych zaszczości planistycznych jest tak dużo, że rzeczywiście te osoby mają co robić i tu na pewno musimy bardziej mówić o kwestiach, jak usprawnić te procesy. To jest racja. Natomiast też przypomnę, że ta procedura planistyczna jest bardzo procedurą złożoną, też o tym musimy pamiętać, że te plany... właściwie nie jesteśmy tych planów w ciągu 12 miesięcy wykonać, nawet przy bardzo takim sprawnym działaniu, więc też dobrze, żebyśmy o tym pamiętamy. Ja już gdzieś tam rozmawiałem – tak samo jest... Miała powstać nowa regulacja prawna co do kodeksu urbanistycznego i zmian w ustawie o planowaniu przestrzennym. Szkoda, że tutaj nic się nie dzieje, no bo to naprawdę by, przynajmniej szczególnie przy jakichś zmianach innych funkcji, nie wiem, przy mieszkaniówce, jeżeli zmieniamy funkcję, żeby te procedury były nieco prostsze, bo każda zmiana planu no to niestety ta procedura jest w każdym zakresie podobna, jeżeli chodzi o czas.

W zakresie jeszcze planowania przestrzennego – ja też przypomnę, że wdrożyliśmy, tak jak mówimy o oprogramowaniu, o możliwościach model 3D miasta Lublina, więc to też pokazuje, że te narzędzia dobudowujemy nowoczesne i takie istotne z punktu widzenia rozwoju miasta.

Jeżeli chodzi o przejście nad... jeżeli chodzi o te dyskusje o kolei, przejścia dla mieszkańców – no, kładki nie zrobimy z różnych względów i kłopotów. Zrobiliśmy to, co było obiecane i w tamtym roku był uruchomiony bus, który jeździł od pętli 11 do działek i w tym roku to samo, po tym okresie, wiadomo, że był okres pandemii, więc tutaj nie było takiego ruchu, więc tak samo ten taki bus, takie wahadło chcemy uruchomić i takie decyzje zapadły, żeby tym mieszkańcom w tym zakresie, w którym możemy, po prostu pomóc.

Jeszcze tak – bym poprosił pana dyrektora Dziubę, jak jest, jakby się pan mógł odnieść, co mówił pan radny Derewenda, o tych projektach M-98, M-29 i M-50, jakby pan mógł to skomentować.”

Radny R. Derewenda „Tak, ja podałem przykładowo, bo tam jest więcej tego typu po prostu bez odniesień, co dalej z tym projektem.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Panie dyrektorze, proszę bardzo.”

Dyrektor Wydziału Inwestycji i Remontów UM Tadeusz Dziuba „Proszę państwa, jeżeli chodzi o, bo tam też było pytanie o I Liceum, więc w 2019 roku było przygotowanie dokumentacji i ona została zrealizowana wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, a w tym roku, że tak powiem, w dalszej kolejności będzie dalsza procedura na realizację.

Natomiast, jeżeli chodzi o projekty Budżetu Obywatelskiego, to sytuacja w niektórych przypadkach była bardzo trudna z dwóch powodów – że w większości przypadków, to po opracowaniu dokumentacji wartość tych inwestycji rosła czasami pięciokrotnie, więc zadanie nie mogło być zrealizowane. Jeżeli chodzi tutaj o plac zabaw, siłownię i oświetlenie przy ulicy Węglarza, tam był punkt sporny z Zakładem Energetycznym, dwukrotnie była aneksowana umowa na prace projektowe, dopiero udało się sfinalizować to w tym roku, w miesiącu lutym. Jeżeli chodzi o budżety obywatelskie, rzeczywiście ta, że tak powiem, huśtawka cenowa, jaka była w ubiegłym roku, no, masę perturbacji zrobiła. Ja tylko państwu podam przykład, że jak w ubiegłym roku były przetargi unieważnione na przykładzie bocznicy kolejowej na Dywizjonu 303, gdzie najniższa oferta była na 1,7 mln, oczywiście pan prezydent podjął decyzję, i słuszną, o unieważnieniu przetargu, a w tym roku to samo zadanie zostało rozstrzygnięte na kwotę 420 tys. To podaje, pokazuje skalę, że tak powiem, jak był rynek rozchwiany w ubiegłym roku, jeżeli chodzi o zadania na przykład termomodernizacji, które w tym roku dużo już jest rozstrzygniętych i jeszcze będą rozstrzygane, to huśtawka idzie w dół, znaczy oferentów jest powyżej 15 ofert na poszczególne zadania, także straszna różnica jest na rynku budowlanym.”

Prez. K. Żuk „Dziękuję bardzo. Jeszcze pan prezydent Mariusz Banach.”

Zast. Prez. M. Banach „Dziękuję. Panie Prezydencie! Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Mnie też się bardzo przykro zrobiło po tych słowach pana radnego Derewendy – one są zupełnie niepotrzebne, panie radny, bo my chodzimy przecież po tych szkołach, wspólnie chodzimy po szkołach na rozpoczęcie, na zakończenie, na opłatek, państwo widziecie, jak te szkoły wyglądają i było kiedyś tak, starsi radni pamiętają, że oświata jednak nie podlegała tym wszystkim rozgrywkom politycznym i ja się z tym, powiem państwu szczerze, bardzo źle czuję, bo ja mam państwa przekonywać, że nasze szkoły nie zatrzymały się na etapie szkół tysiąclatek? No, proszę państwa, każdy z państwa ma szkoły, którymi się opiekuje i wiecie, jak te szkoły wyglądają, co oczywiście nie znaczy, że nie ma w Lublinie szkół zaniedbanych, natomiast stwierdzenie, że będzie jedna z XXI wieku, a reszta to tysiąclatki, szczerze mówiąc jest mocno nieuczciwe, mocno nieuczciwe.

Proszę państwa, pytają państwo ciągle o subwencję. Zadania objęte subwencją, to są zadania ustawowe. I my dlatego o tym tyle mówimy, bo to jest też w budżecie miasta największy brak. Ja bardzo często podaję państwu te konkretne kwoty, już nie będę tego znowu powtarzał. Natomiast znowu ja chcę powiedzieć – proszę państwa, to nie jest kwestia polityczna. Ja nie wiem, jeżeli państwo walczyacie z tym stwierdzeniem, że w budżecie miasta brakuje pieniędzy subwencionowanych, to w czyim imieniu państwo się wypowiedacie? Bo my w samorządzie mówimy o tym problemie co najmniej od roku 1999, że na oświatę brakuje pieniędzy. Jest tutaj pani skarbnik, która ma nad nami tę przewagę, że wszystkie budżety miasta do tej pory pisała i wie doskonale, że zawsze tych pieniędzy na oświatę brakowało z subwencji. Więc proszę państwa, my nie atakujemy rządu Prawa i Sprawiedliwości. Więc bardzo proszę, żebyście z nami mówili o tym, że jest za mało... że dostajemy za mało pieniędzy w subwencji oświatowej, po prostu za mało pieniędzy. I jak się rząd zmieni, to obawiam się,

że ta sytuacja się bardzo nie zmieni, bo my teraz, proszę państwa, żebyśmy się też dobrze rozumieli, o co nam chodzi, my w Unii Metropolii w poniedziałek na ten temat będziemy znowu konkretnie rozmawiali, rozmawiamy o tym, że wreszcie oczekujemy tego, żeby to rząd, czy Sejm w ustawie wręcz zapisał konkretnie koszyk gwarantowanych świadczeń, standard, nie wiem, jak to nazwać. Chcą tego lekarze, w kontekście zadań realizowanych w szpitalach i chce tego oświata, żebyśmy konkretnie wiedzieli, że, a my się domagamy tego, na pensje, na dotacje, bo to wypływa wprost z ustawy. Więc proszę państwa, o tym cały czas mówimy, powtarzam jeszcze raz, nie w kontekście politycznym, tylko nam się zbiera ten dług rok do roku.

Dwa zdania na temat tych pomysłów pana przewodniczącego Gawryszczaka – proszę państwa, my właściwie nie mamy w technikach takich sytuacji, o których mówił pan Gawryszczak, wyjątkiem są dwa zawody, może trzy: zawód informatyka, ale to wydaje się dosyć oczywiste; z jednej strony jest bardzo duże zainteresowanie, z drugiej strony w mieście są ogromne potrzeby, dlatego chcemy, żeby ten informatyk był w jak największej liczbie placówek oświatowych. Mamy taki zawód, ja nie pamiętam w tej chwili, jak on się dokładnie nazywa, ten monter ogniw tych fotowoltaicznych – to jest też dzisiaj bardzo duże zainteresowanie i w związku z tym musieliśmy otworzyć w kilku placówkach. I mamy mechatronika na Magnoliowej, i otworzono na Wojciechowskiej. Rzeczywiście tymi dwiema szkołami kiedyś było jakieś tam nieporozumienie w tym kontekście. Tak tych sytuacji nie ma. My też jesteśmy za tym, żeby placówki oświatowe konsolidować, żeby powstawały jednolite centra związane z określoną grupą zawodów, tylko ja przypominam państwu, co mówiliście nie tak dawno, kiedy konsolidowaliśmy dwa centra kształcenia ustawicznego. Wtedy mówiliście coś zupełnie odwrotnego, niż mówicie dzisiaj.

Jeżeli chodzi o klasy uzawodowione, klasy 7-8, oczywiście nie można powołać szkoły podstawowej z klasami 7-8, można powołać szkołę podstawową z klasami 1-8, w związku z tym musielibyśmy klasy uzawodowione umieścić w którejś z istniejących szkół podstawowych. Jeżeli państwo podacie mi nazwę takiej szkoły, a jeszcze lepiej, nakażecie mi jako organ stanowiący, żebym w tej szkole, konkretnej podstawówce umieścił uczniów z klas uzawodowionych, natychmiast to zrobimy, natychmiast to zrobimy. Wątpię, żeby państwo, szczerze mówiąc, taką szkołę znaleźli, bo nie wiem, czy pozostali rodzice byliby zadowoleni z tego, że w szkole są takie właśnie klasy, ale próbujemy. Jeżeli państwo znajdziecie taką szkołę, bardzo chętnie.

I ostatnia rzecz, taka z pogranicza tutaj mojej współpracy z panią prezydent Beatą Stepaniuk-Kuśmierzak. Było pytanie pana radnego Popiela o szkoleniu dzieci i młodzieży w kontekście sportu. Właśnie to, proszę państwa, zmieniamy, bo to jest bardzo dobre pytanie, tylko że ono jest związane z tym, o czym rozmawiamy z panią prezydent Beatą dosyć często, to znaczy żebyśmy realnie, przy użyciu właśnie naszych szkół zaczęli tworzyć piramidy kształcenia w sporcie i takie pomysły mamy. Niestety do tego musiały zapaść najpierw decyzje dotyczące, nazwijmy to wiodących klubów w Lublinie. Jeżeli pani prezydent stać na odważne stwierdzenie, że w piłce nożnej ten klub jest najważniejszy, w koszykówce ten, w siatkówce ten i tak dalej, i tak dalej, to my teraz możemy w oparciu o te informacje sprowadzać tę piramidę na niższe szczeble i my już jesteśmy umówieni z klubami, że od przyszłego roku, od września zaczynamy

bardzo poważną rozmowę na temat budowania w Lublinie SMS-ów, czyli to są Szkoły Mistrzostwa Sportowego, przepraszam, już jestem zmęczony. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Dziękuję, panie prezydencie, za te szczegółowe wyjaśnienia.”

AD. 5.4. GŁOSOWANIE W SPRAWIE UDZIELENIA WOTUM ZAUFANIA DLA PREZYDENTA MIASTA LUBLIN I PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE WOTUM ZAUFANIA DLA PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 792-1) – projekt Przewodniczącego Rady Miasta Lublin stanowi załącznik nr 8 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy państwo, punkt 5.4. – jest to głosowanie w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin i podjęcie uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin (druk nr 792-1) – przypomina, jest to projekt Przewodniczącego Rady Miasta Lublin.

Zgodnie z art. 28aa ust. 9, w związku z art. 18 ust. 2 pkt 4a ustawy o samorządzie gminnym, po odbyciu debaty nad Raportem z ewentualnym udziałem mieszkańców Rada Miasta powinna przeprowadzić głosowanie nad projektem uchwały w sprawie udzielenia prezydentowi wotum zaufania. Otrzymali państwo przedłożony z mojej inicjatywy projekt uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin – to jest druk nr 792-1.

Bardzo proszę przewodniczących komisji o przedstawienie opinii o projekcie uchwały. Bardzo proszę, jako pierwsza, Komisja Rewizyjna, przewodniczący Zdzisław Drozd.”

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zdzisław Drozd „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Komisja Rewizyjna pozytywnie zaopiniowała wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Budżetowo-Ekonomiczna, pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Przewodniczący Komisji Budżetowo-Ekonomicznej Bartosz Margul „Dziękuję bardzo. Państwo Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Komisja Budżetowo-Ekonomiczna pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta 5 głosami „za”, 3 „przeciw”. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Komisja Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Ochrony Środowiska, przewodnicząca Anna Ryfka.”

Przewodnicząca Komisji Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Ochrony Środowiska Anna Ryfka „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Ochrony Środowiska pozytywnie zaopiniowała projekt

uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin. W głosowaniu były 3 głosy „za”, 2 głosy „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”.

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Gospodarki Komunalnej, pani przewodnicząca Monika Kwiatkowska.”

Przewodnicząca Komisji Gospodarki Komunalnej Monika Kwiatkowska „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Gospodarki Komunalnej pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie wotum zaufania. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej, pani przewodnicząca Elżbieta Dados.”

Przewodnicząca Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej Elżbieta Dados „Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Projekt uchwały został zaopiniowany pozytywnie – 6 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Oświaty i Wychowania, pani przewodnicząca Jadwiga Mach.”

Przewodnicząca Komisji Oświaty i Wychowania Jadwiga Mach „Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Komisja Oświaty i Wychowania również zaopiniowała pozytywnie 7 głosami „za”, 3 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” projekt uchwały w sprawie wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Kultury i Ochrony Zabytków, pani przewodnicząca Maja Zaborowska.”

Przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków Maja Zaborowska „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Komisja Kultury i Ochrony Zabytków pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały przy 6 głosach „za” i 2 „przeciw”. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja Sportu, Turystyki i Wypoczynku, pan przewodniczący Dariusz Sadowski.”

Przewodniczący Komisji Sportu, Turystyki i Wypoczynku Dariusz Sadowski „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Komisja Sportu, Turystyki i Wypoczynku stosunkiem głosów 7 „za”, 3 „przeciw”, 0 „wstrzymujących się” pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Komisja Samorządności i Porządku Publicznego, pan przewodniczący Zbigniew Jurkowski.”

Przewodniczący Komisji Samorządności i Porządku Publicznego Zbigniew Jurkowski „Pozytywna opinia Komisji – 4 głosy „za”, 1 głos „przeciw”, 0 „wstrzymujących się”. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Komisja ds. Rodziny, pani przewodnicząca Monika Orzechowska.”

Przewodnicząca Komisji ds. Rodziny Monika Orzechowska „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Komisja ds. Rodziny pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały 6 głosami „za”, 3 „przeciw”, 0 „wstrzymujących się”.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ze strony państwa radnych są jakieś uwagi lub wnioski do projektu uchwały? Nie widzę. Szanowni państwo, przypominam, że zgodnie z art. 28aa ust. 9 ustawy o samorządzie gminnym uchwałę o udzieleniu prezydentowi wotum zaufania Rada Miasta podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu Rady. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu prezydentowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu prezydentowi wotum zaufania. Rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 9. Szanowni państwo, bardzo proszę o koncentrację, rozpoczynamy głosowanie. Kto z państwa radnych głosuje „za” udzieleniem Prezydentowi Miasta Lublin wotum zaufania? Proszę o zbliżenie karty do czytnika i podniesienie ręki do góry. Dziękuję bardzo. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że Rada Miasta większością 19 głosów „za”, przy 12 „przeciw” i 0 „wstrzymujących” udzieliła Prezydentowi Miasta Lublin wotum zaufania i podjęła w tej sprawie uchwałę.” (oklaski)

Uchwała nr 628/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 9 do protokołu

AD. 6. ABSOLUTORIUM DLA PREZYDENTA MIASTA LUBLIN:

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy Państwo! Przed nami kolejny punkt – jest to punkt 6 – Absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin. Punkt 6 zawiera w sobie 8 podpunktów, tj.

- 6.1. Rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Lublin za 2019 rok (druk nr 722-1).
- 6.2. Rozpatrzenie sprawozdania finansowego miasta Lublin za 2019 rok (druk nr 769-1).
- 6.3. Zapoznanie się ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Gminy Lublin sporządzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku.
- 6.4. Zapoznanie się z uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obračunkowej w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok.
- 6.5. Zapoznanie się z Informacją o stanie mienia Gminy Lublin na dzień 31 grudnia 2019 r. (druk nr 719-1).
- 6.6. Zapoznanie się ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej dotyczącym wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok.

- 6.7. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin z wykonania budżetu za 2019 rok (druk nr 779-1).
- 6.8. Podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin za 2019 rok (druk nr 781-1) – projekt Komisji Rewizyjnej.

AD. 6.1. ROZPATRZENIE SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU MIASTA LUBLIN ZA 2019 ROK

Przedmiotowe sprawozdanie (druk nr 722-1) stanowi załącznik nr 10 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Szanowni Państwo! Przechodzimy teraz do realizacji punktu 6. w sprawie absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin. Przypomnę, że jest to wyraz końcowej oceny działalności organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego przez organ stanowiący, tj. Radę Miasta. Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta i sprawozdanie finansowe oraz niezbędne w tym zakresie dokumenty zostały nam dostarczone w ustawowych terminach. Został też w pełni zrealizowany cały ustalony przeze mnie harmonogram prac nad tymi sprawozdaniami, a szczególnie wykonanie budżetu zaopiniowała Komisja Rewizyjna formułując swój wniosek w sprawie absolutorium.

Przebieg debaty absolutorijnej został Państwu szczegółowo przedstawiony w porządku obrad w podpunktach od 6.1 do 6.8. Jednocześnie proponuję, aby dyskusja odbyła się po podpunkcie 6.6, czyli bezpośrednio przed głosowaniem nad uchwałami, o których mowa w podpunktach 6.7 i 6.8. Przechodzimy zatem do realizacji punktu 6.1. Bardzo proszę pana prezydenta o przedstawienie nam sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Lublin za 2019 rok – (druk nr 722-1). Bardzo proszę, panie prezydencie.”

Prez. K. Żuk „Bardzo proszę panią skarbnik.”

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy państwo, ale głos ma pani skarbnik. Drodzy radni, ja was bardzo proszę, głos ma pani skarbnik.”

Skarbnik Miasta Lublin Irena Szumlak „Państwo Przewodniczący! Szanowni Państwo Radni! Przedłożone po raz kolejny sprawozdanie przez prezydenta miasta zostało sporządzone w takiej szczegółowości, jaka była określona w uchwale budżetowej; zostały wszystkie uwzględnione zmiany dokonane w trakcie roku.

W części opisowej zostały uzasadnione wszystkie zmiany w planie dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Mały problem techniczny, chciałabym, żeby to państwo widzieli, byłoby to może łatwiej i bardziej przystępne, ale mam nadzieję, że zaraz to się uda wprowadzić.

Dochody zostały zrealizowane w ubiegłym roku w 97%. Kwota, jaka wpłynęła w ubiegłym roku do budżetu wynosi 2.358.631.466,20 zł, wydatki zostały zrealizowane w 96,13% i wydano w ubiegłym roku 2.429.675.174,70 zł. Przychody wyniosły w ubiegłym roku 191.677.771 zł (o, dziękuję panu bardzo, bo to

łatwiej patrzeć jeszcze na ekran). Natomiast rozchody, jakie wykonane były w roku ubiegłym, wyniosły 81.572.996,53 zł.

Deficyt w ubiegłym roku wyniósł 71.043.708,50 zł i był mniejszy, jak planowany; wykonany został w 74%, a więc udało się w mniejszym stopniu ten deficyt tutaj zrealizować. Różnica, co powinno cieszyć i oczywiście na pewno wszystkich skarbników by to cieszyło, jak również, mam nadzieję, pana prezydenta, jak również Radę, że została ta różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi wypracowana w kwocie 94.488.507,14 zł, tj. ponad 119% planowanej nadwyżki, a więc ta nadwyżka operacyjna za rok ubiegły była osiągnięta we właściwej wysokości.

Dochody bieżące zostały wykonane w kwocie 2.188.525.272 zł, tj. 98,93% planu. Dochody majątkowe 170.106.193,70 zł, natomiast wydatki na zadania bieżące wyniosły 2.094.036.765,36 zł, to ponad 98% planu i wydatki majątkowe – tutaj chce podkreślić, bo padały tu różne inne wielkości – na wydatki majątkowe przeznaczono w ubiegłym roku 335.638.409,34 zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2019 dochody wyniosły 6.944 zł, natomiast wydatki 7.153 zł, natomiast wydatki majątkowe 988 zł.

Chciałabym tutaj podkreślić, że zarówno dochody, jak i wydatki na jednego mieszkańca w ubiegłym roku osiągnęły najwyższy poziom na przestrzeni lat 2015-2019. Dochody na mieszkańca wzrosły o ponad 5%, natomiast wydatki o ponad 4% w stosunku do roku 2018.

Jeśli chodzi o wartość wydatków majątkowych, to jest nieco niższa, ale jest związana właśnie ze środkami europejskimi, ponieważ dofinansowanie w ramach Perspektywy 2014-2020 w roku 2018 te wydatki wyniosły ponad 352, zaś w 2019 214. Przeliczając na jednego mieszkańca wydatki trzeba przyznać, że zdecydowana większość tej kwoty to są wydatki na finansowanie oświaty – wypada na jednego mieszkańca 2311. Kolejna pozycja, to wydatki na wspieranie rodziny, pomoc, politykę społeczną, ochronę zdrowia – 1800 zł. Na transport i drogi – 1450 zł. Kolejne pozycje, to wydatki na gospodarkę mieszkaniową, komunalną i kolejna pozycja to kultura, sport bezpieczeństwo.

Realizacja, szanowni państwo radni, planowanych dochodów w ubiegłym roku przebiegała korzystanie i osiągnięty wskaźnik 97% jest wyższy od jego średniej wartości z lat 2015-2018, gdzie ta średnia wartość wynosiła 95,61.

Struktura zrealizowanych dochodów przedstawia się następująco: ponad 52% stanowią dochody własne – jest to ponad 1.233 mln zł, w tym jest udział gminy i powiatu w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych, i wyniósł prawie 588 mln zł, ponad 20% stanowią subwencje – jest to ponad 476 mln zł, dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone – ponad 431 mln i dotacje i inne środki na zadania własne – jest to blisko 53 mln zł.

Subwencje przekazane zostały z budżetu państwa w 100%. Wskaźnik realizacji udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych wyniósł 101,5%, pozostałe dochody własne ukształtowały się na poziomie 97%.

Planowane wydatki w roku ubiegłym wykonane zostały w 96% i są wyższe od wydatków roku 2018 o około 102 mln zł.

W ramach wydatków na realizację zadań własnych przeznaczono ponad 1.729 mln zł, własnych z udziałem środków europejskich przeznaczono 240.670.316 zł, z zakresu administracji rządowej, tych zadań zleconych wydano

ponad 431 mln zł i zadania realizowane na podstawie porozumień i umów – ponad 27 mln zł.

Wydatki majątkowe stanowiły w ubiegłym roku około 14%, czyli wydano ponad 335 mln zł i w tym na zadania realizowane z udziałem środków europejskich – ponad 214 mln zł.

Na wynagrodzenia w roku 2019 i pochodne od wynagrodzeń wydano – głównie tutaj dotyczy to oświaty, jest to najwyższa wielkość – wysokość średniego miesięcznego wynagrodzenia w jednostkach organizacyjnych miasta była dość zróżnicowana – poproszę o ten slajd, jeśli chodzi o wynagrodzenia – i wyniosła od 2.791 – to są pracownicy niepedagogiczni placówek oświatowych – do 5.136 pracownicy pedagogiczni oświaty – ta średnia była wyliczona na podstawie art. 30 Karty Nauczyciela. To jest właśnie ten wykaz podanych wszystkich średnich wynagrodzeń w roku ubiegłym w naszych jednostkach organizacyjnych finansowanych z budżetu miasta.

Struktura wydatków majątkowych przedstawia się następująco – najwięcej oczywiście, bo ponad 254 mln zł przeznaczono na inwestycje z zakresu drogownictwa, transportu, łączności,, ponad 27 mln na inwestycje z zakresu gospodarki mieszkaniowej, komunalnej i ochrony środowiska, ponad 20 mln na inwestycje z zakresu rodziny i pomocy społecznej, z zakresu sportu i turystyki ponad 13 mln zł i na inwestycje oświatowe 12 mln zł.

Na dotacje bieżące w ubiegłym roku z budżetu miasta wydano około 236 mln zł, które zostały przeznaczone na dotacje dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych realizujących zadania z zakresu oświaty, rodziny i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej, kultury i sztuki, kultury fizycznej, na przeciwdziałanie alkoholizmowi. I na pozostałe dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych ponad 2%.

Na remonty zrealizowane w ubiegłym roku wydano około 19 mln zł – dotyczyły głównie remontów miejskich zasobów komunalnych. W tym była zaporą boczną Zalewu Zemborzyckiego, cmentarz, kanalizacja deszczowa, oświetlenie, remonty szkół, przedszkoli, innych obiektów oświatowych, remonty dróg, remonty placówek pomocy i polityki społecznej i żłobków.

Według zadań, gdyby można zróżnicować wydatki według zadań, to oczywiście największe środki przeznaczono na zadania z zakresu oświaty – stanowią największą grupę, jest to około 785 mln zł; obejmują głównie wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników oświaty; wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem publicznych placówek oświatowo-wychowawczych oraz wydatki inwestycyjne.

Otrzymana w ubiegłym roku subwencja oświatowa, która stanowiła ponad 462 mln zł, nie wystarczyła – to już wcześniej przy raporcie była o tym informacja – nawet na wynagrodzenia i pochodne na zadania subwencionowane, które wyniosły blisko 474 mln, stąd też ze środków własnych budżetu miasta przeznaczono ponad 172 mln po to, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie placówek, których utrzymanie winno być finansowane z subwencji, w tym również były zadania inwestycyjne – ponad 7 mln zł.

Taką drugą, największą grupą, jeśli chodzi o wydatki w budżecie miasta, to są wydatki na gospodarkę komunalną, mieszkaniową, usługową i transport – to jest ponad 28% i to jest około 683 mln zł. Głównie zostały te środki skierowane na inwestycje i remonty w zakresie transportu i dróg, na wydatki związane

z funkcjonowaniem i zarządzaniem komunikacją zbiorową, na wydatki majątkowe i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochronę środowiska.

Kolejna grupa dotyczy zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny oraz ochrony zdrowia – jest to ponad 25% w strukturze wydatków i stanowi ponad 611 mln zł. Są tutaj różnego rodzaju świadczenia społeczne w formie pieniężnej i rzeczowej, m.in. Program 500+, wypłaty dodatków mieszkaniowych, opłaty za usługi opiekuńcze, utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Miejskiego Zespołu Żłobków, Urzędu Pracy, Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a także na programy z zakresu polityki zdrowotnej.

Na zadania z zakresu kultury przeznaczono ponad 65 mln zł. Głównie w tych wydatkach były dotacje bieżące dla instytucji kultury.

Na turystykę i kulturę fizyczną w ubiegłym roku wydano ponad 51 mln zł. Dotyczyły modernizacji obiektów sportowych, objęcia akcji w spółkach sportowych, zajęć sportowych w szkołach.

Na wydatki związane z bezpieczeństwem i ochroną przeciwpożarową przeznaczono ponad 58 mln zł. Głównie te wydatki dotyczyły utrzymania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej oraz ochotniczych straży pożarnych.

W roku ubiegłym miasto pozyskało środki bezzwrotne, w tym środki europejskie stanowiły największą pozycję – jest to 147.145.547,17 zł i dotyczyło to takich programów, jak Program Operacyjny Polska Wschodnia – ponad 102 mln, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego – ponad 37 mln, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój i Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Było przy raporcie również pytanie dotyczące pozyskanych środków krajowych i oczywiście również miasto pozyskało środki krajowe na realizację zadań własnych, czyli z budżetu państwa – jest to kwota 54.495.857,47 zł. Dotyczyły takiego zadania, jak wychowanie przedszkolne, zasiłki stałe i okresowe, dożywianie, pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnych i to była kwota 46.845.844,55 zł; z funduszu dróg samorządowych – 2.088.978 zł, z PFRON-u – 1.715.580,18 zł; z Funduszu Pracy, z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska były to już mniejsze kwoty, ale również te środki były pozyskane ze środków krajowych.

W ubiegłym roku został zaciągnięty kredyt w Europejskim Banku Inwestycyjnym w ramach linii kredytowej, jaka jeszcze jest aktualna, na współfinansowanie zadań inwestycyjnych w kwocie 80 mln zł. Pozyskano środki w formie preferencyjnej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i również dokonano emisji obligacji komunalnych na kwotę 70 mln zł.

Zadłużenie, jakie na koniec roku ubiegłego wyniosło w kwocie 1.547.804.740,47 zł; jest to z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji – jest to kwota 1.521.408.869 zł i jest jeszcze kwota zobowiązania 26.395.877,47 zł – dotyczy to szkoły budowanej przy ulicy Berylowej. To zobowiązanie wynika z zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowy spłaty wierzytelności.

Spłata długu wraz z obsługą wyniosła 95.367.716,13 zł – to stanowi 4,05 dochodów budżetu ogółem przy dopuszczalnym wskaźniku 4,86, a więc

ten wskaźnik świadczy o tym, że miasto jest zdolne do obsługi tej kwoty długu, jaka jest w tej chwili na koniec roku ubiegłego.

Dziękuję, panowie przewodniczący, tyle o sprawozdaniu budżetowym.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo, pani skarbnik. Drodzy państwo, może już nie będę imiennie wywoływał wszystkich przewodniczących komisji. Informuję państwa, że wszystkie komisje merytoryczne, komisje stałe Rady Miasta zaopiniowały pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok. W związku z tym przechodzimy do kolejnego punktu.”

AD. 6.2. ROZPATRZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO MIASTA LUBLIN ZA 2019 ROK

Przedmiotowe sprawozdanie (druk nr 769-1) stanowi załącznik nr 11 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Zwracam się do pana prezydenta z prośbą o zapoznanie nas ze sprawozdaniem finansowym miasta Lublin za 2019 rok.”

Radny P. Breś „Panie przewodniczący, a do sprawozdania będą jeszcze jakieś pytania później, czy nie będzie?”

Przew. RM J. Pakuła „Tak, będzie dyskusja, jak wspominałem po 6.6...”

Radny P. Breś „Później... Po 6.6., po wszystkich? Dobrze. – (Głosy z sali – nieczytelne, poza mikrofonem).”

Skarbnik I. Szumlak „Panowie Przewodniczący! Państwo Radni! Postaram się o sprawozdaniu finansowym powiedzieć kilka zdań dosłownie...:

Przew. RM J. Pakuła „Dziękujemy bardzo...”

Skarbnik I. Szumlak „...z czego składa się to sprawozdanie finansowe, a więc z bilansu z wykonania budżetu miasta Lublin. Bilans z wykonania budżetu miasta przedstawia sytuację finansową miasta w zakresie realizacji planu dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów. I w tym bilansie z wykonania budżetu ujęto operacje związane z wykonaniem budżetu bez uwzględnienia danych poszczególnych jednostek organizacyjnych. Kolejny, to jest bilans obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowego zakładu budżetowego, łącznego rachunku zysków i strat, łącznego zestawienia zmian funduszu obejmującego dane wynikające z zestawień zmian w funduszach, samorządowych jednostek budżetowych i zakładu budżetowego, i informacji dodatkowej.

Jeśli chodzi o bilans, to suma aktywów i pasywów na koniec roku wyniosła – bilans organu – 90.185.063,46 zł, natomiast łączny bilans jednostek budżetowych i zakładu budżetowego przedstawia aktywa i pasywa 191 samorządowych jednostek budżetowych i jednego zakładu budżetowego – ZNK, a więc jest to łączny bilans ze wszystkich jednostek organizacyjnych. Suma bilansowa na 31 grudnia ubiegłego roku wyniosła 6.261.660.391,94 zł; głównie w bilansie są

to środki trwałe, które stanowią około 97%, środki trwałe, czyli majątek, jaki został wypracowany na podstawie wydatkowanych środków budżetowych. Są to grunty, budynki, lokale, środki transportu, trakcje trolejbusowe, budynki podstacji, wiaty przystankowe i środki trwałe w budowie, a więc te inwestycje, które trwają, nie są zakończone.

Podam jeszcze wynik, żeby już nie przedłużać, bo to sprawozdanie było omawiane szczegółowo na wszystkich komisjach. Wynik finansowy netto wyniósł 244.111.084,80 zł.

Zobowiązania oczywiście również są w tych sprawozdaniach wykazane. Łączny rachunek zysków i strat, to zestawienie osiągniętych przychodów i wszystkich poniesionych w tym okresie kosztów. Główną pozycję przychodów stanowią oczywiście dochody budżetowe. Są również i przychody finansowe w kwocie ponad 62 mln zł, dywidendy. I wynik finansowy jest dodatni. To może już nie będę, panie przewodniczący, przedłużała, jeśli chodzi o informacje dotyczące sprawozdania finansowego. Omawialiśmy je na komisjach. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo, pani skarbnik. Radni, jeśli będą mieli wątpliwości, zapewne będą zadawać pytania po punkcie 6.6.

Drodzy państwo, ja ponownie pozwolę sobie nie wywoływać was imiennie – mam na myśli przewodniczących komisji – i poinformuję tylko, że wszystkie komisje stałe zaopiniowały pozytywnie sprawozdanie finansowe miasta Lublin za 2019 rok.”

AD. 6.3. ZAPOZNANIE SIĘ ZE SPRAWOZDANIEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GMINY LUBLIN SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU

Przedmiotowe sprawozdanie stanowi załącznik nr 12 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Punkt 6.3. Bardzo proszę pana prezydenta o zapoznanie nas ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Gminy Lublin sporządzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku.”

Przew. RM K. Żuk „Bardzo proszę panią skarbnik.”

Skarbnik I. Szumlak „Panowie Przewodniczący! Państwo Radni! Nie będę czytała całej opinii, ale przeczytam tylko fragmenty, jeśli państwo pozwolą.”

Przew. RM J. Pakuła „Tak, bardzo proszę.”

Skarbnik I. Szumlak „*Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego dla Rady Miasta Lublin i Prezydenta Miasta Lublin z badania rocznego sprawozdania finansowego.* Jest to opinia, nie będę wymieniała już tych kwot, o których mówiłam, ale niektóre ustalenia

chciałabym państwu radnym przedstawić: *W ramach badania łącznego sprawozdania finansowego Gminy Lublin badaniu poddaliśmy sprawozdanie finansowe następujących jednostek budżetowych, a więc był dokładnie zbadany Urząd Miasta Lublin, Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Miejski Zespół Żłobków w Lublinie, Straż Miejska Miasta Lublin w Lublinie. Naszym zdaniem zbadane roczne sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2019 do dnia 31 grudnia 2019 r. zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości, a także przyjętymi zasadami rachunkowości, zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości prowadzonych ksiąg rachunkowych. Jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa i statutem jednostki. Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy, są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. W trakcie badania nie stwierdziliśmy istnienia niepewności, która może powodować poważne wątpliwości co do zdolności badanej jednostki do kontynuacji działalności. Nasza opinia nie zawiera zastrzeżenia w tej kwestii. Sprawozdanie finansowe jednostki za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. zostało zbadane przez działającego w imieniu firmy audytorskiej biegłego rewidenta, który wyraził opinię bez zastrzeżeń na temat tego sprawozdania.*

I jeszcze jeden fragment istotny. Badanie zostało przeprowadzone w siedzibie Urzędu Miasta Lublin oraz w siedzibie Biura Audytorskiego Prowizja w okresie od 2 kwietnia 2020 r. do 20 maja 2020 r. Uważamy, że przeprowadzone przez nas, przy zastosowaniu odpowiednich metod i procedur, badanie ustawowe można uznać za skutecznie umożliwiające wykrycie nieprawidłowości, w tym oszustw. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję.”

AD. 6.4. ZAPOZNANIE SIĘ Z UCHWAŁĄ SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE Z DNIA 14 KWIETNIA 2020 R. W SPRAWIE OPINII O SPRAWOZDANIU Z WYKONANIA BUDŻETU MIASTA LUBLIN ZA 2019 ROK.

Przedmiotowa uchwała Składu Orzekającego RIO stanowi załącznik nr 13 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do punktu 6.4. Proszę również pana prezydenta o zapoznanie nas z uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok. Jednocześnie informuję państwa, że uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok zapoznały się wszystkie komisje Rady Miasta. Bardzo proszę panią skarbnik.”

Prez. K. Żuk „Również proszę panią skarbnik.”

Skarbnik I. Szumlak „Również, panie przewodniczący, przeczytam tylko fragmenty. *Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie: Urszula Tkaczyk – przewodnicząca, Dorota Cichoń – członek, Joanna Janik – członek, po analizie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok opiniuje pozytywne sprawozdanie roczne z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok. Prezydent Miasta Lublin przedłożył sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu w dniu 31 marca 2020 r. Materiały opracowano bardzo starannie i wyczerpująco. Skład Orzekający, opiniując sprawozdanie z wykonania budżetu, korzystał także z danych zawartych w sprawozdaniach sporządzanych stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej i rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także zapoznał się z analizą sprawozdania dokonaną przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej. Po dokonaniu analizy sprawozdania z wykonania budżetu miasta w 2019 roku Skład Orzekający stwierdza, że: sprawozdanie zawiera informacje wymagane przepisami art. 267 ustawy o finansach publicznych oraz sporządzone zostało prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym; wykonane wydatki bieżące nie są wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o wolne środki, stosownie do zasady określonej w art. 242 ustawy o finansach publicznych; przedstawiony w sprawozdaniu przebieg wykonania budżetu 2019 jest zgodny z przepisami prawa. Biorąc powyższe pod uwagę, Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Lublin za 2019 rok. Dziękuję bardzo.*”

AD. 6.5. INFORMACJA O STANIE MIENIA GMINY LUBLIN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 R.

Przedmiotowa informacja (druk nr 719-1) stanowi załącznik nr 14 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Po raz kolejny zwracam się do pana prezydenta, tym razem z prośbą o zapoznanie nas z informacją o stanie mienia Gminy Lublin na dzień 31 grudnia 2019 r. (druk nr 719-1) i jednocześnie informuję, że z tą informacją zapoznały się wszystkie komisje Rady Miasta, a część przyjęła powyższą informację. Bardzo proszę.”

Prez. K. Żuk „Pan dyrektor Arkadiusz Nahuluk – proszę bardzo.”

Dyrektor Wydziału Gospodarowania Mieniem UM Arkadiusz Nahuluk „Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Panie Prezydencie! Tak jak pan przewodniczący zaznaczył, z informacją o stanie mienia zapoznały się wszystkie komisje. Ja szczegółowo udzielałem odpowiedzi i wyjaśniałem wątpliwości, jeżeli one były. Krótkie informacje dotyczące majątku trwałego we wszystkich głównych pozycjach, czyli wartości niematerialne prawne, rzeczowe aktywa prawne, w tym środki trwałe i grunty Gmina Lublin posiada wzrost w majątku trwałym ogólnie około 1,68%. W przypadku szczegółowych pytań oczywiście służę odpowiedzią, żeby nie przedłużać. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję, panie dyrektorze.”

AD. 6.6. ZAPOZNANIE SIĘ ZE STANOWISKIEM KOMISJI REWIZYJNEJ DOTYCZĄCYM WNIOSKU O UDZIELENIE ABSOLUTORIUM PREZYDENTOWI MIASTA LUBLIN ZA 2019 ROK.

Stanowisko Komisji Rewizyjnej w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 15 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do punktu 6.6. Teraz proszę pana radnego Zdzisława Drozda, przewodniczącego Komisji Rewizyjnej o przedstawienie nam stanowiska Komisji dotyczącego wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok.”

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zdzisław Drozd „Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Uchwała Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok – fragment przeczytam krótki. *§ 1 pkt 1. Komisja Rewizyjna pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu miasta Lublin za 2019 rok – 4 głosy „za”, 3 „przeciw”; pkt 2. Wnosi do Rady Miasta Lublin o udzielenie Prezydentowi Miasta Lublin absolutorium za 2019 rok. Uzasadnienie opinii stanowi załącznik do niniejszej uchwały Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin. Dziękuję.*”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej, uchwałą Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok zapoznaliśmy się wszystkie komisje Rady Miasta. Przedstawię teraz państwu opinię Składu Orzekającego RIO o wniosku Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium. Oczywiście wszyscy mamy uchwałę Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w naszych materiałach. Jeżeli państwo nie będziecie mieli sprzeciwu, to ja przeczytam jedno najważniejsze zdanie, że *Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie opiniuje pozytywnie wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin z tytułu wykonania budżetu w 2019 roku. Mogę państwa nie zapoznać z uzasadnieniem? Dziękuję bardzo. Wszyscy to uzasadnienie mamy w materiałach.*

Z uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin o udzielenie Prezydentowi Miasta Lublin absolutorium z tytułu wykonania budżetu w 2019 roku zapoznaliśmy się wszystkie komisje Rady Miasta Lublin.

Drodzy państwo, przechodzimy do dyskusji nad przedstawionymi sprawozdaniami i informacją. Bardzo proszę o zabranie głosu państwa radnych, a po tych wystąpieniach proszę pana prezydenta o udzielenie odpowiedzi.

Bardzo proszę, widzę zgłaszających się radnych. Jako pierwszy pan przewodniczący Zbigniew Targoński... Oj, przepraszam bardzo, może najpierw wystąpienia klubowe. Bardzo proszę, pani przewodnicząca Anna Ryfka.”

Przew. Klubu PKŻ A. Ryfka „Bardzo serdecznie dziękuję. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Tak analizując ten nasz poprzedni rok, który jest przedmiotem naszych dzisiejszych analiz – wydaje mi się, że dużo dobrego już dzisiaj było powiedziane, ale chciałabym też podkreślić kilka elementów, które miały bardzo duży wpływ na kwestię prowadzenia naszego miasta. Tak naprawdę wielu z nas zdało sobie sprawę dopiero całkiem niedawno, jak trudny był poprzedni rok. Patrząc teraz z perspektywy kilku miesięcy od jego zakończenia, no, niestety widzimy kolejne ciosy, które były wymierzane samorządowi pod przykrywką działań pro-obywatelskich. Natomiast wydaje mi się, że tutaj powinniśmy sobie zdawać sprawę z kilku podstawowych kwestii, a właściwie chyba jednej najważniejszej. Ta wielka polityka to Warszawa i okolice Wiejskiej, natomiast samorząd to my, my wszyscy mieszkańcy Lublina, którzy spotykamy się codziennie w sklepach spożywczych, spotykamy się u lekarza, chodzimy po tych samych ulicach. To jest właśnie samorząd – ludzie, którzy żyją w jednej społeczności, która chce iść do przodu. Natomiast uderzenia w samorząd to tak naprawdę uderzenia w każdego z nas. Więc jak nazwać samorządowi odbieranie środków finansowych, jak nie odbieraniem środków właśnie nam wszystkim? Musimy pamiętać o kilku podstawowych elementach, że na utrzymanie miasta co roku idą środki m.in. na funkcjonowanie komunikacji miejskiej, prowadzenie szkół, przedszkoli, żłobków, budowę, czy remonty dróg, kulturę, sport, pomoc społeczną. Co roku Lublin przeznacza na to kwotę ponad 2 mld zł. Środki te, o czym wszyscy doskonale sobie zdajemy sprawę, pochodzą z różnego rodzaju opłat, subwencji, funduszy europejskich, również funduszy krajowych, sprzedaży mienia, czy z podatku PIT uiszczanego przez naszych mieszkańców. Myślę, że wielu z nas często nie zdaje sobie sprawy, że PIT to blisko 25% ogólnej sumy dochodów Lublina i rocznie daje kwotę ponad 500 mln zł. Do budżetu miasta wpływa blisko połowa ogólnej sumy podatku PIT wpłacanego przez naszych mieszkańców rozliczających się w Lublinie. Dlatego akcja Rozlicz PIT w Lublinie była tak szeroko promowana, po to, żeby uświadomić ludziom, że mogą tworzyć wspólnie budżet miasta, wpływać na ten budżet i z tego tytułu mieć też dodatkowe korzyści. Ja chciałabym powiedzieć, że każdy mieszkaniec przekazuje w ten sposób miastu średnio około 2.300 zł rocznie. Dzięki tym środkom, właśnie m.in. dzięki tym środkom Lublin funkcjonuje na co dzień i może się rozwijać. No, niestety musi to wybrzmieć, że wprowadzone przez rząd zmiany w systemie podatkowym – mam tutaj na myśli obniżenie stawki podatku PIT z 18 do 17%, podniesienie kosztów uzyskania przychodów, czy choćby zwolnienie z podatku PIT osób do 26. roku życia znacząco przełożyły się na budżety miast. I absolutnie daleka jestem od oceny, że były to złe ruchy, były to ruchy dobre, ruchy prospołeczne, natomiast one miały konsekwencje w budżecie naszego miasta. I konsekwencje są złe, a nie te działania, które zostały przeprowadzone.

Szanowni państwo, jak to wygląda w Lublinie? Na przykład w roku 2020, czyli w roku bieżącym do Lublina nie wpłynie z tego tytułu około 65 mln zł. Jeśli dołożymy do tego wszystkie środki, które były związane z walką z koronawirusem, kwota ta urasta do naprawdę astronomicznych, jak dla samorządu, rozmiarów. Jednocześnie musimy pamiętać, że cały czas rosną koszty funkcjonowania miasta związane m.in. ze wzrostem płacy minimalnej, który przekłada się na koszty wszystkich usług. Musimy też pamiętać o reformie oświaty, czy

o wzroście cen energii. No, niestety, to co dzisiaj gdzieś tutaj wybrzmiało, zdaje się z wypowiedzi – chyba nie ma Roberta akurat... A, nie, jest – że idziemy w stronę propagandy. To musi wybrzmieć chyba troszkę inaczej – to rząd sięga w swojej propagandzie po retorykę sukcesu, przy czym coraz częściej przy realizacji swojej polityki wyciąga ręce właśnie do kieszeni samorządów, czyli tak naprawdę do kieszeni mieszkańców. Nieprzekazanie samorządowi adekwatnych środków na zadania, które są zlecane miastom, czyli na przykład zadania z zakresu oświaty i wychowania, czy pomocy i polityki społecznej oraz administracji publicznej oznacza to, że samorzady, czyli miasto Lublin musi po te środki sięgnąć do własnego budżetu miasta, rezygnując na przykład z szybszej budowy szkół, przedszkoli, czy placów zabaw. To, co powiedział dzisiaj pan prezydent, że w ciągu ostatnich pięciu lat na pokrycie tych różnic Lublin musiał przeznaczyć kwotę 750 mln zł. Co to za kwota? Ot, dziesięć takich szkółek na Berylowej, kilkanaście żłobków, jak ten na Zelwerowicza, czy wiele innych działań, które mogły być podjęte na rzecz mieszkańców.

No i cóż, rok 2019 – atrakcje zafundowane przez rząd: wyjątkowa reforma oświaty, która w 2019 roku zaowocowała podwójnym rocznikiem próbującym się dostać do szkół średnich. Nazywając rzeczy po imieniu, została wymyślona reforma, która od samego początku nie trzymała się kupy i po prostu samorząd musiał ten problem rozwiązać. No, udało się stanąć na wysokości zadania, choć wszyscy widzieliśmy, że na początku nie wyglądało to dobrze, bo ponad 600 uczniów w Lublinie nie znalazło się na listach szkół, które wybrali. Proszę sobie wyobrazić, jaki stres przeżywali ci młodzi lublinianie, stres związany z ich przyszłością, stres, który ogarniał ich rodziców, dziadków, rodzeństwo i tak naprawdę wielu z nas się zastanawiało nawet w sytuacji, kiedy bezpośrednio te dzieciaki nie były z nami związane, jak można tym dzieciakom pomóc, bo był poważny problem. I tylko – i tu musi to wybrzmieć bardzo mocno – dzięki determinacji zespołu prezydenta Mariusza Banacha oraz Wydziału Oświaty zarządzanego przez panią dyrektor Ewę Dumkiewicz-Sprawkę ten problem udało się rozwiązać. Pytanie tylko, jakim kosztem stresu dzieciaków i młodych ludzi. To już ciężko powiedzieć, że nastolatki, którzy chcą iść do szkoły średniej to dzieciaki, to są już młodzi ludzie.

Dlaczego o tym wszystkim wspominam? Dlatego, że chcę państwu uświadomić, jak wyglądała w 2019 roku i wygląda teraz rzeczywistość polskich samorządów. I tylko determinacja osób takich, jak prezydent Krzysztof Żuk i jego zespół sprawia, że Lublin może się jeszcze rozwijać. I pomimo tego olbrzymiego ubytku dochodów w 2019 roku miasto prosto i dzielnie szło po ścieżce rozwoju, choć wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że łatwo nie było.

Ja nie będę powtarzała tej swojej części wypowiedzi, w której wymieniałam sukcesy związane z węzłami komunikacyjnymi, czy też innymi inwestycjami, o których mówiłam kilka godzin temu, ale chciałabym powiedzieć coś, co wydaje mi się szczególnie istotne. Praktycznie w każdym obszarze można by było wymieniać sukcesów miasta bardzo dużo. Ja osobiście czuję się dumna z Lublina, z tego, jak w ostatnich latach się rozwinął, a także jak niezwykle zrównoważony jest jego rozwój. Przy czym musimy podkreślić, że nie jest to tak, że tylko się buduje, albo myśli się tylko o oświacie. Cieszę się, że Lublin dostrzega potrzeby wszystkich mieszkańców. Z pełnym przekonaniem głosowałam za bu-

dżetem miasta Lublin na 2019 rok i z pełnym przekonaniem zagłosuję za udzieleniem absolutorium z jego wykonania panu prezydentowi Krzysztofowi Żukowi. Jestem wręcz przekonana, że absolutorium za 209 rok należy mu się w sposób szczególny – za umiejętne kierowanie miastem w tak trudnych warunkach finansowych. Panie prezydencie, z całego serca dziękuję. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan przewodniczący Piotr Gawryszczak.”

Przew. Klubu PiS P. Gawryszczak „Panie Przewodniczący! No, nie jest najlepiej, najlepiej nie jest, tak? Jeśli chodzi o sam budżet, no to sami państwo wiecie, że budżet pierwotny w porównaniu z wykonaniem tego budżetu pierwotnego, no, do siebie bardzo mocno nie przystaje. To, że wykonanie i przychodów i wydatków jest rzędu tam 98%, no to są tylko takie księgowy zabawy, bo przecież na każdej sesji zmienialiśmy. państwo zmienialiście budżet w ten sposób, żeby on na koniec był, jakby pasował do tych 98%, czy 99, no, czasami do 100. Więc to są takie zabawy księgowy. Oczywiście one są prawnie dopuszczalne, natomiast, nawet kiedy pani skarbnik prezentowała te pierwsze slajdy, gdzie były przychody, rozchody, dług, prawda, i teraz, jeśli byśmy spojrzeli na planowany dług rzędu chyba tam 120, tak, później wykonany... nie, po zmianach ostatecznych w grudniu 74, a wykonanie 71 i to jest jakby oszczędność miasta gospodarowania tym długiem. No, ale gdybyśmy spojrzeli na początkowe wartości, ja w tej chwili strzelam tak, nie mam tego w głowie, tak jak pani skarbnik, która wszystkie te cyferki z zaokrągleniem do groszy ma, no ale to jakby pokazuje, że ten budżet najlepszy nie jest.

Jeśli chodzi o te wszystkie kwestie, które wydarzyły się w 2019 roku, jeśli już mamy tak szeroko porównywać do działań ogólnopolskich, no to rzeczywiście reforma oświaty była niezbędna. Ja muszę państwu powiedzieć, że w momencie, kiedy były wprowadzane gimnazja, to ja liczyłem na to, że twórcy tej idei reformy wtedy, chyba w 1997 roku, że oni po prostu przyjmą szablon przedwojennych gimnazjów, absolwenci, których przed wojną, to byli ludzie wyjątkowo dobrze wykształceni, czasami kończyli małą maturą, czasami później jeszcze dużą maturą, ale człowiek po małej maturze no to był o wiele, o niebo lepiej wykształcony niż w tej chwili byli absolwenci gimnazjów tych, które za funkcjonowały. Więc to, że w końcu ktoś poszedł po rozum do głowy i zlikwidował te trzyletnie kursy, bo tak to wyglądało, klasy I-III, IV-VI, potem przejście do gimnazjum trzyletniego, później przejście do szkoły średniej trzyletniej, no, tak naprawdę to było tak poszatowane, że tutaj z tego niewiele się mogło wykroić i rzeczywiście tak było, ten poziom oświaty z roku na rok spadał. I teraz roniecie łez nad tym, że kilkaset dzieci, czy młodzieży, uczniów miało problemy ze znalezieniem się w jakiejś tam wybranej przez siebie szkole, no, proszę państwa, jeśli każdy będzie mógł sobie pójść na studia wyższe, bo tych studiów jest od metra, za każdym zakrętem, w każdym powiatowym mieście są studia wyższe, to znaczy, że poziom nauczania tam bardzo często jest właśnie taki powiatowy, czyli tak jak kiedyś na poziomie maturalnym, albo jeszcze i gorzej, tak? Natomiast w momencie dopiero, kiedy stawiamy pewne bariery, kiedy są jakieś egzaminy na przykład, albo porównywanie osiągnięć z poprzedniej szkoły i ci lepsi wybierają sobie lepsze, ci gorsi siłą rzeczy pójdą do jakiejś szkoły trochę innej,

no to także jest wprowadzanie do dorosłego życia. No, nigdy nie ma tak, że wszystko należy się wszystkim, w dorosłym życiu też tak nie ma. W związku z tym tutaj akurat to wcale nie jest takie tragiczne, jeśli już na poziomie młodzieńca młodzieniec zobaczy, że trzeba się starać, żeby osiągać jakieś sukcesy, a jeśli wszystkim należy się wszystko, no to znaczy, że poziom jest coraz gorszy. I rzeczywiście miałem taką nadzieję tam przed wieloma laty, że te gimnazja to będzie taki powrót, czy przełożenie tego schematu z XX-lecia międzywojennego, o którym można poczytać w historii oświaty, edukacji i jakieś wspomnienia różnych ludzi, że to była szkoła, a później to się zrobiła taka szkółka i bardzo dobrze to się stało. To, że pojawiły się dwa roczniki, to siłą rzeczy, no, takie jest niestety prawo zmian. W 1997 r. było to trochę inaczej, też były problemy, bo trzeba było opróżnić szkołę na gimnazjum, przenieść te dzieci do innych szkół podstawowych, więc nie ma co tam płakać nad rozlanym mlekiem, bo taka była potrzeba i pewnie będziemy to pozytywnie do tego podchodzili za parę lat, jeśli ten poziom nauczania w szkołach będzie troszkę wyższy, a do tego, mam nadzieję, doprowadzi także i ta reforma, czyli jakiejś edukacji trochę dłuższej, systematycznej bardziej w szkołach ponadpodstawowych, czy średnich, czy być może się teraz nazywają czteroletni cykl nauczania, czy pięcioletni w technikach, no to wtedy już ci nauczyciele mogą coś z tej młodzieży wykroić i zrobić z nich albo dobrego technika, albo w szkołach branżowych dobrego czeladnika, który będzie potrafił się utrzymać na rynku. Więc tutaj też państwo przecież krytycznie odnosili się do pomysłu reformy oświaty, mówiąc, że nauczyciele stracą pracę. No, do niczego takiego nie doszło, wręcz przeciwnie – jeszcze trzeba było zatrudniać nauczycieli w różnych miejscach po to, żeby uczniowie mogli normalnie funkcjonować. Więc czasami ta walka bieżąca polityczna, taka przekładana z kraju na to, co się dzieje w mieście, no, jest niepotrzebna zupełnie, no ale rozumiem, każdy z nas jest jakoś tam politycznie, albo w jakichś strukturach partyjnych, albo niezależny, ale jakoś tam sympatyzujący z jakąś opcją i wiadomo, tak, możemy sobie tak wypowiadać takie słowa. Natomiast tak jak mówię – także i podczas tego 2019 roku wielokrotnie sam też mówiłem o tym, że ten 2019 rok to nie był dobry rok, jeśli chodzi o inwestycje, zresztą pan dyrektor Dziuba właśnie mówił o tym, tak, że rozchwianie rynku inwestycyjnego, znaczy takiego rynku wykonawczego rzeczywiście w 2019 roku miało wyjątkowo taki dziwny charakter, bo wszystkie gminy miały, jakby musiały wypłukać, przepraszam, w cudzysłowie środki europejskie na termomodernizację, na wymianę różnych elementów różnych budowli, było tych pieniędzy bardzo dużo i to było wiadomo, że wtedy znalezienie w miarę rozsądnego, taniego wykonawcy będzie bardzo trudne, bo tych środków było na rynku dużo. Ale za chwilę, kiedy kończą się perspektywy te europejskie, no to do nowej perspektywy będzie zastój na tym rynku i wtedy dopiero te firmy będą podchodziły do wykonywanych zadań, czy wygrywanych przetargów rozsądnie, bo wiadomo, że będzie większa konkurencja, jeśli chodzi o firmy, które wykonują różne działania. I tu klasyczny przykład tutaj Park Ludowy. To jest ewidentnie. Mieliśmy wydać 4 mln zł z budżetu miasta, czy około, no, strzelam, tak? Z tych 19 15 miało być z zewnętrznych środków, a tu się okazało, że do tego interesu wyłożyliśmy własnych pieniędzy 30 mln, czyli 10 razy więcej, a za 30 mln, pani przewodnicząca, to ile można zrobić żłobków? No, półtora, tak? Niech będzie jeden większy. Więc to też takie przykłady od przysłowiowej czapy, nie, że 750 mln to możemy 10 szkół

zbudować. No, sorry, ale to 750 mln na przestrzeni jakiego okresu? Jakiego okresu? I teraz, gdybyśmy... No, ale dobrze, nie będę tego ciągnął, bo już jesteśmy długo w dyskusji i sam raport był też długo debatowany. W związku z tym, że nie jest najlepiej, no to ja tutaj sugerowałem koleżeństwu, radnym z Klubu, że może niekoniecznie panu prezydentowi za rok 2019 należy się absolutorium i w związku z tym będę głosował przeciwko temu absolutorium. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Zbigniew Targoński jako pierwszy, pan Piotr Breś jako drugi, i zgłasza się pan Robert Derewenda jako trzeci.”

Radny R. Derewenda „Tak, ja poproszę też wsparcie techniczne, jeśli mogę, bo chce coś pokazać.”

Radny Zbigniew Targoński „Można, panie przewodniczący?”

Przew. RM J. Pakuła „Tak, bardzo proszę, pan Zbigniew Targoński.”

Radny Z. Targoński „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! W imieniu naszego Klubu pięknie wypowiedziała się już pani przewodnicząca, a jak tak ogólnie od radnych Wspólnego Lublina. Jako Wspólny Lublin postawiliśmy na współpracę z panem prezydentem dla rozwoju naszego miasta i ta współpraca naprawdę dobrze wychodzi – i to chciałem podkreślić przy okazji oceny sprawozdania z wykonania budżetu. Bardzo przejrzyste i rzetelne jest to sprawozdanie. Naprawdę nie trzeba być finansistą, by dokładnie prześledzić działania miasta, jeżeli chodzi o pozyskiwanie dochodów, jak i realizacji zadań zapisanych w budżecie. W tym trudnym roku budżetowym dochody zrealizowano na poziomie 97%, a te i tak zostały zwiększone w ciągu roku w stosunku do pierwotnie planowanych o 181 mln zł. Realizacja dochodów bieżących to prawie 99%. Deficyt budżetowy okazał się mniejszy od zakładanego – wyniósł 71% planowanego. Patrząc na stronę dochodową, można dostrzec na przykład, że wpłaty z zysku spółek to 57%, miało być 15 mln, jest 8,5, ale wyniki finansowe spółek zależą od wielu czynników, nie zawsze można to przewidzieć. Łagodna zima, podwyżka cen energii i tak dalej, także wyszło, jak wyszło. Dochody majątkowe też 71% - może za nisko, ale osiągnięto sumę prawie 35 mln, chociaż wiele przetargów nie powiodło się. Tylko, że to kształtuje rynek nieruchomości i trudno za to winić za te wyniki pana prezydenta. Wydatki zostały zrealizowane w 96%, a przypomnę, że zostały zwiększone w ciągu roku o kwotę 206 mln w stosunku do pierwotnie planowanych. Wydatki na zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich zostały zrealizowane w prawie 98%. Te z udziałem środków europejskich to często zadania wieloletnie i tu wykazano stopień finansowego zaangażowania miasta w danym roku. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wydatki majątkowe miasta to przeszło 336 mln zł, jak pan prezydent mówił, nie licząc remontów – to prawie 14% budżetu. Zaangażowanie inwestycyjne miasta zostało więc utrzymane na bardzo wysokim poziomie i to nas cieszy. Wysoki poziom inwestycji, normalne funkcjonowanie miasta zostało utrzymane, mimo że na zadania zlecone, ustawowe zabrakło z budżetu miasta

173 mln zł – o tym tu państwo radni już mówili. Bardzo dobre wykorzystanie środków unijnych – pod tym względem nadal jesteśmy jednym z liderów, i to także cieszy.

Panie prezydencie, radni Wspólnego Lublina, biorąc to wszystko pod uwagę, naprawdę z przyjemnością zagłosują za udzieleniem absolutorium. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan radny Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Ja odniosę się krótko tylko do kilku spraw, to znaczy najważniejszej, o którą pytałem w moich interpelacjach, dwóch interpelacjach z 20 kwietnia 2020 r. i z 18 maja, która była powtórną interpelacją w sprawie naruszeń, które dopuścił się ktoś – nie wiem, kto. Pytałem o to, nie dostałem odpowiedzi ani na jedną interpelację, ani na drugą. Miasto Lublin zapłaciło, albo dostało korektę, nie wiem, dlatego chciałbym dopytać dzisiaj, może ktoś z państwa w końcu odpowie na te moje pytania, które zadawałem, mianowicie czy to prawda, że w sprawie remontu Placu Litewskiego miasto wystąpiło do Urzędu Marszałkowskiego o dodatkowy grant na 1,5 mln, na roboty, który zostały już wykonane? I czy to prawda, że ktoś poświadczył nieprawdę w dokumentach, które były złożone do Urzędu Marszałkowskiego na grant na roboty, które zostały wykonane? Bo sprawa naprawdę nie jest błaża i wydaje mi się, że miasto Lublin radnemu powinno odpowiedzieć na krótkie pytania, które zadawałem. I sytuacja była taka, że poniekąd Ministerstwo Finansów przyszło z kontrolą prawdopodobnie – to był 2018 rok – w sprawie inwestycji na Placu Litewskim i zrobienia prac dodatkowych. Okazało się, że grant, na który zostały wzięte 1,5 mln z Urzędu Marszałkowskiego, był wzięty z naruszeniem jakichś tam spraw i prawdopodobnie – ja tego nie wiem, dlatego pytałem – z poświadczeniem nieprawdy, bo otóż, Ministerstwo Finansów zleciło kontrolę Urzędu Marszałkowskiego, która to odbyła się w styczniu 2019 r. i okazało się na tej kontroli, że miasto chyba nie miało prawa do tych pieniędzy lub – nie wiem tego, pytałem o to w interpelacjach – lub zostało naruszone jakieś prawo, za które my, jako miasto, ponieśliśmy konsekwencje. Konsekwencje, to znaczy 500 tys. plus odsetki zapłaciliśmy w 2019 r., które jest wykazane w sprawozdaniu za 2019 rok. Ja pytałem o to w tych interpelacjach. W sumie miasto zwróciło środki w kwocie 652.706 zł. I teraz chciałbym zapytać państwa, nie wiem, panią skarbnik, może pana prezydenta, kto odpowiadał za te inwestycje, kto odpowiadał za rozliczenie projektu, kto odpowiadał za składanie dokumentów o grant, kto odpowiadał i kto zlecił przelanie środków z powrotem, czyli zrobienie, nie wiem, korekty, czy zapłaciliśmy karę, bo ewidentnie te pieniądze zostały zwrócone.

Przypomnę państwu taką historię, że umowa na prace na Placu Litewskim została podpisana jako umowa ryczałtowa, a umowa ryczałtowa rządzi się w zamówieniach publicznych swoimi prawami. I roboty dodatkowe, które zostały zlecone firmie, która robiła remont Placu Litewskiego, zostały zlecone z wolnej ręki i przystąpiły do wykonania przeprowadzonych tam robót bez postępowania w sprawie udzielenia dodatkowego zamówienia. Wykonawca nie miał prawa przystąpienia do realizacji robót dodatkowych, ponieważ była to umowa ryczałtowa. Jeszcze przed udzieleniem zamówienia miasto zgodziło się na te prace

w sposób dorozumiany – tak czytamy – dorozumiany na to, aby ta firma wykonała te roboty. To nie są małe środki, dlatego ja pytałem o to i nie dostałem żadnej odpowiedzi. Jest to w mojej opinii naruszenie dyscypliny finansów, ale to jest moja opinia, tego nie wiem, dlatego prosiłem o wyjaśnienia w tej sprawie, dlatego chciałem poznać prawdę, jako radny i jako radni my wszyscy, której nie znaleźliśmy, bo my mamy przedstawiane tabelki, mamy przedstawiane informacje zdawkowe, które w tej sprawie były. Dlatego proszę państwa o te informacje i wytłumaczenie tej sprawy, jeżeli jesteśmy przed głosowaniem nad absolutorium i sprawozdaniem finansowym, które to finanse miały skutek w 2019 r. w tej sprawie. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM L. Daniewski „Dziękuję panu radnemu. Bardzo proszę, pan radny Robert Derewenda.”

Radny R. Derewenda „Już, jak tylko włączę prezentację. Proszę państwa, chciałbym się odnieść jeszcze do tych tabelki, dlatego że rzeczywiście ja się w tym, przyznam szczerze, trudno mi się odnaleźć, tak? I mam w związku z tym prośbę do pani skarbnik, do władz miasta, aby jednak mimo wszystko pewne raporty były przygotowywane w taki sposób, abyśmy mogli przeprowadzić jakąś analizę porównawczą. Ja wrócę do raportu, bo raport jest dla mnie o wiele łatwiejszy, natomiast zaraz przejdę jeszcze do sprawozdania, proszę państwa, ponieważ to, co pokazywała pani skarbnik, jest dla mnie o wiele przystępniejszą treścią niż to, co my otrzymujemy.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o raport, to ja państwu pokażę – on jest dosyć dobrze przygotowany. Poza tymi błędami, które tam wskazałem, które udało mi się znaleźć, to raport jest w ciekawy sposób przygotowany. Proszę zwrócić uwagę, że są wprowadzone hiperłącza, co oznacza, że ja mogę się sprawnie poruszać po samym dokumencie, czyli na przykład mogę sprawdzić wykonanie budżetu i wchodzić do tego wykonania budżetu, tak? To jest bardzo istotne, dlatego że za chwilę pokażę dokument, który ma prawie 300 stron i tam nie ma żadnych hiperłączy, w jednym to nawet trudno mi znaleźć spis treści, więc elektronicznie praktycznie jest to dla mnie nie do strawienia, tak, nie do odnalezienia się, proszę państwa, i żebym mógł jakiegokolwiek wnioski tutaj wyciągnąć, to jest to praktycznie nie do zrobienia. Ale proszę zobaczyć, jak te raporty skonstruowane. To jest raport z bieżącego roku i teraz spróbujemy go porównać z zeszłym, tak jak chciałem porównać te finanse, o których państwo mówią, że mniej z CIT-u wpływa i tak dalej, tak, chciałem to odnieść do całości budżetu, ale trudno mi jest znaleźć te wnioski. Pokazuję raport z zeszłego roku i on ma zupełnie inną strukturę – proszę zobaczyć. Ja cieszę się, że ten raport z tego roku jest o wiele bardziej szczegółowy, ale gdy mam to porównać do raportu z zeszłego roku, to ma się nijak, tutaj nie ma tych wskaźników po prostu budżetowych. Także ja nie mogę zrobić nawet analizy porównawczej, tak? Musiałbym mieć aparat urzędniczy, proszę państwa, taki, jakim państwo dysponują, żeby ktoś mi to po prostu przygotowywał. Ja jestem radnym i nie mam takiego dostępu, nie mam takich możliwości, tak, żeby ktoś mi to jeszcze przygotował. Chciałbym, żeby to przygotował jednak mimo wszystko Ratusz.

Teraz przechodzimy do sprawozdania, proszę państwa, finansowego. Też chciałem to porównać. Proszę zobaczyć, tak wygląda tutaj załącznik,

prawda, i tak dalej, sprawozdanie finansowe z roku 2018. Nie wiem, jak się poruszać po tym dokumencie, przyznam szczerze, w ogóle, jeśli chodzi o jakieś hiperłącza, nie wiem, strony i tak dalej, jest to dla mnie bardzo skomplikowane i tu gdzieś jeszcze miałem dzisiejszy ten dokument, proszę państwa, niech znajdzie, raport o... raport nie, gdzieś tu miałem, proszę państwa, jeszcze dzisiejszy dokument, sprawozdanie to dzisiejsze, niech zobaczę, bo też mi się trudno było poruszać, tu jest 2019, raport, raport, ja tu próbuję jakieś wyciągnąć, proszę państwa, wnioski, ale jest dla mnie bardzo skomplikowane. O, tu chyba mam, tak, chyba jest, proszę państwa, tak. Tutaj, proszę państwa, mamy dokument, tak, dokument, który ma 414 stron. Próbuję, proszę państwa, przechodzić, tak, do tych hiperłączy, bo tam ktoś pięknie zrobił, do strony 134, 399, tak, sprawozdanie, proszę państwa, tak, bardzo trudno mi się po tym sprawozdaniu jest poruszać i bardzo trudno mi to sprawozdanie porównać, proszę państwa, do tego z poprzedniego roku, chyba że ja czegoś, proszę państwa, nie rozumiem, ale one są dla mnie nieporównywalne, tak, ja nie potrafię wyciągnąć wniosków żebym miał te same dane do odnalezienia w prosty sposób.

Proszę państwa, konkludując, moja prośba jest taka – żeby państwo to tak przygotowali, żebyśmy mieli wnioski. Bo jak pani skarbnik pokazuje prezentację, to tam jest czarno na białym, a ja bym chciał to widzieć za lata 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, i chciałbym to, proszę państwa, móc porównać. Natomiast jeżeli to jest robione od Sasa do lasa, co roku inaczej, dokument, który ma 400 stron, nawet hiperłączy nie ma, proszę państwa, to trudno się tutaj poruszać elektronicznie, zwłaszcza w dobie koronawirusa, kiedy ja nie odbieram dokumentów tradycyjnych, bo nie ma takie potrzeby, jeśli dostaję w wersji elektronicznej. Więc moja prośba jest taka, żeby to było przygotowane, proszę państwa, no, troszkę ambitniej, tak, żebyśmy mogli wyciągnąć jakieś odpowiednie wnioski. Dziękuję uprzejmie.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan radny Stanisław Brzozowski.”

Radny S. Brzozowski „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Szanowni Państwo! Króciutko może odniosę się do wypowiedzi pani przewodniczącej Anny Ryfki. No, jest to, moim zdaniem, bardzo sprytne, umiejętne, taka socjotechnika polityczna – bym to tak określił – bo tak: z jednej strony mówi pani o tym, że wszystko jest znakomicie, ale to wszystko, co by ewentualnie nie było znakomicie, no to jest wina rządu, wina kogoś po prostu z zewnątrz, no, szukamy generalnie winnego po to, żeby zrzucić z siebie odpowiedzialność, ale to wróć może do tego porównania o tym żeglowaniu i znakomitym jak gdyby kierowaniu tą żeglugą przez pana prezydenta. Bardzo mi się to spodobało, no i to jest dobre, moim zdaniem, porównanie, bo można tak to porównać. No, ale cóż, przecież nawet, jeśli określimy dokładnie cel tej podróży i wiemy, do jakiego portu płyniemy, chociaż ja tutaj miałbym pewne wątpliwości, bo ja od wielu lat obserwuję działania w tym zakresie i ja nie widzę właśnie tej takiej spójności, tej takiej wizji, zawsze mi tego brakowało i nadal mi tutaj brakuje. Są to, moim zdaniem, takie działania trochę chaotyczne i często to jest na zasadzie takiej, że kto głośniej krzyczy i ten się więcej domaga, to akurat tutaj zwracamy wtedy ucho w tę stronę, a jak nikt nie krzyczy, no to robimy tam, powiedzmy, swoje.

Natomiast chodzi o to, żeby właśnie przedstawiać zawsze jakiś taki spójny program. Natomiast wracając właśnie do tej żeglugi, no to nikt nie powiedział, że będziemy żeglowali po spokojnym morzu, prawda, i zawsze możemy się spodziewać zmian jakichś pogodowych, jakiejś burzy, jakichś błyskawic, nie, i na to trzeba być przygotowanym. Tak samo, jak powinniśmy być przygotowani na lata tłuste i na lata chude. To przecież już nie trzeba tutaj jakby wielkiej filozofii, żeby rozumieć, że takie lata po sobie następują.

Natomiast konkretnie, jakby odnosząc się do pewnych konkretów, no to zwrócę uwagę tylko na dwie sprawy.

Jeśli chodzi o wykonanie budżetu, to tak: w zasadzie w jednym jakby tylko przedziale tutaj mamy wykonanie większe niż z roku poprzedniego, mianowicie chodzi o zatrudnienie w Urzędzie Miasta, które w ciągu tego roku bardzo wzrosło, no i tutaj mamy ponad 100-procentowe, nie pamiętam dokładnie w procentach ile tam jest, czy to jest 103 i coś, czy 107, no, trudno mi w tej chwili powiedzieć, bo... Ale w każdym razie, porównując to do innych wykonań, na przykład do kwestii inwestycyjnych, no to jest tutaj znaczna jakby... znacznie większe wykonanie po tej stronie.

Natomiast chciałbym przy tej okazji, ponieważ w poprzednim punkcie tam przy raporcie nie udało mi się zabrać głosu, zwrócić uwagę właśnie na kwestię tego Budżetu Obywatelskiego, dlatego że to jakby mnie tutaj dotyka szczególnie, dlatego że w dzielnicy Sławin, pani radna już Jadwiga Mach o tym wspominała, ja się do tego jakby do tego głosu dołączam, tam są trzy inwestycje niewykonane. No, wydaje się, że to, co powiedział dyrektor Dziuba odnośnie uspokojenia się trochę tego rynku rokuje jakieś nadzieje, że może teraz te inwestycje zostaną dokończone i wykonane, natomiast z mojego jakby... z moich obserwacji, z tych interpelacji, które w tych sprawach składałem i tych odpowiedzi, jakie otrzymywałem wynika, że nie do końca jakby kwestia finansowa była tutaj najważniejsza, bo wydaje mi się, że nie było woli, nie było woli po prostu wykonania pewnych zadań, bo szukano takich... znaczy nie szukano, pojawiały się pewne trudności w postaci na przykład braku zgody wspólnoty mieszkaniowej na przejazd, no i to był pretekst właściwie do tego, żeby sprawę odłożyć *ad acta*, a moim zdaniem, jeśli jest wola, jeśli jest chęć wykonania czegokolwiek, no to zawsze są też możliwości, żeby te kolejne problemy, jakie się pojawiają na drodze do wykonania zadania, pokonać. No, miejmy nadzieję, że te zadania zostaną wykonane, bo jeszcze mamy kilka miesięcy tego roku.

Natomiast, ogólnie rzecz biorąc, no, trzeba stwierdzić, że ten budżet jeszcze nie jest najgorszy, dlatego że jeszcze są środki europejskie i wydaje się, że następne budżety będą jeszcze gorsze, ale to nie o tym będziemy teraz mówili. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan Adam Osiński.”

Radny A. Osiński „Ja postaram się krótko. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Szanowni Państwo! Powiem tak na wstępie – to może przykre, co powiem, ale jestem zniesmaczony poziomem dyskusji w znacznej części niektórych radnych na dzisiejszej sesji, a i wcześniej też, kiedyś miałem o tym ochotę powiedzieć, ale się powstrzymałem, i muszę powiedzieć, że kto tak się wypowiada – utytułowani radni, z tytułem doktorskim – to tak nawet powiem,

nie wypada, przecież to idzie w całe miasto, mieszkańcy słuchają i w ogóle w tych wypowiedziach bardzo często jest brak obiektywizmu, w tej ocenie. Naprawdę, proszę państwa, miasto Lublin ma wspaniałego, dobrego gospodarza, tak samo pomocników, współpracowników najbliższych, wiceprezydentów, a w poszczególnych wydziałach. Nasze miasto jest miastem pięknym. Posłuchajcie tylko wypowiedzi tych, którzy przyjeżdżają po kilku latach do Lublina, gdzie byli 20 lat, jaki był Lublin, jaki był jego stan infrastruktury, a jak jest dzisiaj. Dzisiaj pretendujemy do najlepszych miast, najbardziej rozwiniętych, bo i cała infrastruktura sportowa, o której tyle mówiliśmy, i kulturalna, i wiele nowych ulic powstało, pięknych obiektów. Tu ładnie powiedział radny Targoński i nie będę już się powtarzał, którzy ma doświadczenie, bo jest samorządowcem od wielu, wielu lat, a ja też tę skromną przyjemność, ale mam, bo działałem przez 17 lat w Radzie Dzielnicy Kalinowszczyzna i na przykładzie własnej dzielnicy mogę powiedzieć, jaka ta dzielnica była, a jaka jest dzisiaj. Pójdźcie, zapytajcie. Niektórzy nawet mieli tu pretensje – a co to za Park Zawilcowa. Dzisiaj tam w soboty, w niedziele masę ludzi jest, może więcej, jak w Ogrodzie Saskim spaceruje. Tam jest jeszcze trochę do zrobienia, do wykończenia, ale to już niewielkie, będą wydatki. Jest to piękne coś dla dzielnicy, dla mieszkańców Lublina, przyjeżdżają z Czechowa, z Tatar, z innych części Lublina na spacer. Jest to coś pięknego, a były przecież takie głosy negatywne – a co to za park, co to za inwestycja. Jest wiele rzeczy i inwestycji takich, które okazują się, że przy projektowaniu i kalkulacji ktoś tam mówi – będzie kosztowało 7-8 mln, a w trakcie okazuje się, że trzeba dołożyć, bo wiele rzeczy nieprzewidzianych było gdzieś tam, bo były zaskakujące, tak jakby chociaż na Parku Ludowym.

Padło stwierdzenie, z całym szacunkiem, mądry, rozsądny radny dr pan Gawryszczak – no, mówi o niskim poziomie szkolnictwa. Rzeczywiście, no, trudno porównać do przedwojennego. Tylko ja trochę pamiętam czasy, niewiele co prawda, ale z opowieści szczególnie, przedwojenne, że kształciło się znikomy procent młodzieży, i to bogatych, dziedziców, tam innych elit, a reszta paśla krowy i gęsi, albo służyła za parobków u chłopów bogatych, bo tak to było, za jakieś skromne wyżywienie i po kilku miesiącach służby letniej na zimę ktoś mu tam dał worek pszenicy, albo buty kupić, czy kawałek jakiegoś palta, a nie świadectwo gimnazjum. A kto miał wyższe wykształcenie przed wojną, to szedł w ministery, w wysokie stanowiska, ale to były jednostki, to byli wybrańcy. I tutaj nie ma co takich rzeczy akurat poruszać i dyskutować.

I chcę powiedzieć jeszcze jedno takie słowo, że naprawdę Lublin z roku na roku jest ubogacony o nowe inwestycje i będą dalsze na pewno. Są zdarzenia losowe, tak jak w tym roku. A kto przewidział? To najlepsze, to co się stało, skoro już mamy prawie 100 mln zł mniej w budżecie, a pewnie jeszcze będzie mniej, to muszą następować i korekty, i realizacja zamierzeń celów nie zostanie osiągnięta, i to trzeba mieć na uwadze, i tak powinniśmy dyskutować; nie to, żebyśmy sobie tam wytykali błędy, że to nie tak, to nie tak. Nigdy nie jest tak, żeby coś tam nie mogło być zrobione lepiej, dokładniej, bo to święci popełniali też błędy. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pozwolę udzielić głosu sobie. Drodzy państwo, ja się przyznam, że ja miałem przygotowane wystąpienie i chciałem mówić przy debacie o stanie miasta, aczkolwiek usłyszałem kilka wypowiedzi

kolegów i nie chcąc ich powtarzać, zamilkłem. Zostałem sprowokowany do tej wypowiedzi i to wcale nie przez te najbardziej emocjonalne wypowiedzi, tylko przez pana radnego Piotra Popiela, który mówił dosyć spokojnie, ale o tym może na koniec.

W takim astronomicznym skrócie chciałbym zwrócić państwa uwagę na kilka kluczowych inwestycji dla miasta, więc po pierwsze – przedłużenie Krańcowej, po drugie – przebudowa ronda Lubelskiego Lipca '80, budowa ulicy Abramowickiej, Choiny, czy Grygowej. Ja o tym mówię,, bo dla mnie ma to bezpośredni związek z udzieleniem absolutorium z wykonania budżetu dla prezydenta. Drodzy państwo, kończymy rewitalizację Parku Ludowego, rozpoczynamy budowę dworca metropolitalnego. To wszystko naprawdę ma znaczenie. Ważne dla naszych mieszkańców były przebudowy ulic: Balladyny, Halickiego, Barcickiego, budowa Kaskadowej, Kasztanowej, Boya-Żeleńskiego, przebudowa Kalinowszczyzny, ulica Piaskowa, Pawia, rozbudowa Pana Tadeusza, a także budowa Chabrowej, czy Rozmarynowej.

Jak wspominałem wcześniej, cieszy rewitalizacja Parku Ludowego, cieszy coraz większa ilość zielonych łąk w naszym mieście, a także plany powstania parku nadrzecznego w okolicach Romera i Janowskiej. Do końca roku zakończy się rozbudowa Parku Jana Pawła II w kierunku ulicy Poznańskiej, a także po stronie osiedla Górki. Przypomnę, że tę niezwykle ważną dla mieszkańców Czubów inicjatywę rozpoczynaliśmy jeszcze w V kadencji Rady Miasta Lublin, a jednym z inicjatorów był nasz kolega radny kilku kadencji Marek Jakubowski.

Szanowni państwo, trudno nie wspomnieć o kompleksowym remoncie Zespołu Szkół Ekonomicznych – tej szkole się to po prostu należało. Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, społeczeństwa Europy są coraz starsze, Polacy żyją coraz dłużej, mieszkańcy Lublina również. Wyraźnie widać, iż dzisiaj najsłabszymi jednostkami nie są już rodziny wielodzietne, a samotnie mieszkające osoby starsze. Lublin wspiera swoich mieszkańców. Przypomnę – powstało 8 nowych klubów seniora, 400 osób otrzymało opaski z systemem całodobowej teleopieki. Od zeszłego roku seniorzy korzystają z bezpłatnej komunikacji miejskiej – o tym też już mówiliśmy.

Myślmy również o najmłodszych. W 2019 r. powstało blisko 600 nowych miejsc opieki nad dziećmi w 14 niepublicznych żłobkach. Miasto udziela wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Powstają miejsca stałego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Pod koniec roku zakończy się rozbudowa Środowiskowego Domu Samopomocy Kalina. Realizujemy program likwidacji barier architektonicznych.

Drodzy państwo, nie chcąc powtarzać wcześniejszych wypowiedzi, w tych kilku zdaniach starałem się ogarnąć nasze miasto jako całość. Będąc jednak przedstawicielem określonego okręgu wyborczego, muszę wspomnieć o budowie szkoły przy ulicy Berylowej wraz z otaczającą ją infrastrukturą. To była konieczna inwestycja. Panie prezydencie, serdecznie dziękuję, bardzo się cieszę z tego, że we wrześniu otworzymy tę szkołę.

Nie wspominałem w swojej wypowiedzi o zakresach obowiązków dwóch wiceprezydentów, a mianowicie nie wspominałem o oświacie, sporcie i kulturze. Wpisując się w tę nomenklaturę narzuconą przez panią przewodniczącą Annę,

panie prezydencie Mariuszu, ja serdecznie dziękuję, że dotarł pan do portu, płynąc po burzliwym morzu zeszłorocznej reformy oświaty – to było naprawdę wielkie z pana strony, olbrzymi szacunek, dziękuję bardzo.

Pani prezydent, sport lubelski stoi na najwyższym poziomie – dziękuję bardzo.

Jeśli chodzi o kulturę, przyznam się szczerze, że ja obserwuję od wielu lat, ale chyba wcześniej nie zdawałem sobie sprawy z tego, jak bardzo jest to znacząca dziedzina naszego życia. Nie będę jej oceniał, może nie czuję się do tego upoważniony, nie czuję się kompetentny, ale od strony ilości przybywających turystów, od strony ilości ludzi biorących udział w tych wydarzeniach, naprawdę dziękuję za wszystko, co pani robi.

Obiecałem, że na koniec ustosunkuję się jeszcze do wypowiedzi radnego Piotra Popiela. Panie radny, kolego Piotrze, chyba naprawdę dość tych wypowiedzi dotyczących tych strasznych developerów przypominających diabły rogate z piekła i tego zabetonowanego miasta, i to jest chyba przedsionek tego piekła. Ja chciałbym przypomnieć – mieliśmy w tym mieście kilka uchwał z zakresu lex developer, wszystkie zostały odrzucone ponad podziałami, nie było dyscypliny klubowej, jesteśmy co do tego zgodni, więc naprawdę nie wiem, o czym my mówimy.

Chciałbym podkreślić jeszcze jedną rzecz. Developer to człowiek, który prowadzi działalność gospodarczą i po prostu usiłuje zarabiać pieniądze. Daje nam jakiś produkt. Gdyby w tym mieście nie było chętnych do zakupu tego produktu, to naprawdę ci wstrętni developerzy nie budowałiby tych mieszkań. Oni je budują tylko i wyłącznie dlatego, że mieszkańcy tego miasta potrzebują tego produktu, potrzebują tych mieszkań. Skończmy z tym, naprawdę dosyć.

Panie prezydencie, dziękuję bardzo jeszcze raz i ja oczywiście zagłosuję za udzieleniem absolutorium. Pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „No, nie *ad vocem*, nie żadnym *ad vocem*, tylko szanowny panie przewodniczący, proszę wybaczyć, ale w dniu dzisiejszym ja kwestii developerów nie dotykałem w tej materii, ogólnie rzecz biorąc, ja dzisiaj ich się tak strasznie nie czepiałem, to wiecie. Natomiast chodziło o co innego – chodziło o to, że w wypowiedzi pana prezydenta Artura Szymczyka w dniu dzisiejszym padły słowa, bo sobie to specjalnie zanotowałem, bo pan prezydent nie mógł się zgodzić, że jako miasto tak zabetonujemy całe miasto, a mi chodziło o to, panie przewodniczący, że nie jako tutaj Urząd Miasta, tylko trzeba wyraźnie odzielić to, co robi Gmina Lublin od działań developerów, i tylko tyle, ale to było w zakresie zieleni.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę, pan rady Tomasz Pitucha.”

Radny T. Pitucha „Dziękuję. Ja właściwie chciałem zadać dwa pytania do tego dokumentu, bardziej pytać, niż komentować. Jedno dotyczy Lubelskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej, ponieważ pierwotny plan finansowy tego Przedsiębiorstwa to były 4 mln z groszami, został zmieniony na 16 mln, w tym wydatków bieżących 8 mln zł, czyli dwa razy więcej wydatków bieżących, niż pierwotny plan całego Przedsiębiorstwa. Chciałbym w związku z tym zapytać,

bo przypominam sobie, ale trochę mgliście, że dostało ono jakieś zadania. Prosiłbym o przypomnienie, dlaczego jest ten wzrost i o ile wzrosło zatrudnienie w tym przedsiębiorstwie w 2019 roku.

I drugie pytanie dotyczy może bardziej raportu o stanie miasta, ale te dwa dokumenty się łączą i tutaj ta dyskusja też się przenika. Jednym z efektów działalności miasta w postaci chociażby wydawania decyzji administracyjnych było wybudowanie osiedla na terenach przemysłowych po dawnych Zakładach Chmielarskich, obok Herbapolu. Z tego, co mi wiadomo, ponieważ napastują mnie mieszkańcy tego osiedla, którzy chcą... tam bloki w wyniku tych decyzji zostały postawione 4 metry od ogrodzenia Herbapolu i w tej chwili mieszkańcy skarżą Herbapol na miliony złotych, że mają hałas za płotem. Uważam i zresztą wielokrotnie przez szereg lat zgłaszałem zapytania dotyczące tych decyzji administracyjnych, i chciałbym zapytać, bo to się jednak wiąże z wizją, czy z naszą relacją z przedsiębiorcami, bo Herbapol to jest, ten przynajmniej lubelski, to jest największy w Polsce producent syropów, soków, natomiast może w wyniku działalności miasta ucierpieć, jeżeli ten proces dojdzie do skutku. I chciałbym zapytać, jak ta sprawa w tej chwili wygląda, bo przyznam, że mam ochotę dołączyć się do procesu odwrotnego. Jeżeli miasto ma tam swoją winę, to chętnie stanę niestety przeciwko miastu w takiej sytuacji, bo uważam za skandaliczne to, co się tam wydarzyło właśnie w kontekście gospodarowania tymi nieruchomościami i szafowania decyzjami administracyjnymi.”

Przew. RM J. Pakuła „Pan radny skończył?”

Radny T. Pitucha „Tak.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, pan Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo. Ja jeszcze odniosę się do jednej kwestii, której nie poruszałem na dzisiejszej sesji, mianowicie do kwestii odpowiedzi na pytania mieszkańców. W mojej opinii te odpowiedzi nie były zbyt satysfakcjonujące i uważam, że mieszkańcy, jeżeli mają prawo do zadawania pytań na jednej sesji w ciągu roku, przy absolutorium, to należałoby na te pytania odpowiadać z jakimś sensem, logiką i z tym, czego oczekują mieszkańcy, mianowicie wrócić tutaj do tematu jednak Górek Czechowskich, które rozgrzały 2019 rok i wiece państwo, jak to się skończyło. Było referendum, było Studium, wielka batalia, nie możemy o tym zapomnieć, i *à propos* tego, co pan przewodniczący powiedział o developerach – panie przewodniczący, w mieście Lublin, nawet jak pan zapyta małe dziecko, to panu odpowie, że w mieście Lublin to jest miasto developerów. No, nie wzięło się to znikąd, nie wzięło się to znikąd. Natomiast muszę powiedzieć, że to, co się wydarzyło w 2019 r., należy w tym punkcie przypomnieć. Mianowicie odpowiedzi na pytania mieszkańców, że tam są groby, ja bym tego nie bagatelizował. I odpowiedź pana prezydenta, że przecież IPN wie o tym i przecież IPN nie będzie... przecież wszystko wiedzą, bo przecież były ekshumacje w którymś tam roku i wykopali część ciał, ale IPN też wie, że bardzo dużo nie zostało wykopanych, a mówienie o tym, proszę państwa, że my nie będziemy rozmawiać o terenie prywatnym, to ja przypomnę państwu, że 70 ha przejęliśmy od developera terenu prywatnego i ten teren prywatny nie jest już

terenem prywatnym, tylko jest terenem miasta, na którym to developer, no, ma wybudować park prawdopodobnie, bo chyba tak umowa mówiła. Więc to jest teren miasta w większości, a tylko 30, czy 35 ha developera. Więc możemy jak najbardziej o tym rozmawiać i należałoby o tym rozmawiać. I wydaje mi się, że bagatelizowanie tej sprawy dzisiaj, przy absolutorium i przy tym, co się wydarzyło, jest co najmniej słabe.

Natomiast chciałbym powiedzieć też o tym mieście z punktu widzenia kontroli, którą NIK przeprowadził chyba w 2019 roku i tam są tylko takie dwa punkty, które mnie zastanowiły, mianowicie wydanie 5 tys. „wuzetek” – mówiłem już o tym kiedyś – wydanie 5 tys. „wuzetek” w ciągu dwóch lat, 5 tys. „wuzetek”. Z czego one wynikają, proszę państwa? No, z tego, że nie mamy planów zagospodarowania, tak? Nie mamy tych planów zagospodarowania i teraz jeżeli tych planów nie mamy, no to trzeba sobie zadać, dlaczego ich nie mamy aż tak długo, przecież mogliśmy te plany uchwalać. Jak ja wszedłem do Rady Miasta pięć lat temu, to tych planów nie było, dalej ich nie ma, w części się pojawiają, a w dużej części te plany się zmieniają. Te, które my uchwalamy, później zmieniamy. Skąd to się bierze, proszę państwa? No, chyba odpowiedzi nie muszę udzielać, bo bardzo dobrze państwo to wiedzą i czują, i chyba wy, jako radni i mieszkańcy, którzy widzą, o co chodzi, wiedzą o co chodzi, a chodzi o to, że jeżeli jest jakiś plan lub go nie ma, no to lepiej jest wydać „wuzetkę”, żeby developer, czy firma mogła budować lub jeżeli jest już ten plan, a developer nie ma tych terenów, no to trudniej jest kupić te tereny za drożej, niż za taniej, bo jak nie ma planu, no to może to być wąwóz, dolina, może to być ulica Wapienna – przypomnę państwu, bo zmieniliśmy plan ostatnio, widzieliście państwo, na ostatniej sesji został zmieniony plan przy ulicy Wapiennej nagle, a przecież tam tyle lat magistrat obiecywał. Ja przeprowadziłem rozmowę z uczelnią i nawet były takie pytania, przecież tam miało nie być nic, bo miała być strefa przewietrzania ESOCh i myśmy nie wykupywali tych terenów – to mówiła uczelnia – dlatego że tamten plan nie pozwalał na budowę, a w Ratuszu słyszeliśmy takie słowa, że nie ma sensu tego zmieniać, nie ma sensu tego kupować, tych terenów, które uczelnia miała, to było w Studium prawdopodobnie, pod uczelnią, pod tereny naukowe, a nagle myśmy zmienili plan w tamtym terenie. Proszę państwa, no, tak się dzieje w mieście Lublin i przy wszystkich jakby dobrych rzeczach, które też muszę powiedzieć, że były i są, bo to widać, wystarczy wyjść na ulicę, trzeba o tym powiedzieć. To nie jest tak, że wszystko jest cudowne, wszystko jest super.

Powiem też na koniec, chwaląc, że ten się nie myli, kto nic nie robi, więc tutaj wydaje mi się, że trzeba powiedzieć, że dzieje się. Natomiast wydaje mi się, że przy jakiejś zgodzie, przy jakimś braku polityki, ja przypomnę, panie prezydencie, bo pan to zawsze powtarzał, że nie róbmy z Ratusza wielkiej polityki, bo wielka polityka to jest uprawiana w Warszawie na Wiejskiej. No, dzisiaj mieliśmy przykład tego, że Wiejska przyjechała do Ratusza. No, naoczny przykład. Dlatego ja pana proszę, panie prezydencie, i proszę, żeby pan zwrócił uwagę, bo jest pan szefem Platformy Obywatelskiej w regionie, żeby nie ściągać wielkiej polityki do Lublina, bo byłoby spokojniej i ta dzisiejsza sesja, podejrzewam, że by się skończyła wcześniej, natomiast przez te akcje posłów, które nawet nie przed Ratuszem, tylko że już widzę, że w Ratuszu i Warszawa też w Ratuszu widzę, więc wielka polityka... - **(Głosy z sali – nieczytelne, poza mikrofonem)** -

...więc wielka polityka przychodzi. Przed Ratusz może każdy przyjść, bo to jest miejsce publiczne, ale w Ratuszu dobrze by było, żeby tej polityki wielkiej nie uprawiać, tylko tę samorządową. I kończąc, proszę o odpowiedzi na te pytania, które zadałem. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Radny B. Margul „Dziękuję bardzo. Panie radny, wychodząc z Ratusza, dalej pan jest radnym i akurat w pana ustach ten apel nie jest do końca wiarygodny, bo ledwie parę dni temu pan występował i do Ziobry pan jakieś pisma składał z postem, więc to nie na miejscu chyba te uwagi... - (**Radny P. Breś** „Ale nie w Ratuszu...”) – Ale tam nadal jest pan radnym.

Szanowni państwo, z tymi developerami – naprawdę macie jakąś taką straszną obsesję na punkcie tych developerów. Owszem, też mi się nie wszystko podoba, co developerzy robią, bo wiadomo, oni starają się zmaksymalizować swoje zyski i to każdemu chyba się nie zawsze podoba, jak próbują maksymalnie z terenu uzyskać ile się da powierzchni, żeby jak najlepiej to spieniężyć. Natomiast po pierwsze – ktoś te mieszkania kupuje, czyli znaczy, że jest zapotrzebowanie, a kupują to mieszkańcy, czyli jest jakaś potrzeba. Nie wiem, czy ci mieszkańcy mają sobie szalasy budować, bo program Mieszkanie Plus okazał się totalną klapą, więc na kogo mamy liczyć, jak nie na developerów? Powinno to być w sposób jakiś cywilizowany, ale musimy się liczyć z tym, że to są jedyni praktycznie, poza spółdzielniami, które budują wiele, jedyni dawcy mieszkań w Lublinie. Jeżeli by tych dawców nie było, to te ceny mieszkań by poszybowały w górę i wtedy nikt by się nie chciał tutaj osiedlać.

Proszę państwa, jeszcze w temacie IPN-u. IPN dysponuje zdjęciami lotniczymi. Gdyby ktoś rzeczywiście chciał, miał taką wolę, żeby w punktach, w których jest rzeczywiście prawdopodobieństwo, że coś można znaleźć, to może bez problemu prace rozpocząć, nikt nie będzie bronić i myślę, że miasto spokojnie udostępni te prace, państwo możecie pójść do dyrektora Krzysztofika i porozmawiać, i proszę bardzo, sprawa jest otwarta, zobaczyć na zdjęciach lotniczych, porównać to z punktami, które już były odkopane i proszę bardzo, róbcie prace archeologiczne... - (**Radny P. Breś** „Będą robione, zapewniam pana, że będą robione.”) – Pan dyrektor Montusiewicz w telewizji miał pomysł, żeby przekopać całe Górkę Czechowskie. Dobrze, wydajmy 1 mld, niech IPN wyda ten 1 mld na przekopanie całych Górek Czechowskich, niszcząc zieleni. – (**Głos Radnego P. Bresia** „Niech pan nie odwraca kota ogonem...”).”

Przew. RM J. Pakuła „Panowie radni, wróćmy... Panowie radni, wróćmy do tematu, dobrze?”

Radny B. Margul „Dobrze... Proszę państwa, przez moment, wracając do tej nomenklatury morskiej – ten okręt płynąłby dalej sobie spokojnie i nikt tu nie szuka odpowiedzialności, bo takie było oskarżenie, że my szukamy odpowiedzialnych. No, gdyby nie to, że się wydarzyły wybory w trakcie i podpłynął mały okręt, który nam troszeczkę paliwa wypompował, i proszę państwa, ale tak już poważniej – w momencie, kiedy ustalaliśmy budżet, to kto mógł wiedzieć o tym, że takie rzeczy, takie zawirowania w ciągu roku nastąpią, że tyle środków nam

ubędzie? I rzeczywiście tutaj, jeżeli... bo czasami się pojawia zarzut, że w słupkach, w liczbach się to nie pokrywa, że nie ma tego spadku, ale co roku w podatkach jest wzrost mniej więcej równy wzrostowi gospodarczemu. Więc jeżeli z roku na rok jest wzrost gospodarczy, jest inflacja na wysokim poziomie, mamy nadal te same przychody, to jest to dla nas *de facto* spadek i o tym my mówimy. Nie znajdziecie rzeczywiście tego spadku 65 mln, bo po prostu mielibyśmy o 65 mln więcej, gdyby nie te zmiany w trakcie roku. Także tym bardziej chylę czoła przed panią skarbnik i prezydentem, że w tych zmieniających się w ciągu roku warunkach dali radę i naprawdę jest to dokument, na którym możemy z dumą patrzeć i się tego dokumentu nie wstydić. Dziękuję bardzo.”

Radny P. Breś „W 2019 nie było koronawirusa – o tym mówimy. Więc proszę, niech pan...”

Radny B. Margul „Były wybory, panie radny...”

Przew. RM J. Pakuła „Już dosyć, panowie...”

Radny B. Margul „...i zmiany podatkowe, i o tym ja mówię, panie radny...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale proszę się nie przekrzykiwać...”

Radny B. Margul „W 2019 roku, tak, dokładnie.”

Przew. RM J. Pakuła „Panowie, bardzo proszę, nie przekrzykujemy się...”

Radny B. Margul „Od połowy roku były zmiany...”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny Bartoszu, bardzo proszę. Skończył pan swoją wypowiedź. Pan wiceprzewodniczący Marcin Nowak.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Mija 14. godzina naszej sesji. Ja chciałbym złożyć formalny wniosek o zamknięcie dyskusji, bo proszę państwa, nie wiem, czy zdajecie sobie państwo radni sprawę, bez przerwy powtarzacie te same argumenty i tę samą narrację, nawet nawiązując cały czas do tych skojarzeń marynistycznych, więc może byśmy jednak naprawdę przeszli do meritum i przegłosowali kolejny projekt uchwały i zajęli się procedowaniem kolejnych, bo proszę państwa, pobijemy niechlubny rekord sprzed roku. Ja przestrzegam. Składam formalny wniosek o zamknięcie listy dyskutantów i przejście do głosowania.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o określenie tematu.”

Głosy z sali – nieczytelne, poza mikrofonem

Wiceprzew. RM M. Nowak „Może dlatego nikt się nie zgłasza, że ten wniosek złożyłem...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale ja nie wiem, czy po odpowiedziach prezydenta się ktoś nie zgłosi, dlatego też poddaję ten wniosek pod głosowanie. Bardzo proszę, temat mamy określony.

Głosowanie nr 10. Kto z państwa radnych jest „za” przyjęciem wniosku o zamknięcie dyskusji? Bardzo proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Wyraźnie widzę jakieś podziały. Część chciała dyskutować. Dziękuję bardzo.

Głosowało 30 radnych – 19 „za” przyjęciem wniosku, 11 „przeciw”, nikt nie „wstrzymał się” od głosu. Panie prezydencie, udzielam panu głosu – bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi.”

Prez. K. Żuk „Może od końca rozpocznę. Jeśli przywołuje pan ulicę Wapienną z jakimiś sugestiami, doskonale pan wie, zwłaszcza, że o tym rozmawialiśmy również tutaj podczas któregoś posiedzenia, podczas którejś z sesji, że Politechnika nie była zainteresowana zakupem tego gruntu. Ten grunt był zresztą w rękach prywatnych, nie tylko trudno dogadywali cenę, ale generalnie nie potrzebowali, według zapewnień rektora nie potrzebowali tego terenu pod rozbudowę. W związku z powyższym, jeśli pan wie, że coś jest, są określone służby, niech pan wykorzysty, że jest pan funkcjonariuszem publicznym, złożę pan doniesienie i nie rozmawiamy o tym, że jest jakiś podtekst, bo tu żadnego podtekstu nie ma. Jeśli ten plan uchwalaliście państwo w sposób jawny, transparentny, ze wszystkimi opiniami, również z dyskusją, to dzisiejsze pana sugestie pod adresem planistów, nie wiem, tutaj wszystkich nas, są co najmniej niewłaściwe. I ja jestem daleki od budowania tu jakichś emocji, ale dzisiaj na sesji przynajmniej kilka, jeśli nie kilkanaście razy takie sugestie słuchałem. Więc po pierwsze – macie państwo podejrzenie, róbcie użytek z obywatelskiego prawa złożenia doniesienia do prokuratury i przestańmy o tym mówić.

Górki z tą sugestią, że łamiemy prawo, to już nie pan radny, a jeden z mieszkańców – polemizowaliśmy, ale w pewnej sytuacji już tej polemiki prowadzić nie będziemy, bo to, co można było powiedzieć, powiedzieliśmy, postępowanie toczy się przed sądem, natomiast IPN przez ostatnie tygodnie przeanalizował ten przypadek zgłoszony przez mieszkańców, w tym również jednego z tych mieszkańców, który tu dzisiaj się wypowiadał, i mamy pismo z IPN-u o tym, że nie ma tam śladów, można powiedzieć pozostałości po pochówku rozstrzelanych mieszkańców. I na dzień dzisiejszy to jest tyle. W świetle również wcześniejszych wypowiedzi IPN-u nie mamy tutaj żadnego punktu zaczepienia do tezy, że jest tam pochowanych wielu mieszkańców Lublina.

Kwestia planów – sami państwo doskonale wiecie i ja jestem przygotowany, nie wiem, czy pani dyrektor Żurkowska jeszcze gdzieś tu jest, bo może by pamiętała, że w tym okresie ostatnim uchwalaliście państwo kilkadziesiąt planów. Mamy wykaz, ten wykaz był niedawno państwu również prezentowany, chyba w ubiegłym roku przy okazji Studium, kiedy dyskutowaliśmy również o tym zakresie prac planistycznych realizowanych i tych, które przed nami. I to jest oczywiste, że w wielu przypadkach planów nie ma, bo są pioruńsko trudne do uchwalenia. Jak podzieliśmy w tej chwili północną część Lublina na kilkadziesiąt odrębnych postępowań, to nie dlatego, że nie chcieliśmy uchwalić dla całego Czechowa jednego planu, tylko się po prostu nie da ze względu na sprzeczność interesów i w związku z tym, tak jak mieszkańcy wnioskuje, czy tak jak podmioty – i akurat nie developerzy, tylko

mieszkańcy i spółdzielnie – wnioskowali, tak to postępowanie będzie prowadzone. Z jakim skutkiem – nie wiem. I tu mamy też kolejny problem, na który wyraźnie trzeba powiedzieć, że zaniedbań przy pozostałościach tego terenu po Zakładach Ziemniaczanych, tam gdzie jest ten spór z Herbapolem, żadnych zaniedbań z naszej strony nie ma. Herbapol był namawiany przez nas, żeby kupić obiekty po Zakładach Ziemniaczanych, osobiście się spotykałem dwukrotnie w tej sprawie, nie byli wtedy zainteresowani ze względu na to, że w swojej strategii inwestować mieli gdzie indziej – pod Warszawą. Po zakupie bodajże Herbapolu Białostok ta strategia im się zmieniła, Lublin w zasadzie miał być, ale już bez inwestycji, a po jakimś czasie uznali – dla nas to oczywiście korzystne – że to centrum logistyczne jednak tam ulokują. No, ale w tym czasie nabył inwestor ten grunt i wystąpił o „wuzetkę” i państwo doskonale wiecie, że jak nie ma planu, to decyzja o warunkach zabudowy jest określona w przepisach prawa co do terminu i co do uwarunkowań, które pozwalają odmówić, bądź nie. W związku z powyższym, ten spór dzisiaj, który jest, wynika generalnie również i z tego, tylko tu pan prezydent Artur Szymczyk musi mi pomóc, jeśli pamięta, bo wydaje mi się, że tam była nawet zgoda Herbapolu na usytuowanie tego budynku bliżej. Nie? Nie było? Czyli to... W każdym bądź razie tu spór, którego nie powinno być, bo w tej chwili można powiedzieć, pokrzywdzonym jest Herbapol, ale też na swój sposób pokrzywdzonymi są ci, którzy kupili mieszkania. Rozmawialiśmy wtedy, kiedy ta inwestycja dochodziła już do skutku i władze Herbapolu postanowiły przesunąć nieco ten budynek i również tę część – już nie pamiętam, jak to się nazywa – która ten chaos kierowała w kierunku budynku, ale nie zmienia to stanu rzeczy – za blisko są te obiekty. W związku z powyższym, tutaj nie problemu chaosu planistycznego, bo ten plan praktycznie rzecz biorąc nie był tutaj podstawą tych decyzji, czy wcześniej Herbapolu, czy później tego inwestora. Tak się stało, takich kolizji w przestrzeni miasta trochę mamy – przykład budynek przy Grenadierów, tak, który został zasiedlony przez mieszkańców w strefie aktywizacji gospodarczej, przy działalności, która ewidentnie powoduje niedostosowanie jak gdyby tego otoczenia do funkcji mieszkalnych w tych dawnych hotelach pracowniczych, czyli dzisiaj w tych budynkach.

Jeśli chodzi o wzrost zatrudnienia – proszę państwa, jeśli będzie na nas nakładanych mniej zadań, to tego zatrudnienia więcej nie będzie. Pan dyrektor Nahulak może państwu powiedzieć, ile miał pracy, jeśli chodzi o zmiany prawa, które wykreował jeszcze minister Soboń w tamtym ministerstwie związane z ustawą o gospodarce nieruchomościami. My nie oceniamy, że to nie było potrzebne, ale nie w takim tempie, które wymagało zatrudnienia kilku pracowników. W Wydziale Planowania – przyrost zatrudnienia, w Wydziale Architektury – przyrost zatrudnienia, w wydziale, który zajmuje się RODO – przyrost zatrudnienia. (Słucham?) Zarządzanie Ruchem – przyrost zatrudnienia. My jesteśmy w stanie pokazać państwu zadania, które realizujemy i które wymuszały dodatkowe zatrudnienie. Dzisiaj chętnie zatrudnilibyśmy w Wydziale Inwestycji, tylko nie ma chętnych. Chętnie zatrudnilibyśmy właśnie w Wydziale Architektury, tylko nie ma chętnych. Inaczej mówiąc, czasami dyrektorzy mają również pomysł taki właściwie dosyć skuteczny, że jak już znajdą kogoś, kto na stażu da się przysposobić, przepraszając za słowo, do tej specjalności, która jest potrzebna, to mimo że to nie jest absolwent dajmy na to po budownictwie, a prawnik, ale te decyzje może wydawać, namówi się go, będzie pracował. To polowanie na młodych pracowników rozwojowych też oczywiście ciągle miało i ma

miejsce. Dzisiaj ostatnie decyzje były o skierowanie do MUP-u dodatkowych pracowników. Działamy tu trochę też jak Straż Pożarna, bo te zadania nie są komfortowe dla administracji samorządowej. Mało tego – one najczęściej również nie do końca wiążą się z dotacją, którą powinniśmy otrzymać. Tu jesteśmy w ciągłym, nieustającym sporze.

Proszę państwa, ta subwencja oświatowa – jednym zdaniem, bo to jest niekończąca się opowieść. Mariusz Banach powiedział rzecz podstawową – czy ten rząd, czy poprzedni rząd, czy jeszcze poprzedni rząd – spór był, jest i będzie, bo nie ma tej standaryzacji, mało tego – każdy rząd patrzy przez tę filozofię naciągania kołdry, żeby on był przykryty, a komuś te nogi wystają. I samorządowi ciągle wystają. W ubiegłym roku Związek Miast Polskich policzył, w oparciu o dane Ministerstwa Finansów, na Komisję Wspólną Rządu i Samorządu, gdzie spotkaliśmy się z Ministrem Oświaty, Ministrem Finansów, prowadził minister Szefernaker, jest świadkiem. Policzyliśmy: 29 mld luka – tyle pieniędzy nie otrzymaliśmy na oświatę, a powinniśmy, bo to były zadania subwencionowane. W przypadku naszego miasta w ubiegłym roku różnica wynosiła prawie 167 mln, w 2015 roku tylko 109 mln. Rośnie? Rośnie. To akurat obciąża obecnego ministra, ale nie zmienia to stanu rzeczy, że po dwóch godzinach dyskusji na Komisji Wspólnej obecny minister powiedział: „Tak, brakuje 2 mld na podwyżki dla nauczycieli” i mówi: „Siedzi tu Minister Finansów, to niech da” – skracam jego wypowiedź, a Minister Finansów mówi: „No, nie ma w budżecie, bo o to nie wnioskowałeś, kolego ministrze”. Można tak rozmawiać w nieskończoność? Można. I teraz, jeśli podejmiemy do tego, patrząc przez te słupki, to to, co powiedziałem państwu wcześniej – gdybyśmy otrzymywali subwencję oświatową, przede wszystkim subwencję oświatową wyszacowaną właściwie, a do tego brakujące 40 mld, które dołożyliśmy do zadań zleconych, 80% tego zaciągniętego długu w tym okresie czasu by nie było. Więc jeśli realizujemy strategię inwestycyjną, jeśli mamy tutaj te napięcia w wydatkach bieżących i musimy przesunąć te środki, to oczywiście to robimy, biorąc pod uwagę również instrumenty zwrotnego finansowania, bo one najczęściej przypisane są zresztą do wydatków związanych z pozyskiwanymi funduszami europejskimi, które mamy na poziomie już teraz blisko 70%, czy też można powiedzieć maksymalnym. Takim dużym wyjątkiem jest szkoła przy Berylowej, która jest w całości finansowana z długu, przy tym modelu, który wymyśliliśmy, no i na swój sposób takim modelem była również emisja obligacji pod budowę infrastruktury Aquaparku wtedy, kiedy mieliśmy dofinansowanie do basenu olimpijskiego, nota bene nie wiem, jak to będzie teraz, czy wróci ten popyt taki, jaki był, ale do tej pory z opłat za usługi obligacje były bez problemu wykupywane.

Co do Placu Litewskiego – poproszę pana prezydenta, bo tu konsultacje prowadziliśmy, dwa zdania powie. Natomiast... Zresztą może... Proszę bardzo.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Szanowni Państwo Radni! Jeśli chodzi o Plac Litewski, niestety panie radny, ja wiem, że czasami... ale nie da się odpowiedzieć na pewne zawarte tezy w interpretacji, no i ja rozumiem, że może pan być nieusatysfakcjonowany. Natomiast, jeżeli chodzi o Plac Litewski, nie wiem, o jakim pan grancie mówi dodatkowym na 1,5 mln. Nie było takiego grantu. Mieliśmy projekt, mieliśmy poziom dofinansowania i rozliczaliśmy systematycznie te zadania, które były realizowane. To jest może oczywiste, ale dobrze by było zdawać sobie sprawę, że mówimy troszkę o dwóch procesach w procesie inwestycyjnym. Jeden proces dotyczy

wyboru wykonawcy, czyli ten proces formalnoprawny zawierania umów, a drugi jest proces budowlany, i ten proces budowlany rządzi się troszkę innymi przepisami prawa, Prawem budowlanym, dziennikiem budowy i tak dalej, i tak dalej. I te procesy są w pewnym sensie troszkę niezależne. Jeżeli chodzi o kwestię zawierania – tam padło pana takie stwierdzenie, że to jest umowa ryczałtowa. To, że coś jest umową ryczałtową, nie znaczy, że nie może być robót dodatkowych, nie może być aneksów. Jeżeli chodzi o kwestię procedur zamówieniowych, one podlegały kontroli przez służby Urzędu Marszałkowskiego, mówię o procedurach zamówieniowych, nie dokonano żadnego naruszenia, jeżeli chodzi o zamówienie i formalne dojście do tych zleceń. Pojawił się pewien problem na etapie procesu technologicznego i tego budowlanego, i tu rzeczywiście, tak jak powiedziałem, procesy te troszkę odbiegają od siebie. I na etapie... Po pierwsze – też mówimy o tym dosyć trudnym obszarze nadzoru konserwatorskiego, tych byłych murów, czy fundamentów cerkwi, pewnych procesów technologicznych, które nie mogły być przerwane i były podejmowane te działania przez firmę wykonawczą, która będąc na budowie, mogła te działania podejmować na własną odpowiedzialność i ryzyko. I dopiero myśmy jak gdyby w pewnym sensie w dobrej wierze rozliczali wszystkie te faktury, bo umowy formalnie dobrze były podpisane. Jeżeli ja bym był taki mądry po fakcie i wiedziałbym, że może dojść do korekty, jeżeli bym wyłączył te wydatki, jako wydatki niekwalifikowane, to by nikt nawet o to nigdy nie zapytał i niczego by nie widział, jeżeli chodzi o ten aspekt. I na etapie dopiero kontroli prowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej rzeczywiście doszło do stwierdzenia pewnych zapisów w dzienniku budowy, które spowodowały, że zakwestionowano te jak gdyby terminy i czasy poszczególnych prac, mimo że myśmy udowodniali, że to wynikało też i z procesu budowlanego i z technologii. Natomiast ta korekta została rzeczywiście nałożona, tak jak generalnie w procedurze środków unijnych, no, korekty są nie za błędy techniczne, nie za błędy w zakresie jakości wykonania, ale tylko za procedurę przetargową. I faktycznie ta korekta została naliczona. Ja powiedziałem – jeżeli byśmy, i to pan w swojej interpelacji, w odpowiedzi dostał – że jakbyśmy mieli taką wiedzę, byśmy te środki wyłączyli z kwalifikowalności. Ale też dobrze, warto powiedzieć, o czym mówimy, żeby też tę skalę... A jeżeli chodzi o takie pytanie, jeżeli pan szuka winnych – to rzeczywiście to ja nadzorowałem, jeżeli chodzi o tę kwestię, żeby już tak była sprawa jasna. To może chociaż na jedno pytanie panu odpowiem w sposób bezpośredni i jednoznaczny.

Jeżeli chodzi o kwestię tego projektu – projekt zamknął się kwotą ok. 67 mln zł, dofinansowanie łączne – 42.700 tys. ze środków Urzędu Marszałkowskiego, plus 5.900 tys. z budżetu państwa. I teraz, przy takim poziomie dofinansowania i zaangażowaniu ludzi w proces, w złożoność tego procesu i różne te działania, ja mam teraz... i rzeczywiście to, co zostało gdzieś powiedziane – ten się nie myli, co nic nie robi. Są pewne rzeczywiście ryzyka. Ja przypomnę, że w przypadku środków unijnych jesteśmy poddawani, około 14 instytucji może nas kontrolować z różnych względów. I też nikt z państwa się na przykład nigdy nie zainteresował, dlaczego część środków jest kwalifikowanych, część środków nie jest kwalifikowanych. Bo też patrząc na pewne ryzyka na przykład część środków wyłączamy z kwalifikowalności, i żeby zdjąć z siebie, jeżeli chodzi o kwestię ryzyk. Nie zawsze to się udaje. To, jeżeli chodzi o Plac Litewski. Więc jeżeli chodzi o procedury, dopuszczalne są – jeszcze powtórzę raz – dopusz-

czalne są: zawieranie, umowa ryczałtowa nie jest umową, która nie ulega zmianom, jeżeli chodzi o kwestię wynagrodzenia. Te procedury były zawarte w sposób właściwy. Mieliśmy problem jedynie na etapie rzeczywiście procesu Prawa budowlanego i tego procesu technologicznego, bo te prace nie mogły być w pewnym momencie przerwane. To też o tym trzeba pamiętać.

Ja jeszcze odniosę się, pozwoli pan prezydent, do kwestii Herbapolu, bo to muszę wyrazić. Dostajemy któryś raz po głowie za „wuzetki”, za braki planów, za zmiany planów dosyć częste. Przykład – tu dzisiaj chyba będziemy też przystępować do zmiany planu – jeżeli mam przedsiębiorcę, który chce inwestować w teren, chce tworzyć miejsca pracy, będą podatki z tego tytułu, i rzeczywiście z jego punktu widzenia możliwości zabudowy jest potrzeba zmiany planu, to ja nie widzę nic złego w tym, że my ten plan zmieniamy. Naprawdę nie rozumiem takich zarzutów za zmiany planów. Każdy... Dobrze... To nie widzę problemu. Natomiast kwestia „wuzetek”, czy planów – no, też proszę państwa, opieramy się o ustawy, które to regulują, więc nie zarzucajcie nam, że to jest jakieś nasze widzimy się. Proszę – ja już na paru konferencjach o tym mówiłem – każdy krytykuje miasto za pewne obszary, a nikt nie krytykuje ustawodawcy – tego, czy poprzedniego, nie ma znaczenia – że nie podjął nigdy nikt wyzwania w zakresie zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. To chyba na tym... Dobrze, to kończę. Dziękuję bardzo.”

Prez. K. Żuk „Jeszcze pani skarbnik, bo prosiła i już więcej nie będziemy zabierać głosu. Natomiast ja tylko chciałem powiedzieć, przypomnieć państwu – 5 mld inwestycji, 3 prawie mld środków europejskich. Wydaje mi się, że to był jedyny taki przypadek, ale to... Bernadetta, jedyny, czy był jeszcze taki? Jedyny, tak? Inaczej mówiąc, patrzmy też na skalę. Pani skarbnik.”

Skarbnik I. Szumlak „Panowie Przewodniczący! Państwo Radni! Ja chciałabym się odnieść do uwagi pana radnego Derewendy. Proszę zwrócić uwagę, że prezydenta przedłożył państwu dwa dokumenty: pierwsze – sprawozdanie z wykonania budżetu do końca marca. Sprawozdanie z wykonania budżetu jest w szczególności uchwały budżetowej, jest to statystyczne pokazanie planowanych dochodów i zrealizowanych dochodów, planowanych wydatków i zrealizowanych wydatków, planowanych przychodów i zrealizowanych przychodów. Tutaj, mówiąc o przychodach, to nie tak, jak w ustawie o rachunkowości mówimy głównie o środkach zwrotnych, jakie mamy w przychodach, i planowane rozchody, i wykonane rozchody. Natomiast sprawozdanie finansowe, jakie prezydent przedłożył państwu do końca maja, które było badane przez biegłego rewidenta, obejmuje zupełnie inny zakres. Są to aktywa i pasywa. I nie da się wprost porównać tych dwóch sprawozdań. One obrazują sprawozdanie finansowe, mówiąc o aktywach i pasywach na przykład łączny bilans jednostek budżetowych i zakładu budżetowego. Aktywa informują o wielkości i postaci majątku, a pasywa dostarczają informacji o źródłach finansowania majątku. A więc w tym bilansie są prezentowane wartościowo odrębne składniki majątkowe, czyli aktywa i źródła ich pochodzenia, czyli pasywa. I do końca maja państwo dostaliście te wszystkie bilanse wraz z takim krótkim opisem do tych bilansów. I nie da się, panie radny, bo pan pokazując na ekranie pokazał kawałek sprawozdania budżetowego i kawałek sprawozdania finansowego. Oczywiście bilans organu, czyli budżetu można tam znaleźć takie elementy, jak wynik budżetu,

tak, czyli deficyt. Natomiast sprawozdanie finansowe z jednostek budżetowych i zakładu budżetowego mówi o majątku i o wyniku, o majątku, natomiast w sprawozdaniu budżetowym nie mamy majątku wszystkich naszych jednostek, ani miasta ogółem, tak, mamy tylko plan dochodów, plan wydatków danego roku i oczywiście dotyczy danego roku. Natomiast sprawozdanie finansowe w bilansie mamy stan początkowy i stan końcowy, i to możemy porównywać, tak. Czyli mamy koniec roku 2018, czyli to jest początek do bilansu otwarcia na 1 stycznia 2019 r. i koniec 31 grudnia roku 2019. I oczywiście nie da się, tak jak pan chciał, porównać sprawozdanie budżetowe statystyczne ze sprawozdaniem finansowym czy to organu, czy jednostek budżetowych, bo w sprawozdaniu budżetowym nie mamy żadnych informacji o majątku, natomiast w finansowym mamy należności i zobowiązania, tak, majątek, aktywa trwałe, aktywa obrotowe, należności i w pasywach mamy fundusze, prawda, czyli te źródła finansowania majątku. Tak, ale ja muszę to wyjaśnić, bo tu nastąpiła wielka pomyłka. Tak, to są dwa odrębne dokumenty obrazujące tu wykonanie tylko statystyczne, natomiast tutaj majątek i wynik. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Przechodzimy do podjęcia uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia...”

Radny T. Pitucha „Panie przewodniczący, ja nie usłyszałem odpowiedzi na moje pytanie o Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, o zwiększenie budżetu i o to, ile osób tam zostało zatrudnionych w 2019 roku, natomiast tylko uzupełniając wypowiedź pana prezydenta, pan prezydent chyba tak dokładnie nie wie, co tam się zadziało przy Herbapolu, bo miasto w newralgicznej decyzji odmówiło prawa strony Herbapolowi...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale dyskusji już nie mamy, pan radny nie otrzymał odpowiedzi, ja bardzo proszę o ewentualne uzupełnienie.”

Skarbnik I. Szumlak „Ja tylko powiem, że to sprawozdanie budżetowe, nie ma w tym sprawozdaniu informacji o spółkach, panie radny, nie ma tu planu finansowego spółek, natomiast powiem tylko, że było objęcie udziału w Lubelskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w kwocie 799.800 zł, co jest wydatkiem budżetowym, natomiast planu finansowego spółki...”

Radny T. Pitucha „Nie, jest, pani skarbnik, ja to przed chwilą tutaj znalazłem.”

Skarbnik „...to w budżecie tego nie ma.”

Radny T. Pitucha „W informacjach okółbudżetowych być może.”

Głos z sali „To jest spółka.”

Skarbnik I. Szumlak „Tak, jest to spółka, a sprawozdanie budżetowe nie obejmuje spółek.”

Prez. K. Żuk „Odpowiemy panu radnemu w trochę innym trybie, to znaczy poza sesją, bo ja nie kojarzę sobie tego tematu. Jeśli pani skarbnik nie wie, to musimy po prostu wyjaśnić.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję.”

AD. 6.7. PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE ROZPATRZENIA I ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM PREZYDENTA MIASTA LUBLIN Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2019 ROK

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 779-1) stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Przechodzimy do podjęcia uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin z wykonania budżetu za 2019 rok... - (**Głos z sali** – wypowiedź nieczytelna) – Ale naprawdę w tej chwili już nie ma dyskusji, dyskusja jest zamknięta, panie radny. Druk 779-1. Pan radny ma wniosek formalny?”

Radny R. Derewenda „Tak, mam wniosek formalny, to znaczy mam prośbę – jeśli istnieje możliwość, żeby pani skarbnik te prezentacje, które tutaj prezentuje, bo z nich bardzo dużo wynika, tak, ja od razu widzę pewne rzeczy, czy my możemy też takie prezentacje otrzymywać wcześniej, bo mi jest łatwiej wtedy przygotować się do dyskusji.”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny, to nie jest wniosek formalny, ja bardzo proszę może na koniec sesji... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Drodzy państwo, projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin z wykonania budżetu za 2019 rok opiniowały wszystkie komisje Rady Miasta. Nie będę prosił przewodniczących o przedstawienie opinii. Informuję państwa, że wszystkie komisje zaopiniowały pozytywnie. Czy ze strony państwa radnych są jakieś uwagi, wnioski do projektu uchwały? Nie ma.

Przechodzimy do głosowania nad projektem uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin z wykonania budżetu za 2019 rok (druk nr 779-1). Bardzo proszę, temat jest określony.

Głosowanie nr 11. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Bardzo proszę o zbliżenie karty do czytnika i podniesienie ręki do góry? Kto jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Informuję, że głosowało 31 radnych – 19 głosów „za”, 12 głosów „przeciw”, 0 „wstrzymujących się”. Stwierdzam że Rada przyjęła projekt uchwały.”

Uchwała nr 629/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 17 do protokołu

AD. 6.8. PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE ABSOLUTORIUM DLA PREZYDENTA MIASTA LUBLIN ZA 2019 ROK

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 781-1) – projekt Komisji Rewizyjnej stanowi załącznik nr 18 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do ostatniego punktu naszej debaty absolutorijnej – głosowanie w sprawie absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin. Przypominam państwu, że zgodnie z art. 28a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym uchwałę w sprawie absolutorium rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy – w naszym przypadku musi to być 16 głosów. Komisja Rewizyjna wnioskuje o udzielenie Prezydentowi Miasta Lublin absolutorium za 2019 rok. Z projektem uchwały w sprawie absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin za 2019 rok (druk nr 781-1) zapoznaliśmy się wszystkie komisje Rady Miasta.

Szanowni państwo, przed głosowaniem zwracam również uwagę państwa radnych, że o udzieleniu bądź nieudzieleniu absolutorium zadecydujemy w jednym głosowaniu. Jeżeli w tym głosowaniu wymagana bezwzględna większość z państwa radnych opowie się przeciw udzieleniu absolutorium, będzie to równoznaczne z podjęciem przez nas uchwały o nieudzieleniu absolutorium. Jeśli natomiast ani liczba głosów „za”, ani liczba głosów „przeciw” nie osiągnie wymaganej bezwzględnej większości, głosowanie będzie nierozstrzygnięte. Rozpoczynamy głosowanie, bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 12. Kto z państwa głosuje „za” udzieleniem absolutorium Prezydentowi Miasta za 2019 rok? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że Rada Miasta większością 19 głosów „za”, przy 12 głosach „przeciw” i 0 „wstrzymujących się” udzieliła absolutorium Prezydentowi Miasta Lublin za 2019 rok i podjęła w tej sprawie uchwałę.” (oklaski)

Uchwała nr 630/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 19 do protokołu

Prez. K. Żuk „Proszę Państwa! Proszę pozwolić jeszcze raz podziękować pani skarbnik, ale też i za jej pośrednictwem dla całego pionu, którym kieruje. To jest najlepszy „Minister Finansów” w Polsce. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Droży państwo, ja chciałbym przypomnieć, że to nie koniec sesji, to jest początek.”

Głosy z sali – nieczytelne

Przew. RM J. Pakuła „Punkt 7.1. Bardzo proszę o zachowanie ciszy. – (**Wiceprzew. RM M. Nowak** „I to także początek dnia już.”) – Pan radny Breś w sprawie formalnej? Nie otworzyłem punktu.”

AD. 7. PODJĘCIE UCHWAŁ W SPRAWACH:

AD. 7.1. ZMIANY UCHWAŁY BUDŻETOWEJ MIASTA LUBLIN NA 2020 ROK

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 776-1) wraz z autopoprawką (druk nr 776-2) stanowi załącznik nr 20 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy państwo, punkt 7.1. – podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2020 rok (druk nr 776-1) wraz z autopoprawką (druk nr 776-2). Widzę, że do głosu zgłasza się pan radny Piotr Breś. Bardzo proszę, udzielam panu głosu i bardzo proszę o zachowanie ciszy.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo. Z racji tego, że nie mogłem się odnieść do wypowiedzi pana prezydenta, to tylko w dwóch słowach powiem, panie prezydencie...”

Przew. RM J. Pakuła „Panie radny, proszę na temat, no, naprawdę...”

Radny P. Breś „Ale zaraz będę mówił o zmianie, uchwale. Panie prezydencie, mi chodziło właśnie o te informacje, których pan dzisiaj udzielił. Nie chciałem niczego więcej za wiele, ale pan udzielił takich informacji, w których nawet radni nie wiedzieli, nikt nie miał świadomości tego, co się dzieje. Pojawiła się w sprawozdaniu kwota i tyle. Nikt nic nie wiedział. Więc tej informacji pan udzielił i wystarczyło w odpowiednim momencie firmie zlecić roboty, to znaczy zrobić procedurę, a nie zlecić roboty dodatkowe. Ja wiem, że tych błędów się nie popełnia, tak jak powiedziałem – kto nic nie robi, więc dziękuję za informację.

Natomiast mam pytanie do zmiany w uchwale budżetowej na rok 2020. Chodzi mi o następny punkt, który zdejmujemy – mówię tutaj o Budżecie Obywatelskim – zdejmujemy 1,1 mln, czyli następny projekt obywatelski, który... - chyba trzy lub cztery projekty, z tego, co słyszeliśmy na komisjach, ale chodzi mi o ten konkretny punkt – w którym to nie będzie realizowana budowa obiektów sportowych chyba, tak? 1,1 mln. Chciałem zapytać... I przeznaczamy drugą kwotę 2,3 mln na zadania z tytułu sportu. Chciałem zapytać i powiedzieć, bo mówiliśmy o tym na komisjach różnych – Budżetowej i Samorządności – czy te projekty obywatelskie z Budżetu Obywatelskiego nie da rady, panie prezydencie, tego prawnie, przynajmniej na jakiś czas zatrzymać, żeby zrealizować te, które nie są zrealizowane, bo jest ich już bardzo dużo? Wiemy, że w innych miastach zatrzymują te projekty. Nie wiem, w jaki sposób prawny to robią. A my mamy w tył, nie wiem, trzy lub cztery lata i bardzo dużo z projektów obywatelskich nie są wykonane. Nie wiem, na jaką kwotę, ale jest to zestawienie. Dzisiaj zdejmujemy następny, a słyszeliśmy na komisjach, że to już jest trzeci lub czwarty projekt. Więc pytanie: ile do końca roku jeszcze zdejmujemy? A już jest rozpisany nowy budżet obywatelski. Więc pytanie: czy coś z tym można by było zrobić i wykonać te, które nie są wykonane? Bo nie można oszukiwać mieszkańców i mówić im, że decydują o czymś, co od trzech lat nie jest wykonane, a Budżet Obywatelski miał to na celu, żeby w ciągu roku był zrealizowany, przegłosowany i zrealizowany. Natomiast wiemy, że tych projektów jest bardzo dużo, wiadomo, z jakich przyczyn, bo działka nie ta, bo jakieś spadkowe rzeczy

i tak dalej. Jest wiele różnych przyczyn, ale daję pod zastanowienie, czy my musimy cisnąć do przodu i już mamy na ten rok, czy tam na ten, który był, mieliśmy 25 mln w sumie, 15 przeznaczamy, czyli okazuje się, że na 10 mln w 2019 roku dodatkowo z tych projektów z Budżetu Obywatelskiego nie zostało zrealizowanych. Także daję pod zastanowienie, bo będziemy galopować do przodu z projektami i z budżetem, a wykonań nie ma lub są, ale w odciągniętym czasie trzech, dwóch, roku i nie można tego chyba nazwać Budżetem Obywatelskim. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Szanowny Panie Prezydencie! W dziale 926 w autopoprawce przewidziana jest zmiana wysokości 2,3 mln zł na zadanie polegające na zwiększeniu o wspomnianą kwotę planowanych wydatków na dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych, z przeznaczeniem na realizację szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów oraz udział w rozgrywkach ligowych w sezonie rozgrywkowym 2020/2021. Wpisując się w głos w dyskusji poczyniony z panią przewodniczącą Jadwigą Mach zwracam się z prośbą, panie prezydencie, aby rozszerzyć zapis, żeby nie dotyczyły tylko i wyłącznie akurat te szkolenia seniorów. Uważam, że zasadnym jest, aby również uruchomić z tej puli juniorów. Jako członek Komisji Zdrowia wieloletni, no, chcę zwrócić uwagę, że miasto prowadzi politykę sportową, tak można by powiedzieć, prozdrowotną również, oczywiście w szkołach dla dzieci, pani prezydent Monika Lipińska dzisiaj o tym była łaskawa powiedzieć. W związku z powyższym uważam naprawdę za zasadne, żeby rozwijać ducha sportu również wśród dzieci i młodzieży, co na pewno będzie z korzyścią dla naszych mieszkańców. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać jeszcze głos? Nie widzę. Panie prezydencie, bardzo proszę.”

Prez. K. Żuk „Po pierwsze, proszę państwa – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado – to przesunięcie na sport środków z Akademii Piłkarskiej Motoru ma tak naprawdę wymiar zawieszono projektu, ponieważ jak państwo wiecie z publicznych wystąpień pana Zbigniewa Jakubasa, również z naszych wypowiedzi, rozmawiamy i mamy nadzieję w końcu września, bądź w październiku sfinalizować wejście inwestora do spółki Motor. Tenże inwestor w tej chwili pracuje nad koncepcją Akademii Piłkarskiej z budową boisk piłkarskich i takiego budynku, który miałby charakter bursy, ale również byłaby tam część do treningów, czy taka mała hala. Inaczej mówiąc, inicjatywa budżetu zgłoszona przez spółkę Motor w ramach Budżetu Obywatelskiego tak naprawdę pokrywa się z inicjatywą inwestora i my dzisiaj przyjmujemy, też przy pewnej dyskusji, którą prowadziliśmy z zarządem spółki Motor, że poczekajmy na rozstrzygnięcie tej kwestii podstawowej. Inwestor wchodzi i wyklada swoje pieniądze, inwestycję realizuje. Ona się tak naprawdę pokryje z intencją, którą spółka Motor miała zgłaszając to do projektu budżetu. I to o to chodzi.

Jeśli chodzi natomiast o pytanie dotyczące podejmowanych działań w innych miastach, proszę państwa nie znajdujemy podstaw prawnych, prosiliśmy rząd, żeby dał nam takie narzędzie, możliwość zawieszenia w związku z tym koronawirusem, zawieszenia tego nowego naboru, w związku z powyższym skoncentrowalibyśmy się na tych projektach, które z powodów najczęściej tych obiektywnych, formalnoprawnych, czasami związanych z brakiem możliwości rozstrzygnięcia przetargów, mają charakter tych projektów zaległych, ale ponieważ tej podstawy prawnej rząd nam nie stworzył, to jej nie mamy i dzisiaj możemy poruszać się w obszarze i tych, które będą teraz wyłaniane we wrześniu, i tych, które są w toku realizacji. Ja mogę państwu powiedzieć, bo dyskutowaliśmy wielokrotnie, niektóre projekty podpisywałem przy wyższej kwocie, ale w wielu przypadkach w ubiegłym roku razem z panem prezydentem Arturem Szymczykiem odmawialiśmy podpisania, jeśli kwota przekraczała 50% wartości. No, mówiąc szczerze, w wielu przypadkach mieliśmy rynek tego usługodawcy i on dyktował nam ceny, i to, co pan dyrektor Dziuba powiedział, jak wygląda to w tym roku – no, to jest racjonalne podejście, aczkolwiek oczywiście skutek jest taki, że dzisiaj dyskutujemy o tym, bo te projekty są niezrealizowane. Więc tu musimy jakąś taktykę zastosować, żeby połączyć jedno z drugim. Jaki będzie ten rok w kontekście możliwości jeszcze dodatkowych przesunięć, będziemy rozmawiać o tym w lipcu, potem we wrześniu. Na dzień dzisiejszy też nie wiemy, jak będzie wyglądać rekrutacja do tego Funduszu Inwestycji Samorządowych. To wszystko jest na świeżo i niewiele da się o tym powiedzieć, podobnie zresztą, jak o tych dodatkowych środkach, do których też aspirujemy, bo przedstawiliśmy dokładne rozliczenie skutków tej epidemii i ubytków przychodów w komunikacji, kosztów związanych chociażby z zabezpieczeniem stanu sanitarnego w szkołach, żłobkach, przedszkolach i tak dalej. To jest pierwsza kwestia.

Co do drugiej, poprosiłbym panią prezydent Beatę Stepaniuk-Kuśmierzak.”

Zast. Prez. B. Stepaniuk-Kuśmierzak „Szanowni Państwo Radni! Odpowiadając panu radnemu w kontekście szkolenia dzieci i młodzieży, nie uważam tego wniosku za zasadny, bowiem chciałabym państwa poinformować, że 12 maja ogłosiliśmy jako Wydział Sportu, jako miasto Lublin konkurs – konkurs na realizację szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych w sezonie rozgrywkowym 2020/2021, zapewniając na ten cel środki w kwocie 840 tys. zł. Szanowni państwo, zgodnie z ogłoszeniem konkursowym komisja ma 30 dni na zapoznanie się ze złożonymi ofertami, których termin złożenia upływał 8 czerwca. Jesteśmy bowiem w przededniu rozstrzygnięcia tego konkursu i zgodnie z intencją pana radnego to szkolenie dzieci i młodzieży było w tym przypadku dla nas priorytetowe, więc mając środki na ten cel ten konkurs ogłosiliśmy, w dniu dzisiejszym zwróciliśmy się do państwa o zmianę uchwały budżetowej, żeby środki finansowe zabezpieczyć dla drużyn seniorskich. Bardzo dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Dwóch radnych jeszcze zgłasza się do głosu – jako pierwszy pan Tomasz Pitucha, jako drugi pan Dariusz Sadowski.”

Radny T. Pitucha „Ja króciutko bardzo w kwestii technicznej, panie prezydencie, nawiązując do tego, co pan powiedział, że o sprawach piłkarskich, Motoru

dowiedzieliśmy się z konferencji prasowych. Taka prośba, żeby pan rozważył jedną rzecz, żeby informować radnych, że prezydent ma konferencję prasową, bo my mamy swoją pracę zazwyczaj, ja nie oglądam telewizji z dwóch powodów – bo nie ma czasu i nie lubię, i tak naprawdę często się dowiaduję całkiem przy okazji, że jakieś tematy prezydent rozwija w mieście. Gdyby taki mailing, bo przecież Biuro Rady Miasta ma nasze wszystkie maile, po prostu informować, że jest konferencja prasowa prezydenta, to nas jako opozycję również to interesuje, co pan w tych konferencjach mówi. Bardzo proszę o rozważenie tego.”

Prez. K. Żuk „Nie widzę tutaj przeszkód do tego mailingu, jak pan nazwał, natomiast tamta konferencja była zorganizowana przez pana Zbigniewa Jakubasa na naszym obiekcie, przy naszym udziale, ale to była jego inicjatywa i stąd nie powiadaliśmy państwa, zresztą tak mówiąc szczerze nie spodziewałem się, że powie aż tyle, ponieważ nadal jeszcze o wielu kwestiach dyskutujemy.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan przewodniczący Dariusz Sadowski.”

Radny D. Sadowski „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Ja może w uzupełnieniu, czy w odpowiedzi, w pewnym komentarzu do pana radnego Popiela – otóż, te środki na sport dzieci i młodzieży były zapewnione w budżecie na takim poziomie podobnym, jak w roku ubiegłym, natomiast przy projekcie budżetu na sport kwalifikowany my wpisaliśmy jakby zaplanowany deficyt, bo chcę przypomnieć, że w tamtym roku o 3,8 mln więcej przeznaczaliśmy na tę działalność. W tym roku to było 10 mln. No, nikt nie przewidział koronawirusa i w sposób oczywisty na drugie półrocze na sport kwalifikowany nie mieliśmy tych środków zaplanowanych, natomiast ja odebrałem jako przewodniczący Komisji Sportu wiele telefonów od klubów zaniepokojonych tym, że nie będą... przedstawiciele klubów, że nie będą w stanie jakby rozpocząć rozgrywek po prostu, tak? Bo przecież ten koronawirus również uderzył w sponsorów klubów, również uderzył w te kluby i to jest absolutne minimum, jeżeli chcemy w tym ciężkim okresie utrzymać ten poziom sportowy i ten poziom sportowy, który udało się osiągnąć dzisiaj – widzieliśmy na tej prezentacji, tak, że naprawdę możemy być dumni z osiągnięć naszych sportowców i wydaje się byłoby wręcz głupotą zaprzepaścić te osiągnięcia poprzez wycofanie którejs z drużyn z rozgrywek, bo nie byłoby środków na rozpoczęcie i kontynuowanie rozgrywek, stąd doceniam troskę pana radnego, ja też bym chciał, gdybyśmy mieli pieniądze, sport jest taką dziedziną, że jak gąbka chłonie i są potrzeby i w infrastrukturze, i na wydatki bieżące. Takie mamy możliwości finansowe i wydaje się, że obowiązkiem naszym w stosunku do i sportowców, i mieszkańców, kibiców jest to, żebyśmy podłączyli – w cudzysłowie – tę kroplówkę i utrzymali te drużyny w rozgrywkach tak, żeby w kolejnych latach mogły osiągać jeszcze lepsze rezultaty. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pani skarbnik jeszcze – tak, bardzo proszę.”

Skarbnik I. Szumlak „Ja bardzo proszę państwa radnych o przyjęcie drobnej autopoprawki. W związku z otrzymaną decyzją z Krajowego Biura Wyborczego

o zwiększeniu dotacji celowej z budżetu państwa na wydatki związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, proponuje się wycofanie tej zmiany polegającej na wprowadzeniu kwoty 75 tys. zł na właśnie zwiększenie tych wydatków związanych z wyborami, a głównie dotyczyło to dezynfekcji, ale dostaliśmy wczoraj właśnie tę informację, dlatego też wycofujemy i nie ma tego zmniejszenia z tej rezerwy na bezpieczeństwo 75 tys. Proszę uprzejmie o przyjęcie tej autopoprawki.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Jeszcze dwóch radnych zgłasza się do głosu – pierwszy pan Piotr Popiel. drugi pan przewodniczący Marcin Nowak.”

Radny P. Popiel „Ja tylko chciałbym uzyskać informację – czy zatem po tych wypowiedziach mogę stwierdzić, że poziom finansowania klubów piłkarskich kształtujących dzieci i młodzież wrócił do roku poprzedniego, 2019? Czy tak się stało?”

Przew. RM J. Pakuła „Pan przewodniczący Marcin Nowak.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Ja też mam tylko jedno krótkie, ale bardzo treściwe pytanie. Chciałbym dopytać o rezygnację z tej inwestycji, która była zapisana w Budżecie Obywatelskim – Park Centralny na Felinie. Czy jest możliwość, pani skarbnik, żeby zachować tutaj aspekt planistyczny? Bo pytają mnie o to internauci i zobowiązałem się, że to pytanie skieruję bezpośrednio do pani. Inwestycja, jak wiadomo, będzie okrojona, ale czy ta kwestia planistyczna mogłaby zostać zachowana, ewentualnie żebyśmy na to te środki zabezpieczyli, bo to jednak otwiera furtkę, jakieś zielone światło dla potencjalnych działań w tej materii.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa radnych chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę. Bardzo proszę, panie prezydencie.”

Zast. Prez. B. Stepaniuk-Kuśmierzak „Panie prezydencie, czy mogę? Odnosząc się do pytania pana radnego Piotra Popiela – tak, ten konkurs jest ogłoszony na poziomie porównywalnym do roku poprzedniego, natomiast ja chciałabym dosłownie w dwóch zdaniach też powiedzieć, że szkolenie dzieci i młodzieży, i wsparcie, które dajemy klubom, to nie tylko i wyłącznie wsparcie finansowe poprzez dotacje, to jest, szanowni państwo, wsparcie pozafinansowe, o którym mówił pan radny Piotr Choduń w dniu dzisiejszy, bo chociażby jest to bezpłatne udostępnianie obiektów sportowych, które należą do spółki MOSiR, ale też program Sportowa szkoła, gdzie szkoły udostępniają bezpłatnie swoje obiekty, więc pełen obraz wsparcia dla drużyn szkolących dzieci i młodzież to są dwie formy finansowe i pozafinansowa. Bardzo dziękuję.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Ja jeszcze tylko dopowiem, o co pan przewodniczący zapytał. Jeżeli chodzi o te kwestie planistyczne, rozumiem, że o dokumentację. Natomiast kilka projektów Budżetu Obywatelskiego, nazwijmy to, troszkę musimy odłożyć w czasie. Pomijam te zaległe, ale te obecne, ze względu na oszczędności, które musimy wprowadzać, więc tutaj należy patrzeć na to, że ten

projekt, jeżeli będzie się mieścił w ramach budżetowych, będziemy też go umieszczać do tej realizacji przyszłościowej, ale nie chciałbym rozpoczynać tej procedury tworzenia dokumentacji projektowej, już pomijam ryzyka jej zdezaktualizowania się i tak dalej, i tak dalej, więc chyba jak już, to lepiej cały projekt rozpocząć niż tak go szatkować. On nie zginie jako tako – o, tak się wyrażę. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca Jadwiga Mach.”

Radna J. Mach „Panie prezydencie, ja również chciałam zapytać, czy w sytuacji zdjęcia zadania Budżetu Obywatelskiego pt. Budowa ścieżki rowerowej przy ulicy Północnej, niewielki odcinek, pragnę poinformować, że w dokumencie z dnia 13 stycznia ten projekt – tego roku – był już umieszczony jako projekt do realizacji. Pragnę poinformować, że wartość tego projektu to jest tylko 180 tys. I mam nadzieję, i chciałabym zapytać, czy pan prezydent zapewni, że w sytuacji, kiedy pojawią się dodatkowe środki, to ten projekt wróci do realizacji? Jest gotowy, tylko hasło „realizować”. Nie rozumiem, dlaczego w styczniu był zaakceptowany, a w czerwcu niestety został zlikwidowany – tak mogę powiedzieć... - (**Radny P. Gawryszczak** „Można głosować „przeciw”.”).”

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos?”

Radny P. Gawryszczak „Głosujemy, panie przewodniczący.”

Radna J. Mach „Ja tylko dodam, że niektóre pojawiły się o wiele później i są w realizacji. Tych zasad nie rozumiem, jak to jest możliwe.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Ja może tak powiem – to, że coś było w styczniu, a nie ma teraz, to jest chyba oczywiste nawet, bo sytuacja się zmieniła w porównaniu do stycznia i teraz. Natomiast jeżeli chodzi o to, jeżeli to słowa pani radnej staną się ciałem i ta sytuacja finansowa się poprawi, no to nie tylko ten projekt wróci do łask, że tak powiem. Dziękuję bardzo.”

Radna J. Mach „Ale ten był i ten był już w dokumentach...”

Przew. RM J. Pakuła „Pani radna, ale naprawdę nie robmy w tej chwili tego typu dyskusji, pani zabiera głos, ja go pani udzielam, a po raz kolejny pani znowu zaczyna mówić. No, już bez trybu, tak?”

Radna J. Mach „Ale proszę nie krzyczeć.”

Radny P. Gawryszczak „Głosujemy, panie przewodniczący.”

Przew. RM J. Pakuła „Rozumiem, że możemy przejść do głosowania. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 13. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Tak, dziękuję za zwróconą uwagę – kto

głosuje „za” podjęciem uchwały wraz z autopoprawkami? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Głosowało 29 radnych – 23 głosy „za”, 1 „przeciw”, 5 „wstrzymujących się” – informuję, że Rada Miasta podjęła projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2020 rok.”

Uchwała nr 631/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 21 do protokołu

Radny P. Gawryszczak „Panie przewodniczący, wniosek formalny.”

Przew. RM J. Pakuła „Tak, proszę.”

Radny P. Gawryszczak „O przejście do głosowania w punktach od 7.2. do 7 – nie wiem, sto pięćdziesiąt, bez dyskusji – 7.2. do 7.37.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo za ten wniosek. – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Chcemy, państwo radni, kontynuować sesję?”

AD. 7.2. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 481/XII/2019 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 19 GRUDNIA 2019 ROKU W SPRAWIE WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 777-1) wraz z autopoprawką (druk nr 777-2) stanowi załącznik nr 22 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Punkt 7.2. – podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 481/XII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin (druk nr 777-1) wraz z autopoprawką (druk nr 777-2). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę.

Głosowanie nr 14. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu?

19 głosów „za”, 3 głosy „przeciw”, 6 „wstrzymujących się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 632/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 23 do protokołu

**AD. 7.3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI DORAŻNEJ KOMISJI RADY
MIASTA LUBLIN DS. WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ**

Przedmiotowe sprawozdanie stanowi załącznik nr 24 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt - Sprawozdanie z działalności dorażnej Komisji Rady Miasta Lublin ds. Współpracy Międzynarodowej. Bardzo proszę przewodniczącą Komisji, panią Monikę Kwiatkowską, o przedstawienie Radzie sprawozdania, chyba że Rada uzna, że...”

Radny P. Gawryszczak „Rada się zapoznała, panie przewodniczący...”

Głosy innych radnych z sali „Tak, zapoznaliśmy się wszyscy ze sprawozdaniem...”

Przew. RM J. Pakuła „W takim razie proponuję, dokonać zapisu, że Rada zapoznała się ze sprawozdaniem z działalności Komisji dorażnej Rady Miasta Lublin ds. Współpracy Międzynarodowej. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, taki zapis zostanie dokonany.”

Przewodnicząca dorażnej Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej Monika Kwiatkowska „Czy mogę bardzo krótko zabrać głos? Ja chciałam tylko powiedzieć, że został dołączony dokument pod nazwą „Podsumowanie pracy oraz rekomendacje w zakresie współpracy międzynarodowej” i chciałabym polecić tutaj państwu radnym do zapoznania się, ponieważ na poprzednim posiedzeniu Rady w sprawie tego sprawozdania i w ogóle prac tej Komisji były dziwne, no takie nieprzyjemne dyskusje, zupełnie niezasłużone, dlatego też chciałam bardzo serdecznie polecić, zachęcić także panią radną Suchanowską, bo też jakieś takie dziwne komentarze ze strony pani radnej były, a to jest bardzo miła i ciekawa lektura. Także dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo... - (**Głos z sali** „Zapoznaliśmy się.”) – Prosiłem już o dokonanie odpowiedniego zapisu w protokole.”

Rada Miasta Lublin zapoznała się z przedmiotowym sprawozdaniem

AD. 7.4. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 1172/XLIV/2010 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 16 WRZEŚNIA 2010 R. W SPRAWIE UTWORZENIA WYDZIELONYCH RACHUNKÓW PRZEZ SAMORZĄDOWE JEDNOSTKI BUDŻETOWE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 778-1) wraz z autopoprawką (druk nr 778-2) stanowi załącznik nr 25 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 1172/XLIV/2010 Rady Miasta Lublin z dnia 16 września 2010 r. w sprawie utworzenia wydzielonych rachunków przez samorządowe jednostki budżetowe (druk nr 778-1) wraz z autopoprawką (druk nr 778-2). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę. Proszę o określenie tematu. Dziękuję bardzo.

Głosowanie nr 15. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Głosowało 26 radnych – 24 głosy „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę. Pan radny Zbigniew Ławniczak prosi o zapis w protokole, że jego intencją było głosowanie „za”.”

uchwała nr 633/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 26 do protokołu

AD. 7.5. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 56/III/2019 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 31 STYCZNIA 2019 R. W SPRAWIE BUDŻETU OBYWATELSKIEGO MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 780-1) stanowi załącznik nr 27 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 56/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin (druk nr 780-1). Kolejny raz, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę. Proszę o określenie tematu. Dziękuję bardzo.

Głosowanie nr 16. Kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

25 głosów „za”, 1 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 634/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 28 do protokołu

AD. 7.6. UTWORZENIA ŚRODOWISKOWEGO OŚRODKA WSPARCIA „KALINA” I NADANIA STATUTU

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 794-1) stanowi załącznik nr 29 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Środowiskowego Ośrodka Wsparcia „Kalina” i nadania Statutu (druk nr 794-1). Ponownie, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę.

Głosowanie nr 17. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

26 głosów „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 635/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 30 do protokołu

AD. 7.7. UTWORZENIA CENTRUM ROZWOJU I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ I NADANIA STATUTU

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 795-1) stanowi załącznik nr 31 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną i nadania Statutu (druk nr 795-1). Kolejny raz, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę.

Głosowanie nr 18. Proszę bardzo, kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Jednogłośnie – przy 28 głosach „za” – podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 636/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 32 do protokołu

AD. 7.8. NADANIA STATUTU BRANŻOWEJ SZKOLE SPOŻYWCZEJ II STOPNIA W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 772-1) stanowi załącznik nr 33 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Branżowej Szkole Spożywczej II stopnia w Lublinie (druk nr 772-1). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam również i ten projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie słyszę, temat mamy określony.

Głosowanie nr 19. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu? – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Trzeba było kursorem na to kółeczko (śmiech).”

Radny E. Bielak „Bardzo proszę, panie przewodniczący, do protokołu, że byłem „za”.”

Przew. RM J. Pakuła „Jasne. Szanowni państwo, jednogłośnie – przy 27 głosach „za” – podjęliśmy przedmiotową uchwałę, a intencją pana radnego Bielaka było zagłosowanie „za”.”

Uchwała nr 637/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 34 do protokołu

AD. 7.9. NADANIA STATUTU BRANŻOWEJ SZKOLE SAMOCHODOWEJ II STOPNIA W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 773-1) stanowi załącznik nr 35 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Branżowej Szkole Samochodowej II stopnia w Lublinie (druk nr 773-1). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Głosowanie nr 20. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za”? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu?

28 głosów „za” – informuję, że jednogłośnie podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 638/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 36 do protokołu

AD. 7.10. NADANIA STATUTU BRANŻOWEJ SZKOLE BUDOWNICTWA II STOPNIA W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 774-1) stanowi załącznik nr 37 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Branżowej Szkole Budownictwa II stopnia w Lublinie (druk nr 774-1). Zgodnie z państwa intencją poddam ten projekt pod głosowanie.

Głosowanie nr 21. Kto z państwa jest „za”? Proszę o zbliżenie karty do czytelnika i podniesienie ręki do góry. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, jednogłośnie – przy 29 głosach „za” – podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 639/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 38 do protokołu

AD. 7.11. USTALENIA PLANU SIECI PUBLICZNYCH SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 804-1) stanowi załącznik nr 39 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych działających na terenie miasta Lublin (druk nr 804-1). I ponownie, zgodnie z państwa intencją, poddam ten projekt pod głosowanie.

Głosowanie nr 22. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za”? Kto jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Jednogłośnie – przy 27 głosach „za” – podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 640/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 40 do protokołu

AD. 7.12. USTALENIA PLANU SIECI PUBLICZNYCH SZKÓŁ SPECJALNYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 805-1) stanowi załącznik nr 41 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół specjalnych działających na terenie miasta Lublin (druk nr 805-1). Mamy określony temat, sprzeciwu nie słyszę. Bardzo proszę, poddaję pod głosowanie.

Głosowanie nr 23. Kto z państwa jest „za”? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

28 głosów „za” – informuje, że jednogłośnie podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 641/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 42 do protokołu

AD. 7.13. USTALENIA ŚREDNIEJ CENY JEDNOSTKI PALIWA W GMINIE LUBLIN NA ROK SZKOLNY 2020/2021

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 806-1) stanowi załącznik nr 43 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Lublin na rok szkolny 2020/2021 (druk nr 806-1). Kolejny raz poddam projekt uchwały pod głosowanie, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, a sprzeciwu nie słyszę.

Głosowanie nr 25. Proszę bardzo, kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, 27 głosów „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy również i tę uchwałę.”

Uchwała nr 642/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 44 do protokołu

Radna A. Ryfka „Panie przewodniczący, wniosek formalny.”

Przew. RM J. Pakuła „Tak, bardzo proszę.”

Radna A. Ryfka „Proszę o 8 minut przerwy dla Klubu Radnych Prezydenta Krzysztofa Żuka.”

Przew. RM J. Pakuła „Ile?”

Radna A. Ryfka „8 minut.”

Przew. RM J. Pakuła „Ogłaszam 8 minut przerwy dla radnych Klubu Prezydenta Żuka.”

Radna A. Ryfka „Zapraszam serdecznie radnych Klubu Radnych Prezydenta Krzysztofa Żuka do sali nr 3.”

Wydłużono przerwę o 12 minut

Po przerwie:

Przew. RM J. Pakuła „Zapraszam państwa radnych do sali obrad. Bardzo proszę o sprawdzenie listy obecności po przerwie. Drodzy państwo, sprawdzamy listę obecności po przerwie. Bardzo proszę o zbliżenie kart do czytników. Widzę 21 obecnych radnych. Drodzy państwo, wznawiam obrady Rady Miasta Lublin po przerwie.”

AD. 7.14. ZAMIARU WZNIESIENIA NA TERENIE MIASTA LUBLIN POMNIKA PRYMASA TYSIĄCLECIA KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 677-1) – projekt grupy radnych stanowi załącznik nr 45 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do kolejnego punktu – jest to podjęcie uchwały w sprawie zamiaru wzniesienia na terenie Miasta Lublin pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego (druk nr 677-1) – projekt grupy radnych.”

Radny P. Gawryszczak „Głosujmy, panie przewodniczący.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Maja Zaborowska.”

Radna M. Zaborowska „Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Zabiorę głos, zabierałam zresztą już na Komisji Kultury odnośnie zamiaru wzniesienia na terenie skweru na Bronowicach pomnika Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Na wstępie chcę powiedzieć, że postać Prymasa jest postacią wybitną, postacią zasłużoną dla naszej historii oraz postacią, która jest ewidentnie związana z naszym miastem i zasługuje na uhonorowanie w obrębie tego miasta, i co wszyscy chyba jesteśmy tego świadomi, uhonorowana jest w postaci dwóch pomników – jednego na dziedzińcu KUL-u, drugiego na dziedzińcu Kurii Biskupiej, obecnie znajdujemy się w sali nazwanej imieniem Kardynała Stefana Wyszyńskiego, mamy również ulicę – dobrze, ale ja to przypomnę, bo może nie wszyscy to wiedzą – i absolutnie nie ujmuję, że może jest to mało, może powinniśmy jeszcze tę wybitną postać honorować w przestrzeni naszego miasta.

To, co budzi moją wątpliwość i będzie powodowało, że będę głosowała „przeciw” temu projektowi, to kilka kwestii. Pierwsza z nich, że przede wszystkim

to uhonorowanie, o których mówiłam, odbywało się w atmosferze zgody, w atmosferze poszanowania wszelkich zasad i prawa. Dzisiaj nie mam odczucia, że dzieje się to właśnie w ten sposób. Drodzy państwo, wnioskodawcy nawet przed dzisiejszym posiedzeniem informowali mnie, że może zmienię zdanie, ponieważ oni nie wszyscy byli od początku „za”, zdążyli zmienić zdanie w międzyczasie. Ja nie zdążyłam tego zdania zmienić, zresztą wielu moich kolegów nie zdążyło podpisać się pod tą uchwałą i podejrzewam też, że wiele osób, które mieszkają wokół tego skweru, nie są świadomi, że za chwilę na tym skwerze powstanie nowy kolejny pomnik, ponieważ pomnik tam już jest. Oczywiście kwestia tego pomnika była podobno procedowana od 12 lat, aczkolwiek przez te 12 lat zmienili się zarówno mieszkańcy, zmieniło się prawo i zmienił się ten skwer. Proszę państwa, ja uważam, że – ale to jest moje zdanie – że ten pomnik na tym skwerze się nie komponuje, ale to moje zdanie jest tylko moim zdaniem, na szczęście mamy w mieście Lublinie Zespół ds. wznoszenia pomników na terenie miasta Lublin i ten Zespół wydał opinię – ja może odczytam fragment tej opinii: *Wskażana działka jest już zagospodarowana, znajduje się tam skończony architektonicznie, zaprojektowany i wykonany skwer z pomnikiem w postaci geometrycznej – z pomnikiem, powtarzam – w postaci geometrycznej, niefiguralnej, z wpisnymi inskrypcjami. Taki był zamysł projektantów i żadna ingerencja obecnie nie jest możliwa w skończony i zrealizowany projekt.* To jest opinia naszego lubelskiego Zespołu ds. wznoszenia pomników.

Drodzy państwo, to co chciałam jeszcze powiedzieć, to to, że nawet jeżeli państwo twierdzą, że ten projekt, mimo że jest wnoszony jako grupy radnych, jest projektem obywatelskim, że stoją za tym mieszkańcy, ja jestem w pełni przekonana i wiem o tym, że wielu mieszkańców naszego miasta i to są zarówno mieszkańcy o poglądach prawicowych, lewicowych, wszelkich, są po prostu przeciwnikami wznoszenia kolejnych pomników, niezależnie od tego, kto jest upamiętniony na tym pomniku. I chciałabym, żeby to wybrzmiało, ponieważ jestem przekonana i wiem o tym, ponieważ – już nie chcę powtarzać ulubionej frazy, że dzwonią, piszą, mówią i rozmawiam z ludźmi – ale tak jest. Niektórzy, ja również zaliczam się do tej grupy ludzi, uważają, że pomników w przestrzeni miasta Lublina jest już dostatek. Także zdecydowanie będę głosowała „przeciw” i zachęcam państwa do refleksji, z całym szacunkiem dla tej wybitnej postaci, która uhonorowana jak najbardziej w przestrzeni miasta powinna być. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan radny Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Ja bym chciał poznać opinię pana prezydenta w tej sprawie, bo że tak powiem, wszystko wszystkim, działamy, podpisujemy, mieliśmy informację, że jest zgoda obu klubów na to, żeby ten pomnik powstał, że to było uzgodnione, i chciałbym, żeby pan prezydent powiedział, czy jest „za” wzniesieniem tego pomnika, żeby on powstał, żeby go otworzyć, że tę postać wielką uhonorować tym pomnikiem, czy jest „przeciw” i nie zgadza się z tym, żeby ten pomnik powstał. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Bardzo proszę, pan Stanisław Brzozowski, jako kolejna pani Małgorzata Suchanowska.”

Radny S. Brzozowski „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! No, to jest niewątpliwie inicjatywa społeczna i ja się zastanawiam, dlaczego nie miałyby być zrealizowana. Jeśli chodzi o pomnik na dziedzińcu KUL-u, to jest to pomnik Jana Pawła II przede wszystkim, a że akurat jest to w takiej pozycji, kiedy było to wiadomo jakby w tym momencie, kiedy przyjmował jak gdyby Jan Paweł II biskupów po kolei i to jest taka charakterystyczna poza, gdzie oni się tam obejmują, ale jak mówię, to jest przede wszystkim pomnik Jana Pawła II, natomiast jest to też dziedziniec zamknięty, nie jest to miejsce w zasadzie publiczne. Drugi pomnik na terenie Kurii tym bardziej jest właśnie poza jakby obrębem publicznym, no i tutaj ludzie zebrali pieniądze, swoje pieniądze poświęcili, chcą tego pomnika, więc naprawdę nie rozumiem tego oporu i dlaczego mielibyśmy im jakby utrudniać w tej kwestii życie. Należy, moim zdaniem, każdą inicjatywę społeczną wspierać, tym bardziej, że oczywiście Kardynał Wyszyński sobie zasłużył swoim życiem na to, żeby go uhonorować, no i jak mówię, tu nie widzę zupełnie żadnego przeciwwskazania, to nie jest argument, że jest dostatecznie dużo pomników, to jest bardzo, moim zdaniem, subiektywna opinia i każdy może mieć tutaj zupełnie inne podejście do tego zagadnienia. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pani radna Małgorzata Suchanowska.”

Radna M. Suchanowska „Dziękuję. Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Panie Prezydencie! Nie nam oceniać, czy będziemy stawiać, czy nie będziemy stawiać. Mieszkańcy chcą tego pomnika i ten pomnik będzie stał, dlatego że to jest osoba święta i tu się nie powinno dyskutować na ten temat. To jest wstyd dla Rady Miasta Lublin, że w ogóle w ten sposób państwo raz, że robią przerwę, bo mało było na komisjach dyskusji? Mało? Na Komisji Kultury krótko była ta dyskusja? To jeszcze w tym momencie przedłużać nam sesję, żeby dyskutować nad czym? Nad świętością człowieka? Ja tego nie rozumiem. Jak można w ogóle. To jest hańba dla tej Rady Miasta, hańba, hańba... – (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Hańba i będę krzyczeć hańba, że wy w ten sposób traktujecie ten temat... - (**Radna M. Kwiatkowska** „Pani radna...”) – Co was kosztuje ten pomnik? Ludzie zebrali pieniądze, ludzie zebrali pieniądze, ludzie wykonali od 2011 roku.”

Radna M. Kwiatkowska „Oczywiście, ja zagłosuję „za”, tylko chciałam przypomnieć pani radnej, jak na ostatnim posiedzeniu Rady...”

Przew. RM J. Pakuła „Pani radna, nie udzieliłem pani głosu.”

Radna M. Suchanowska „Ma pani głos?”

Radna M. Kwiatkowska – wypowiedź nieczytelna – kilka głosów jednocześnie

Przew. RM J. Pakuła „Pani radna Kwiatkowska, pani radna Kwiatkowska, ja bardzo panią proszę – chce pani się zgłosić do głosu, ja tego głosu pani na pewno udzielę. Głos ma pani radna Suchanowska. Zgłasza się, widzę, pani radna Kwiatkowska i zgłasza się pan Eugeniusz Bielak.”

Radna M. Suchanowska „Ja nie mogę zgodzić się z tym, że się walczy z Prymasem, no nie mogę się z tym zgodzić. Po tej pierwszej wypowiedzi nie mogę się z tym zgodzić, żeby w tej chwili na tej sali były takie głosy antyspołeczne, antyspołeczne.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo pani radnej. Pani radna Monika Kwiatkowska była przez pana przewodniczącego wymieniona jako pierwsza w kolejności, potem pan radny Eugeniusz Bielak. Bardzo proszę, pani radna.”

Radna M. Kwiatkowska „Dziękuję bardzo. Ja chciałam powiedzieć, że ja oczywiście zagłosuję za tym projektem i za głosem państwa, którzy wykazują chęć i potrzebę postawienia tego pomnika, wzniesienia tego pomnika, i nie jestem przeciwko, natomiast bardzo mnie jakby drażnią te pani porównania, pani radna, mówiące o niezachowaniu powagi sali obrad i dyskusji, i tak dalej. I tak sobie właśnie przypominam ten obraz z poprzednich obrad Rady, kiedy jeszcze obrady trwały, a pani pokazywała swojego kotka, kiedy...”

Radna M. Suchanowska „Panie przewodniczący...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Nie, nie, nie... Pani radna Małgorzata Suchanowska...”

Radna M. Suchanowska „...ja nie życzę sobie, żeby pani radna... żeby pani radna...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...ja bardzo proszę, żeby pani nie przerywała...”

Radna M. Suchanowska „...oceniała moje wypowiedzi...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...bo dyskutujemy o budowie pomnika na Bronowicach...”

Radna M. Suchanowska „Nie życzę sobie tego...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...a nie jesteśmy na targu na Bronowicach...”

Radna M. Suchanowska „...bo ja pani radnej wypowiedzi nie oceniam.”

Radna M. Kwiatkowska „Pani radna...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Czy...”

Radna M. Kwiatkowska „Pani radna Suchanowska nieustannie ocenia nasze wypowiedzi, w tym moje i wszystkich innych po kolei. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo...”

Radna M. Suchanowska „Dopiero zacznę oceniać od dzisiaj...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...Pan radny Eugeniusz Bielak ma głos, nikt poza tym. W następnej kolejności głos zabierze pan radny Ławniczak, a potem pan radny Choduń.”

Radny E. Bielak „Dziękuję bardzo... Szanowni państwo, ja prosiłbym o ciszę. Mam prośbę, żeby po prostu przy tak godniej osobie nie dyskutować. Proszę Klub pana Żuka o poparcie i chcę podziękować panu Szyszce i całemu komitetowi za to, że zebrał pieniądze, że pracuje, i prośba do państwa, żebyśmy wszyscy poparli. Bezsensowne są dyskusje tak, Prymasa Tysiąclecia, żebyśmy po prostu... Uczcijmy godnie takim, jakim wspaniałym, świętym człowiekiem był. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo. Pan radny Ławniczak ma głos.”

Radny Z. Ławniczak „Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Zbliża się godzina 1.20, do tej pory atmosfera była w miarę pozytywna i nagle... Pani radna, pani da spokój... I nagle mieszanka wybuchowa. Ja państwu powiem, dlaczego tak jest. Przecież doskonale wiecie, tu państwo jesteście niektórzy wiele lat radnymi, przed każdą sesją jest Klub. I państwo powinniście sobie na Klubie ustalić, bo to nie spadło dzisiaj do porządku obrad nie wiadomo skąd, tylko było już w porządku obrad. Nie chcę być złośliwy, bo ja się dzisiaj nie odzywałem, miałem dużo do powiedzenia na temat absolutorium, ale sobie już darowałem, bo większość z tych rzeczy, z tych spraw przekazali mieszkańcy tutaj z widowni. Cały problem polega na tym, proszę państwa, że Klub Prawa i Sprawiedliwości jest 12-osobowy, jest praktycznie jednomyślny, a problem polega na tym że wasz Klub jest to mieszanka wybuchowa różnych osób o różnych poglądach. Nie będę tu was oceniał absolutnie, bo nie jestem do tego upoważniony. I nie przypominamy...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „A możemy do meritum, panie radny?”

Radny Z. Ławniczak „Ale już do meritum. Nie przypominajcie, skąd ja przyszedłem, bo ja wiem, skąd przyszedłem i dlaczego odszedłem stamtąd, bo nie chcę tego nawet komentować. Platformy Obywatelskiej w waszym Klubie jest 40%, tyle co, przepraszam, czegoś tam, 20% SLD, czegoś tam, różnych mieszanek partyjnych. I wy powinniście na Klubie, nie wytykam, macie prawo, macie prawo mieć różne zdania, ale szanowni państwo, koleżanki i koledzy, jest godzina 1.20. Mieliście przerwę, nie wiem, 25 minut i dalej żeście się, zobaczcie, nie dogadali. I to, co artykułujecie teraz, to wasze niedogadanie, bo na tej sali tak naprawdę rządzi arytmetyka, sucha arytmetyka, poglądy też są ważne, ale ary-

metyka rządzi. Więc dajmy już sobie spokój, przejdźcie do głosowania, szanowni państwo i z tej arytmetyki będzie widać, kto jak zagłasuje. To jest mój apel do was. Dziękuję uprzejmie.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny Zbigniewie, chciałbym panu powiedzieć, że istota naszego Klubu jest to, że się różnimy pięknie w wielu sprawach i dyskutujemy na różne tematy, także na klubach, które są zwoływane w trakcie sesji. Jeżeli państwo, jako Klub Prawo i Sprawiedliwość, występujecie o przerwę, to my tej przerwy również państwu udzielamy i my mamy...”

Radny Z. Ławniczak „Panie przewodniczący, róbcie to na Klubie...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...mamy do tego prawo, a jeżeli...”

Radny Z. Ławniczak „...ale już na sali...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „...ktoś przedłuży tę dyskusję, to właśnie takie uwagi, które państwo wygłaszacie i one niczemu nie służą...”

Radny Z. Ławniczak „Ale ja też mam prawo się odezwać chociaż raz na tej sesji...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Tak, ale nie pouczać, co się powinno w Klubie dziać.”

Radny Z. Ławniczak „To bardzo państwa proszę, żebyście przeszli do głosowania, jest wniosek formalny w tej chwili złożony. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Dziękuję bardzo, dziękuję bardzo. Pan radny Piotr Choduń.”

Radny P. Choduń „Dziękuję za głos. Proszę państwa, żeby wyciszyć tę niepotrzebną dyskusję i te nerwy, i opluwanie się, pozwolę sobie przytoczyć dwa cytaty – „Chrońmy się od pogardy dla kogokolwiek, nawet dla najgorszego człowieka, bo to jest jeszcze człowiek i aż człowiek”, i drugi – „Drobne i nieznaczące dokonania mogą nas uczynić wielkimi, podczas gdy wielkie mogą nas upodlić, jeśli są źle wykonane”. To są oczywiście cytaty Kardynała Wyszyńskiego i na tym chcę zamknąć swoją wypowiedź. Myślę, że wszyscy tutaj inteligentni też powinni już nie zabierać głosu. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos? – (Głosy z sali – nieczytelne) – Tak, bardzo proszę.”

Koordyn. BP Z. Dubiel „Szanowni państwo, w projekcie uchwały, który już był złożony wcześniej, jest nieaktualny Dziennik ustawy o samorządzie gminnym, przyjmujemy to jako oczywistą poprawkę, czyli prawidłowe oznaczenie Dziennik Ustaw z 2020 roku, pozycja 713. Dziękuję uprzejmie.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pan prezydent chciałby zabrać głos?”

Prez. K. Żuk „Tak, tak. Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Po pierwsze – nikt nikogo do niczego nie zmusza, dyscypliny w tym zakresie – to odpowiadam tutaj panu radnemu – dyscypliny w Klubie w kwestiach tego typu nie ma i sądzę, że większość będzie głosowała za tą inicjatywą społeczną, i tak jak pan Stanisław Brzozowski powiedział – to jest inicjatywa społeczna i w związku z tym trudno dyskutować w kategoriach, czy popieramy, czy nie popieramy. Inicjatywy społeczne mają to do siebie, że z reguły pozwalamy realizować mieszkańcom, czy tym, którzy inicjują te działania, te projekty.

I teraz jest kwestia podjęcia konkretnych uchwał i skonsumowania procedury i to jest właściwie wszystko. Ta dyskusja w gruncie rzeczy jest w tej chwili i tak trochę zbędna, bo z tego, co wiemy, społeczny komitet zebrał fundusze, ma pomnik, w związku z powyższym będzie musiał skonsumować tylko procedurę związaną z posadowieniem tego pomnika w miejscu, w którym chce to realizować i tyle. Więc jeśli można, to proponuję przejść do głosowania.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa radnych jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę. Przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nr 25. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytania. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 29 radnych – 24 głosy „za”, 4 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 643/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 46 do protokołu

AD. 7.15. NADANIA NAZWY ULICY POŁOŻONEJ W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 771-1) – projekt grupy radnych stanowi załącznik nr 47 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin (druk nr 771-1) – projekt grupy radnych, dotyczy nadania nazwy ulicy „Korpusu Ochrony Pogranicza”. – (**Głosy z sali** „Głosujmy, panie przewodniczący...” – pan radny Stanisław Brzozowski.”

Radny S. Brzozowski „Dziękuję, panie przewodniczący...”

Wiceprzew. RM M. Nowak „Panie radny, tylko krótko i treściwie...”

Radny S. Brzozowski „W imieniu projektodawców chciałbym zgłosić autopoprawkę do tej uchwały, która polega na zmianie załącznika. Tutaj, na tym załączniku jest oznaczona ulica Korpusu Ochrony Pogranicza literami AB, no i jest to kwestia jakby uzgodniona podczas konsultacji z panem prezydentem i proszę

tutaj obsługę o rozdanie właśnie, już jest rozdawana ta autopoprawka. Także cała uchwała pozostaje ta sama, wszystko jest tak jak było do tej pory, tylko zmienia się po prostu odcinek tej ulicy, który powiedzmy ogranicza się do połowy tego odcinka pierwotnego. Dziękuję bardzo.”

Głosy z sali – nieczytelne

Prez. K. Żuk „Panie przewodniczący, można? Panie przewodniczący.”

Przew. RM J. Pakuła „Tak. Drodzy państwo, ja bardzo proszę o zachowanie ciszy.”

Prez. K. Żuk „Tylko jedno zdanie chciałbym wygłosić. Chciałbym bardzo podziękować panu Stanisławowi Brzozowskiemu i pani Jadwidze Mach, i w ogóle z wielkim szacunkiem do was, bo ten problem został rozwiązany tak, jak należało. Dziękuję bardzo.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan przewodniczący Bartosz Margul.”

Radny B. Margul „Dziękuję bardzo. Ja mam tylko takie: jaką... Nie, chciałbym zapytać, jaką długość ma, czy to nie jest za bardzo poszatowane, jaką długość ma i co tam będzie... - (**Głosy z sali – nieczytelne**) - ...skrzyżowanie.”

Radny P. Gawryszczak „30 metrów można jeszcze jedną ulicę tam wstawić...”

Przew. RM J. Pakuła „Drodzy państwo, naprawdę...”

Radny B. Margul „Skrzyżowanie pośrodku?”

Przew. RM J. Pakuła „Szanowni państwo, ja przed chwilą słyszałem, że wam zależy na czasie. I co w tej chwili robicie? Bardzo proszę, pan radny Margul ma głos, czy pan już skończył może?”

Radny B. Margul „Nie, no chciałem się zapytać...”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę zadać pytanie.”

Radny B. Margul „Chciałem się zapytać po tej autopoprawce, jaka jest długość tej drogi i jaka jest, i co ma być na połączeniu tej drogi z tym następnym odcinkiem, czy tam jest skrzyżowanie? – (**Głosy z sali – nieczytelne**) – ja rozumiem, ale czy to oddziela skrzyżowanie, czy to gdzieś w środku pola będzie?”

Radny P. Gawryszczak „Wiadukt będzie...”

Prez. K. Żuk „Skrzyżowanie. – (**Głosy z sali – nieczytelne**; **Radny P. Gawryszczak** „Wiadukt...”)”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, pan Stanisław Brzozowski.”

Radny S. Brzozowski „Mam, rozumiem, udzielić odpowiedzi na ten temat, tak? To jest trudno mi powiedzieć dokładnie w metrach, ile to będzie, ale...”

Radny P. Gawryszczak „48,5 słyszałem...”

Radny S. Brzozowski „...ale to jest, nie, no spory odcinek, bym powiedział, około kilometra prawie... - (**Głos z sali** „A będzie rondo?”) – Nie, między ronda nie będzie, będzie to skrzyżowanie, skrzyżowanie będzie po prostu i od skrzyżowania do skrzyżowania po prostu będzie Korpusu Ochrony Pogranicza, i to będzie mniej więcej w rejonie tego projektowanego cmentarza, właśnie Korpusu Ochrony Pogranicza, a za cmentarzem, powiedzmy, umownie biorąc rzecz i od tego skrzyżowania z ulicą, która... - (**Głos z sali** – wypowiedź nieczytelna) – No, to proszę, panie Leszku zgłosić autopoprawkę do projektu tej ulicy i tam... ja jestem za tym rondem, jak najbardziej – (**Głosy z sali** – nieczytelne; **Radny D. Sadowski** „Na rondzie pomnik jeszcze...”) – Tak, ze mną ja z dzieckiem, za rączkę... - (**Głosy z sali** – nieczytelne).”

Przew. RM J. Pakuła „Szanowni państwo, ale... - (**Radny M. Bubicz** „Wniosek o przejście do głosowania...”) - ...czy naprawdę chcecie dążyć do końca tej sesji, czy nie?”

Radny T. Pitucha „Przejdźmy do głosowania, bo się ściemnia...”

Radny P. Popiel „Głosujmy, panie przewodniczący, głosujmy...”

Radny P. Gawryszczak „A może przerwę ogłośmy...”

Przew. RM J. Pakuła „Państwo radni, ja bardzo proszę o zachowanie ciszy, tej sesji się po prostu nie da prowadzić.”

Radny P. Gawryszczak „Głosujmy, panie przewodniczący, będzie wszystko...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale bardzo chętnie, tylko może w jakichś normalnych, kulturalnych, ludzkich warunkach, dobrze? Dobrze. Ktoś jeszcze chciałby z państwa zabrać głos? – (**Radny P. Gawryszczak** „Głosujmy, panie przewodniczący...”) – Nie. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 26. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika i podniesienie ręki do góry. Kto z państwa jest „przeciw”? – (**Głosy z sali** – nieczytelne; oklaski z sali) – Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 31 radnych – 30 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.” – (**Radny P. Gawryszczak** „A wstrzymywanie się jest niezdrowe.”).”

Uchwała nr 644/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 48 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę. Ja nie rozumiem, czy pan radny Popiel się zgłasza?”

Radny P. Popiel „Tak, ale wcześniej...”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, udzielam panu głosu.”

Radny P. Popiel „...wcześniej był kolega Stanisław Brzozowski, panie przewodniczący, na spokojnie.

Szanowni Państwo! Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Prezydenci! Zwracam się z uprzejmą prośbą o rozszerzenie dzisiejszego porządku obrad sesji o punkt dot. podjęcia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie na terenie miasta Lublin pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Cały projekt uchwały pozwolę sobie przedstawić w odpowiednim punkcie, jeśli będzie taka wola Rady. Dziękuję. Jeśli pan przewodniczący wyrazi zgodę, może być to w tym momencie.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, pan Stanisław Brzozowski.”

Radny S. Brzozowski „Dziękuję, panie przewodniczący. Ja jeszcze do poprzedniego punktu...”

Przew. RM J. Pakuła „Nie, panie radny, jesteśmy w kolejnym punkcie...”

Radny S. Brzozowski „Ale chciałem po prostu podziękować...”

Przew. RM J. Pakuła „Ale ja naprawdę jestem zdania, że jesteśmy w kolejnym punkcie...”

Radny S. Brzozowski „Kilka słów podziękowania, panie przewodniczący...”

Przew. RM J. Pakuła „...jest 1.30, panie radny...”

Prez. K. Żuk „Panie Stanisławie, przyjmujemy podziękowania, bo o to chyba chodziło, tak. Ja też dziękuję.”

Radny T. Pitucha „Pan jeszcze nie otworzył tego punktu.”

Radny S. Brzozowski „Nie, nie, ale chciałem podziękować pani dyrektor Gajak, która po prostu przygotowała i wyrazić wielki szacunek dla jej merytorycznego podejścia do tego zagadnienia.” (oklaski)

Głos z sali – wypowiedź nieczytelna

Radny S. Brzozowski „A prezydentowi to już dziękowałem wcześniej.”

Prez. K. Żuk „Nie, ale dziękowaliśmy sobie wcześniej, więc tak generalnie sądziłem, że...”

Radny S. Brzozowski „Jeszcze jest, proszę państwa, taka sugestia odnośnie tego ronda, które pan Leszek Daniewski proponował, żeby go nazwać imieniem Stanisława i Jadwigi.” (śmiechy z sali; **Radny L. Daniewski** „Tam ławeczkę dla was postawimy...”; **Inne głosy z sali** – nieczytelne).”

Radny P. Gawryszczak „Głosujmy wniosek formalny, panie przewodniczący.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy pan przewodniczący Gawryszczak sugeruje, że jeszcze ja prowadzę tę sesję, czy już w tej chwili pan Stanisław Brzozowski?”

Radny P. Gawryszczak „Nie, Brzozowski już przestał mówić.”

Przew. RM J. Pakuła „Dobrze. Bardzo proszę o określenie tematu – będziemy głosować propozycję rozszerzenie porządku obrad według wniosku pana radnego Popiela. Temat jest określony.

Głosowanie nr 27. Bardzo proszę, kto z państwa głosuje „za”? Proszę o zbliżenie karty do czytnika w momencie, kiedy zaświeci się zielona dioda. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za”? Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 28 radnych – 24 głosy „za”, 0 „przeciw”, 4 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Przepraszam, rozszerzyliśmy porządek obrad.”

**AD. 7.16. WYRAŻENIA ZGODY NA WZNIESIENIE NA TERENIE MIASTA LUBLIN
POMNIKA PRYMASA TYSIĄCLECIA KARDYNAŁA STEFANA
WYSZYŃSKIEGO**

Przedmiotowy projekt uchwały – projekt grupy radnych stanowi załącznik nr 49 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „A teraz możemy przejść do zaopiniowania tej uchwały. Zgodnie z propozycją, będzie to punkt bieżący. Bardzo proszę, czy może inicjatorzy chcieliby uzasadnić potrzebę podjęcia tej uchwały? – (**Głosy z sali** „Nie.”) – Nie trzeba. A może jakieś pytania...”

Radny P. Popiel „Jeśli mogę, panie przewodniczący, proszę o głos. Proszę o głos, panie przewodniczący.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę.”

Radny P. Popiel „Dziękuję bardzo. Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Rado! Szanowni Państwo! Pozwólcie, że w tym momencie odczytam tenże projekt, jest to projekt, rozumiem, w tym momencie podpisany ponad podziałami, ale chciałbym go w tym momencie odczytać, żeby nie było żadnych wątpliwości.

Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie na terenie Miasta Lublin pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w związku z § 1 i § 9 uchwały nr 775/XXXI/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zasad wznoszenia pomników na terenie miasta Lublin, Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na wzniesienie na terenie Miasta Lublin w dzielnicy Bronowice pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

§ 2. 1. Planowana lokalizacja pomnika – działka nr 13/21, ark. 9, obr. 19 Majdan Tatarski przy ulicy Droga Męczenników Majdanka w Lublinie na istniejącym skwerze im. Kardynała Wyszyńskiego.

2. Formę pomnika oraz treść inskrypcji przedstawia załącznik graficzny do uchwały.

§ 3. Finansowanie budowy pomnika odbędzie się ze składek społecznych pochodzących z dobrowolnych wpłat.

§ 4. Realizacja budowy pomnika oraz uzyskanie wszelkich wymaganych przepisami pozwoleń i uzgodnień spoczywa na Społecznym Komitecie Budowy pomnika Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt został podpisany przez wielu radnych Klubu Prezydenta Krzysztofa Żuka i radnych Prawa i Sprawiedliwości, zawiera również załącznik pokazujący przednią i tylną część tegoż pomnika. Taki oto projekt, szanowny panie przewodniczący, składam w tym momencie na ręce pana przewodniczącego. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Poddaję w takim razie projekt pod głosowanie. Temat jest określony.

Głosowanie nr 28. Bardzo proszę, kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Głosowało 29 radnych – 24 głosy „za”, 4 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 645/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 50 do protokołu

AD. 7.17. NADANIA NAZWY ULICY POŁOŻONEJ W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 807-1) stanowi załącznik nr 51 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Przechodzimy do kolejnego punktu – jest to podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin (druk nr 807-1) – dotyczy nadania nazwy ulicy „ul. Bukszpanowa”. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? – (**Radny P. Gawryszczak** „Głosujmy, panie przewodniczący...” – Nie widzę. Bardzo proszę w takim razie o określenie tematu.

Głosowanie nr 29. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

27 głosów „za”, 0 „przeciw”, 3 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 646/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 52 do protokołu

AD. 7.18. NADANIA NAZWY SKWEROWI POŁOŻONEMU W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 775-1) stanowi załącznik nr 53 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy skwerowi położonemu w granicach administracyjnych miasta Lublin (druk nr 775-1) – dotyczy nadania nazwy skwerowi „Jurka Bitschana”. Czy ktoś... - (**Głosy z sali** – nieczytelne) – Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie. Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 30. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? – (**Radny Z. Drozd** „Do protokołu, że ja byłem „za”.) – Dziękuję bardzo.

Głosowało 30 radnych – 29 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”. Pan przewodniczący Drozd chciałby coś powiedzieć?”

Radny Z. Drozd „Tak, byłem „za”, tylko mam...”

Przew. RM J. Pakuła „Proszę o zapisanie w protokole, że intencją pana przewodniczącego Drozda było zagłosowanie „za”.”

Uchwała nr 647/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 54 do protokołu

Ad. 7.19. „REGULAMINU DOSTARCZANIA WODY I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW NA TERENIE GMINY LUBLIN”

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 782-1) stanowi załącznik nr 55 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to podjęcie uchwały w sprawie „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Lublin” (druk nr 782-1) wraz z autopoprawką (druk nr 782-2). Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Bardzo proszę, głosujemy w takim razie.

Głosownie nr 31. Kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

28 głosów „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 648/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 56 do protokołu

Ad. 7.20. PETYCJI PRUIM Sp. z o.o. DOTYCZĄCEJ PODJĘCIA PRZEZ RADĘ MIASTA LUBLIN UCHWAŁY W PRZEDMIOCIE ZWOLNIENIA Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 784-1) – projekt Komisji Skarg, Wniosków i Petycji stanowi załącznik nr 57 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie petycji PRUIM Sp. z o.o. dotyczącej podjęcia przez Radę Miasta Lublin uchwały w przedmiocie zwolnienia z podatku od nieruchomości (druk nr 784-1) – projekt Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Autorem tego projektu uchwały jest Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, która proponuje, aby uznać tę petycję za niezasadną. Proszę więc przewodniczącego Komisji, radnego Marcina Bubicza o przedstawienie nam uzasadnienia projektu uchwały.”

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji M. Bubicz „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Prezydenci! Wysoka Rado! Komisja 10 czerwca 2020 r. rozpatrzyła tę petycję. Projekt wraz z uzasadnieniem był dla państwa dostępny w aktówce, więc ja tylko pozwolę sobie przytoczyć wynik głosowania, że głosami: 5 „za”, 1 „przeciw” oraz 1 „wstrzymującym się” Komisja uznała petycję za niezasadną oraz przyjęła projekt uchwały w przedmiotowej sprawie, przedkładając Wysokiej Radzie do głosowania na bieżącej sesji. Bardzo dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Bardzo proszę w takim razie o określenie tematu.

A może jeszcze wcześniej powinienem udzielić głosu przedstawicielowi wnioskodawców, ale zdaje się, że nie ma nikogo. Czy dobrze mi się wydaje? Dobrze.”

Radny P. Gawryszczak „Na Komisji też nie było.”

Przew. RM J. Pakuła „Czy pan prezydent chciałby zabrać głos w tej sprawie? Dziękuję bardzo. Państwo radni już wyrazili wolę niezabierania głosu. Temat mamy określony. Ja bardzo proszę o zachowanie ciszy.

Głosowanie nr 32. Bardzo proszę, kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały na druku nr 784-1 stwierdzającej, że petycja jest niezasadna? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, 28 głosów „za”, 0 „przeciw”, 3 „wstrzymujące się” – stwierdzam, że przy takiej właśnie większości Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie petycji PRUIM Sp. z o.o.”

Uchwała nr 649/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 58 do protokołu

AD. 7.21. WPROWADZENIA CZASOWEGO OBNIŻENIA WYSOKOŚCI STAWEK OPŁAT ZA ZAJĘCIE PASA DROGOWEGO DRÓG PUBLICZNYCH NA TERENIE MIASTA LUBLIN, KTÓRYCH ZARZĄDCĄ JEST PREZYDENT MIASTA LUBLIN, W ZWIĄZKU Z WYSTĄPIENIEM STANU EPIDEMII WYWOŁANEJ WIRUSEM SARS-CoV-2

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 785-1) stanowi załącznik nr 59 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie wprowadzenia czasowego obniżenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych na terenie miasta Lublin, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin, w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 (druk nr 785-1). Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Bardzo proszę, pan Tomasz Pitucha.”

Radny T. Pitucha „Ja bym chciał zapytać, bo niedokładnie chyba doczytałem, czy na podstawie tej uchwały opłaty za ustawianie bannerów wyborczych w aktualnej kampanii też są zmniejszone?”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Bardzo proszę, panie prezydencie, o udzielenie odpowiedzi.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Nie są opłaty zmniejszone za bannery.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze? Bardzo proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 33. Kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

30 głosów „za” – informuję, że jednogłośnie podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 650/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 60 do protokołu

Ad. 7.22. OBWIESZCZENIE W SPRAWIE OGŁOSZENIA JEDNOLITEGO TEKSTU UCHWAŁY W SPRAWIE USTALENIA STREFY PŁATNEGO PARKOWANIA NA DRÓGACH PUBLICZNYCH NA TERENIE MIASTA LUBLIN ORAZ WYSOKOŚCI OPŁAT ZA POSTÓJ I SPOSOBU ICH POBIERANIA

Przedmiotowy projekt obwieszczenia (druk nr 786-1) wraz z autopoprawką (druk nr 786-2) stanowi załącznik nr 61 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie miasta Lublin oraz wysokości opłat za postój i sposobu ich pobierania (druk nr 786-1) wraz z autopoprawką (druk nr 786-2). Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. W takim razie możemy przejść do głosowania.

Głosowanie nr 34. Kto z państw radnych jest „za” ogłoszeniem tekstu jednolitego uchwały – projekt obwieszczenia na druku nr 786-1? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Wraz z autopoprawką, tak, dziękuję bardzo. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

25 głosów „za”, 1 „przeciw”, 3 „wstrzymujące się” – informuję, że Rada Miasta przyjęła obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały.”

Obwieszczenie nr 35/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 62 do protokołu

AD. 7.23. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 18/II/2018 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 20 GRUDNIA 2018 R. W SPRAWIE WYBORU METODY USTALENIA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ORAZ STAWKI TEJ OPŁATY

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 796-1) stanowi załącznik nr 63 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 18/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty (druk nr 796-1). Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie. Bardzo proszę, pan radny Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Chciałem zapytać tylko tak krótko, czy stawki się zmienią po tej uchwale, pani dyrektor, czy się nie zmienią?”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę, panie radny, żeby pan zadawał pytania prezydentowi, dobrze?”

Radny P. Breś „A, przepraszam. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Wysoka Rado! Chciałem zapytać, czy w związku z tą uchwałą, czy pan prezydent przewiduje zmianę stawek w związku z tym.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Nie, stawek nie zmieniamy, natomiast jeżeli chodzi o odpowiedź na to pytanie precyzyjnie – nie, nie ma zmiany stawek, natomiast nie wiem, czy chcemy, żeby dalej tłumaczyć szczegóły tej uchwały.”

Radny P. Breś „Nie.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „No to nie ma zmiany stawek. Dziękuję.”

Głos z sali – wypowiedź nieczytelna

Przew. RM J. Pakuła „Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nr 35. Kto z państwa jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

25 głosów „za”, 2 głosy „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 651/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 64 do protokołu

AD. 7.24. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 596/XVIII/2020 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 23 KWIECZNIA 2020 R. W SPRAWIE WZORU DEKLARACJI O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI SKŁADANYCH PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 797-1) stanowi załącznik nr 65 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt jest to podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 596/XVIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości (druk nr 797-1). Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nr 36. Kto jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

27 głosów „za”, 0 „przeciw” i 3 „wstrzymujące się” – informuje państwa, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 652/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 66 do protokołu

AD. 7.25. ZAPROSZENIA DO OSIEDLENIA SIĘ NA TERENIE MIASTA LUBLIN W RAMACH REPATRIACJI OBYWATELI KAZACHSTANU POLSKIEGO POCHODZENIA

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 787-1) stanowi załącznik nr 67 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie zaproszenia do osiedlenia się na terenie miasta Lublin w ramach repatriacji obywateli Kazachstanu polskiego pochodzenia (druk nr 787-1). Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – sprzeciwu nie widzę.

Głosowanie nr 37. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

Informuję, że projekt uchwały podjęliśmy jednogłośnie – przy 29 głosach „za”.”

Uchwała nr 653/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 68 do protokołu

AD. 7.26. WYRAŻENIA ZGODY NA NABYCIE W DRODZE UMOWY PRZEKAZANIA NA RZECZ GMINY LUBLIN NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ W LUBLINIE PRZY UL. MIECZYKOWEJ STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ OSOBY FIZYCZNEJ

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 788-1) stanowi załącznik nr 69 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie w drodze umowy przekazania na rzecz Gminy Lublin nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Mieczkowskiej stanowiących własność osoby fizycznej (druk nr 788-1). Bardzo proszę, pan radny Tomasz Pitucha.”

Radny T. Pitucha „Dziękuję. Mnie interesuje jedna rzecz, bo rozumiem, że to jest jakieś osiedle może – czy decyzja o warunkach zabudowy, ewentualnie pozwolenie na budowę nakładało na tego właściciela, inwestora, bo nie wiem, jakie tutaj są zależności, obowiązek zapewnienia komunikacji, bo nie do końca widzę, znaczy z tego nie wynika, czy to są chodniki, czy to są części dróg, czy części dróg i chodniki, więc chciałbym zapytać – wykupujemy to, a co z komunikacją w tym terenie?”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos? Nie ma. Panie prezydencie.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Panie dyrektorze, bardzo proszę.”

Dyr. Wydz. GM A. Nahulak „Szanowny Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Państwo Radni! Panie Radny! Nie wykupujemy, nie wykupujemy tego, jest to przekazanie nieodpłatne na rzecz Gminy, zgodnie z planem zagospodarowania są to, te obszary są położone w granicy pasa drogowego. Jest oczywiście – już uprzedzę pytanie następne – jest pozytywna opinia Zarządu Dróg i Mostów, natomiast nie jestem w stanie odpowiedzieć panu, czy tam ktoś budował, bo są to domki jednorodzinne przy ulicy Mieczkowskiej, teren jest zagospodarowany, natomiast część pasa drogowego była własnością prywatną i podkreślam – jest to przekazane, będzie przekazane nieodpłatnie na rzecz Gminy.”

Radny T. Pitucha „Dziękuję. Nie zauważyłem tego słowa, bo ono nie było w tytule, tylko w tekście.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję. Proszę państwa, jeśli nie ma pytań... Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie ma. Jeśli nie ma pytań, przechodzimy do głosowania. Proszę o określenie tematu.”

Głosowanie nr 38. Kto z państwa jest „za” podjęciem uchwały? Proszę o przyłożenie karty i podniesienie ręki. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa „się wstrzymał” od głosu?

Głosowało 27 radnych – „za” – 27, „przeciw” – 0, „wstrzymało się” – 0 – stwierdzam, że głosami 27 radnych Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na nabycie w drodze umowy przekazania na rzecz Gminy Lublin nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Mieczykowej stanowiących własność osoby fizycznej.

Uchwała nr 654/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 70 do protokołu

Ad. 7.27. WYRAŻENIA ZGODY NA ODDANIE W NAJEM NIETYTUOWANEGO LOKALU UŻYTKOWEGO STANOWIĄCEGO WŁASNOŚĆ GMINY LUBLIN USYTUOWANEGO W BUDYNKU PRZY UL. NARUTOWICZA 74A W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 798-1) stanowi załącznik nr 71 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu – podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Narutowicza 74a w Lublinie (druk nr 798-1). Bardzo proszę, kto z państwa chciałby zabrać głos, zadać pytanie? Jeśli nie ma, przystępujemy do głosowania. Proszę o określenie tematu. Jest określony.

Głosowanie nr 39. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę o przyłożenie karty i podniesienie ręki. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa „się wstrzymał”?

Głosowało 27 radnych – „za” – 25 osób, „przeciw” – 0, „wstrzymało się” – 2 radnych. Szanowni państwo, stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Narutowicza 74a w Lublinie.”

Uchwała nr 655/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 72 do protokołu

AD. 7.28. WYRAŻENIA ZGODY NA ODDANIE W NAJEM NIETYTUOWANEGO LOKALU UŻYTKOWEGO STANOWIĄCEGO WŁASNOŚĆ GMINY LUBLIN USYTUOWANEGO W BUDYNKU PRZY UL. RYNEK 14 W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 799-1) stanowi załącznik nr 73 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu – podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Rynek 14 w Lublinie (druk nr 799-1). Bardzo proszę, czy ktoś z państwa radnych ma jakieś pytania, wnioski do projektu uchwały? Jeśli nie ma, rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 40. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę przyłożyć kartę i podnieść rękę. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa „się wstrzymał”?

Głosowało 27 radnych – „za” – 26, „przeciw” – 0, „wstrzymał się” 1 radny – stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Rynek 14 w Lublinie.”

Uchwała nr 656/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 74 do protokołu

AD. 7.29. WYRAŻENIA ZGODY NA ODDANIE W NAJEM NIETYTUOWANEGO LOKALU UŻYTKOWEGO STANOWIĄCEGO WŁASNOŚĆ GMINY LUBLIN USYTUOWANEGO W BUDYNKU PRZY UL. BERNARDYŃSKIEJ 8 W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 800-1) stanowi załącznik nr 75 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do kolejnego punktu – podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Bernardyńskiej 8 w Lublinie (druk nr 800-1). Kto z państwa radnych ma pytania, wnioski lub uwagi do projektu uchwały? Dziękuję. Jeśli nie ma, rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 41. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę o przyłożenie karty i podniesienie ręki. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, głosowało 30 osób – „za” – 30, „przeciw” – 0, „wstrzymało się” – 0. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem nietytuowanego lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Bernardyńskiej 8 w Lublinie.

Uchwała nr 657/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 76 do protokołu

Ad. 7.30. WYRAŻENIA ZGODY TRWAŁYM ZARZĄDCOM NA ODDANIE W NAJEM, DZIERŻAWĘ LUB UŻYCZENIE CZĘŚCI NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ GMINY LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 801-1) wraz z autopoprawką (druk nr 801-2) stanowi załącznik nr 77 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do kolejnego punktu – podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem, dzierżawę lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin (druk nr 801-1) wraz z autopoprawką (druk nr 801-2). Kto z państwa radnych ma jakieś pytania, uwagi, czy wnioski? Jeśli nie, rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 42. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały wraz z autopoprawką? Proszę o przyłożenie karty i podniesienie ręki. Kto z państwa jest „przeciw”? Właściwie to już jest bezzasadne moje pytanie, ale muszę chyba je sakramentalnie zadać – kto z państwa „się wstrzymał”?

Szanowni państwo, zgodność niesamowita – 31 osób głosowało „za”. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem, dzierżawę lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin.”

Uchwała nr 658/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 78 do protokołu

Ad. 7.31. WYDZIERŻAWIENIA NIERUCHOMOŚCI GMINY LUBLIN

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 802-1) stanowi załącznik nr 79 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu następnego – podjęcie uchwały w sprawie wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin (druk nr 802-1). Bardzo proszę, czy ktoś z państwa radnych ma jakieś pytania, uwagi lub wnioski? Bardzo proszę, pan radny Tomasz Pitucha.”

Radny T. Pitucha „Ja mam pytanie, bo nie bardzo rozumiem. Ten wnioskodawca to jest fundacja, czyli organizacja pozarządowa, czy przedsiębiorca, który się nazywa fundacja? Tak tylko chciałem wiedzieć... Przepraszam bardzo, ja przeskoczyłem jeden punkt, bo chciałem...”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Aha, wycofujemy to pytanie, tak? Tak. Proszę państwa, jeśli nie ma pytań i innych wniosków, rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 43. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę o przyłożenie karty do czytnika i podniesienie ręki. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto z państwa „się wstrzymał”?

Głosowało 30 radnych – „za” – 29, „przeciw” – 0, 1 radny „wstrzymał się” od głosu. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin.”

Uchwała nr 659/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 80 do protokołu

Ad. 7.32. WYRAŻENIA ZGODY NA ODDANIE W NAJEM LOKALU UŻYTKOWEGO STANOWIĄCEGO WŁASNOŚĆ GMINY LUBLIN USYTUOWANEGO W BUDYNKU PRZY UL. LUBARTOWSKIEJ 33 W LUBLINIE

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 803-1) stanowi załącznik nr 81 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu następnego – podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Lubartowskiej 33 w Lublinie (druk nr 803-1). Czy ktoś z państwa ma pytania, wnioski, uwagi? Jeśli nie ma, rozpoczynamy głosowanie.

Głosowanie nr 44. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę o przyłożenie karty do czytnika. Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto „się wstrzymał”?

Głosowało 31 radnych – „za” – 29, „wstrzymało się” – 2 radnych, „przeciw” – 0. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Lublin usytuowanego w budynku przy ul. Lubartowskiej 33 w Lublinie.”

Uchwała nr 660/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 82 do protokołu

Ad. 7.33. PRZYSTĄPIENIA DO SPORZĄDZENIA ZMIANY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA LUBLIN – CZĘŚĆ IV W REJONIE ULICY MEŁGIEWSKIEJ

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 789-1) wraz z autopoprawką (druk nr 789-2) stanowi załącznik nr 83 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu następnego – podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IV w rejonie ulicy Mełgiewskiej (druk nr 789-1) wraz z autopoprawką (druk nr 789-2). Czy ktoś z państwa ma pytania? Bardzo proszę, pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Szanowni Państwo Prezydenci! Szanowna Rado! Ja chciałbym powiedzieć, że w dniu dzisiejszym już mówiłem o polityce planowania przestrzennego w naszym mieście i tylko te dwa projekty kolejnych zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, no, niestety umacniają mnie w moich przekonaniach. Chciałbym powiedzieć, że akurat w tym przypadku jedna uchwała jest z 2017 roku. Naprawdę, panie prezydencie, uważam, że mamy bardzo duże zaległości w obszarach, gdzie w ogóle nie ma miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Panie prezydencie.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Odniosę się, nie, odniosę się. Panie radny, po pierwsze – powiedziałem i to trochę właśnie w kontekście tej dzisiejszej, tych dwóch uchwał. Proszę tak łatwo nie oceniać. Jeżeli mówimy o wspieraniu przedsiębiorców, wspieraniu ich i przyciąganiu, to też musimy czasami podejmować takie działania. Doskonale wiemy, jak plany nie są nigdy idealnie dopasowane do pewnych potrzeb i oczekiwań. Ta uchwała temu służy. Na komisji nie wiem, czy to było mówione, też pokazywaliśmy, jaka jest symulacja potencjalnych dochodów rzeczywiste i podatkowych, jeżeli ta uchwała zostanie... jeżeli zmienimy plan i rzeczywiście ta przestrzeń zostanie zainwestowana. Druga uchwała... co też pokazuje czasami, jak... też nawiązywałem do procedury... jak drobne rzeczy powodują całe rozciąganie procedury. W drugiej uchwale chodzi o zmianę z ciągu pieszego na ciąg pieszo-jezdny, żeby parafia mogła sobie wybudować parking. No i też, żeby znowu nie komplikować sobie życia, gdzie mamy szeroki ten ciąg 7-metrowy, no to chcemy zmienić ten plan, bo to oczywiście można by po terenie parafii puścić tę drogę, ale wtedy mamy do czynienia z wycinkami drzew i tak dalej, i tak dalej, więc wydaje mi się... oczywiście możemy teraz się przerzucać, że to jest słabo, nielogiczne, natomiast uważam, że życie powoduje to, że te korekty są wymagane, i tyle, i trzeba je wykonywać, no bo czasami nie wszystko jesteśmy w stanie w planach przewidzieć i akurat uważam tutaj te argumenty, przy innych może bym się czasami z panem radnym zgodził, to akurat tutaj, co do tych, to całkowicie nietrafione są te pana radnego argumenty. Dziękuję bardzo.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję, panie prezydencie. Pan radny Piotr Popiel. Panie radny Piotrze, prosiłbym o wstrzeźliwość.”

Radny P. Popiel „Ale będzie krótko. Panie prezydencie, ja nie powiedziałem, że będę głosować „przeciw”, ja tylko podkreślam, że cały czas reprezentuję mieszkańców, którzy domagają się planów i pan o tym doskonale wie. Dziękuję.”

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Dziękuję. Jeśli nie ma pytań i innych wniosków, przystępujemy do głosowania. Proszę o określenie tematu.

Głosowanie nr 45. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały wraz z autopoprawką? Proszę przybliżyć kartę do czytnika. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto „się wstrzymał”?

Głosowało 31 radnych – „za” – 29, „przeciw” – 0, „wstrzymały się” 2 osoby. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IV w rejonie ulicy Mełgiewskiej.”

Uchwała nr 661/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 84 do protokołu

AD. 7.34. PRZYSTĄPIENIA DO SPORZĄDZENIA ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA LUBLIN – CZĘŚĆ II

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 790-1) stanowi załącznik nr 85 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu kolejnego – podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II (druk nr 790-1). Czy ktoś z państwa ma jakieś pytania, wnioski, uwagi? Jeśli nie ma, przystępujemy do głosowania.

Głosowanie nr 46. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę przybliżyć kartę do czytnika. Właściwie to już formalność, ale muszę – kto jest „przeciw”? Kto „się wstrzymał”? Muszę zadać to pytanie, przepraszam.

Głosowało 31 radnych - „za” – 31, „przeciw” – 0, „wstrzymało się” – 0. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II (druk nr 790-1).”

Uchwała nr 662/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 86 do protokołu

AD. 7.35. UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ NR 516/XIII/2020 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 30 STYCZNIA 2020 R. W SPRAWIE WSPÓLNEJ OBSŁUGI ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH GMINY LUBLIN ZALICZANYCH DO SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 791-1) stanowi załącznik nr 87 do protokołu

Wiceprzew. RM S. Kieroński „Przechodzimy do punktu kolejnego – podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę nr 516/XIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wspólnej obsługi organizacyjno-administracyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Lublin zaliczanych do sektora finansów publicznych (druk nr 791-1). Czy ze strony państwa radnych są jakieś wnioski, pytania? Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Temat określony.

Głosowanie nr 47. Kto z państwa radnych głosuje „za” podjęciem uchwały? Proszę przybliżyć kartę do czytnika. Kto z państwa jest „przeciw”? Kto „się wstrzymał”?

Głosowało 31 radnych – „za” – 29, „przeciw” – 0, „wstrzymało się” – 2 osoby. Stwierdzam, że Rada Miasta podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę nr 516/XIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wspólnej obsługi organizacyjno-administracyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Lublin zaliczanych do sektora finansów publicznych. Proszę o prowadzenie obrad dalej pana przewodniczącego Jarosława Pakułę w związku z jego wnioskiem. Bardzo proszę.

Uchwała nr 663/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 88 do protokołu

AD. 7.36. PRZYJĘCIA „PLANU BUDOWY OGÓLNODOSTĘPNYCH STACJI ŁADOWANIA NA TERENIE MIASTA LUBLIN”

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 793-1) wraz z autopoprawką (druk nr 793-2) stanowi załącznik nr 89 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania na terenie miasta Lublin” (druk nr 793-1) wraz z autopoprawką (druk nr 793-2). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam... Oj, widzę sprzeciw. Bardzo proszę, pan Piotr Breś jako pierwszy, pan Piotr Popiel jako drugi.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chciałem zapytać, bo tutaj mamy 96 stacji i są daty, do kiedy będzie chyba budowane te stacje. To będzie w przetargu otwartym, jakiś przetarg na firmę, która to będzie budować, czy mamy już te lokalizacje pouzgodniane wszystkie?”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Mam odpowiedzieć?”

Radny P. Breś „Proszę?”

Zast. Prez. A. Szymczyk „To wygląda tak, jeżeli chodzi o to – nic nie będziemy my, jako gmina, budować, jest to wymóg ustawowy, który narzuca na operatorów OSD wykonanie stacji ładowanie. Naszym obowiązkiem jest dokonanie ustaleń w sensie lokalizacji tych stacji i te ustalenia były poczynione we współpracy z naszym dystrybutorem, czyli z PGE, oczywiście mamy też odpowiedzi od innych operatorów systemu OSD, którzy działają w Lublinie, czyli jest to PKP Energetyka i Elektrownia Wschód, tak, i TF, ale tam mamy, że nie są zainteresowani. Ustawa nie do końca jest precyzyjna, ale dla bezpieczeństwa zapytaliśmy się tych operatorów, czy nie są zainteresowani – mamy opinię, że nie – no więc cały ten ciężar spada na PGE. Z drugiej strony też oczywiście mogą być pewne jakieś tam wątpliwości co do lokalizacji, natomiast jeżeli chodzi o kwestię, jak były one określane we współpracy bodajże z Politechniką Lubelską, PGE opracowało taki algorytm, gdzie określało sobie tzw. centra usług i w zależności, jakie jest zapotrzebowanie, to tam te stacje, opracowali taką mapę pokrycia miasta taką siatką tych stacji, no i też plus nałożyli potem na to swoje możliwości techniczne, plus my nałożyliśmy nasze własności, że tak się wyrażę, no i tak powstały te, oczywiście w uproszczony sposób, lokalizacje, więc te lokalizacje są uzgodnione z przyszłym wykonawcą tych stacji.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Pan Piotr Popiel...”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Pani dyrektor może coś, jeszcze pani dyrektor jakby mogła dodać ewentualnie, jeśli coś pominąłem, to proszę.”

Dyrektor Biura Zarządzania Energią Beata Jędrzejewska-Kozłowska „Musimy mieć 210 takich punktów; na koniec 2019 roku mieliśmy ich 18, i stąd wynika ta liczba – 192 do uzupełnienia wymogu ustawowego. – (**Głosy z sali** – nieczytelne, poza mikrofonem) – Ustawa mówi o tym, że powinniśmy to mieć do końca tego roku – 2020, natomiast, tak, no, ustawy COVID-owe już przesuwają ten termin, jeszcze tego nie ma, ale będzie ustawa o dopłatach do odsetek bankowych, no i ten termin zostanie przesunięty. Natomiast my, jako miasto, jesteśmy zobowiązani do zlokalizowania tych stacji na swoim terenie, natomiast my ich nie budujemy, buduje to PGE Dystrybucja, jako nasz operator, nasz operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego. Ten plan, który dzisiaj, mam nadzieję, że państwo radni uchwalą, zostanie przekazany PGE Dystrybucji i PGE Dystrybucja w uzgodnieniu propozycji naszych, które były oczywiście do końca tego roku, przedłużyła ten termin, ponieważ nie są w stanie tego wykonać do końca tego roku. Jeżeli uchwalimy, przetarg prawdopodobnie na budowę tych stacji odbędzie się w tym roku.”

Radny P. Breś „Dobrze. Jeszcze dopytam tylko: czy te ładowarki technicznie to są te szybkie takie do ładowania będą, czy to będą...”

Dyr. Biura ZE B. Jędrzejewska-Kozłowska „22 kW, to są ładowarki do normalnego ładowania.”

Radny P. Popiel „22 kW, rozumiem. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „Szanowny Panie Przewodniczący! Państwo Prezydenci! Szanowna Rado! Ja nie ukrywam, że przeanalizowałem ten dokument, więc tu panie prezydencie jeszcze ta autopoprawka powinna być w sprawie tej lokalizacji, o której... - (**Głosy z sali** „Jest...”) – Aha, dobrze. Dziękuję. Natomiast muszę powiedzieć, że nie do końca jestem w stanie zrozumieć kwestii ustalania tych lokalizacji, bo myślę, że bardzo dobrze to obrazuje rysunek na stronie nr 13, kiedy to większość tych stacji jest zlokalizowana w północnej części, troszkę w zachodniej, natomiast po raz kolejny w południowo-wschodniej części naszego miasta znalazłem ich tylko 10, no, maksymalnie do 11. Ja muszę powiedzieć, że nie jestem w stanie technicznie tutaj zrozumieć lokalizacji rezerwowej – podkreślam – przy ulicy Sieciecha. No, przepraszam, ale wiem, ile tam mieszkańców jest i zasadności jakiejś takiej większej nie widzę, ale dobrze, to jest rezerwa. Natomiast, co mnie bardziej dziwi, to to szanowni państwo, że na terenie dzielnicy Dziesiąta, że na terenie Kośminka, gdzie też są i wieżowce, szanowni państwo, że tych lokalizacji tam nie ma. Tak na dobrą sprawę jest kilka lokalizacji na Wrotkowie, jest podwójny punkt na ulicy Inżynierskiej, nie wiem, dlaczego akurat przy planowanej przebudowie ulicy Samsonowicza, gdzie mamy

6 wieżowców, gdzie też tej ładowarki, powiedzmy, nie ma. To są kwestie techniczne, ale przepraszam, jestem myślę, że tym bardzo zainteresowany. Może akurat pan prezydent zna odpowiedzi na te pytania. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję. Bardzo proszę, panie prezydencie.”

Zast. Prez. A. Szymczyk „Panie radny, postaram się odpowiedzieć, jak było to budowane, z punktu widzenia też i nakładania jak gdyby potrzeb, jeżeli chodzi o potencjalnych klientów, przez PGE. Rzeczywiście, na dzielnicach domków jednorodzinnych generalnie tam zdarzają się bloki, to się zgadza; wychodziliśmy z założenia, że budowanie... - z założenia – rzeczywiście, tam każdy mieszkaniec ma pewnego rodzaju możliwość podpięcia się i doładowania samochodu, więc taki układ publicznych ładowarek nie jest do końca, przynajmniej w pierwszym etapie, że tak się tu wyrażę, natomiast on nie jest tak najważniejszy. Tak, jak powiedziałem, wynikało to z tego, że PGE stworzyło algorytm, chodziło o takie miejsca, gdzie to zagęszczenie tych pojazdów będzie spore. Zdajemy sobie sprawę, że te ładowarki przy dynamicznym rozwoju, założymy, pojazdów i zapotrzebowaniu, pewnie trzeba będzie je dobudowywać. Kto, jak – tego nie wiemy, bo to na razie nie jest regulowane. To jest pierwszy wymóg, który wynika z obowiązku ustawowego. Te ładowarki musiały gdzieś się pojawić. Nałożyły się na to te trzy elementy: nasze możliwości, nasze własności, kwestia analityki i modelu zapotrzebowania, jakie ocenia PGE i możliwości techniczne – te trzy elementy zostały na siebie nałożone i to jest ta wypadkowa tych trzech elementów. Oczywiście, jakby były możliwości i finansowe, to i pewnie 300 by się nam udało wybudować. Mówimy o tym minimalnym zakresie, który mamy wypełnić, i to jest cała odpowiedź na te pytania.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos? Nie widzę. Bardzo proszę o określenie tematu – jest określony. Przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nr 48. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa radnych „wstrzymał się” od głosu? Dziękuję bardzo.

29 głosów „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 664/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 90 do protokołu

AD. 7.37. ZMIANY UCHWAŁY NR 822/XXXII/2017 RADY MIASTA LUBLIN Z DNIA 7 WRZEŚNIA 2017 ROKU W SPRAWIE UTWORZENIA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POD NAZWĄ „LUBELSKIE CENTRUM EKONOMICZNO-ADMINISTRACYJNE OŚWIATY” I NADANIA JEJ STATUTU

Przedmiotowy projekt uchwały (druk nr 809-1) stanowi załącznik nr 91 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 7 września 2017 roku w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą „Lubelskie Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Oświaty” i nadania jej statutu (druk nr 809-1). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam ten projekt pod głosowanie – (**Głosy z sali „Głosujmy”**) – nie widzę sprzeciwu.

Głosowanie nr 49. Kto z państwa radnych jest „za” podjęciem tej uchwały? Proszę o zbliżenie karty do czytnika. Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

28 głosów „za”, 0 „przeciw”, 1 „wstrzymujący się” – informuję, że podjęliśmy przedmiotową uchwałę.”

Uchwała nr 665/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 92 do protokołu

AD. 7.38. STANOWISKO W SPRAWIE UPAMIĘTNIENIA WYDARZEŃ I BOHATERÓW LUBELSKIEGO LIPCA '80

Przedmiotowy projekt stanowiska (druk nr 810-1) - projekt grupy radnych stanowi załącznik nr 93 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to stanowisko w sprawie upamiętnienia wydarzeń i bohaterów Lubelskiego Lipca '80 (druk nr 810-1) - projekt grupy radnych. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, poddam to stanowisko pod głosowanie. – (**Głosy z sali „Głosujmy.”**) – Głosujemy.

Głosowanie nr 50. Bardzo proszę, kto z państwa jest „za” podjęciem tego stanowiska? Proszę o zbliżenie karty do czytnika – (**Głosy z sali – nieczytelne**) – Kto z państwa radnych jest „przeciw”? – (**Głosy z sali „Prosimy o powtórzenie...”**).”

Radny P. Gawryszczak „Panie przewodniczący, za szybko przełączył pan.”

Głosy z sali „Prosimy o powtórzenie.”

Przew. RM J. Pakuła „Bardzo proszę o powtórzenie głosowania. – (**Głosy z sali – nieczytelne**) – Bardzo proszę, jeszcze raz – kto z państwa jest „za” podjęciem stanowiska Rady Miasta w sprawie upamiętnienia wydarzeń i bohaterów Lubelskiego Lipca '80 (druk nr 810-1)? Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, informuję, że stanowisko przyjęliśmy jednogłośnie – przy 28 głosach „za”.”

Stanowisko nr 17/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 94 do protokołu

AD. 8. INFORMACJA O ZREALIZOWANYCH I ZAPLANOWANYCH WYJAZDACH W ZAGRANICZNĄ PODRÓŻ SŁUŻBOWĄ PREZYDENTA MIASTA LUBLIN I PRACOWNIKÓW URZĘDU MIASTA LUBLIN

Przedmiotowa informacja (druk nr 783-1) stanowi załącznik nr 95 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt to Informacja o zrealizowanych i zaplanowanych wyjazdach w zagraniczną podróż służbową Prezydenta Miasta Lublin i pracowników Urzędu Miasta Lublin (druk nr 783-1). Jeżeli nie będzie sprzeciwu proponuję, aby dokonać w protokole zapisu, że Rada Miasta zapoznała się z Informacją o zrealizowanych i zaplanowanych wyjazdach w zagraniczną podróż służbową Prezydenta Miasta Lublin i pracowników Urzędu Miasta Lublin. Sprzeciwu nie widzę, bardzo proszę o dokonanie zapisu właśnie o takiej treści.”

Rada Miasta Lublin zapoznała się z przedmiotową informacją

AD. 9. ZMIANY W KOMISJACH RADY MIASTA LUBLIN

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – zmiany w komisjach Rady Miasta Lublin. Przypominam, że zgodnie z naszymi ustaleniami, komisje stałe Rady Miasta mogą liczyć od 5 do 11 członków, a w przypadku Komisji Rewizyjnej sposób wyboru członków określa § 85 Statutu Miasta, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji - § 83a w związku z § 85 ust. 2-4 Statutu Miasta Lublin. Bardzo proszę pana radnego.”

Radny M. Jakóbczyk „Panie przewodniczący, chciałbym złożyć swoją rezygnację z udziału w Komisji Kultury i Ochrony Zabytków. – (**Głosy z sali** „Kultury?”) – Tak.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś propozycje? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Kwiatkowska.”

Radna M. Kwiatkowska „Panie przewodniczący, ja bym chciała zapisać się do Komisji ds. Rodziny.”

Głosy z sali – nieczytelne

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Panowie radni, może za chwileczkę, dobrze? Czy jeszcze są jakieś propozycje dotyczące zmian w składach komisji? Nie ma. Dobrze. Bardzo proszę w takim razie o określenie tematu – będziemy głosować rezygnację pana radnego Marcina Jakóbczyka z Komisji Kultury. Temat mamy określony. Przypominam państwu, że głosujemy rezygnację pana Marcina Jakóbczyka z członkostwa w Komisji Kultury.

Głosowanie nr 51. Kto z państwa jest „za”? Kto jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, 25 głosów „za”, 1 „przeciw”, 2 „wstrzymujące się” – informuję, że przyjęliśmy rezygnację pana radnego z członkostwa w tej Komisji.

Kolejne głosowanie będzie dotyczyło przyjęcia do Komisji Rodziny pani radnej Moniki Kwiatkowskiej. Obecnie skład Komisji liczy 10 osób, także mamy możliwość przyjęcia pani radnej do tej Komisji. Proszę o określenie tematu. Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania. Przypominam, że głosujemy przyjęcie pani radnej Moniki Kwiatkowskiej do Komisji ds. Rodziny.

Głosowanie nr 52. Kto jest „za”? Kto z państwa radnych jest „przeciw”? Kto z państwa „wstrzymał się” od głosu?

Szanowni państwo, informuję, że jednogłośnie – przy 29 głosach „za” przyjęliśmy panią radną Monikę Kwiatkowską w skład Komisji ds. Rodziny, tak, do Rodziny.

Droży państwo, informuję, że w rezultacie tych głosowań nasza Rada podjęła uchwałę o następującej treści:

§ 1. 1. Do składu Komisji ds. Rodziny została wybrana pani radna Monika Kwiatkowska

2. Przyjmuje się rezygnację radnego Marcina Jakóbczyka z członkostwa w Komisji Kultury i Ochrony Zabytków.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.”

Uchwała nr 666/XX/2020 Rady Miasta Lublin w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 95 do protokołu

AD. 10. SPRAWOZDANIE PREZYDENTA MIASTA LUBLIN WYNIKAJĄCE Z ART. 87 UST. 5 USTAWY Z DNIA 23 LIPCA 2003 R. O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI (T.J. DZ. U. 2020 R., POZ. 282) Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTEKAMI GMINY LUBLIN NA LATA 2015-2019

Przedmiotowe sprawozdanie (druk nr 808-1) stanowi załącznik nr 96 do protokołu

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – jest to Sprawozdanie Prezydenta Miasta Lublin wynikające z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 282) z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Lublin na lata 2015-2019 (druk nr 808-1). – **(Radny T. Pitucha** „Do protokołu, panie przewodniczący.”; **Głosy z sali** „Głosujemy.”) – Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, zaproponuję dokonanie zapisu w protokole, że Rada Miasta zapoznała się ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Lublin wynikające z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 282) z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Lublin na lata 2015-2019. Sprzeciwu nie słyszę. Bardzo proszę o dokonanie takiego zapisu. Jednocześnie dziękuję panu dyrektorowi za to, że do tak późnej pory wytrzymał z nami, czekając na dokonanie tego zapisu. Dziękuję, panie dyrektorze.”

Rada Miasta Lublin zapoznała się z przedmiotowym sprawozdaniem

AD. 11. WOLNE WNIOSKI I INFORMACJE RADNYCH ORAZ PREZYDENTA MIASTA

Przew. RM J. Pakuła „Kolejny punkt – są to Wolne wnioski i informacje radnych oraz Prezydenta Miasta. Pan Tomasz Pitucha jako pierwszy.”

Radny T. Pitucha „Mam nadzieję, że pierwszą przekażę dobrą informację. Otóż, w dniu wczorajszym Wojewoda Lubelski podpisał był ważny dokument, który z rezerwy ogólnej Prezesa Rady Ministrów przyznaje 1 mln zł dofinansowania do odbudowy po pożarze Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Głowackiego. I to niedługo się ziści. Także na początek dobrego dnia. Na wniosek wojewody Lecha Sprawki.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękujemy bardzo. Faktycznie, to jest dobra wiadomość. Pan radny Piotr Popiel.”

Radny P. Popiel „Panie przewodniczący, nie ma z nami państwa prezydentów, ale pan sekretarz, mam nadzieję, że jeszcze przekaże taką prośbę. Mieliśmy tutaj dzisiaj bardzo ciekawe prezentacje w trakcie debaty nad Raportem o stanie naszego miasta. Gdybym mógł poprosić o te prezentacje, jak również bardzo ciekawą prezentację pani skarbnik – tam chyba nawet dwie były, czy trzy – to będzie mi bardzo miło.”

Radny P. Breś „Ja też.”

Radna J. Mach „Ja też.”

Radny P. Popiel „Także myślę, panie przewodniczący, że to wszystkim radnym trzeba też będzie rozesłać.

Kolejno – taki ciekawy wątek. Przed północą dostałem taką informację, panie przewodniczący, że osoby, które zabierały dzisiaj głos w trakcie tego Raportu, te 23, powinny mieć listę poparcia, tak to zrozumiałem, przez 50 mieszkańców. Do wglądu, jeśli mógłbym, panie przewodniczący, czy też na maila jakiś taki dokument zbiorczy do tych osób, to serdecznie bym poprosił.”

Przew. RM J. Pakuła „Nie jestem pewien, czy możemy przekazywać dane osobowe panu radnemu, ale oczywiście w Biurze Rady Miasta może pan sobie te podpisy obejrzeć – tak myślę. Panie mecenasie, dobrze mówię?”

Koordyn. BP Z. Dubiel „To są listy poparcia w wykonaniu przepisu ustawowego, w związku z tym nie widzę też przeszkód, żeby oczywiście radni mogli sprawdzić. Myśmy sprawdzali i oczywiście pod każdym tym wnioskiem było co najmniej 50 osób poparcie.”

Radny P. Popiel „To dziękuję, w wolnej chwili udam się. Natomiast w punkcie ostatnim, panie przewodniczący, chciałbym życzyć wszystkim udanych wakacji. Dziękuję.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan radny Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Dziękuję bardzo. Ja mam, proszę państwa, taką prośbę, nie wiem, do pana przewodniczącego chyba, albo do pana sekretarza też, bo otóż, dzisiaj na sesji wydarzyła się taka rzecz – no, mamy tutaj taką panią, która chodzi z aparatem fotograficznym. Ja rozumiem, wiecie państwo, że my jesteśmy osobami publicznymi, więc te zdjęcia, które robi, gdzieś tam są przesyłane, one gdzieś tam są wysyłane, widzę, że się... archiwizowane, pojawiają się gdzieś, widzę, na stronach i miasta, i niektórych gazet i tak dalej. Mam taką prośbę – ja rozumiem, że jak na tej sali jesteśmy, to wszystko jest okay, ale jak ta pani robi nam zdjęcia, jak jemy lub, nie wiem, spożywamy cokolwiek, siedzimy, bo ktoś odpoczywa w Biurze Rady – mówię tu o „jedynce” – i to robi z ukrycia, no to ja się trochę krępuję. Ja nie wiem, jak państwo, ale wydaje mi się, że są pewne granice, które nie powinny być gdzieś tam przekraczane i ja nie mam nic przeciwko, żeby te zdjęcia z tej sali, czy nawet, jak nam robi z góry, jak stoimy, ale to też...”

Głosy z sali - nieczytelne

Przew. RM J. Pakuła „Ale bardzo proszę... Drodzy państwo, sesja się nie skończyła, głos ma pan radny Piotr Breś.”

Radny P. Breś „Spójrzcie państwo na zdjęcia, które się pojawiły na Radio Lublin dzisiaj. Ja jestem na tym zdjęciu, jest też kilku radnych od was i my stoimy na zewnątrz i nie powiem, co robimy, bo wiecie, co robimy na zewnątrz tam, z tyłu. Natomiast źle to wygląda. Każdy ma jakiś nałóg, ja mam papierosy, których chciałbym się kiedyś może, mam nadzieję, że rzucę, ale to świadczy o tym, że sami sobie jakby gdzieś tam laurkę wystawiamy i to chyba nie powinno tak być, dlatego taka prośba, panie przewodniczący, że jak jesteśmy na tej sali, nie ma problemu, ale jak już gdzieś, nie wiem, idziemy coś spożyć lub chwilę odpocząć, tak jak byliśmy świadkami, to szkoda, żeby ktoś z zaskoczenia „cykał” zdjęcia takie niekoniecznie fajne. No, ale to stwierdźcie, zobaczcie i jeżeli uważacie, że mam rację, to proszę tylko o taką uwagę i rozagę do tej pani. Dziękuję bardzo. I tutaj chciałbym zaznaczyć, że to nie jest złośliwe, tylko żeby wszyscy wiedzieli, że chodzi o to, żeby było dobrze. Dziękuję.”

Głosy z sali - nieczytelne

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z państwa radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie? Bardzo proszę, pan radny Robert Derewenda. Panowie, ja bardzo proszę się rozśrodkować, będziemy pojedynczo podchodzić do podpisania listy.”

Radny R. Derewenda „Ja chciałem jeszcze zapytać, bo nie wie, czy dobrze zrozumiałem pana mecenasa. To znaczy, że te listy poparcia możemy dostać na maila? Czy ja dobrze zrozumiałem? Czy tylko zobaczyć?”

Koordin. BP Z. Dubiel „Szanowni państwo, tam są jednak dane osobowe – imię i nazwisko – więc bardzo proszę, jeżeli ktoś chce, do wglądu w Biurze Rady, tak, żeby tutaj... Nie odbieraliśmy od tych osób jakich dalej idących zgód. Ja rozumiem, że państwo radni niejako w ramach też pewnej kontroli prawidłowości możecie do wglądu taką listę zobaczyć.”

Radny R. Derewenda „Jasne. Dziękuję. Druga rzecz, to oczywiście to, o co próbowałem zapytać panią skarbnik, póki jeszcze pani skarbnik była, ale nie udało mi się niestety tego pytania zadać. Moje pytanie jest nie tylko o to, czy mogę otrzymać taką prezentację już po prezentacji, czy po wystąpieniu pani skarbnik, ale jednak przyznam szczerze, że byłoby mi łatwiej sformułować pytanie, czy w ogóle ustosunkować się do tego, co pani skarbnik mówi, gdybyśmy tę prezentację otrzymywali jednak wcześniej. Moje pytanie jest, no, nie wiem, jak je teraz zadać i kiedy otrzymam odpowiedź, ale czy istnieje taka możliwość, że jeśli pani skarbnik występuje, to możemy otrzymać wcześniej te prezentacje, bo one są bardzo poglądowe i z nich bardzo wiele danych rzeczywiście wynika, można bardzo wiele wyczytać? Więc takie moje pytanie. Nie wiem teraz, komu mam je sformułować, bo już pani skarbnik nie ma. Dziękuję uprzejmie.”

Przew. RM J. Pakuła „Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos? Nie widzę.”

AD. 12. ZAMKNIĘCIE OBRAD

Przew. RM J. Pakuła „Wobec wyczerpania porządku obrad, zamykam XX sesję Rady Miasta Lublin. Serdecznie dziękuję za udział w niej wszystkim państwu radnym, prezydentowi miasta, jego zastępcom oraz wszystkim szanownym gościom. Dziękuję również paniom, które relacjonowały nasze obrady językiem migowym.”

Protokołowała:

/-/ Katarzyna Bisak

**Przewodniczący
Rady Miasta Lublin**

/-/ Jarosław Pakuła